Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	[Oversat af P. T. Wandal].
Titel | Title:	Azema's, et Russisk Fruentimmers forunderlige Tildragelser, der baade i Med- og Modgang har viist sig dydig : En Historie, hvorudi tillige forekommer adskillige Hændelser af dette Hundrede Aar til den Nordiske Historie henhørende
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : trykt paa A. Kanneworffs Bekostning ... af L. L. Heiden, 1749
Fysiske størrelse | Physical extent:	[8], 275 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at krediterе ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

57.-530.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021681531

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Azema's,
Et Russisk Fruentimmers,
forunderlige
Tildragelser,
Der baade
i Med- og Modgang
har viist sig dydig.

En Historie,
Hvorudi tillige forekommer
adskillige Hændelser
af dette Hundrede Aar
til den
Nordiske Historie
henhørende.

KJØBENHAVN, 1769.
Trykt paa A Kanneworffs Bekostning, som Forlegger,
og findes til Kiøbs i Silke-Gaden første Dør paa
venstre Haand fra Kiøbmager-Gaden,
af L. L. Heiden.

Imprimatur.

C. F. WADSKIÆR.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Høyædle og Velbaarne

Frue

Sophia Amalia Cicignon,

født Seheſted

Frue til Nachebølle.

den/ for den private aflegge herved en offentlig Taksigelse, og tillige vise den inderlige Følelse jeg endnu har af den Naades Bevisning De den Gang tilbød mig.

Jeg er

Høyædle og Velbaarne

Naadige Frues

Kiøbenh. d. 20 May.
1769.

underdanige Tienere

A. Kanneworff.

Fortale.

Det vil blive de Danske Læsere og Læserinder der skal afgiøre hvor ofte en Forleggere tor drifte sig til at giøre Forsøg med enten at lade udarbeyde eller overssette Historier og Romaner, af denne eller anden Beskaffenhed. Vel mangle vi ikke iblant vore Danske Læsere, af begge Kiøn dem, som ofte spørge efter nye Historier, ja vel ogsaa med Begierlighed læse dem, men deres Antal er ey saa tilstrekkeligt, at man ved dem kan vente at blive skadesløs; omendskiønt den Tid er allerede kommen, at der hos de Danske, saa vel som hos andre Nationer findes en Richardson og Fielding, tor jeg dog ey forvisse en Forleggere om gandske at blive uden Tab, hvor til gierne kunde gives Raison, om ingen tabte noget der ved, at man anfatte den. Forleggeren har besørget denne Oversettelse trykt, i det Haab, at

hans

hans Tab ey skulde blive alt for stort; Historien kan læses med Behag og Fornøyelse, den fortæller os et Nordisk Fruentimmers forunderlige Hændelser, der baade i Med- og Modgang har udøvet Dyden i en temmelig høy Grad, uden nogen anden Fordeel, end den Dyden altid har i Følge med sig; Læsere af en finere Smag og mere dyb Indsigt vil letteligen kunde finde noget paa Historien at udsette, men intet, som kan giøre den Læsende kiedsommelig, intet som jo baade bar været Oversetteren og Forleggeren forud bekiendt; saa meget kan med Vished siges: at der over alt udi Historien herskер Dyd, Morale og Religion.

Azemas'

Azema's
Forunderlige Tildragelser.

Første Deel.

Førend jeg begynder at fortælle mine egne Tildragelser, maae jeg nødvendig tale noget om mine Forældre, og erindre en Deel af deres selsomme Begivenheder.

Mazeppa, en Pohlsk Adelsmand, nedstammede fra en af de fornemmeste Familier i denne Republik. Han blev skilt ved sine Forældre i en af de Uroeligheder som ere saa sædvanlige i Pohlen, herpaa fik han sin Morbroder til Formynder; men ved nye Uroeligheder i Riget mistede han ligeledes ham. Denne hans Morbro-

der, som holdt med det Partie, der var for Frieheden, blev berøvet alt sit Gods, og da han stod Fare for at miste Hovedet, var han nødt til at romme sit Fæderneland; man kunde siden ikke faae mindste Efterretning om, hvor han var kommen hen. Formedelst Fødselen havde Mazeppa Ret til at paastaae alle Ting; men de slette Omstændigheder, hvori han befandt sig, syntes at forhindre ham al Adgang til høye Betieninger. Imidlertid blev hans Opdragelse dog ikke aldeles forsømt; hans Hovmester, en indfødt Franskmand, en grundig og lærd Mand, anvendte for Venskabs Skyld saadan Flid paa hans Opdragelse, som visselig meget sielden naaes ved Rigdom. Under denne duelige Lærere fik Mazeppa Smag paa den sunde verdslige Viisdom; da han ogsaa bragte det vidt i Historien, Jordbeskrivelsen og de smukke Videnskaber. Da han af Naturen var dybsindig, saa indsaae han Stats-Kundskabens Irgange, og de Europæiske Fyrsters forskiellige Fordele, som ellers ere saa vanskelige at bestemme. Han forsømte ikke heller de Kunster, som blot tiene til Fornøyelse, og med eet Ord, Mazeppa blev inden kort Tid et fuldkomment ungt Menneske.

Han behøvede langt mindre Fuldkommenheder, for at glimre ved et Hof, hvor Krigens Haandverk allene var i Anseelse. Mazeppa lod sig der see til sin store Fordeel, og drog alles

Øyne

Øyne paa sig. Johan Casimir indsaae hans Fortieneſter, og antog ham iblant ſine Pager. Vores unge Adelsmand henbragte nogle Aar i denne muntre Stand, ſom forhvervede ham Kongens Naade, og kunde give ham Haab om en ſtørre Lykke.

Pohlen har Mængde af Fruentimmere, ſom beſidde ſtor Skionhed og ſtore Fortieneſter. Der er det ſmukke Kion levende, munter, artig og elſker Fornøyelſerne. Man ønſkede overalt at have Mazeppa hos ſig, man giorde meget af ham, og han var Sielen i alle Selſkaber. En ædel indtagende Skabning, ſtore ſorte Øyne fulde af Ild, en ſmuk Legems Dannelſe, en overordentlig Hoflighed, et kierligt Hierte, Ungdom, Vittighed, Tækkelighed; alt dette vare Egenſkaber, hvilke det Pohlſke Fruentimmer beundrede hos denne nye Page.

Grevinden af Bra *** var ikke den ſidſte, ſom fæſtede Øyet paa den unge Mazeppa. Det var ikke længe ſiden hun havde giftet ſig med en af de rigeſte Herrer ved Hoffet, men ſamme var knurvurren, ſkindſyg, og allerede tredſindstyve Aar gammel. En herlig Forening for en Skionhed paa atten Aar! O I Forældre, ſom lade Gierrighed og Stolthed være de eneſte Retteſnore for eders Handlinger; hvilket Anſvar paaligger eder ikke for et ſaa ſlet ſtiftet Ægteſkab!

Jeg haver af ingen anden Aarsag saa noye fortalt alle Omstændighederne ved denne Forlystelse, som ved alle andre Leylighedet haude været gandske ubetydelige, end fordi de siden bleve en Aarsag til de storste Begivenheder. Det er vist, naar man mange Gange vilde undersoge Drivefiærene til de storste Stats-Forandringer: saa skulde man ofte finde, at deres forste Aarsager ikke have været meget vigtigere. Sielden giør Menneskket sig en regelmæssig Plan, som det bestandig folger. Den mindste Forhindring i hans Ønsker, forandrer hans Begreb, og bringer ham, saa at sige, imod hans Villie paa en fremmed Vey, hvor han vandrer med tillukte Øyne. Saaledes spiller Forsynet med vores Indretning, det allene bestemmer egentlig vores Veye, omendskiont vi fast indblide os, at vi giore alting af os selv og af fri Villie.

Greven begyndte at merke de spottende Berommelser, med hvilke man overvældede ham; han fik Mistanke, og gav agt paa hvert Trin hans Frue giorde. Vist nok er det, at Grevinden havde nu tabt hendes Uskyldighed, men hendes Mand havde selv fort hende i Garnet. Mazeppa havde fornærmet sin Velgiorere, men han var endnu i den flygtige Alder, da Sinds-Lidelserne regiere, og Offeret havde selv kastet sig i hans Arme. Grevinden og Mazeppa vare unge og skrobelige; Greven allene var strafværdig.

Gre-

Grevens Skindsyge bragte ham saa vidt, at han vilde have Vished om sin Ulykke. Han forstillede sig længe, for ret at komme efter den, og han var desto mere at frygte for, da han syntes langt venligere, end ellers. Han skiulte det fæleste Sindelav under den tryggeste Roelighed. Han opfandt alle Slags Forlystelser og Selskaber paa Landet. Han overgydede Mazeppa med Venligheder, og formerede sin Høflighed imod Fruen Han tilskrev nødvendige Embedsforretninger, at han bestandig var fraværende. Imidlertid vare der grusomme Øyne nok, som vaagede i hans Sted. Forrædere, som vare kiøbte dertil, formerede daglig den Gift, som fortærede ham. Hvor tung en Byrde hans skiulte Raserie end var ham, saa bar han den dog uden at lade sig merke dermed. Et Hierte, som er indtaget af Skindsyge, kan forud smage den afskyelige Fornoyelse i at hevne sig. Jo mere det overlader sig til de Slanger, som nage det, og jo nærmere det kommer til det Øyeblik, da alting skal udføres, jo nærmere troer det ogsaa at være sin Lyksalighed. Dette Øyeblik var kommen, Greven havde allerede i lang Tid giort sig færdig dertil.

Vores unge Forelskede overlode sig uden Tvang til alt hvad deres Sindsbevægelser paa begge Sider indgav dem; de saae ikke paa nogen Ting i Verden, uden paa sig selv, og troede ikke, at man saaledes gav agt paa dem. Uforsigtige

Slagtoffere! hvor dyrt komme I til at betale denne Sikkerhed!

Paa denne Tid giorde det Pohlske Hof en Reyse til Cracau. Greven af Bra * * * foreslog sin Frue, at fore sig denne Leylighed til Nytte, og besøge nogle af hans Slotte paa Grændserne af Ukraine. Der lovede han hende nye Forlystelser; han sagde hende, at hun kunde opholde sig paa disse behagelige Godser, saa længe Hoffet blev i Cracau, at det aldeles skulde komme an paa hende selv, hvilke Personer hun vilde tage med sig, for at giore hende Selskab, og at han selv vilde henbringe ethvert Øyeblik hos hende, som han kunde faae tilovers fra sine vigtige Forretninger.

Man behøvede ikke nær saa megen List for at skiule for den Stakkels Grevinde den Fare hun løb i Møde. Hun reyste bort, og Mazeppa var en af hendes Selskab.

Alt hvad Landet har angenemt og fornøyeligt, alt hvad Kunsten kan føye til den smukke Natur, for at giore den endnu yndigere, med eet Ord, alle muelige Land-Forlystelser fandt Grevinden forsamlede paa Slottet Bialystock. Men endskient man hvert Øyeblik forskaffede hende nye Forlystelser, saa saae hun dog intet andet, end hendes elskelige Mazeppa. Kierlighed kiender kun

en

en eneste Fornøyelse, nemlig at elske og at blive elsket. Heftige Sinds-Lidelser have altid den bedrøvelige Uforsigtighed i Følge med sig. Mazeppa og Grevinden droge ved deres Opførsel alles Øyne paa sig; da de derimod ikke saae noget uden sig selv. Man lurede paa det mindste Ord, de talede; deres uskyldigste Gierninger giorde man til Forbrydelser, og Greven selv var Vidne til deres allerhemmeligste Omgiængelse.

En Aften, da Mazeppa, i et Krat, som laae affides, havde beskrevet sin heftige Kierligheds Magt for sin deylige Grevinde, og gandske indtaget af de Forsikkringer hun paa hendes Side havde givet ham om Gienkierlighed, just havde kastet sig til hendes Fødder: saa frembrød uformodentlig den forbittrede Bra*** med rasende Øyne, efterfulgt af dem, som skulle hielpe ham at fuldføre hans Hevn. Skielv for mig, Elændige, raabte han, og annam her den Løn du har fortient med din Utroeskab! i samme Øyeblik anfaldt han hende, og stødte en Dolk i hendes Bryst Mazeppa sprang op, rev Dolken ud af sin Elskedes Bryst, og saarede den Barbariske Greve med den; men Soldaterne bleve ham for mægtige, og Greven befalede for alle Ting at skaane hans Liv. En Medbeylers Død er et alt for ringe Offer for den Skindsyges Hevn; jo mere han synes forvisset om sin Beskiæmmelse, jo længere mener han ogsaa Misdæderens Smer-

ter maae vare. Greven var kun let saaret, dog blev han endnu mere ophidset ved det han saae sit Blod flyde. Han betragtede med en rasende Glæde, hans Frue og Mazeppa bundne med Lænker. De grove Slaver, som havde fulgt Bra ***, hvor haardhiertede de end vare, bleve dog bevægede ved at see deres blodige Grevinde; dog torde de ikke lade sig merke dermed. Deres Medlidenhed var bleven holdt for en Misgierning, og den mindste Bevægelse de havde giort, for at hielpe de Fangne, vilde koſtet dem Livet; de maatte derfor tie gandske stille. Imidlertid dette forskrækkelige Optrin varer, fremleder nogle Betientere en ung Hest, som man havde med Garn fanget gandsk vild i de Ukrainske Ørkener, og bragt i Grevens Stald, og som endnu aldrig havde havt Bidsel i Munden. Mazeppa blev spendt fast paa dette utemmede Dyr, hans Bødler forte ham ud i næste Skov, og overlode ham aldeles til dette vilde Bæst.

Vi ville et Øyeblik forlade Slottet Bialystock, hvor vi, ved vores Tilbagekomst, ville faae et langt forskrækkeligere Skuespil at see. Vi ville folge den nogne Mazeppa, som bortslæbes af den vilde Hest igiennem Skove og Afgrunde. All den Umage han anvendte paa at løse sig, drev dette hidsige Dyr endnu stærkere fort, saasom det meget imod sin Villie bar denne Byrde. Altsaa blev Mazeppa udmattet, blodig,

og

og skiult med Saar, bragt firesindstyve Mile bort fra Pohlen ind i Ukraine. Hans Afmagt havde allerede varet meget længe, da han igien kom til sig selv, og befandt sig ved Bredden af Dniper-Floden iblandt nogle Bønder, som søgte at bringe ham til Rette igien. Disse godhiertede Folk havde stillet Blodet, og forbandt hans Saar. Nogle Draaber af stærkt lugtende Vand giorde ham levende igien, han aabnede sine Øyne, opløftede sine Hænder til Himmelen, til Tegn paa hans Taknemmelighed, og hans Læber udstammede nogle Ord, som tilkiendegave hans Erkiendtlighed.

Bønderne fortalte ham, at da de langt borte vare blevne en Hest vaer, som løb gal med sin Rytter, havde de søgt, at beholde den i Syne; i det Øyeblik, da de troede den vilde styrte sig i Floden, faldt den om i Sandet. De løbe til, og fandt Hesten død, men hvor blodig og afmægtig end Rytteren var, saa havde de dog haabet, at han igien kunde komme sig. Du er levende igien, sagde den ældste af dem til Mazeppa, vi takke Himlen, at den har bragt os til denne Havbred for at redde dig, vi ville bære dig i vores Hytte, hvor du snart igien skal komme til Kræfter. Mazeppa vilde takke disse goddædige Bønder, men de forbøde ham at tale. Fire af de stærkeste bare ham paa deres Arme til Landsbyen, som laae omtrent to hundrede Skridt derfra.

Det

Det meget Blod, som Mazeppa havde mistet, forvoldte, at det stod nogle Uger hen forend han igien blev frisk. Hver Dag kom en gammel Bonde, som forbandt hans Saar, og lagde visse lægende Urter paa dem. En Suppe af Rodder og ungt Heste-Kiod, var den eneste Spise han fik, hans Drik var intet uden Melk og Vand af Dniper-Floden, og hans Leye bestod af Blade og Mos, hvorpaa man havde udbreedt nogle Skind. Imidlertid kom dette ulykkelige unge Menneske, uden nogen Hielp af Læge-Kunsten, igien til sin forrige Sundhed, og man tillod ham at tale. Det var en stor Lettelse for hans Hierte, at han kunde fortælle sine Begivenheder. Han fortiede ikke en eneste Omstændighed; jo større hans Ulykke var, jo mere haabede han at opvække Medlidenhed hos hans Giæstefrie Venner. Denne Fortroelighed, som han af et oprigtigt Hierte viiste, havde al den Virkning, han kunde ønske sig, de tienstfærdige Bønder lode ham vide, at han var i Ukraine hos Cosakkerne, tet ved Baturin, Hovedstaden i Landet, hvor deres General eller Hetman holdt Hof. Vores Fæderneland, sagde den Gamle til ham, grændser til det lille Tartarie, til Pohlen og Moskou; en farlig Beliggenhed, som setter os blot for al Ulykke. Paa den ene Side bliver Groden af vores Marke et Rov for Moldauerne, og de Pudziakkiske og Prekopiske Tartarer; paa den anden Side angribes vores Friehed, som

som vi agte høyere end Livet, bestandig af tre mægtige Stater, nemlig Pohlen, Rusland og Tyrkiet. Vores Svaghed og vores Stats Klogskab udfordrede, at vi skulle vælge iblant disse tre forfærdelige Naboer, vi skulle udnævne os en Beskytter, og kastede os altsaa i Pohlens Arme. Men, min kiere Mazeppa! du har aabenbaret os din Skiebne, du er født midt iblant vores Fiender; dog, du er ulykkelig, du er et Menneske, jeg er ikke bange for, at lade dig see ind i vores Hierter. Dine grumme Landsmænd ansaae os ikke for andet, end overvundne Slaver, i Steden for de med kierlige Hierter skulle anseet os som Venner, der selv havde tilbudden sig. Fra det første Øyeblik, da vi havde underskrevet den skammelige Traktat, søgte de at tvinge os under Aaget; vores Love bleve traadde under Fødder, og vores Privilegier til intet giorde. Det ringeste Tegn til Misfornøyelse blev anseet som en Misgierning, og de uforsigtige Cosakker maatte lade Livet, naar de vovede at klage offentlig. Dødsstraf kan vel nogen Tid undertrykke Modet, men aldrig kan den udrydde Kierlighed til Friehed af Hiertet. Vores Brødre begræd deres Ulykke i Stilhed, men tilsidst vare de saa dristige, at kalde Rusland til Hielp; og strax derpaa plantede de Oprørets Fahne. Dog, hvi vil jeg kalde det Opror! de fægtede for deres Friehed, og for deres Loves Vedligeholdelse. De Pohlske bleve jagede ud af Landet. Deres Besæt-

sætninger, som vilde giøre Modstand, maatte springe over Klingen. Vi begyndte at blive lykkelige, i det mindste troede vi det. Men neppe havde vi overgivet os til Russerne, forend vores Skiebne blev endnu hundrede gange haardere, end den var tilforn. Vore nye Herrer misunde os alting, lige indtil den Luft vi indaande. Vi have ingen Love, ingen Frieheder mere, vi ere Slaver; det Russiske Hof har berøvet os den herligste Rettighed et Folk kan have, at udvælge sig en Fyrste, en Anforer. Dette er Tilstanden i disse rigelig velsignede Lande. Cosakkerne ere i Lænker, men deres Hierter ere frie. De forbande Pohlakkerne, de ere bange for Tyrkerne, og have en Afskye for Russerne. Imidlertid ville de tage imod dig med al Menneske-Kierlighed. Deres gamle Herrers Haardhed har ikke qvalt al Følelse af Ære hos dem, og de ville ikke være saa ubillige, at hævne dine Landsmænds Voldsomheder paa dig.

Denne gamle Mands Tale satte Mazeppa reent uden for sig selv, han kunde ikke begribe hvad han vilde sige dermed. Det Liv, som jeg har eder at takke for, og den Aabenhiertighed, hvormed I betroer mig eders vigtigste Hemmeligheder, udfordrer paa min Side den største Erkiendtlighed. Jeg er for evig uddreven af mit Fæderneland, hvor barbariske Fiender have svoret min Undergang, jeg er uden Midler, uden

Rang,

Rang, og needsænket i Ulykke; alt dette er Borgen for min Troeskab. Lykkens Yndest forener ikke Mennesker; disse Baand ere svage, man sønderriver dem; men Noden forbinder dem allerstærkest med hinanden; kan jeg være eder saa nyttig, som eders Hielp er mig aldeles nødvendig, saa kan intet opløse disse Baand, som vores fælkes Fordeel har knyttet. Jeg taler ikke som en Ulykkelig, der vil opvække eders Medlidenhed; jeg taler som en Mand, der har Mod, og som ingen Hændelse kan giøre forsagt. Læser i mit Hierte, som ikke kiender Forstillelse, og straffer mig, om I troer jeg er en Bedrager.

Ney, raabte den Gamle, du er ingen Bedrager, Naturen har saadanne Følelser og Udtryk, som Kunsten ikke er i Stand at efterligne. Hof-List, og du, de Stores fine Forstillelse, I have endnu ikke fordervet denne ædle Siel! den har endnu bevaret sin første Uskyldighed, den kiender ikke Lasterne. Kom i mine Arme, min kiere Mazeppa, ulykkelige Søster-Søn, som jeg i femten Aars Landflygtighed, uagtet alle Forfølgelser af mit grumme Fæderneland, dog endnu ikke haver glemt Kom, og kiend i mig din Morbroder Savieski.

De Taare, Mazeppa udøste, vare Kiendetegn paa den Bevægelse han følte for sin Morbroder. Han kastede sig i hans Arme, hundre-

de

de afbrudte Ord, hundrede stammende Udtryk, beviste hans Kierlighed, hans Glæde, hans Uroelighed. Savieski, som endnu var bekymret for sin Soster-Sons Sundhed, befalede ham, at temme sin Glæde, og at høre hvad han havde at fortælle ham.

Da jeg maatte flye, sagde Savieski, fordi man i Pohlen havde sat en Belønning paa mit Hoved, saa fandt jeg igien hos dette tappre Folk den Bistand og Ære, som mit utaknemmelige Fæderneland, til sin egen Skade, havde berøvet mig. Cosakkernes Anforer tog imod mig med Tegn paa det oprigtigste Venskab, han anviste mig adskillige Stykker Land til min Underholdning, og gav mig et Compagnie ved sin Liv-Vagt. Jeg var saa lykkelig, at giøre mig berømt ved adskillige Leyligheder; jeg steeg fra et Æres-Trin til et andet; og nu beklæder jeg det andet Sted i Krigs-Staten. Omendskiønt vi staae under et mægtigt Riges Beskyttelse, og ere forskrækkelige nok inden vort eget Lands Grændser, saa frygte vi dog endnu stedse for vores forrige Herrers, Pohlakkernes, Had og Hensigter. De anfee os som oproriske Slaver, hvilke de engang, naar de see Leylighed dertil, igien vil bringe under Aaget. Vi give bestandig Agt paa deres Opforsel, vi udforske paa det omhyggeligste deres Overlobere, hvilke vi de fleste Tider anfee for Speydere, som vores Tyranner have udsendte;

sendte; og endskiønt vi ikke ere Russerne bevaagne, saa giøre vi dog alt hvad os mueligt er, for ikke igien at komme i det utaalelige Pohlske Slaverie. Alle ere opmerksomme paa dig, formedelst den selsomme Maade, paa hvilken du kom hid. Generalen har faaet Underretning derom, og befalet mig at undersøge, hvorledes det egentlig hang sammen med denne besynderlige Tildragelse. Jeg har udvalgt den Forklædning, hvori du her seer mig; den Oprigtighed, hvormed du svarede, har indtaget mig til din Fordeel, og er der en kierlig Ahnelse til, saa er det den, som har bevæget min Siel. Du har forklaret dig paa saa ædel en Maade, at jeg endelig maatte kiende dig. Lader os reyse herfra, og udbede os Beskyttelse af Hetmannen, det er noget, han ikke vil nægte dig i din Ulykke og for dine gode Egenskaber, naar jeg taler for dig.

Herpaa reyste Mazeppa med sin Morbroder til Baturin, hvor Cosakkernes General tog særdeles naadig imod ham. Han fik strax et Compagnie ler Ryttерie, og aabnede sig herved Veyen til høyere Æres-Poster for Fremtiden, da vi altid vil finde ham stor, saavel i Lykke som i Ulykke. Vores unge Heldt, for hvilken Krigens Haandverk endnu var noget nyt, giorde sin Lieutenant til Anforer, og sig selv til en gemeen Rytter ved sit eget Compagnie, hvilket han først efter tre Maaneders Forløb holdt sig selv for dyg-

tig at forestaae; og derved at indføre den Orden og de Øvelser som han havde foresat sig, og som Cosakkerne endnu aldrig havde vildet underkaste sig. Hans Exempel udrettede alting; ingen Cosak understod sig at knurre, da han saae, at hans Anfører delede Besværlighederne med ham. En eneste Pohlak besværede sig, hvorfore han strax fik sin Afskeed, og blev sendt tilbage til sit Fødeland, hvorfra han tilforn med Skiendsel var vomt; her blev hans Forseelse ham ogsaa allene tilgivet, fordi han aabenbarede alt hvad han vidste om Mazeppa, som imidlertid af sin liden Krigs-Hob giorde en Plante-Skoele af Heldte.

Saaledes giorde Peter den Store paa samme Tid sine Undersaatter sædelige, og indførte Krigs-Kunsten i Rusland. Et ædelt ja tillige det eneste Middel, som høye Siele bruge med Fordeel.

Dette Compagnie, over hvis Orden og lette Vendinger Generalen selv forundrede sig, havde stedse en Mængde Folk til overs. De Flygtige og Pohlske Overløbere bleve ved deres Ankomst altid antagne deri. Mazeppa glemte ikke, at erkyndige sig hos dem, hvad man sagde om ham i hans Fæderneland. Han fik at vide, at man troede gandske vist han var død, at hans elskelige Grevinde var kommen sig igien af hendes Saar;

Saar; og at Bra ***, da man ved hans Tilbagekomst til Cracau ikke havde anseet ham med gunstige Øyne, havde frievillig jaget sig selv i Landflygtighed til Slottet Bialystock, hvor han først for kort Tid siden igien var ankommen.

Hvor snart kan ikke en kun halv udslukket Sinds Lidelse igien antændes i et ungt Hierte! Mazeppa var reent uden for sig selv over disse Efterretninger. Hans Kierlighed blev igien optendt, og de Plager, hvilke han formodede Grevinden maatte udstaae, opvakte hans Medlidenhed, men ogsaa tillige hans Forbittrelse. Foruden disse stormende Sindslidelser, blev han ogsaa indtaget af en heftig Begierlighed, efter at hevne de Fornærmelser man havde viist imod ham i Særdeleshed. Han soer Grevens af Bra *** Undergang, og giorde et Løfte, at anvende alting, for at befrie hans kiere Grevinde af hendes Slaverie.

For destobedre at udføre dette Forehavende, bad han sin Morbroder at betroe sig saa mange Tropper, som kunde holde Pohlakkerne i Ærbødighed, og tillige sætte ham i Stand til at iagttage deres Bevægelser ved Grændserne. Dette lidet Feldtog vilde være got i tvende Henseende, nemlig, først at forjage nogle Partier, som ofte havde ladet sig see i Cosakkernes Lande, og for det andet, at holde Soldaterne i Øvelse og Aande.

Man opfyldte hans Ønske, hans Soldater tilbade ham, og fulgte ham med Glæde.

Tre Mile fra Grændserne ved Ukraine ligger, som vi tilforn har meldt, Slottet Bialystock. Mazeppa udsendte om Natten to Ryttere, som skulle erkyndige sig om det var sandt, som man havde fortalt ham. Morgenen derefter fik han den Efterretning, at Greven af Bra *** tillige med hans Frue havde allerede i sex Maaneder opholdt sig paa Slottet, men at Grevinden aldrig gik ud; en Overløber fra Cosakkerne havde for faa Dage siden bekiendt, at et anseeligt Partie af hans Folk vilde overfalde Landet deromkring; Bra *** havde længe været uvis, om han skulde flye eller ikke; endelig havde han besluttet, at blive, da han endnu havde taget fire hundrede Soldater ind i sin liden Fæstning, og besat Voldene med Kanoner.

Man maae ikke forundre sig over, at jeg her taler om reguleerte Tropper og Kanoner. Det er enhver bekiendt, at de Store i Pohlen ofte holde to tusinde Soldater, og at de fleste af deres Slotte ere befæstede, og forsynede med Kanoner.

Mazeppa blev meget fortrydelig over denne Efterretning. Hans Anslag var forraadt, og maatte altsaa uden Tvivl gaae overstyr. Han her

henbragte Resten af Dagen i en forskrækkelig Uroelighed. Hans omvankende Indbildnings-Kraft forestillede ham tusinde Midler, men han understod sig ikke at bruge et eneste af dem. Natten kom paa, og han vidste endnu ikke hvad han skulde gribe til. Der maatte imidlertid besluttes noget vist; han brød op i Spidsen af sine Folk, uden at vide hvad han skulde giore, eller hvorledes hans Forehavende vilde løbe af. Ved Midnat naaede man Landsbyen Bialystock, som var forladt af sine Indbyggere. Mazeppa udstillede Poster, og lod Slottet recognoscere ved Patroller. Der var alle Ting i Bevægelse. Halvtredsindstyve Ryttere vilde angribe Cosakkerne, men de bleve drevne tilbage med Forliis. Da dette Detaschement kom tilbage, holdt man en Art af Krigs-Raad. Mazeppa, der anstillede sig, som han havde fuldkommen Ordre af Generalen, foreslog Officererne, uden at melde noget om, hvad der egentlig bevægede ham dertil, at opfylde Slots-Gravene, da man ikke kunde overrumple det. Alle lovede ham, at vinde eller at doe. Man giorde Planen til Angrebet, og enhver begav sig til sin Post.

Hovedsagen var, at blive færdig for Dag; thi ellers giorde Slottets Artillerie det hele Foretagende umueligt. Alt det Træværk man fandt i Landsbyen, blev brugt til Faschiner, og man gik meget stille, og i den største Orden løs paa Slot-

tet. Fienden var paa sin Post, han losnede nogle Kanoner, dog uden at giøre megen Skade, og man kom snart til Bredden af Graven. En Gang af Træer beskyttede de af Cosakkerne, som havde Ordre, at giøre et falskt Angreb paa Vindelbroen; de giorde en bestandig Ild af Musketerne paa Slottets Soldater, hvilke stadig troede, at dette var det virkelige Angreb, og at man vilde bestorme Porten; dette var altsaa Aarsagen, hvorfore Greven af Bra *** blottede de andre Poster.

Imidlertid dette skede, havde to hundrede og halvtredsindstyve Cosakker forfoyet sig med Faschiner til den anden Side af Slottet, hvor de forsøgte at opfylde Graven; men samme var alt for dyb, at det kunde lade sig giøre. Og var end Graven bleven fyldt, hvorledes kunde man besteget en Vold, som var tredsindstyve Fod høy, og hvilken et par hundrede Mand, som idelig bleve afloste, strax havde været færdige at forsvare, naar de havde merket Angrebet.

Man begyndte at indsee, hvor umueligt dette Forehavende var, da nogle Cosakker mærkede, at man, ved at svemme, kunde komme ind i den inderste liden Grav i Slots-Gaarden. Morgenroden brød allerede frem, og Tiden var kostbar. Fiersindstyve Soldater sprang i Vandet med deres Vaaben paa Hovedet; de svemmede uden

uden Skade igiennem den store Grav, trængde ind i den inderste, og til deres desto fuldkomnere Lykke finde de en Aabning, som forer dem lige ind i Slots-Gaarden. Disse tappre Folk stege op af Vandet, bestandig raabende: Frisk! Frisk! og giorde tillige saa forskrækkelig en Ild, at Pladsen inden kort Tid blev ledig. De lobe til Vindelbroen, lode den gaae need, og strax derpaa nærmer Mazeppa sig i Spidsen af sine Soldater.

Greven havde neppe havt saa megen Tid, at han kunde tage Flugten ind paa Slottet, og faae Portene lukte. Kun faa af hans Soldater havde været i Stand til at følge ham, altsaa kunde han ikke holde sig længe. Det var allerede lys Dag, og den glade Mazeppa giorde alle Anstalter, at tvinge Fienden til at give sig. Han var just færdig at trænge sig ind i Slottet med de tapperste af sine Soldater, da Greven af Bra * * * lod sig see paa en Forhoyning. Med den ene Haand holdt han Grevinden, og i den anden en blot Dolk. Skiælv, grumme Mazeppa, raabte han med en tordnende Stemme, skiælv, uværdige Medbeyler; du tvinger mig til en Misgierning. Gior du endnu et Skridt, saa er din strafværdige Elskerinde om en Hals! hvor vilde det ikke være mig behageligt at doe, dersom jeg kunde tage dig med mig! mit Raserie kan vel ikke ramme dig; men

jeg kan dog have den Fornøyelse, at udøse min Utroe Gemahls Blod for dine Øyne. Hun skal være mig Borgen for et Liv, som jeg forbander, og hvilket jeg allene vil redde for at straffe dig. Du kan kiende mit hele Raserie af det Forsæt jeg har fattet. Flye, dersom du ikke vil være Aarsag til en lastefuld Gierning.

Mazeppa var bleven gandske sandseslos; en kold Sveed skiulte hans Ansigt, han begyndte pludselig at skiælve, hans Læber udstammede nogle uforstaaelige Ord, og hans Øyne vare uafladelig henvendte til Forhøyningen. Hvem kan beskrive alt hvad der gik for sig i hans Hierte, og den Tilstand, hvori den ulykkelige Grevinde befandt sig! en fornærmet Mand, som stod færdig at berøve hende Resten af hendes elendige Liv; en Elskere, som tilbad hende, som vovede sit Liv, for at sønderbryde hendes Lænker, og som er forbunden til at forlade hende, for at redde hende; Frygt for Døden, den ømmeste Kierlighed, de stærkeste Nag af Samvittigheden! — — hvilken Forvirring! hvilken Angst! kunde vel noget menneskelig Hierte udstaae det.

Dette forskrækkelige Øyeblik havde allerede varet over en Minut; Cosakkerne ventede stiltiende paa deres Anførers Ordre til Angreb; den forfærdede Mazeppa kunde ikke fatte nogen Slutning, og Grevinden laae afmægtig ved hendes

ved hendes Mands Fodder. Greven syntes med sin oploftede Arm at trodse sin Medbeylere, og at æske et Svar af ham. En Cosak giorde en Ende paa denne forskrækkelige Scene, han tog sin Karabin, og dermed ihielskiod den ulykkelige Bra ***.

Strax lod Mazeppa Portene slaae ind, og sloy til sin elskelige Grevinde. Han kom til Forhoyningen, kastede sig i sin Elskedes Arme, og sogte, at drage hende fra dette forskrækkelige Sted, hvor hendes Mand laae og svemmede i sit Blod. Eders Umage er forgieves; min kiere Mazeppa, sagde hun med en svag Stemme. Jeg har ikke kundet undgaae den retfærdige Straf, som mine Misgierninger fortiente. Det var en Last at elske dem, og dog! hvor nær jeg end er Graven, saa assiger jeg dog ugierne denne Kierlighed. Jeg havde fornærmet min Mand, og han har hevnet sig. I det Øyeblik, da han skulde doe, gav Himlen ham endnu saa mange Kræfter, at han kunde twinge mig til, at nedsynke et Gift-Pulver, som snart vil giore Ende paa mit Liv. Beklag mig ikke, de Baand, som forenede os, vare lastefulde, derfor kunde de ikke være lykkelige. Mit Kiøns Svaghed, den hidsige Ungdoms Sinds-Lidelser ere nu ikke længere nogen Undskyldning i mine Øyne, Doden bortriver den Fortryllelse, som forblindede mig. Speil dem i mit Exempel; vær bange for Kierlighed,

frygt for dens Yndigheder; de ere bedragelige. — Jeg doer! — — jeg har fortient det! — — og dog! — — ja jeg doer som deres Elskerinde. —

Den stærke Forgift betog i dette Øyeblik Grevinden Mælet; hun dode i Mazeppa's Arme: al verdslig Viisdom forlader os ved saa forskrækkelige Optrin. Den ene Sinds-Bevægelse kommer paa den anden, og giver Sielen ikke den mindste Tid at komme til sig selv. Cosakkerne maatte med Magt føre deres Anforer bort fra dette græsselige Skuepil; de bragte ham tre Mile bort fra Bialystock, hvor de sloge deres Leyer.

Jeg vil ikke opholde mig med at fortælle den Smerte Mazeppa foelte, da han igien kom til sig selv. Hans Hierte blødte en lang Tid derefter, og Erindringen om denne Hændelse, har ofte trukket en mork Skye over hans lykkeligste Dage.

Dette Cosakkernes Indfald havde snart været af farlige Følger, det Pohlske Hof ansaae det som et offentlig Freds-Brud, og Mazeppa fik derfore af Hetmannen de skarpeste Irretesættelser. Imidlertid havde Gemytterne ingen Lyst til Krig, og det som ved visse Omstændigheder ofte giver Anledning til et offentlig Brud, gior

paa

paa en anden Tid ikke den mindste Forandring. Til store Krige behover man ingen grundede Aarsager, man lader sig noye med sandsynlige Paaskud.

Sinds-Lidelserne ere fødte med os, de udgiøre vores gandske Væsen. Hiertet kan ikke være tomt! da Mazeppa ikke mere elskede, saa overlod han sig aldeles til sin Ergierrighed. Ved sine Fortieneſter vilde han bane sig Vey til Eres-Poster; han paatog sig alle farlige Forehavende, og hans Tapperhed udførte dem alle lykkelig. Hans Morbroder Savieski døde, Soldaterne udraabte ham for deres Anfører, og Hetmannen stadfæstede deres Valg. Jeg vil ikke opholde mig med at fortælle de smaae Feldtog han giorde, endskiønt han i dem indlagde sig stor Berømmelse. I Almindelighed vare de ikke andet end Streiferier, snart imod Wallacherne, snart imod Tartarerne. Disse Folk lade sig kun see, og forsvinde igien, og holde aldrig Stand imod ordentlige Krigsfolk, og saadanne begyndte Mazeppa's Soldater nu at blive. En eneste af disse Tildragelser fortiener allene at fortælles.

Ved de østlige Grændser af Ukraine, ikke langt fra Dniper, ligger et Land, som beboes af det selsomste Folk i Verden, nemlig af Saporogerne. Det er en Blanding af gamle Russer, Pohlakker og Tartarer, de bekiende sig til

en Art af Christendom, og leve af Roverie. En maae være forjaget fra sit Folkeslag for saa straf-værdige Laster, som man kan optænke, naar han kun har Tapperhed og Mod, saa er han dette Folk velkommen. De taale ingen Fruentimre i deres Boeliger, men i en Omkreds af tredive Mile, rove de alle de Born de kan faae fat paa, og opdrage dem efter deres Skik. Om Sommeren falde de ind i Naboe-Landene, odelægge Landsbyerne, og trække Qvæget bort med sig; om Vinteren opholde de sig paa de smaae Øer, som dannes af Dniper-Flodens adskillige Arme. Disse Folk ere saa meget farligere, som de ikke kan angribes i deres uovervindtelige Smuthuller. De udvælge sig en Anforer, men de sætte ham af, eller dræbe ham, naar han giver dem den ringeste Aarsag. De ere ikke bange for noget, leve i Frihed, og gaae Døden i Møde, naar de see mindste Bytte. Dette var den Fiende, som Mazeppa vilde holde i Ave; han vidste, at den største Deel af dette Folk havde begivet sig hen til den Pohlske Side; han havde ogsaa faaet Efterretning om, at de paa Hiemveyen vilde udplyndre Grændserne af Ukraine. Han drog altsaa need til Bredden af Dniper-Floden med en Krigs-Hær paa tyve tusinde Mand. Denne liden Hær havde neppe staaet otte Dage i Marken, forend Mazeppa fik at vide, at Saporogerne kom anstigende gandske belæssede med Bytte, som de havde taget fra de Pohlske og Cosak-

kerne,

kerne. Strax forlod han sin Leyer, og gik dem i Møde. Denne Rover-Bande ventede inter mindre, end at forefinde saa forfærdelig en Fiende; men da de ikke havde andre Raadgivere, end deres Mod og den yderste Nød, saasom de ikke kunde komme tilbage uden allene igiennem den fiendtlige Hær; saa nærmede de sig i god Orden, og giorde et heftig Anfald paa Mazeppa's Soldater. Generalen befalede sine Soldater at trække Slagtordenen fra hinanden i Midten, og udbrede sig med begge Floyene saa vidt mueligt var. Trefningen begyndte, og var overmaade blodig paa begge Sider. Jo mere Saporogerne saae sig bragt i Knibe, jo heftigere forsvarede de sig. Men da de saae at alting var forgieves, giorde de i Fortvivlelse og uden at vide noget af Krigs-Kunstens Regler, en firkandtet Slagtorden.

Udfaldet paa denne Sag stod nu i Tvivl, og desuden giorde det Mazeppa ont, at saa mange tappre Folk skulle miste Livet. Han befalede altsaa sine Soldater, at standse Angrebet, og nærmede sig gandske allene til Fiendens nye Slagtorden. Han forlangede at tale med Moro, Saporogernes Anforer, og da denne kom, tiltalte han ham saaledes: min Ven, det Mod I viser, indtager mig meget til eders Fordeel. Jeg kan ikke uden Graad see paa, at saa mange tappre Folk skulle bide i Græsset, og ligesaa

gesaa mange endnu af Fortvivlelse rende i den visse Død. Den sande Tapperhed lider ingen Skam derved, at den giver efter for en større Mængde. Jeg tilbyder eder Livet, Fred, og Cosakkernes Venskab. Jeg udbeder mig allene en Post; viis den tilbørlige Hoyagtelse for eders nye Fredsforvandte, udplyndrer i Fremtiden ikke mere de Ukrainske Provindser, giver det Bytte tilbage, som I have taget, og denne Haand, som jeg rækker dig, skal være et Tegn paa vores Forsoning, og et Pant paa et ubrydeligt Forbund. Du berøver os Seyeren, svarede Anføreren for Saporogerne; thi du veed best hvad Tapperhed kan udrette, naar den bringes til Fortvivlelse; dog din Billighed og den Agt du viser for vores uforfagte Mod, river os Vaabnene af Hænderne. I mine Stalbrødres Navn antager jeg de Betingelser, som du foreslaaer. Jeg underskriver dem ikke, men vi skal dog stedse noye opfylde dem. Man skal igien tilstille dig alt det Bytte vi have taget fra Cosakkerne. Jeg sværger dig til, at vi herefter ville forskaane eders Lande; ja jeg lover dig, at eders Fiende ogsaa skal være vores. Kald os til Hielp, og vi ville udøse vores Blod, for at forsvare dig. Ere vi end Barbarer, saa lade vi os dog ikke overvinde i Hoymodighed.

Denne Samtale reddede otte tusinde Saporogers, og en Mængde tappre Cosakkers Liv, som

som ellers ufeylbarlig vilde blevet i dette Blodbad. Det giorde Bytte blev igien givet tilbage, og begge Anførere gave hinanden Foræringer. Iblant Moro's Foræringer var en ung Circasisk Skionhed, som disse Rovere havde stiaalen i Pohlen.

Mazeppa's Ankomst til Baturin, var en virkelig Triumph. Man oplostede hans Tapperhed til Skyerne, og endnu mere hans Klogskab, ved hvilken han havde befriet Ukraine fra en forfærdelig og farlig Fiende, og i samme forskaffet det en nyttig Freds-Forvandte. Hetmannen overvældede ham med Berømmelser, og skrev for ham til det Russiske Hof. Peter den Første, en Kiendere af Fortienester, beærede ham med Andreas-Ordenen. Denne Monark ponsede allerede den Tid paa, at giøre sit Folk sædeligt, og sit Rige til en Skræk for hele Europa.

Mazeppa havde ved sin Klogskab forhvervet sig Hetmannens Fortroelighed, ved sit Mod vundet alle Cosakkernes Hierter, og forvisset sig om Zarens Beskyttelse; han behovede allene at giøre et Skridt endnu, for at opnaae den høyeste Magt. Naar Generalen døde, kunde han være vis paa hele Armeens Stemme, altsaa søgte han endnu, og det allene ved sin Mildhed, at sætte sig i Gunst hos det gemene Folk. Hidindtil havde man endnu ikke i Rettergangs-Sager vidst

af

af nogle visse Regler at sige; altsaa giorde han ogsaa heri en vis Orden, og gav nye Love. Soldaterne vare nu saa vandte til Krigstugten, at den ikke længere faldt dem besværlig, og Agerdyrkningen begyndte ligeledes at blive afholdt.

Mazeppa giorde den smukke Circasserinde, som Moro havde foræret ham, til sin Huusholderske. Metima, dette var hendes Navn, havde ikke allene et behageligt Ansigt, men tillige en overmaade munter Forstand. Naturen syntes ret at have dannet hendes Siel til en Prydelse for et Serail. Hendes Hierte var dannet til Kierlighed, og syntes derved allene at leve. Hun havde fra Ungdom af været Slavinde, og kiendte ingen anden Pligt, end at ære hendes Herre, og at behage ham; men hun vilde igien være elsket af ham, og den ringeste Mistanke, at han delede sit Hierte med en anden, var hende modbydelig og kunde bringe hende til det yderste Raserie. Dette er en Feyl hos alle Omsindede; Forelesloshed fornærmer dem.

Metima holdt de særdeles Venskabs Tegn, Mazeppa beviste hende, for en frembrydende Kierlighed; hun troede, hun burde belønne den, ved at vise al muelig Ømhed. Hun blev gandske indtaget af hendes nye Herre, jo ærbødigere han viste sig imod hende, jo stærkere blev hendes Sinds-

Sindslidelser. Den vellystige Metima søgte hastig at naae sit Maal, men Mazeppa vidste ikke hvad der gik for sig i hans Slavindes Hierte, han tilskrev alt det hendes Taknemmelighed, som dog egentlig var en Virkning af den heftigste Kierlighed. Hans elskelige Grevindes Død, som endnu bestandig stod ham for Øyne, nedsænkede ham stedse i den Tungsindighed, som er bedrovede Gemytters største Fornøyelse.

Metima var alt for heftig, at hun skulle oppebie en Kierligheds Erklæring, som hun troede man var hendes Yndigheder skyldig. Da hun en Dag imod sin Villie brast i Graad, bad Mazeppa at hun vilde aabenbare ham Aarsagen til hendes Bedrovelse. Denne Tilstaaelse vil koste mig meget lidet, svarede den smukke Slavinde, thi giorde jeg den ikke, maatte jeg døe af Sorg, ligesom jeg maaskee maae døe af Blusel, naar jeg har giort den. Jeg elsker dig, Mazeppa, eller meget mere, jeg tilbeder dig! Du har vundet mit Hierte, i det selv samme Øyeblik, da jeg blev din Slavinde. Jeg holdt dette for den lykkeligste Hændelse i mit hele Liv. Jeg vil ikke haabe, at denne frie Bekiendelse vil skille mig ved din Høyagtelse. Vi rette os efter de Fordomme, som indprentes os ved Opdragelsen. Den strenge Dyd, som regierer under eders Clima, og om hvilken man i Pohlen har giort mig en Beskrivelse, er ingen Gave af Naturen, det er den

Maskve, under hvilken de plagende Sindslidelser skiule sig. List, Forstillelse, og Forræderie, ere Fostere af denne falske Dyd, som jeg ikke haver Lyst at kiende. En kierlig Moder meddeelte mig hendes nyttige Lærdomme. Hun viiste mig at vores Kion er skabt til at adlyde og fornoye Mandfolkene, og at det paa ingen anden Maade kunde være lykkelig, end allene i sin Herres Lykkalighed. Jeg har fulgt hendes Raad, saasom jeg derved troede at efterkomme min Pligt. Da Tartarerne have revet mig af hendes Arme, da jeg er bortrovet af Pohlakkerne, og siden bortført af Saporogerne, og endelig af Moro overleveret i dine Hænder, saa maae jeg troe, og jeg troer det ogsaa virkelig, at Himlen har bestemt mig for dig. Dette er den herskende Følelse i min Siel, som gandske opfylder mig med en ubekiendt og behagelig Vellyst. Men ach, hvor slet belonner du min Kierlighed! Mine Øyne møde aldrig dine! vi sukke ikke tilsammen! dine Venligheder ere kolde og tvungne; da derimod mine, om jeg turde vove at bevise dig nogle, saa skulle de være kierlige, fyrige, ja endogsaa gaae uden for Grændserne. Ach, Mazeppa! kan min Kierlighed ikke opvække nogen Fortroelighed, nogen sød Fornoyelse hos dig? Ved dig allene kan jeg være lykkelig. Min Siel bliver lettere i det jeg taler; den lever allene for dig. Vil du ikke tage Deel i den Ild, som fortærer mig?

De

De Taarer Metima fældte, imidlertid hun talede, forhindrede hende at sige mere. Mazeppa, som ikke havde ventet saadan Tilstaaelse, da han endelig kom noget til sig selv igien, gav hende saadant Svar:

Du handlede meget uretfærdig, kiereste Metima, dersom du tvivlede paa mit omme Venskab; den Fortroelighed jeg har havt til dig, fra den Tid af da Skiebnen førte dig i mine Hænder, kan tiene dig til et overtydende Beviis herpaa. Men det staaer ikke i min Magt, at føle noget andet for dig. Jeg har elsket, du veed det, og min Sindslidelse vidste af ingen Grændser at sige. Jeg har erfaret alle disse Henrykkelser, som du saa levende afmaler mig. Smigrende Drom! paa hvilken forskrekkelig Maade blev jeg ikke opvakt af den! Al Ulykke ramte os begge! Jeg maatte see den omkomme, som var min Kierligheds Gienstand. Dette forfærdelige Billede svever mig endnu uafladelig for Øynene: Mit Saar bløder endnu stedse, og bliver aldrig lægt. Misund ikke en bekymret Siel sin Skiebne. Du fortiener et heelt Hierte, som elsker første Gang, og med den største Ømhed; mit er dig ikke værdig. Jeg er opfyldt med Smerte, med Samvittigheds Nag, i saadan Tilstand skikke sig disse søde Følelser, som to forenede Hierter fornemme, ikke mere for mig. Ulykke forbunkler Sielen og forhærder Hiertet. Saaledes

er et Gemyt beskaffen, som ikke finder Fornøyelse i andet, end i sin Tungsindighed. Kierlighed har beskæftiget mig i de første Øyeblik af mit Liv; nu er Ærgierrighed kommen i dens Sted, siden dog Mennesket ikke kan være uden Sindslidelser. Berømmelsens Bane staaer aaben for mig, jeg vandrer paa den, og jeg haaber, at naae dens Maal. Paastaae derfore, kiereste Merima, ikke længere en Erobring, som er alt for ringe for dig, du er mig kier, jeg agter dig høyt, jeg tilbyder dig det ommeste Venskab — men jeg kan ikke elske dig.

Hvilken slet Belønning for min Kierlighed! raabte Merima. Kan jeg vel leve uden dit Hierte, Mazeppa? Ja! jeg vil leve for at ære dig — for at elske dig, endogsaa uden Haab om din Gienkierlighed. Men, kiere Mazeppa, jeg gior dig dette Offer allene med et Vilkor. Jeg gior ingen Paastand paa dit Hierte, men en Medbeylerske! — det blotte Navn er mig allerede forhadt, og jeg er fra mig selv, naar jeg ikkun tænker derpaa. Jeg kunde ikke see saadan en, uden maaskee at forfalde til de grummeste Yderligheder.

Mazeppa giorde sig al optænkelig Umage, for at tilfredsstille sin Slavinde. Han forekom alle hendes Ønsker, om ellers et forelsket Hierte kan have andre Ønsker, end Gienkierlighed af den

den det elsker. Denne yndige Pige forte Herredømmet i hendes Herres Huus, hun manglede intet uden Navn af hans Kone, og dette haabede hun ogsaa at faae med Tiden. Da Metima ikke blev elsket, saa overgav hun sig til Ærgierrigheden. Cosakkernes Hetmand havde tilvendt Mazeppa al sin Fortroelighed; og han overlod al Omsorg for Regieringen til ham. Denne fuldkomne Fortroelighed af Generalen vendte alles Øyne til Mazeppa, og Officererne ansaae ham allerede forud, som det Overhoved, hvilket det Russiske Hof havde bestemt dem. Imidlertid har det almindelige Beste ikke altid de fleste Stemmer i en Staat, hvor Sæderne endnu ere noget grove, hvor enhver troer han er frie, og holder sig for værdig nok til at befale. De Nordiske Historier ere ofte et Beviis herpaa.

Metima benyttede sig af den Anseelse hendes Elskere stod i, til at forskaffe ham Tilhængere. Hun udøste hans Rigdomme iblant Cosakkerne, som meget ofte lode sig underkiøbe, og altid ere meget pengegierrige. Peter den Førstes hemmeligste Fortroelige kunde ikke imodstaae hendes høymodige Forærringer, og med eet Ord, Sagen var saa got anlagt, at Hetmanden aldrig saa snart havde lukt Øynene, forend Mazeppa af alle eenstemmig igien blev udvalgt til General. Den Coureer, som meldte det Russiske Hof dette Stændernes Valg, kom strax tilbage med det

Keyserlige Patent, hvori dette Valg blev bekræftet.

Hvor ærgierrig Mazeppa end var, saa havde han dog ikke understaaet sig at tragte efter den høyeste Værdighed i Staten. Han var tilfreds med at befale over Krigshæren, og hvorledes havde han kundet forestille sig, at en Fremmed, en Pohlak, skulle have Fortrinet for de indfødte Officerer, og for saa mange mægtige Russiske Herrer, som paa engang havde giort sig Umage for at opnaae denne vigtige Post. Statsinteressen i Ukraine udfordrede en indfødt Cosak til Hetmand, den Russiske Statsklogskab derimod havde gierne seet at en Russe var bleven ophøyet til denne Værdighed, at han med sin Person kunde være dette Hof Borgen for dette Krigbegierlige og ubestandige Folks Troeskab; men ingen af Delene skedte. Metima havde forstaaet at overbevise det Russiske Hof om, at det var til dets Fordeel, om Mazeppa fik denne Post. Paa de Indvendinger, man giorde hende, anførte hun, at Mazeppa var forjaget af Pohlen, og hvor nødvendigt det var ham, at have den Russiske Magt til Ven, for at sætte ham i Sikkerhed for Cosakkernes hemmelige Efterstræbelser.

Kierlighed kan opfinde meget, naar den gior sig Umage for sin elskede Gienstand Metima overbeviiste Zaren om, hvor meget Mazeppa maatte

maatte være ham undergiven, om endskiont hun paa selv samme Tid virkelig ponsede paa Midler, at giore hendes Elskere fuldkommen til sin egen Herre. Hvem skulle troe, at saa fiint et Statskneb har været Virkningen af saa heftig en Kierlighed. Men intet er for tungt for denne Sindslidelse; den er en Moder til Dyder og Laster. Metima havde ingen Medbeylerske at frygte for; hun var overtydet om hendes Elskeres Hoyagtelse, hun søgte at giore ham sig forbunden og at forpligte ham til Taknemmelighed; hun oplofter ham til Ærens hoyeste Spidse, hans Ære var hendes egen; Metima var lykkelig.

Saa snart Mazeppa havde taget sin nye Værdighed i Besiddelse, gav hans troe Slavinde ham det Raad, at giore en Reyse til Moskau, for der at besøge sine Venner, og endnu at sette sig fastere i Keyserens Bevaagenhed.

Forend han reyste, holdt hun for, at hun burde aabenbare ham alt hvad hun havde giort for ham, at han kunde blive Cosakkernes Overhoved; en Lykke, som, uagtet hans Ærgierrighed, endnu bestandig forekom ham som en Drom. Man kan let tænke, hvad for et Indtryk denne Opdagelse har giort paa Mazeppa's Hierte; han fordobblede sin Erkiendtlighed og sit Venskab for den kierlige Metima, og bevidnede det for hende i de meest levende Udtryk. Dog

hvilken slet Belønning for hendes Velgierninger! Kierlighed vil belønnes med Gienkierlighed.

Da Mazeppa kom til det Russiske Hof, fandt han Keyseren indviklet i en heftig Krig med Sverrig; Zaren ansaae altsaa hans Ankomst desto beleiligere, som han giorde sig stor Haab om Hielp fra Ukraine.

Forend Peter den Førstes Tid, giorde det Russiske Folk, hvor forfærdeligt det end var, dog endnu en meget slet Figur iblant de Europæiske Magter. Zaren havde i sin Ungdom endnu ikke kundet sætte noget af det i Værk, som hans store Forstand siden efter udrettede. Princesse Sophia, som var overmaade hidsig og listig, og som brændte af Begierlighed efter selv at regiere, havde anvendt alle Kunster paa, enten at rydde hendes Broder af Veyen, eller at qvæle de ypperlige Egenskaber som han allerede viiste Prover paa. Sammenrottelserne bleve opdagede og straffede. En ung Genever, ved Navn Le Fort, blev et Redskab til den forunderligste Forandring, som nogen Tid har fortient at optegnes i Historien. Peter lærte af denne Fremmede, at han maatte omdanne sit Folk og sit Rige, forskaffe sig en Flode, og indføre en tilborlig Krigs Tugt iblant sine Soldater. Han besluttede at indføre Kunster og Videnskaber i sit Rige, og fuld af den Ild, som udgior den sande

Heldt,

Heldt, indsaae han, at han først selv maatte stige need af Thronen, naar han vilde giøre sig værdig til at regiere.

Imidlertid Zaren reyste omkring for at lade sig undervise, opdrog Sverrig i sit Skiød en nye Alexander, som var ligesaa forvoven, ligesaa vild, og ligesaa tapper, som hiin Heldt hos Curtius, men som levede tarveligere, og besad mere Dyd end hiin. Denne unge Printz havde ikke saa snart besteget Thronen, førend han strax viiste Prøver paa sit Krigsbegierlige Gemyt. Hertugen af Holsteen havde ved adskillige Leyligheder paa mange Maader givet Dannemark Aarsag til Misfornøyelse. Han havde giort sig mistænkt hos dette Hof ved at indgaae en nøye Forening med Sverrig, og at ægte Carl den Tolvtes Søster. Stoelende paa dette Forbund, tiltog han sig Rettigheder, som vare stridige imod de med den Danske Krone oprettede Fordrag. Danmarks Store Regent, Friderich den Fierde, kunde ikke ansee dette med ligegyldige Øyne. Han gik med en Krigshær til Holsteen, hvor de af Hertugen nye anlagde Skandser bleve sløyfede, og Tønningen beleiret. Den tappre Carl giorde, for at hielpe Hertugen, et Indfald i Sielland. Engelland og Holland erklærede sig imod Dannemark. Deres Flader forenede sig med den Svenske, og disse tre holdte den Danske Flode indsluttet ved Kio-

benhavn. En Krigshær af tyve tusinde Mand Sielliske, Hannoverske, Svenske og Hollandske Tropper rykkede imod den Danske Leyer for Tonningen. Beleyringen maatte derfore ophæves. De Danske forlode Holsteen, og et nyt Forliig blev sluttet med Hertugen. Herpaa forlod Carl Sielland, og ilede for at undsætte Staden Narva, som Peter Alexiowitz beleyrede, og slog med otte tusinde Svenske, firsindstyve tusinde Mand Russer. Derfra gik han til Pohlen, forfulgte Kong August, stodte ham fra Thronen, og satte Kronen paa Stanislaus Leszinsky's Hoved, en Herre, som uden Tvivl kunde fortient en Krone, naar Dyden giorde Konger.

Midt i disse Uroeligheder ankom Mazeppa til Zarens Hof. Man modtog ham der med den storste Agt. Og hvilken stor Herre er vel ikke naadig, naar det kan befordre hans Hensigter. O! I Hof-Folk! I! hvis Siele ere tilfals, og holde intet Middel for nedrigt, naar I derved kan svinge eder i Veyret, hvor ofte grunder I ikke eders hele Lyksalighed paa et eneste naadigt Oyekast? saa snart man ikke mere behover eder, saa falder eders hele Bygning omkuld, som har kostet eder tyve Aars Arbeyde, ja maaske eders Ærlighed og Dyd.

Zaren lod Mazeppa spise ved sit eget Teffel, og tog ham med sig til alle sine Forlystelser. Han talede

talede ofte med ham om Cosakkernes Begreb, Sæder og Skikke, og særdeles om den Forandring som var skeet, siden Mazeppa kom til at regiere over dette Folk. Ofte sagde han til ham: vi ere begge bestemte til, at forandre Skikkelsen af vores Lande. Russerne og Cosakkerne maae omdannes, og dersom du vil hielpe mig, saa kan disse tvende Folk, naar de holde sammen, i Fremtiden være Herrer over deres Naboers Skiebne. Hetmanden, som var mere Soldat end Hofmand, indsaae endnu ikke, hvorhen denne Keyserens Tale sigtede; han var indtaget af den Høyagtelse, Zaren viiste ham, og naar han havde noget, sine Lande angaaende, at afgiøre med Ministerne, saa kunde han ikke nokſom beromme Peter den Stores Høymodighed.

For desto bedre at forstaae nærværende Historie, maae jeg nu anføre nogle Ting, som tilforn havde tildraget sig.

Imidlertid den Forvirring varede, som Princesse Sophia's umaadelige Eresyge havde anrettet i Staten, var det Russiske Rige formedelst Strelitzernes Opror allerede paa Bredden af sin Fordervelse. En Broder til den berygtede Tetlolavitov, som var Oberst ved Strelitzerne, maatte lade sit Liv paa Skafottet. Denne Broder, ved Navn Osakoi, hvis samtlige Godser faldt til Keyseren, efterlod sig en Søn i

den

den største Elendighed. Det var saa at sige et Underverk, at dette unge ulykkelige Menneske undgik Zarens Efterstræbelser. En gammel Slave, som havde tilhørt hans Fader, skiulte ham i en ringe Landsbye. Da han blev større, aabenbarede denne Betient ham hans Fødsel og Stand, som hidtil havde været ham en Hemmelighed, og viiste ham det Middel, hvorved han kunde hevne sin Familie, nemlig ved at tage Livet af Keyseren. Den unge Osakoi skielvede ved dette Forslag, imidlertid forstilte han sig dog. Slaven, som troede, at han havde overtalt ham, førte ham til Moskau, hvor han skulle finde de andre Sammensvorne. Osakoi fulgte med sin Ledsagere enten af Frygt, eller af Begierlighed til Hevn. De ankomme om Natten, og opholdte sig i en Cabak eller Værtshuus tet ved Kremmelin, Keyserens Residentz. Slaven berettede sine Venner dette, og det blev besluttet, at man endnu samme Nat vilde holde Raad i et ode Huus ikke langt fra dette Keyserlige Slot. Hidindtil havde Osakoi endnu ikke kundet faae at vide af sin Slave, hvem de Sammensvorne egentlig vare, han bad ham derfore nu paa nye, at sige sig det, men forgieves. Timen nærmer sig, sagde Slaven, at man skal samles; de skal finde Mænd, som brænde af Begierlighed efter Hevn, og som have udvalgt dem til deres Overhoved, uagtet deres Ungdom og liden Erfarenhed. Den Elendighed, hvori de er needsænket,

deres

deres Faders Blod, som endnu ryger, alt dette maae antænde deres Mod, og giøre dem foleslos for alt det som vil holde dem fra det retfærdige Mord, de nu snart skal begaae. Osakoi blev forskrækket over disse Ord, og det saa meget destomere, som Stuen var fuld af drukne Russer; vel talede Slaven sagte med ham, og brugte en Udtale, som var temmelig fremmed for Russerne i Moskau; men hvor let kunde ikke nogen opsnappe deres Ord. Der var Livs-Fare ved, men Lasterne ere blinde og forraade sig stedse selv.

Slaven og Osakoi begave sig hen til det ode Huus, hvor den ulykkelige Sammenkomst skulle holdes. De Sammensvorne vare allerede forsamlede. Den anseeligste iblant dem tog Ordet, og begyndte saaledes at tale til det unge Menneske: du seer her en mængde Elendige, som ere undkomne Zarens Barbariske Grumhed; denne Tyran, som ved Boddelens, ja endogsaa med sine egne Hænder haver ombragt den største Deel af vores Brødre, Strelitzerne, kunde ikke naae os med sin Rasenhed. Himlen har bevaret os for at hevne hans Misgierninger, og hans Time er kommen. Zaren kan ikke undgaae vores Stod. O du unge Osakoi! jeg har seet vores Anføreres Blod at flyde, af din ulykkelige Faders blev jeg næsten overstænket, da jeg fulgte ham til Skafottet, uden at jeg kunde redde ham. Siden denne forskrekkelige Dag haver

jeg

jeg og mine Staldbrødre, bersvede alt vores Gods, ubekiendte af alle, vanket omkring i Ørkenerne, og ført et kummerfuldt Liv, hvilket er endnu verre, end den Død, som truer os. Vores grusomme Tilstand har nødt os til ved Bedragerie at forhverve os en Underholdning, hvilken vi som Borgere havde kundet forhverve med Ret. I Morgen ville vi fuldføre vores Hevn ved en Leylighed, som er aftalt imellem os; i Morgen ville de Fornemste ved Hoffet overlevere Keyseren til vores Stød. Jeg vil ikke udlade mig videre herom. Min Søn, vi have elsket din Fader, han var vores Anfører, vær du det samme, men fortien denne Ære ved dit Mod. Al Frygtagtighed være langt fra os! hvem som længe vælger iblant de Midler, ved hvilke han kan ophøyes, han fortiener den dybeste Fornedrelse. Lad de lykkelige Mennesker vandre paa Dydens Veye. Naar Elændigheden gaaer uden for de sædvanlige Grændser, saa maae Modet ligeledes sønderrive alle Menneskelighedens Baand, for igien at hielpe sig ud af sin Elendighed.

Dette var omtrent den Tale, som Hovedet for denne Røverbande holdt. Osakoi turde ikke betænke sig længe. Den ringeste Tvivl han havde ladet sig merke med, det ringeste Tegn til Frygt eller Modbydelighed havde kostet hans Liv. Han viiste et Mod, som han ikke egentlig havde. Da de Sammensvorne toge Afskeed med ham,

saa

saa troede de alle, at han var sindet ligesom de. Man gik fra hinanden, for den folgende Dag igien at forsamles ved samme Time og paa samme Sted. Der blev og giort Aftale om, at Slaven og Osakoi skulle til desto større Sikkerhed, paa forskiellige Veye gaae tilbage til Verts-Huset.

Osakoi havde endnu ikke gaaet tredive Skridt, da han blev anholdt af en Russe, som bad ham at gaae med sig. Osakoi skielvede ved denne Anmodning, men da han troede, at det maatte være en af de Sammensvorne, saa fulgte han ham. Det varede ikke længe, forend de kom til en liden Trappe, paa hvilken de med nogen Umage maatte stige op, og derpaa vare de i en Sal, som var kun meget lidet Lys. Da de havde gaaet igiennem adskillige Kammere, komme de ind i et Kabinet, hvor Russen strax lukkede Doren til efter sig. Saa megen Forsigtighed giorde Osakoi endnu mere bange; han ventede med Utaalmodighed paa Udfaldet af denne Hændelse.

Forundre dig ikke, sagde nu endelig Russen, at jeg omgaaes saaledes med dig. Det jeg haver at sige dig, udfordrer den største Taushed. Jeg kommer ligesaa vel som du fra denne Natte-Forsamling, hvor man har tilsvoret Keyseren Døden; men de Aarsager, hvorfore man vil tage

Livet

Livet af ham, synes mig svage, og Midlerne dertil alt for usikkre. — I et saa overordentlig vigtigt Forehavende, maae man ikke gaae uforsigtig til Verks. Uværdige Misdædere, som ere undflyede Boddelen, kunde meget let foragte Døden, naar det kommer an paa at forbedre deres Omstændigheder; deres eneste Haab er grundet paa Statens Kuldkastelse; men en virkelig behiertet Mand overveyer først Aarsagerne til en Handling, forend han setter den i Verk. Det almindelige Beste maae være hans eneste Øyemeed, der er ikke nok, at han gior sin Lykke ved et farligt Foretagende, han maae ogsaa sørge for sin Ære. De Sammensvorne have i Nat indladt mig saavel som dig første gang i deres Forsamling. Retfærdige Aarsager til Hevn giore mig til min Keysers uforsonlige Fiende; men dersom han med sit Blod skal bøde for de Grusomheder, man beskylder ham: saa synes mig, vi ikke vel have begyndt vores Sag; thi med et Ord, hvem ere vel disse Sammensvorne? efter al Formodning strafværdige Undersaatter, lastefulde Misdædere, som ere undromte Lovens Strænghed; Rovere, som ønske intet mere, end at rane, plyndre og myrde. Og hvem ere de, som ere i Ledtog med dem? de tale om de Fornemmeste i Staten; men de have ikke understaaet sig at nævne dem. Og hvorledes kunde de det? hvilket Menneske vilde fornedre sig til disse Affskum af Naturen? hvad for en Sammenrottelse have de altsaa

aaben-

aabenbaret os? for hvem skulle vi arbeyde? for hvem skulle vi vove vores Liv? man maae dog foresette sig et vist Maal; man maae have en vis Belønning at vente. Af alt dette, er intet bleven afgiort i den sidste Forsamling. Vi kiende ingen Plan, vi vide ikke heller hvorledes den skal udføres; og vi skulle i Blinde være Redskaber til dette Forehavende? dette, min kiere Osakoi, haver været mine Tvivl og mine Bekymringer imidlertid vores Forsamling varede; de Sammensvorne have udvalgt dig til deres Hoved, jeg samtykker dette Valg; men lad mig lære at kiende de andre Sammensvorne, lad mig see ind i denne uigiennemtrængelige Hemmelighed, og min Arm er til din Tieneste.

Man kan let forestille sig den unge Osakoi's Forundring. Han var opdraget iblant Folk, som ikke ere meget anseete i det menneskelige Selskab, endskiønt de udgiøre den største og vigtigste Deel deraf; han kiendte aldeles intet til den Kunst at forstille sig. Mistanke yttrer sig kun hos falske Siele. Et Hierte, som Naturen har dannet og bevaret fra Stadens og Hoffets Listigheder, et Hierte, som ikke er oplagt til Forræderie, tænker ikke engang at man vil eller kan bedrage det. Russens Fortrolighed rørte Osakoi, og opmuntrede ham til at sige sin Hiertens Mening.

Uden Tvivl har I mærket min Forvirring, sagde han til Russen, da jeg var midt i eders

Forsamling. Jeg var tilfreds med min Tilstand, jeg kiendte intet videre end min Landsbye, jeg ønskede intet, jeg kunde ikke forestille mig, at der i Verden var et endnu kostbarere Blod, end mine Staldbrødres; og paa den Maade nød jeg den Roelighed, som man kun naaer ved at leve i et lykkeligt Mørke. Man har aabnet mine Øyne, man har sagt mig, at jeg ikke er født til en roelig og stille Lykke, at jeg nedstammer fra Forældre, som have været utaknemmelige, og maaskee handlet strafværdig imod deres Herre, og at min Ære forbandt mig til, enten at omkomme, eller at hevne deres Død. Min Natur har en Afskye for disse Barbariske Grundsætninger. Hvem er jeg, at jeg skulle domme mine Over-Herrer? hvad Ret haver jeg dertil, og hvad Magt har Himlen givet mig dertil, om de endogsaa vare straffskyldige? jeg er opdraget i en slavisk Tilstand, og derfore maae jeg have Taalmodighed og vise Lydighed. Man henter mig ud af min Eensomhed, for at giøre mig til Hovedsmand for en Rover-Bande. Min Haand skal være et Redskab til at fuldbringe en afskyelig Last. Jeg har skiælvet ved dette Forslag, og jeg maae tilstaae, jeg skammede mig derved. Frygt for Døden har hindret min Fortrydelse, at vise sig; jeg kunde ikke svare; men da I har aabenbaret eders Hierte for mig, saa betragt ligeledes mit. Jeg har en Afskye for denne skammelige Sammenrottelse. Da mine Slægtninge hav-

besmittet sig med de afskyeligste Laster, saa vil jeg ikke mere kiende dem for mine. Den Hevn, man foreslaaer mig, er mig imod. En indvortes Stemme raaber til mig: ær og elsk din Keyser, og lad dit Liv for ham. Jeg følger denne Stemme, og dens Lærdomme skulle evig være indgravne i mit Hierte. Hav Medlidenhed med min Ungdom, jeg overlader mig aldeles til eders gode Raad. Befrie mig fra disse Barbarers Raserie, som vil giøre mig til deres Keysers Boddel. Men skal jeg døe, saa vær vis paa, at jeg døer uskyldig, og aldrig vil jeg besmitte mine Hænder med Zarens Blod, om end al Ulykke derover skulle ramme mig.

Oprigtighed selv talede igiennem Osakoi's Læber. Den Heftighed, hvormed han talede, tillod ikke at tvivle; han græd, og Zaren, som blev rørt, kunde ikke holde sig længere. Det var denne Herre selv, som i en Slaves Dragt havde udforsket en Deel af Sammenrottelsen i Værts-Huset. Denne Opdagelse bragte ham paa de Tanker, at han selv ville indfinde sig i denne Forsamling, som svor ham Døden. Han havde været saa dristig der at blande sig iblant de Sammensvorne. Han saae, at den unge Osakoi var uvis i sine Svar, han havde Medlidenhed med ham, og troede, at han kunde reddes, dersom han ikke var alt for strafværdig. Man maae ikke troe, at denne Tildragelse er en romansk Op-

findelse; Zarens Levnet er fuldt af saadanne Hændelser. Denne store Fyrste ville see alting med sine egne Øyne. Han forklædte sig ofte, og gik i de offentlige Huse, hvor Fuldskab ikke tillader længe at skiule en Hemmelighed. Ved dette farlige Middel opdagede han mere end tyve Sammenrottelser imod sit Liv; paa denne Maade saae han ind i sit Folkes Hierte, og lærte at kiende alle deres Dyder og Lyder. Han torde ikke frygte for, at være uretfærdig i at straffe, eller at belønne i Blinde; forgieves vilde hans Hof-Folk have søgt at bedrage ham; den ringeste Slaves Dadlen, naar den var grundet, kunde forbedre ham. Man ærede ham, man havde Frygt for ham, og hans Folk pleyede at sige: Lader os være ærlige, Keyseren hører os.

Zaren kunde, som vi allerede have hørt, ikke længere skiule sig. Han omfavnede Osakoi. Min Søn, saade han, din Aabenhiertighed fortiener min hele Fortroliahed. Endelig finder jeg det Hierte, jeg saa længe har søgt efter! Dyden er os altsaa medfødt, og vi kiende ikke til Laster af Naturen; den Oprigtighed, du viser mig, er et sikkert Bevis herpaa. Kiend din Keyser, din Herre, din Ven. Mine Velgierninger skal bevæge dig til at forglemme dine Slægtningers Død, og de usle Omstændigheder, hvori du haver levet, ja de skal tvinge dig til, at blive mig bestandig troe.

Kort

Kort derefter opfyldte Peter den Store ogsaa sit Løfte. Han befalede, at Osakoi den samme Aften igien skulle gaae tilbage til Værts-Huset, og undskylde sig med, at han som Fremmed havde taget Feyl af Gaderne i Moskau. Osakoi's Slave troede uden Vanskelighed dette Foregivende. Der blev aftalet, at sette Ild paa Kremmelin paa adskillige Kanter. I den almindelige Forvirring, som denne Ulykke vilde foraarsage, skulle en Deel af de Sammensvorne begynde at plyndre, og de andre skulle, under Osakois Anførsel, forene sig med dem af Sammenrottelsen, som vare paa Slottet, hvilke man nævnede, og disse vare de Fornemste i Riget; derpaa skulle man forfeye sig til Keyserens Kammer, og dræbe ham, saa snart han kom ud. Man var just færdig at sværge den afskyelige Ed, som skulle forene disse Barbariske Mordere, da Keyserens Liv-Vagt brød ind. Ingen af disse Skielmere kunde undgaae, de bleve alle kastede i Fængsel. Man fængslede ligeledes de Sammensvorne, som de havde nævnet, og de bleve strax Dagen derpaa afstraffede ved Boddelens Haand.

Osakoi steeg paa eengang til Lykkens høyeste Spidse. Det varede ikke længe, førend der ingen var imellem ham og Keyseren, uden allene Fyrst Menzikof, hvilken Skiebnen havde af Stovet ophøyet til de høyeste Æres-Poster, og som den

strax derpaa, efter sin sædvanlige Ubestandighed, nedstyrtede i den største Elendighed. Deslige Begivenheder forefalde ikke sielden i Rusland, ved Fødselen faaer man der ikke den ringeste Ret til Æres-Poster. Monarkens Villie ophøyer og styrter efter Behag. Undersaatterne ere i deres Herres Haand det samme som Leeret i Pottemagerens Haand. Men Peter kiendte Fortieneſter, han fremdrog dem af Hoben, og satte dem paa det Sted, hvor de kunde være til Nytte.

Keyseren, for at giøre sig sin nye Yndling destomere forbunden, besluttede at gifte ham. Den unge Princesse Czeridoff var formedelst hendes Rigdom og Slægtninge, et af de anseeligste Partier i Riget. Keyseren foreslog ham hende til Frue. Hvem kan afslaae en Monark noget, som elsker os, og ønsker vores Lyksalighed? Osakoi gik fuld af Ærbodighed, Kierlighed og Taknemmelighed til Alteret, hvor Zaren selv gav ham Princessens Haand.

Det første Aar af hans Egteskab var endnu ikke til Ende, da han saae sig Fader til en Datter, hvis Fødsel kostede den ulykkelige Moders Liv. Osakoi var utrøstelig, men dersom noget kunde lindre denne Smerte, saa var det den Umage Keyseren giorde sig, for igien at stille ham tilfreds.

Der

Der gives ofte visse sorgelige Hændelser, som have en Indflydelse paa Gemyts-Karakteren, og tit gandske og aldeles forandre den. Saaledes gik det ogsaa Osakoi; i Steden for han tilforn havde været lystig og munter, saa blev han nu knurvurren og tungsindig. Tilforn elskede han Tidsfordriv, men nu flyede han alle Selskaber. Han lukkede sig inde i sit Pallads, og et hvert Øyeblik, som han var frie fra Stats-Forretninger, anvendte han paa sin Datters Opdragelse. Azema, dette var hendes Navn, var ogsaa virkelig en Gienstand for det Russiske Hofs Beundring og Elskovs Ønsker. Hendes store Skionhed var hendes ringeste Fuldkommenhed; men hendes Kundskab, hendes Vittighed, hendes Forstand, og hendes behagelige Væsen vare næsten et Under i et Land, hvor de Europæiske Sæder for kort Tid siden endnu vare ubekiendte, og hvor Videnskaberne først begyndte at fremspire. Osakoi agtede ingen uden hans Datter, og Azema havde ligeledes den ommeste Kierlighed for hendes Fader.

Jeg kommer igien til Mazeppa. Da han kom til det Russiske Hof, saae han, at Osakoi stod i den største Naade hos Keyseren. Han brugte Venner, og holdt sig derfore til Osakoi. En meget ordentlig Opførsel, en haard og streng Karakter, og rene Sæder indtoge i en Hast Azemas Fader til hans Fordeel. Han tilbod

ham sit Pallads, sit Bord, sine Betientere, kort sagt alt det, hvormed en Mand af hans Rigdom og Anseelse kunde tiene Mazeppa. Denne, som havde at bestille i sit Folks Forretninger, indsaae snart hvor vigtigt dette Venskab var. Han betroede sig til Keyserens Yndling uden al Forstillelse. Han havde ofte Leylighed at see Azema, og uagtet hans Løfte, herefter aldrig mere at elske, saa begyndte han dog at agte hende høyt, og strax derpaa at tilbede hende. Azema tog imod Hetmandens Kierligheds Erklæring med hendes medfødte aabenhiertige Godhed. Hun forkastede ikke hans Ønsker, men hun beraabte sig paa den Magt hendes Fader havde over hende, som hun aldrig vilde sette sig imod, og ved hvilken allene hun kunde blive ham til Deel. Imidlertid gav hun hendes nye Elskere det Raad, at bie med sit Forslag til han fandt en beqvem Leylighed.

Mazeppa troede man ville sette ham paa Prove, og underkastede sig alt det hans Elskerinde forlangede; han søgte stedse at sette sig fastere i Osakois Venskab, og han var meget lykkelig i denne Bestræbelse. Imidlertid lakkede det ad Tiden, at han skulle tage Afskeed, hans Forretninger vare til Ende, og alting foranstaltet til hans Bortreyse. Han bad sin Azema indstændig om Tilladelse, at Tale med hendes Fader, og i denne Sag at udbede sig Zarens

Forbon,

Forbon, eller om den ikke kunde formaae noget, da hans Befalning. Endnu holdt hun ham stedse tilbage. Alt for megen Hidsighed vilde sikkerlig skade os, sagde hun; vær taus, det kan være Dem nok, at jeg ønsker intet mere, end engang at giøre noget til Deres Lyksalighed.

Imidlertid disse Underhandlinger varede, blev Mazeppa buddet til Hove, til et af de fortroelige Giæstebudder, hvortil Zaren ofte indbød sine fortroeligste Venner. Man drak stærk, og Keiseren, ophidset af Vinen, foreslog de Midler, ved hvilke Cosakkerne kunde giøres sædelige. Du allene kan giøre mit Rige denne Tieneste, sagde han til Mazeppa. Hvor stort det end er, saa maae jeg dog ogsaa være Herre over Ukraine. Denne Krig, som jeg med saa foranderlig Lykke fører imod Sverrig i Ingermanland, Liefland, ja endogsaa i Pohlen, vil snart med alle sine Ødelæggelser trænge sig lige ind til Hiertet af mine Stater. Jeg behøver uigiennemtrængelige Brostværn, til at standse den unge Carl. Jeg vil heller have aabenbare Fiender end uvisse Bunds-Forvandte. Den Beskyttelse Cosakkerne have udbedet sig af mig, efter at de havde afkastet det Pohlske Aag, og de Friheder jeg har maat tilstaae dem, forbinde dem kun meget svagt med mig. Dette ustadige Folk maae have en Herre. Du allene kan bringe dem under mit Herredomme. Du er en indfødt Pohlak, men forja-

get, og du maae være en uforsonlig Fiende af dit Fodeland. Du er fremmed iblant Cosakkerne, og du maae have een som kan beskytte dig. Cosakkerne elske og ære dig; din Tapperhed og min Magt have ophøyet dig til deres Anforer. Overgiv dem til mig. Krigs-Magten er til din Tieneste. Tag Baturin og de faste Stæder i Landet i Besiddelse; formeer dine Tropper, opret Magaziner paa de Steder, hvor du tænker at forsvare dig, indslut Levnetsmidlerne i de faste Stæder, at Bonden og Borgeren kan allene af dig faae den meest fornødne Underholdning. Jeg vil hielpe dig. Naar Fienden nærmer sig, vil jeg sende dig Levnetsmidler og Soldater, jeg vil skikke dig erfarne Officerer, som du kan fordele iblant dine Regimenter. Derpaa ville vi bryde los. Cosakken, som er i Betryk paa alle Kanter, som har ingen Levnetsmidler, som er omringet af vore Tropper, og som trues af Sverrig, vil opofre os sin Frihed, for at redde sit Liv. Lader os betage ham de Friheder, som vores Svaghed og vores Naboers Misundelse haver tilladt ham at beholde. En Undersaat, som beskyttes i Noden af sin Herre, er lykkeligere end en Friherre, som ikke kan forsvare sig.

Zaren holdt denne Tale med saadan en myndig Tone, som ikke taaler Modsigelse. Imidlertid vovede Mazeppa dog at svare. Det Udkast, sagde han med al Ærbødighed til Keyseren,

seren, som Eders Majestet haver giort, til at giøre sig Cosakkerne underdanige, vil finde flere Vanskeligheder, end De maaskee tænker. Dette Folk, som nedstammer fra Tartarerne, og som er lige saa ustadigt som de, har endelig opslaaet sin Boepæl i Ukraine under en Himmelkant, som er behageligere, end den forrige i deres Orkener. Hos dets Naboe, Pohlen, søgte det en Beskyttelse, som dets Svaghed og Kierlighed til Roe holdt for nødvendig. Saa længe denne Republik begegnede dette Folk som en Bundsforvandte, saa længe har Cosakken holdt sine Forbindelser; men saa snart man angreb hans Friheder, har han revet sig los fra deres Magt, og søgt en mere troefast Bundsforvandte i Deres Majestet. Cosakkernes Grundsetning er Frihed eller Død. Deres Friheder ere dem kierere end Livet, de vove deres Blod for dem. Deres Majestet lade sig ikke bedrage deraf at de synes afmægtige. Cosakken behøver kun lidet at leve af; han har Lyst til Krig, han har intet at tabe, og derfor maae man frygte for ham. Han forlader heller sin Hytte, end bliver Slave. Deres Majestet forlade min Oprigtighed; men der Aag, hvorunder Russerne sukke, er ikke skabt for Cosakkernes stolte Hierte. I sit Land vilde han ikke taale alle disse fremmede Officerer, disse Fæstninger, disse Forraads-Huse, i hvilke den daglige Underholdning skulde indelukkes, ja endnu mere, Sverrig, Rusland og Pohlen tilsammen kunde ikke

komme

komme ham til at skielve. Han vilde kalde Tartarerne til Hielp. Moldauerne, Saporogerne, vilde giøre ham Bistand. De vilde forene sig og anfalde Deres Lande, Deres Huse vilde blive opbrændte, og Deres Undersaatter udplyndrede og dræbte. Jeg tilstaaer, at de tilsidst maatte bukke for Deres Seyerrige Vaaben, men Eders Majestet kunde ikke have ringeste Haab om Hevn. Naar de havde ødelagt deres egne Lande, vilde de forlade Ukraine, og flye til de Budziackiske og PrecopiskeØrkener, for at undgaae et Aag, som er dem saa forhadt. Jeg nedkaster mig for Deres Majestets Fødder, og besværger Dem, at lade dette Forehavende fare. De haver Venner iblant Cosakkerne, som ere villige at lade deres Blod for Deres Ære; hvorfore vil De giøre sig uforsonlige Fiender af dem, som ere desto farligere, da de, foruden den sidste Tilflugt, hvorom jeg har talet, ved den ringeste Mistanke om dette Forehavende, kunde slaae sig til Eders Majestets Fiender.

Zaren kunde ikke med koldt Blod høre paa Mazeppas Grunde og det Raad han gav. De Trudsler, med hvilke han endte sin Tale, forøgede hans Vrede. Forræder, raabte han, jeg troer du vil giøre mig bange? Hvad var du ellendige Pohlske Afkum, uden min Naade? Jeg vil uden dig bringe disse Rovere, som du behersker, til Lydighed; de skulle skielve, saa snart

De

de see min Hær, jeg selv vil tvinge dem! Men først skal dit Hoved være mig Borgen for deres Lydighed.

Strax drog Zaren sin Sabel, og ilede los paa Mazeppa. De forskrækkede Hoffolk vovede at forhindre deres Herres Raserie; de holde paa ham, Zaren river sig los, og saarer alt hvad der kommer ham i Veyen. Saaledes var denne Monark, denne sine Tiders Helt, beskaffen. Han oprettede Lovenes, Krigs-Ordenens og gode Sæders Throne paa et forstyrret Barbarie og Uvidenhed; han skabte et nyt Folk, og kunde aldrig undertvinge sine egne heftige Sinds-Bevægelser. Ofte gjorde han sig selv derfor de haardeste Bebreydelser, men den stærke Drik han brugte, udsatte ham snart igien for nye Anfald af hans Raserie. General Le Fort var i lang Tid den eneste, som kunde temme sin Herres Vrede, og efter ham vidste Keyserinde Catharina allene at styre denne vilde Hidsighed, og dette Barbarie, som var ham medfødt, og som var ham endnu stærkere indprentet ved Opdragelsen og de Farer, han i sin Ungdom saa ofte havde været underkastet.

Mazeppa, som havde reddet sig fra Zarens Sverd, flygtede til Osakoi. En af hans Slaver, som han fandt, maatte i en Hast giøre ham en Slæde færdig. Hans Liv var i Fare, han havde ikke ringeste Tid at spilde.

Da

Da hans Tanker endnu vare gandske opfyldte med det som var skeet, og alle Ting giort færdig til hans Flugt, saae han den unge Azema komme ind i sit Kammer, med nedhengende Haar, skielvende, og gandske skiult med Taare og Blod. Lader os flye, Mazeppa, sagde hun, lader os flye, dersom du elsker mig. Jeg kiender mig ikke mere selv. Ære — Kierlighed! Natur! Lader os flye, riv mig ud af dette forskrekkelige Opholdssted! I samme Øyeblik faldt hun afmægtig i hans Arme. Det var nu ikke Tid at giøre Betragtninger, eller at sporge om Aarsagen til denne Opforsel; det mindste Ophold gieldte Hetmandens Liv; han tog altsaa Azema i sine Arme og bar hende til Slæden. Han vilde selv just stige ind i den, da han saae Osakoi komme anstigende med Sabelen i Haanden, hvormed han giorde et Hug efter ham, som skulle berøvet ham Livet, skiont det kun gav ham et ubetydeligt Saar i den ene Skulder. Kierlighed til Livet, Frygt for Zaren, Azemaes Tilstand, hans Vens Raserie, sit eget Blod han saae flyde, bragte Mazeppa til saadan Forbittrelse, som han ikke længere kunde styre. Han gik los paa Osakoi, og kastede ham til Jorden med forste Hug. Gandske fortvivlet sprang han derpaa i Slæden, som snart bragte ham langt fra Moskau af ubekiendte Veye.

Vore Flygtige vare allerede langt fra Hoved-Staden, da Azema aabnede Øynene og kom

kom igien til sig selv. Hvor ere vi, Mazeppa, spurgte hun med en svag Stemme? Min Fader! hvor skielver jeg! Moskau! vi ere allerede et got Stykke fra Moskau, elskelige Azema, svarede Mazeppa; lad din Frygt fare; men hvad haver giort dig saa forskrekket? Er det mueligt, at du saa snart kunde faae Efterretning om den Fare, som truede mig? Og hvad skal jeg tænke? din Fader, min Ven, kunde han lade sig bruge til at dræbe mig? Saa ere vi da under en Eenevolds-Herres Love ikke andet, end elendige Redskaber, som han bruger, ligesom han finder for got? Jeg horer dig tale, kiere Mazeppa, men jeg forstaaer ikke det ringeste af det du siger.

Hor, hvad der er hændet mig, og som jeg aldrig skal glemme. Din Kierlighed rørte mig, jeg kunde ikke skiule det for dig, og jeg tilstod, at jeg igien elskede dig. Jeg forlangede en urykkelig Taushed af dig angaaende vores Kierlighed, og dertil havde jeg meget vigtige Aarsager. Jeg har i lang Tid haabet, at den Flugt, som jeg var betænkt paa, skulde redde mig fra det, jeg nu endelig har erfaret. Viid derfor, at min Fader — — alt mit Blod iisner i mig, ved en Fortælning, hvorved Naturen maae forskrekkes! Viid, at min Fader havde den strafværdigste Tilboyelighed til sin Datter. Jeg imodstod hans Forfølgelser, saa længe det var mig mueligt,

mueligt. Endelig kom han forgangen Nat med funklende Øyne, og en Dolk i Haanden, ind i mit Kammer. Du maae døe, sagde han, eller opfylde min Begierlighed. Jeg kastede mig til hans Fødder, vædede dem med mine Taare, og brugte de bevægeligste Ord for at formilde ham, og aabne hans Øyne, men forgieves! han brugte Vold, og jeg var næsten overvunden. Dog Himlen gav mig Kræfter, jeg rev Dolken fra ham, han vilde have den igien, og har uden Tvivl selv saaret sig dermed. Min Haand er ikke skyldig i noget Fader-Mord. Hvad skal jeg sige dig mere? Min Fader sank need for mine Fødder. Jeg flyede fra dette forskrekkelige Skuespil, og fandt dig. Himlen give, at du ikke har en Misgiernina, at fortælle mig, som jeg har Afskye for, og som min Datterlige Kierlighed visselig ikke vilde begaaet.

Hvilken Hændelse fik Mazeppa ikke her at vide! saa gives der da Misgierninger, raabte han, som ere ubekiendte iblant dette frie og dydige Folk, som man kalder Rovere! Herpaa fortalte han den bedrøvede Azema, hvad der havde tildraget sig hos Zaren, og dølgede ikke heller for hende, at han troede, han havde dødelig saaret den strafværdige Osakoi.

Imidlertid disse ulykkelige Elskende fordybede sig i deres bekymrede Tanker, nærmede

Slæ-

Slæden sig til de Ukrainske Grændser, og kort derefter fik de Murene af Baturin at see. Mazeppa blev af sit Folk imodtaget med de kiendeligste Glædes-Tegn; og havde de ikke Aarsag at være fornoyede, da de igien saae deres Fader? Hetmanden fremstillede Osakois Datter for Merima, og dette var et Tordenslag for den alt for kierlige Cirkasserinde. Hun saae allerede hendes Ulykke forud, og da hun kun lidet kunde forstille sig, saa overvældede hun hendes Herre med de biterste Bebreydelser. Hun havde giort alle Ting for ham, hun elskede ham inderlig, og havde svoret, ævig at elske ham. Hun havde været tilfreds med hans Løfte, at han aldrig mere vilde elske; han maatte takke hendes Snedighed og Umage for det han var, og dog bedrog han hende; ja for ret at fornoye sig over hendes Forvirring og Fortvivlelse, saa understod han sig, at forestille hende en Medbeylerske. Jo heftigere Sindslidelserne ere, jo mere trykke de os. Den fornærmede Cirkasserinde overlod sig aldeles til hendes rasende Fortvivlelse.

Hvad skulle den utaknemmelige Mazeppa giore herved? hvad Raad kunde han give Merima? Han bragte en elskværdig Skionhed til Fortvivlelse, da han var hende Taknemmelighed skyldig; vel var det en Slavinde, men denne Slavinde tilbad ham; hun var hidsig, og da hun ved hendes Snedighed og Klogskab havde

ophøyet ham, saa kunde hun ogsaa lettelig være duelig nok til at forstyrre hendes eget Arbeyde. Var det desuden vel en Misgierning, at elske ham? Kunde han vel med Foye straffe hende for denne Svaghed? Han satte Merima andensteds hen, og gav Befalning at give Agt paa hendes Opførsel, og drage Omsorg for hendes Liv. Osakois Datter tog Besiddelse af de Kamre, man havde tillavet for hende, og man begegnede hende med al den Høyagtelse, man var Cosakkernes Hetmands tilkommende Gemahlinde skyldig.

Imidlertid eftertænkte Mazeppa det, som var hendtes ham i Moskau. Han maatte frygte alle Ting af Zarens Vrede; derfor holdt han det for det beste skriftlig at undskylde sig hos ham, til han kunde finde Leylighed, at udføre den vigtige Plan, han i lang Tid havde tænkt paa. Buddet, som overbragte hans Brev, fandt Zaren i Egnen ved Smolensko, hvorhen han havde taget Flugten for Carl den Tolvte. Efter da værende Omstændigheder tog Zaren temmelig vel imod Mazeppas Undskyldninger, og lod ham forstaae i sit Svar, at han var villig at tilgive ham, naar han vilde underkaste sig hans Befalninger. Mere forlangte Mazeppa ikke; han havde endnu ikke fattet noget vist Forsæt, han vilde allene vinde Tid. Han fik tillige at vide, at Osakoi ikke var død af sine Saar, men at han havde forføyet sig til Zarens Krigshær.

Den

Den unge Azema, hvor meget hun end var vant til Ulykke, kunde dog ikke uden Forskrekkelse tænke paa hans Skiebnes Uvished. En strafværdig Sindslidelse, for hvilken hun næsten var bleven et Offer, havde tvunget hende til at flye fra hendes Fader og Fæderneland. Hendes Hierte havde ladet sig indtage af Mazeppas rare Egenskaber, og overgivet sig til hans Kierlighed. Den blotte Nødvendighed, at undgaae hendes forskrekkelige Tilstand, havde kastet hende i hendes Elskeres Arme; hun havde med Glæde taget Flugten, uden at tænke paa andet, end at redde sig fra Synd og Skam, Men hvilken Velkomst for et kierligt Hierte, som Taknemmelighed og Nødvendighed havde forenet med sin Elskere? hun saae et elskværdigt Fruentimmer, som beklagede sig over Mazeppa, som truede ham, og som bebreydede ham hans Utroskab og Utaknemmelighed. Dette Fruentimmer maae have nogen Ret, tænkte hun! Ach hun har maaskee overgivet sig til en Troelos! Disse Tanker plagede Azemas omme Hierte.

Hetmanden søgte ved sin medfødte Oprigtighed, at dæmpe denne Gift, som fortærede hans Elskelige. Da han havde fortalt hende alt det som egentlig var forefaldet imellem ham og Metima, saa fik han hende snart igien tilfredsstillet.

Da Mazeppa havde befriet sig for denne Bekymring, saa stræbte han efter at forekomme hans Fienders Forsæt, og at sette sig i den Stand, at han kunde afkaste det Russiske Aag. Han formerede sine Tropper anseelig, og sparede ingen Flid med at ove dem. Alle Slags Forraads-Huse bleve opfyldte, og Fæstningerne forbedrede. Han gav Zaren nye Efterretning om alle disse Anstalter, og ved dette Skin af Oprigtighed vandt han al den Tid han behovede til at opnaae sit Maal.

Imidlertid han giorde disse Anstalter, fik han Breve fra Moro. Denne Saporogernes General lod ham vide, at en Gesandt fra Zaren havde anmodet ham om, strax at giore et Indfald i Cosakkernes Land, men da han saae, at han ikke havde Lyst til, at bryde med sine Bundsforvandte, saa havde han sogt at vinde nogle af hans Undersaatter med Penge. Man vil, skrev han, fange dig død eller levende, men særdeles vil man have fat paa et ungt Fruentimmer, ved Navn Azema, som du haver forført, da du opholdt dig i Moskau, og rovet fra hendes Fader ved din Bortreyse Jeg troer, Faderen selv leder Zarens Tanker i denne Sag. Til din Sikkerhed vilde jeg ladet denne Zarens Gesandt sætte fast, men jeg kunde ikke bringe det saa vidt, da jeg kun haver lidet at sige hos mit Folk, naar det kommer an paa deres Fordeel. Min Hoyagtelse og

mit

mit Venskab for dig haver bevæget mig til at give dig Efterretning herom. Tag dig i Agt for hemmelige Mordere; der findes overalt saa nedrige Siele, hos hvilke Penge formaae alle Ting.

Disse Advarseler vare ikke at foragte. Mazeppa lod foretage de skarpeste Undersøgelser i Baturin. Men da han dog var bestandig uroelig, saa forlod han Staden, og tog ud paa et Lysthuus ved Spidsen af en Leyer, som han selv havde udvalgt, og hvor han forsamlede sine Tropper. Merima fik et særdeles Kammer, og man gav noye Agt paa hende. Fem hundrede Mand udgiorde Generalens Liv-Vagt.

Azema, hvis Kummer og Kierlighed Hetmanden havde tilfredsstillet, var just gaaet ind i hendes inderste Kammer, og tænkte paa hendes Lykke og forestaaende Ægteskab. Hun græd ikke længere for hendes Fader. En Dor gik op; skal jeg sige det, Merima, ney, en Furie med en Dolk i Haanden styrtede ind, og vilde nedstøde den elskværdige Azema. Holdt, raabte en Stemme, holdt! det tilkommer ikke dig at giøre dette Offer! (Det var Osakoi, som havde fulgt efter Merima, og som nu trængde ind igiennem samme Dor) holdt! raabte han, i det han bemægtigede sig hendes Arm, og du, Ulykkelige, du skal dyre betale mig den Fortred du har giort mig. I det samme stødte han Merima tilside,

og rev Dolken fra hende med den ene Haand, og med den anden bortslæbede han den fortvivlede Azema.

Alt dette kunde ikke skee, uden at giore nogen Allarm. Mazeppa horte det, og fuld af Uroelighed skyndte sig derhen. Hand trængde sig ind i Kabinettet. Hvilket Syn! Metima skreg som en Rasende; Azema søgte at rive sig los af hendes Faders Arme; Osakoi vil ikke slippe hende, Mazeppa kaster sig imellem dem; den forbittrede Osakoi anwender sine sidste Kræfter paa at bortslæbe sit Bytte, og da det ikke lykkes ham, støder han med Dolken efter sin Datter og Mazeppa; Azema falder, Mazeppa foingler, hvor fortornet end Metima var, saa holder hun dog paa Mazeppa med den ene Haand, og med den anden river hun Dolken fra Osakoi, jager ham den i Brystet, og kaster ham til hendes Fødder. Dette blodige Skuespil gik for sig lige saa hurtig, som man kan fortælle det.

Nu indfandt sig en Mængde af Mazeppas Vagt og Betientere, hvilke den ulykkelige men alt for hidsige Metima havde kaldet hid. Man satte Osakoi og Metima hver i sit Fængsel, og Generalen befalede, at pleye hans Svigerfader med al Omhyggelighed. Azemas Saar blev befunden at være af ingen Betydenhed, og endskiont

skiønt Mazeppas vare større, saa havde man dog Haab, at see dem lægte inden kort Tid.

Det er unødvendigt at forklare denne selsomme Begivenhed. Da det ikke vilde lykkes Osakoi efter Ønske hos Moro, Saporogernes General, saa kiøbte han nogle hemmelige Mordere iblant hans Tropper; han havde paa adskillige Steder bestilt friske Heste for dem, at de desto lettere kunde tage Flugten; og med tre af de forvovneste var han just kommen til Baturin paa samme Tid, da Mazeppa forlod Staden. Formedelst denne Omstændighed havde han forandret sit Forsæt, menget sig iblant Slaverne, og var paa denne Maade kommen ind paa Slottet. Nogle Foræringer, Forvovenhed, en opdigtet Historie, og særdeles Generalens mange Betienter havde giort ham det let, at holde sig skiult i nogle Dage, hvilke han havde anvendt paa, at giøre sig alle Leyligheder ret bekiendt, og han havde taget alle Ting saa noye i Agt, at han gandske vist havde bortført sin Datter, dersom Metima ikke var kommen der imellem.

Man kan let forestille sig, hvad der bevægede Metima. Da hun saae sig paa saa grum en Maade bedraget af Mazeppa, da hun stod paa Nippet at miste ham for ævig; da hun selv ikke kunde eye ham, og dog ikke vilde overlade ham til hendes Medbeylerske, saa kan man ikke

undre over, at hun søgte at hevne sig ved saadant et Mord.

Saa snart Mazeppa igien var kommen sig, holdt han for det klogeste, at haste med Bryllupper saa meget mueligt var. Ved denne Ceremonie troede han at forebygge alle videre Foretagender fra Osakois Side, saa og at betage Metima alt Haab; desuden havde han allene paa dette Vilkor lovet Azema at sette saavel hendes Fader, som Metima i Frihed. Endelig nærmede denne vigtige Dag sig. Mazeppa havde ladet begge Fangerne vide dette; og disse havde givet deres Løfte, at finde sig i alting, naar man allene vilde tillade dem, at reyse bort fra Cosakkernes Land. De skulle løses af deres Lænker Bryllups-Dagens Morgen, i denne Tanke gik man ogsaa ind til dem, men de havde allerede Natten tilforn fundet Leylighed at undflye. Metima havde saavel bestukket hendes egen som Osakois Vagt, og da de vare fornærmede af de selvsamme Personer, og begge sigtede til eet og det samme Maal med deres Hevn, saa haabede hun i ham at have en troe Medhielpere i hendes forfærdelige Forsæt.

Disse to farlige Fienders Flugt giorde ikke ringeste Ophold i Brylluppet; man fordoblede ikkun Vagterne, og gav noye Agt paa alle mistænkelige Personer. Mazeppa tog for Alteret imod

imod sin elskelige Azemas Haand, og endskiont der var Forskiel paa deres Alder, saa giorde de dog paa begge Sider deres Løfter med lige Munterhed. Azema havde ikke manglet noget i hendes Lykke, naar hun allene i hendes Faders Arme kunde været vis paa, at den strafværdige Glød, hvormed han saa høylig havde beskiæmmet hende, for ævig var udslukket.

I Ukraine nærmede man sig imidlertid til den største Statsforandring. Den Agt Mazeppa endnu stedse havde viist for Zaren, fra den Tid af da han i Moskau var i Livsfare, var et overordentlig fiint Statskneb, hvis Drivefiære ingen endnu havde opdaget. Da han var alt for høyhiertet til gandske at underkaste sig en Eenevolds-Herre, saa havde han besluttet hos sig selv at giøre Ukraine frie, og der at danne sig et eget Rige, hvilket han tænkte, at formere med nogle Stykker, som han vilde tage fra Rusland, der, efter hans Tanker, var nær ved at falde. Af denne Aarsag havde han sluttet et Forbund med Wallacherne i det lidet Tartarie; deres Chan skulle hielpe ham at naae sit Øyemeed, og han lovede sig store Ting af den Hielp han ventede fra Saporogerne. Men for alle Ting forlod han sig paa den Forstaaelse, han stod i med den Svenske Krigshær. Det lykkelige Øyeblik til at bryde los, syntes nu at være for Haanden. Zaren flydde for Carl den Tolvte, som nærme-

de sig til Grændserne af Ukraine, og truede med at forfølge ham lige til Moskau.

Et opbragt Fruentimmer giorde dette hele Forehavende til intet. I Statskyndige, som i eders Kabinetter ofte afveyer og bestemmer den halve Verdens Fordele; I som leverer Feldtslag, anordner og ophæver Beleyringer, og forstyrrer hele Riger i eders Indbildning; eders Udkast, hvor indviklede de end ere, blive forandrede ved den ringeste Hændelse. En eneste Hemmelighed, som ikke er holdt skiult, kuldkaster ofte den hele Bygning, som I have bygt eder i Luften.

Osakoi forte Metima til Zarens Leyer. Denne fortvivlede Elskerinde aabenbarede ham alle Mazeppas Anslag, hans farlige Forehavende, og hans Forsæt at giøre sig frie; med eet Ord: hun forglemte intet for at ophidse Keyseren til Vrede imod Cosakkernes General. Peter den Store var alt for villig til at hade Hetmanden, og disse nye Opdagelser vare Aarsag til, at han svor hans Fordervelse. Han lod strax fyretyve tusinde Mand rykke imod Ukraine, og Grev Golofkin blev Anforer for denne Krigshær. Generalen forrettede sine Sager med den største Hurtighed. Tropperne stode ved Grændserne, han stillede sig i Spidsen af dem, og opfyldte ved sit Indfald i Ukraine alle Ting med Mord og Brand. Han borttog alle oprettede Forraads-

Huse, forjagede alle de smaa Corps, Mazeppa satte imod ham, og kom uden mindste Forliis indtil under Murene af Baturin. Hetmanden var tre Mile derfra i en forskandset Leyer, hvor han imodtog alle de Detachements, som flydde for Golofkin; men efter al Anseelse vilde Mangel paa Levnetsmidler snart bringe ham til det yderste. Han vilde ikke oppebie dette, men rykkede ud af sin Leyer med tyve tusinde Mand, men disse vare allerede forsagte, og tillige i en Hast sammenrapsede. Han faldt hidsig an paa Russerne; nedsablede alt hvad som satte sig imod ham, og saae i nogle Øyeblik Seyeren i sine Hænder. Men Golofkin, som selv var allevegne tilstæde, førte sine adspredte Tropper tilbage til Slaget, og da deres store Mængde bodede paa deres Feighed, saa fik han snart Cosakkerne uddrevet af deres Forskandsninger. Den fortvivlede Mazeppa vilde endnu vove et Angreb, men hans Soldater vegrede sig ved at følge ham. Han kom næsten allene tilbage til Leyren, han maatte fatte en vis Slutning, det eneste han endnu kunde giøre, var at trække sig tilbage; han giorde dette som en snild General. Endnu havde han omtrent sex tusinde Mand tilbage, disse deelte han i tre Hobe; imellem de to første bragte han alt hvad han endnu havde tilovers af Vaaben, Penge og Levnetsmidler, og han selv bedækkede dem med den tredie. Han befalede at tage Veyen til Dnieper-Floden. Forgiæves søgte Golofkin

at

at angribe ham, han blev stedse slaget af Mazeppa, som ikke i mindste Maade tog Flugten, men havde Mod nok, at oppebie ham ved alle snevre Veye, ja endogsaa foruroligede ham ofte i aaben Mark.

Imidlertid havde Mazeppa smigret sig med, at han i en langt anden Tilstand skulle stode til Carl den Tolvte. I Kraft af den hemmelige Tractat han havde sluttet med Kongen, skulle han tilfore ham tredive tusinde Cosakker, tillige med alle Slags Levnetsmidler, og med denne Hær, som skulle forstærkes af Saporogerne og nogle tusinde Svenske, aabne ham Veyen til Moskau. Men i Steden for at komme som en Seyerherre, der kunde hielpe andre, saa fremstillede han sig som en Flygtning, der selv behovede Biestand. Han fandt sine Bundsforvandte i en endnu slettere Tilstand.

Den Nordiske Alexander, som var svækket ved sine egne Seyervindinger, forfulgte Zaren igiennem ubanede Skove. Han var gaaet over Dnieper-Floden, og nærmede sig, omendskiont langsom, til Bredden, hvor han havde sat Mazeppa Stevne. I Steden for Cosakker, fandt han der en Hob Russer, som giorde ham Overgangen stridig. Det kostede usigelig Umage, at slaae dem paa Flugten, og at gaae over Floden. Men Mazeppa lod sig endnu ikke see. Den ud-

udmattede Svenske Armee leed Mangel paa alle Ting. Løvenhaupt, som skulle tilføre Carl den Tolvte Tropper og Levnetsmidler, havde i tre Dage holdt fem Feldtslag; han indlagde sig den største Berømmelse, endskiønt han blev slaget, men han ankom med Resten af sine Tropper uden Levnetsmidler. Nu indfandt ogsaa Mazeppa sig med sine Cosakker i de ælendigste Omstændigheder. Carl var den eneste, som i denne Tilstand ikke lod Modet falde. Denne Herre, fuld af den krigske Ild, som ingen Fare eller Hændelser kan nedslaae, befalede sine Tropper at nærme sig Saporogernes Land og at beleyre Pultava ved de yderste østlige Grændser af Ukraine. Han overdrog Mazeppa at indlade sig i en Underhandling med Moro, Anfører for disse Fribyttere, som jeg tilforn har talet om.

Han begyndte igien at opleve i den Svenske Leyer. Sex tusinde Cosakker, og sex tusinde Saporoger, som Mazeppa fik af Moro, og hvilke den sidste selv anførte, udgiorde med atten tusinde Svenske endnu altid en forfærdelig Krigs-Hær, som syntes uovervindelig, da den havde Carl den Tolvte til Anfører. Kun at man endelig maatte borttage Pultava, i hvilken Stad Zaren havde sine Forraads-Huse, ved hvilke man paa et Øyeblik igien kunde faae Overflødighed i den Svenske Leyer. Men Keyseren nærmede sig i Spidsen af tredsindstyve tusinde Mand.

Saa

Saa snart han var ankommen, rettede han sig efter sin Fiende, og Menzikof kastede Forstærkning ind i Staden. Begge Dele giorde sig endelig med lige Hidsighed færdige til Slaget.

Det ulykkelige Slag ved Pultava er saa bekiendt, at man ikke har nodig noye at fortælle alle Omstændighederne derom. Alt, hvad som ikke blev nedsablet, kom i Russernes Vold. Carl den Tolvte vilde heller flye til Tyrkerne, end overgive sig til Zarens Hoymodighed; Moro, og den haardt saarede Mazeppa tilligemed Azema fulgte ham til Bender, og derfra begave disse tre ulykkelige Personer sig til Constantinopel.

Hvilken Kiæde af ulykkelige Hændelser har ikke giort Mazeppas kummerfulde Levetid merkværdig! med Bedrovelse tænker jeg paa dem. Han, som var født af Forældre af første Rang ved det Pohlske Hof, blev ved gandske uformodentlige Hændelser styrtet i den største Elendighed. Han saae sig forladt af alle. I hans Ungdom havde han et Glimt af Haab om en bedre Lykke, men i en Kierligheds Begivenhed havde han nær mistet Livet ved en hidindtil uhørt Straf. Men hvem kan udgrunde Forsynets Raad? denne Hevn, man ville tage over ham, førte ham til de største Eres-Poster. Han blev Regent over det selvsamme Folk, hvis Medlidenhed han kort tilforn havde anraabt. Midt i hans Lykke seer

han

han sig bestandig omringet af hemmelige Mordere. Han var færdig at befrie sit Folk fra Russernes utaalelige Aag; men et lidet Øyeblik giorde alle hans velgrundede Forhaabninger til intet. Slaget ved Pultava var Enden paa hans Lyksalighed. Det Blod som i Mængde flød af hans store og farlige Saar, svækkede ham øyensynlig, og giorde snart en Ende paa hans moysommelige Liv. Han flydde med den Heldt, som i ni Aar havde været en Skræk for Europa, og han faldt nu tilbage i den Afgrund, af hvilken Skiebnen havde fremtrukket ham.

Mazeppa havde for sin egen Person trolig skikket sig i denne Lykkens Forandring, men han kunde ikke taale at see Azema fælde Taare. Hun var frugtsommelig, og nær ved at giøre Barsel. Den største Deel af de Skatte, som Mazeppa havde reddet fra hans Fienders Rovbegierlighed, var kastet i Dnieper-Floden. Han var hos et ubestandigt, ofte troelos, ja mange gange grusomt Folk. Han tvivlede ikke et Øyeblik paa, at jo Zaren vilde forlange og med Penge kiøbe hans Hoved, og Statsbetienterne ved Porten vare gierrige. Hvilken en Mængde af Aarsager, som kom Hetmandens Standhaftighed til at vakle.

Han lagde sig ind hos Ali Mehemeth, som var Officeer ved Spahi, hvilken han tilforn havde kiendt. Denne Ali, som ofte var bleven brugt i hemmelige Forretninger, havde imod

Tyr-

Tyrkernes Sædvane reyst og opholdt sig hos de fleste Europæiske Nationer. Han var en Mand ikke allene af en stræng Ærlighed, men tillige behagelig i sin Omgang, og besad en ikke almindelig Indsigt. Mazeppa kunde ikke skiule sin Ulykke for sin nye Vert; han aabenbarede ham den Frygt han var i for Zarens Forfølgelse, og bad ham, at erkyndige sig om alt det som i Divan blev besluttet for eller imod ham. Moro paa sin Side forhvervede sig Adgang til Storvizier Baltagi, og intet undgik hans Opmerksomhed. Ved dette Middel fik Grev Poniatofsky, Carl den Tolvtes Gesandt, Krigsstalbroder og Ven, alle Zarens Ministers hemmelige Anslag at vide. Denne tappre Officeer havde som Oberst ved Kong Stanislaus's Svenske Liv-Vagt gandske opofret sig Kongen af Sverrig, og det mere af Tilboyelighed, end af noget Haab om en glimrende Lykke. Han fulgte den Herre, som han havde udvalgt sig, i hans Lykke, og han forlod ham ikke heller i hans Ulykke. I Krigen havde han tient ham med sin Arm og med sit Blod, og nu da han opholdt sig i Bender, var han ham til Nytte med sin Stats-Klogskab. Han var en ypperlig Soldat, en klog Statsmand, en troefast Ven, og en kierlig Fader. Han endte sit Liv i Skiodet af sit Fæderneland, overvældet med Ære, beklædt med Statens fornemmeste Værdigheder, og høytagtet og elsket af enhver, og, hvilket pleyer ellers

ellers meget sielden at skee, alle hans Sønner have fulgt hans Fodspor, og opnaaet de høyeste Eres-Poster.

Da Greven begav sig til Constantinopel, havde han et vigtigt Forehavende i Sinde. Han haabede igien at oprette Carl den Tolvtes Lykke, og at overtale den Ottomanniske Port til Krig imod hans Fiender. En vis Fonseka, en Portugisisk Læge, hialp ham i hans Forsæt, og ved sin Anseelse og Snedighed, fandt han Middel at tilbringe Sultaninden, Keyserens Moder, Breve, og at giøre denne Princesse sine Anslag bevaagen. Men da han stod færdig at opnaae sit Øyemeed, giorde Zarens Forœringer, at der blev intet af hans hele Forehavende. Vel mistede Poniatofsky en Vezier, som var alt for meget paa Russernes Side; men en anden kom i hans Sted, som ligeledes var bestukken af de Russiske Ministre. Tilsidst syntes Sagerne at være i saa fortvivlet en Tilstand, og de Efterretninger man fik af Divan saa ufordeelagtige, at man maatte tage sin Tilflugt til de farligste Midler. Stor-Vezieren havde bragt det saa vidt, at man indlod sig i Fredshandling med Russerne, at man vilde sende Carl den Tolvte tilbage, og udlevere Mazeppa og Moro til deres Fiender. Ali bragte denne bedrøvede Tidende hiem med sig, og strax derpaa blev den stadfæstet af Moro.

I deslige forrigfulde Øyeblik er al Mod forgieves, Mazeppa blev forskrækket. Han vidste, at han ikke kunde undflye, og hans Liv stod i Fare. Jo mere Standhaftighed Azema viiste, jo mere igiennemborede hun den alt for kierlige Mazeppas Hierte, han havde heller seet, at hun havde givet hendes Taare frie Løb. Den Vold hun giorde paa sig selv for at tvinge sig, foraarsa gede hende saadan Smerte, at hun var nær ved at doe. Hun havde været lykkelig, om dette Øyeblik havde været det sidste af hendes Ulykke! Azema aabnede igien Øynene, og maatte see, at hendes Mand laae i den største Fortvivlelse, og havde kun faa Timer tilbage at leve i. Hans Saar havde igien aabnet sig, og Blodet flod Strømmeviis af dem, endskiønt man giorde sig al Umage for at stille det. Hvilken Pensel kan afmale dette skrækkelige Øyetrin; men det var endnu ikke til Ende. Ali og Moro søgte at hielpe den elendige Mazeppa; Betienterne løbe gandske forvirrede iblant hinanden, for at udrette de Befalninger man gav dem. Azema laae paa hendes Mands Legeme, og vædede hans Bryst med hendes Taare. Et Fruentimmer indsvøbt i en stor Kappe træder ind i Kammeret, hun giver sig t ilkiende, det er Merima-Himmel, raabte hun hvilket Syn! ulykkelige Mazeppa, flye, dit Liv staa er i Fare. Der er ikke længere Tid hertil, svarede Hetmanden med en svag Stemme. Min Afskeed nærmer sig.

Døden

Døden svever mig for Øynene, min Ulykke faaer paa eengang Ende, og jeg kan trodse mine Fiender. Azema, du min kiereste Azema! Metima! Moro! Kierlighed, Redelighed, Venskab! alting er bleven min Fordervelse, og det som er mig kiereſt, maae tillige med mig bære min haarde Skiebne. Og du, Metima, du, som jeg stedse har agtet høyt! det stod ikke i min Magt at elske dig anderledes. — Du tager Deel i min Ulykke? af hvad Aarsag, ved hvilken Hændelse — — — Mazeppa kunde ikke tale mere, han faldt i en Besvimelse, som syntes at giøre Ende paa hans Liv. Grumme, saaledes begyndte Metima med Heftighed at tiltale sig selv, endelig lykkes det dig at igiennembore et Hierte, som du ærer. See nu, hvortil din Hidsighed, som du aldrig kunde dæmpe, haver bragt dig. Jeg har intet Haab mere! Du dør, kiere Mazeppa! det er Tid, at du faaer alle mine Misgierninger at vide. Jeg har tragtet efter Azemas, jeg har tragtet efter dit eget Liv, og dog vilde jeg med mit Blod redde dit. Jeg troede jeg var fornærmet, og tænkte paa intet uden Hevn. Men ach, Kierlighed regierede i min Siel! da jeg stod færdig, at tage Flugten ud af mit Fængsel, satte jeg ogsaa Osakoi i Fribed. Du havde i ham en Fiende mere. Jeg er den som har forraadt dine Hemmeligheder; ved mig har Zaren faaet dine Anslag at vide, han er forekommet dem, og har overvundet dig.

Din Ulykke har ikke kundet tilfredsstille mit Raserie, jeg har forfulgt dig paa din Flugt. Jeg har endnu giort mere, jeg har fordret dit Hoved, og nu just har man lovet mig det. Hvilken Mængde Forbrydelser! imidlertid har et eneste Øyeblik forandret dette rasende Hierte. I Tankerne saae jeg dig allerede i Boddelens Kloer; jeg skielvede, naar jeg tænkte derpaa; jeg har forekommet dem, men ach! jeg finder dig doende! forfærdelige Hevn?

I det hun saaledes beklagede sig, blev Alis Huus opfyldt med Soldater; deres Anforer lod sig see ved Kammer-Doren med Vezierens Befalning i Haanden Holdt inde, grumme, raabte Merima, kom ikke nærmere, Barbar! hav Ærbodighed for en Heldt, som Doden nu bortkalder. Officieren stod ubevægelig af Forundring over denne Tale. Azema var som Livlos; Moro havde taget Flugten; thi han var om en Hals, de som han blev. De bedrovede Tilskuere iagttoge en dyb Taushed. Den eneste Merima fremdrog med funklende Øyne en Dolk. Bort, Ulykkelige, sagde hun til Officieren, udret ingen tyranske Befalninger, som mit Barbarie har giort Ansegning om. Hvad Hevn kan man faae over et dodt Legeme? overlad dette forskrækkelige Syn til min Smerte, som er haardere end alle Pinsler. Tving din Vrede, elskelige Merima, sagde den endnu doende Mazeppa, lad

lad Hevnens Sværd have sit frie Løb, det formaaer intet mere over mig. Jeg tilgiver mine grusomme Fiender — Men min Kone, et uskyldigt Barn, som endnu skal fødes, du selv, du som fælder Taare over min Skiebne! mine ulykkelige Venner! dette, og ikke Døden forskrækker mig — retfærdige Himmel, jeg føler min Død!

I det han saaledes talede, sov han hen. Merima kastede sig paa hendes Elskeres Lemme; men da Officieren og hans Følge vilde nærme sig til Sengen, sprang hun op. Gaae, sagde hun, du har nu ikke længere nødig at frygte. See her mit Slagtoffer. Jeg har fordret hans Blod, det er billigt, at mit eget afsoer denne Misgierning. I samme Øyeblik da hun sagde dette, stødte hun sig Dolken i Brystet, og faldt død need for de forskrækkede Tyrkers Fødder.

Hvilket Hierte havde været i Stand til at hemme sine Taare ved saa blodigt et Skuespil. Officieren, som var bleven rørt, gav Vezieren Efterretning om Mazeppas Død, og om det øvrige, hvortil han havde været et øyensynligt Vidne. Men vi ville ikke længere beklage hverken den heftige Merima, eller den ulykkelige Mazeppa; men spare vores Medlidenhed for den trøstesløse Azema. Hun laae endnu bestandig i Afmagt, og denne Art af Død befriede hende fra at see de forskrækkelige Optrin, som hid-

hidindtil have sat os i Bestyrtelse. Ali lod hende bære ind i det Inderste af sit Serail, og Fonseka blev strax hentet; han skyndte sig derhen, og anvendte alle Lægekunstens Midler, for at bringe hende til sig selv igien. Et Suk gav Haab om at hun vilde komme sig, og endelig aabnede hun hendes doende Øyne. Mazeppa, raabte hun, hvor er jeg? Mazeppa! Himmel, han er altsaa borte; hun faldt paa nye i en Afmagt, af hvilken hun ikke kom til sig selv uden for at udstaae de heftigste Pinsler, nemlig Fødsels Smerterne. Hun fødte en Datter, som hun gav det Navn Stephanine. Jeg er dette ulykkelige Barn, hvilket, som man seer, er født under en af de grusomste Stierner. Dog vi vilde vende tilbage til Historien.

Lægen havde ikke mindste Haab om at redde Azema, hver Dag stod hun ogsaa i nye Livs-Fare. Hun græd ikke mere, hun talede ikke heller et eneste Ord; alle Kunstens Hielpemidler syntes forgieves; og hendes Følesloshed var den allerslemmeste Omstændighed. Efter Lægens Raad søgte Ali at bringe hende fra denne Følesloshed Han talede med hende om Mazeppa, om hans Ulykke, og om hans sørgelige Endeligt. Hun fældede mange Taare, og dette var allerede meget vundet. Han vovede det, og snakkede for hende om hendes Stephanine, og hendes Taare fordoblede sig. Han forestillede hende,

at

at dette uskyldige Barn havde ingen i Verden uden hende; at hendes moderlige Kierlighed, ja hendes Religion forbandt hende til, at spare sig for hendes Datters Skyld. Ja! raabte Azema endelig med Heftighed, du aabner mine Øyne, kiereste Ali! jeg vilde døe for Mazeppa, men nu vil jeg leve for Stephanine! hvor stor Tak er jeg dig ikke skyldig, o Ali; jeg stod færdig, at udøve den største Grumhed, men dine Forestillinger kalde mig tilbage til mine Pligter. Jeg vil aldrig forglemme min Mand, han skal stedse ligge mig i Minde; men jeg har nu Mod nok at spare mit Liv, for det dyre Pant paa hans Kierlighed. Kiere Ali, berøv mig ikke længere den Fornøyelse, at see min Datter; ved at omfavne hende, vil jeg fatte alt det Mod, jeg behøver, for at tilbagekalde en Siel, som allerede var færdig at forlade mit Legeme

:

Da Ali saae Virkningen af sin Veltalenhed, lod han strax Stephanine frembringe, og Moderen overvældede hende med de ømmeste Venligheder. Hun udbad sig den eneste Bevaagenhed af ham, at han aldrig mere ville skille dem fra hinanden, og hendes Begiering blev hende lettelig tilstaaet. Jonsekas Lægemidler, som nu ikke længere havde denne sorte Tungsindighed, og dette grumme Forsæt at døe, at bestride, kom nu Naturen til Hielp, formerede hendes Kræfter, og hiulpe hende snart til hendes forrige Sundhed igien.

Ali vigede ikke fra Azema; Grev Poniatoffky besøgte hende ofte; og Moro, som, da Mazeppa var død, ikke længere var af nogen Vigtighed, og altsaa ikke heller mere blev forfulgt af dem, som Zaren havde udsendt, var ligeledes bestandig hos hende, under det Paaskud at trøste hende. De havde alle tre været Hetmandens Venner, og de bleve alle tre forelskede i hans Enke. Azema var den gang i hendes syttende Aar, og uagtet den store Bedrøvelse hun havde havt, saa var hendes Skionhed dog endnu fortryllende. Hendes Siel, som var endnu mere bleven dannet ved Læsning, kunde skikke sig i alle Gemytter. Hun var saa meget mere forforisk, som hun ikke giorde sig Umage for at behage. Ali havde begyndt med at beklage Azema, og endte med at elske hende. Medlidenhed havde bereed hans Hierte til Kierlighed; og det at han var vandt til bestandig at være hos hende, havde antændt en Kierlighed hos ham, hvilken ikke længere stod i hans Magt at dæmpe. Men jo stærkere hans Sindslidelse blev, jo mere vaersom blev han ogsaa. Poniatoffky elskede Azema, saasom hun virkelig var elskværdig, og han selv var artig. Han var vandt til at giore en Erobring efter den anden, og meente derfore at det var et Skaar i hans Ære, om han lod denne Leylighed, som syntes at tilbyde sig, gaae sig af Hænderne. Da han desuden endogsaa i sine Forlystelser ikke forglemte Stats-Klogskaben,

saa

saa troede han Azema kunde være ham behielpelig i hans Hensigter. Altsaa elskede han hende egentlig til Tidsfordriv, og af Egennytte tillige; og hvor mange Kierligheds Forstaaelser ere der ikke, som aldrig have sigtet til andet! Elskovs Behageligheder vare ikke skabte for den haarde, stolte og hidsige Moro. Finere Siele kunde allene smage den Henrykkelse som gives i kierlige Tilbøyeligheder Moro kiendte ikke uden den dyriske Fornøyelse: det var ham nægtet at føle en høyere Kierlighed. Da han var gandske indtaget af hans morke Statskunst, saa holdt han Azemas Besiddelse for et sikkert Middel til igien at oprette sin Lykke, og han holdt det ikke for umueligt, at, dersom han fik hendes Haand, han da igien kunde forhverve sig Zarens Bevaagenhed. Saa ofte han imidlertid vovede, at tale til Azema om sin Kierlighed, saa ofte viiste ogsaa denne dydige Person ham hendes Afskye derfor; han var fiin nok til at forstille sig, og optænkte de skrækkeligste Midler til at hevne sig, som vi herefter ville faae at see. Disse vare altsaa de Elskere, som fulgte Azemas Seyers-Vogn.

Jeg vil ikke opholde mine Læsere med alle de søde Beskrivelser, med hvilke vore Tiders Romaner ere opfyldte. De kunde ikke passe sig paa Azema, som ikke elskede, og ikke kunde elske. Hendes tause Elskere gave sig blot tilkiende ved

deres Ærbødighed. Jeg beskriver allene Handlinger, hvilket ogsaa er det beste Middel, til at afskildre deres Gemytter.

Ved den Ottomanniske Port havde Carl den Tolvtes Anseelse erfaret alle muelige Forandringer. Saa længe Stor-Vezieren Courculi sad ved Roret, havde man største Haab, at to gange hundrede tusinde Tyrker skulle gribe til Gevæhr for ham. Zarens Guld giorde al Forhaabning til intet, og den gierrige Vezier blev en Ven af Russerne. Poniatofsky troede ikke uden Aarsag, at Sultanen ikke vidste noget af dette, og at alle Ting vare skedte uden hans Befalning. Han besluttede at give ham Efterretning herom, og for at fuldbringe dette Forsæt, udvalgte han et meget farligt Middel. I visse Omstændigheder maae man vove det yderste.

Hver Fredag gaaer Stor-Sultanen til Moskeen, og er omringet af sin Livvagt, som bære saa høye og store Fiærbuske paa deres Turbaner, at Folket for dem ikke kan see Keyseren. Naar nogen vil overgive en Supplique, saa blander han sig blant Soldaterne og holder Papiret i Veyret. Ofte har Sultanen selv den Raade, at tage derimod, men ofte befaler han en Aga, at giøre det, og naar han kommer tilbage fra Moskeen, lader han dem læse for sig. Dette er en meget farlig Maade at besværge sig over Ministerne,

nisterne, saasom disse Suppliqver de fleste Tider falde igien i deres Hænder. Poniatofsky vidste dette, men hverken Omstændighederne eller Tiden tillode ham at være alt for forsigtig. Han gik til Azema og foreſtillede hende paa det bevægeligſte Kongens af Sverriges nærværende Tilstand, viiſte hende hans Fienders Uretfærdighed, hans forrige Berømmelſe, og den Fornedrelſe han nu var udi. De, sagde han, formaaer allene, igien at ophielpe hans Lykke. Man bedrager Sultanen, Vezieren er underkiøbt af Zaren; dette maae man lade Herren vide og ſtyrte Slaven. Man maae overgive Keyſeren denne Supliq. Undſkyld ſig ikke med den Fare, hvori De herved begiver ſig, jeg ſkal nok ſette Dem i Sikkerhed derfor, naar De vil adlyde mig. De maae allene ſee paa den Ære, De indlægger ſig derved, at De igien fornyer saa ſtor en Konges Haab. Denne Hevn ſkylder De Deres ulykkelige Mazeppa.

Poniatofsky talede ikke forgieves; Azema fulgte hans Foreſtillinger. Han forſkaffede hende en grædſk Klædning, og den næſte Fredag begav hun ſig paa Veyen til den Moſkee, som Sultanen beſogte, og havde et Skrift med ſig, hvori Poniatofsky fortalte alle Stor-Vezierens liſtige Paafund for at ſkiule Sandheden for Sultanen. Da Sultanen kom, trængde Azema ſig ind iblant Soldaterne, og omendſkiont diſſe giorde

giorde sig al Umage at forhindre hende, saa holdt hun dog hendes Skrift saa længe i Veyret, indtil Sultanen saae det, og selv tog det af hende. Alt dette kunde ikke skee uden nogen Forvirring. Der laae Vezieren alt for stor Magt paa, at Sultanens Øyne ikke ved noget Middel bleve aabnede, han havde til den Ende givet de strængeste Befalninger ikke at lade nogen komme frem paa denne Maade. Azema blev ofte drevet tilbage, og revet til Jorden. Hun var just opstaaet, da hun overgav Sultanen Skriftet, men hendes Turban var faldet af, og lod hendes lange Haar til Syne, hvorfore Keyseren fattede nogen Mistanke. Han befalede at denne Græker skulle bringes til Seraillet, og føres for ham, naar han kom tilbage fra Moskeen.

Achmeth udspurgte den forstilte Græker med en Godhed, som de fleste Fremmede ikke troe at findes hos en Østerlandsk Regent. Azema omfavnede hans Knæe, og da hun havde bedet ham om Naade, fordi hun havde været saa forvoven at forklæde sig, saa fortalte hun ham alle Vezierens Bedragerier. Achmeth blev meget opbragt ved denne oprigtige Fortælling; men hans Klogskab forhindrede ham at udlade sig videre, førend han paa en sikker Maade havde faaet Sandheden at vide: han lod Azema gaae fra sig med det Løfte, at Misdæderne snart skulle blive afstraffede.

Imid-

Imidlertid dette gik for sig, udforte Poniatofsky endnu nogle andre Anslag. Han vidste, hvor meget Kislaraga, Hovedet for de forte Gildinger, og Janitskarernes Aga hadede Stor-Vezieren; det var ham bekiendt, at Sultanens Moder bar den storste Afskye for ham. De tvende forste bestak han med Penge, de lovede ham, at tale offentlig derom med Sultanen, og at berove deres Fiende hans Naade. Sultaninden Valide havde fattet saadan en Hoyagtelse for Carl den Tolvte, at hun ikke kaldte ham andet end hendes Love. Poniatofsky var saa forvoven, at han lod Azema fore til hende, ved en gammel Jodinde, som var bekiendt i Seraillet; den Samtale hun havde med Sultaninden, bragte deres Sager fuldkommen i Stand. Sultanen, som fra alle Kandter blev overbeviist om sin Ministers Bedragerie, besluttede at straffe ham.

Dagen derpaa blev Vezieren Kurkuli sat fra sin Værdighed, og forviist til Caffa i det Crimmiske Tartarie. Rigets Seil blev overgivet Numan Kuprulgi, en Sonne-Son af den berømte Kuprulgi, som havde indtaget Candia. Tolstoy, og de andre Zarens Gesandter, bleve kastede i de syv Taarne. Poniatofsky vandt Seyer, og det Svenske Partie havde Overhaand i Divan. Paa denne Tid var det, at det Russiske Anhang vilde med Gift tage Livet af denne

duelige

duelige og dristige Statsmand, men dette Skielmstykke blev opdaget og straffet.

Alle Omstændigheder syntes nu at være Kongen af Sverrig gunstige, da den nye Veziers ubevægelige Ærlighed næsten paa engang igien havde kuldkastet ald hans Forhaabning. Kuprulgi faldt paa, at betale Janitskarerne af den keyserlige Skat, uden hertil at bruge sine Formænds forhadte Udsuelser. Achmeth bebreydede ham, at han havde Undersaatterne kiærere, end hans Keyser, herpaa svarede Vezieren, at han var stolt af sin Uvidenhed i at berige sin Herre af Roverier. Formedelst denne Dristighed mistede han sit Embede, og fik Befalning, at forfoye sig til Den Negrepont.

Baltagi Mehemet, hans Efterfolgere, havde allerede engang tilforn været Stor-Vezier, men ved Seraillets hemmeliae Kunster havde han mistet Riaets Seil, og Keyseren havde giort ham til Pacha over Syrien. Da han kom til Aleppo, fandt han alle Ting færdig til Krig imod Russerne. Men denne Krig var ikke efter hans Sind. Han havde fra en Brændehugger af, opsvinget sig til den øverste Rang i Riget, altsaa var han intet mindre end en Krigs-Heldt. Han maatte imidlertid afsted, og stille sig i Spidsen af to ganae hundrede tusinde Mand. Denne store Krigs-Hær forsamlede sig paa Sletterne

ved

ved Adrianopel, og Poniatoffky skyndte sig til Bender for at give Carl den Tolvte Efterretning herom. Alle disse umaadelige Anstalter skede for denne ulykkelige Konge. En blot Pohlsk Adelsmand bragte det ved sine Kunster og sin Forvovenhed saavidt, at den Ottomanniske Port greb til Vaaben for en flygtig Konge, og havde maaskee stodt en Keyser fra Thronen, som havde forhvervet sig den storste Berommelse, ja den havde muelig atter jaget Kong August ud af Pohlen, og igien indsat Stanislaus. Og hvad var Aarsagen, at disse store Begivenheder ikke gik for sig? vi ville strax forklare det.

Ali, denne dydige Tyrk, som havde saa ypperlig en Gemyts-Carakter, var endnu stedse forelsket i Azema. Da han fik Befalning, at forsøye sig til Leyren ved Adrianopel, vilde hans Kierlighed ikke tillade ham, at lade Azema blive tilbage i hans Serail. Hun samtykkede uden Vanskelighed, at folge ham med hendes Stephanine til Hæren. Det er en Skik hos Muselmændene, at de tage det kostbareste de have, med sig i Marken, og denne fordervelige Sædvane har ofte berøvet dem Seyeren, eller foraarsaget deres Slægtninge Sorg. Men hvad agtede Azema imidlertid om hele Verden? hun levede alene for hendes Datter, og fulgte uden Modsigelse en Ven, som hun ikke havde mistænkt for kierligere Tanker.

Ved den Agt Poniatofsky stod hos Tartar-Chanen, fik Moro en af de anseeligste Poster under denne Fyrstes Tropper, som han skulle tilføre den Tyrkiske Krigs-Hær. Han havde understaaet sig at giøre Azema sin Kiærligheds Erklæring, og hendes Afslag havde forvandlet denne Fribytters Elskov til det bitterste Had. Han var kommen efter Alis kiærlige Tanker, hvorved hans Skindsyge blev endnu mere rasende. Saasnart et lastefuldt Hierte haver besluttet at hevne sig, saa skynder det sig ogsaa at sætte det i Verk. Moro bliver ikke elsket, men foragtet, og han vil snart forderve den Ulyksalige, som er alt for dydig til at efterkomme hans Begiering.

Saasnart Peter den Store fik Tyrkernes Ankomst at vide, saa stillede han sig i Spidsen af fiirsindstyve tusinde Mand, og gik over Donau ved Saccia, just paa det Sted, hvor Darius fordum lod slaae en Broe, som fik Navn efter ham. Den Tyrkiske Krigs-Hær skyndte sig saaledes, at den inden kort Tid stod Russerne i Sigte, og Pruth allene giorde Skilsmisse imellem begge Hær. Zaren begik den gang en Uforsigtighed, som bragte ham temmelig nær til hans Fordervelse. Han lod Tyrkerne ubehindrede gaae over Floden, og lige for hans Øyne oprette en forskandset Leyer, som indsluttede ham paa alle Sider.

Zaren

Zaren begik selvsamme Feyl, som Carl den Tolvte havde begaaet ved Pultava, da han alt for meget forlod sig paa den Hielp, som Mazeppa skulle tilføre ham. Da Zaren alt for stærk byggede paa den Moldauiske Fyrste Cantemir, som havde forbunden sig til, at forsyne ham med Levnetsmidler, saa saae han sig blottet for alle Ting, da det faldt denne, af sine Undersaatter forfulgte Fyrste, umueligt at holde sit Løfte, og han maatte enten lade sin Hær dø af Hunger, eller han saae sig nødt til i denne fortvivlede Tilstand at levere et Feldtslag, hvis Udfald umuelig kunde være fordeelagtig.

Moro holdt dette for den bequemmeste Tid til at fuldføre sit Forehavende. Han havde i lang Tid ført en overordentlig Brevveksling med Osakoi, Azemas grusomme Fader, og ved hans Mellemhandling haabede han igien at komme i Naade hos Zaren.

Omendskiønt Mazeppa altid laae hans bedrøvede Enke i Tankerne, og hans udstandne Elendighed og sørgelige Endeligt bestandig svævede hende for Øynene; saa stod hendes Hu dog endnu stedse til hendes Fædreneland. Hun saae med Bedrøvelse den Tilstand, hvori den Russiske Hær befandt sig. Hun talede derom med Ali, og denne fornuftige Tyrk, som havde stor Adgang til Stor-Vizieren, gav hende det Raad, at hun

skulde skrive til Keyserinde Catharine, for at bevæge hende til, at giøre Fredsforslag, hvilke efter Alis Mening ikke vilde blive forkastede af Tyrkerne. Han paatog sig at forskaffe Brevet til den Russiske Leyer. Tiden var kort, og Morgenen derefter skulle et Feldtslag afgiøre begge Rigers Skiebne.

Paa det Azema kunde have desto større Mageligheb, saa havde Ali ladet hendes Telt opslaae ved Enden af den Floy, som han anførte, og som blev bedækket af en liden Tartarisk Leyer, over hvilken Moro befalede. Azema havde just endt hendes Brev, og Ali gik ud for at efterse de yderste Forposter. Han saae sig omringet af en Mængde Tartarer, hvilke Moro anførte. Tapperhed formaaer intet imod Mængden, hele Vagten og alle Berientere af begge Kion, endogsaa den stakkels Stephanines Amme, bleve nedsablede, Barnet allene blev ikke funden af Morderne. Forgieves vilde Ali forsvare sig, han blev greben og bunden fast til en Pæl i Telter. Dette var den afskyeligste Maade Anføreren for Saporogerne kunde hevne sig paa over ham, saa som han vidste meget vel, at Livet vilde være ham utaaleligere, end en Død ved tusinde Pinsler. Moro med sit Complot stormede los paa Azema, bemægtigede sig hende, satte hende paa en Hest, og skyndte sig med hende til de Russiske Forposter. Forgieves søgte den

ulyk-

ulykkelige Azema at vikle sig los af hendes Roveres Hænder, man horte ikke hendes Skrig. Da man kom paa den slette Mark, som skildte begge Krigs-Hær fra hinanden, stodte man paa nogle Russer som bleve anforte af Osakoi. Begge Generaler kiendte hinanden, og onskede sig til Lykke med deres vel udforte Anslag. Osakoi drev Spot med Azema, og lovede, at han vilde hevne sig for al den Fortred hun havde giort ham. Moro fornoyede sig ligeledes over den Ulykke hun vilde komme til at udstaae, og troede han snart at vilde blive hevnet for den Foragt, Azema havde viist imod ham.

En stor Stilhed er ofte Forlobere for en Storm. I det Roverne udoste Bebreydelser imod deres arme Fange, og troede nu at de vare i fuldkommen Sikkerhed, siden de vare de forste Forposter forbi; saa stodte de uformodentlig paa den Russiske Hoved Rund, som Grev Scheremetoff i egen Person anforte. Azema, som ikke kiendte andre Fiender end hendes grusomme Rovere, fordoblede hendes Skrig, og kaldte alle medlidende Hierter til Hielp. Ved dette Skrig blev Scheremetoff bevæget at gaae derhen, og forlangede at vide hvad der passerede. Min Herre, begyndte Osakoi at sige, De seer her en vanartig Datter og hendes Fædernelands Forræderske; jeg siger det imod min Villie, det er min Datter, en Enke af den troelose Mazeppa,

som denne tappre Officier leverer i mine Hænder. O naadige Herre, forbarme De sig over mig, raabte Azema; hav De mere Medlidenhed med mig, end jeg kan haabe af min Fader. Jeg anklager ingen uden Moro, han er født til Laster, og skal omkomme i dem. Jeg ærer min Fader, jeg elsker mit Fæderneland; man føre mig til Keyserindens Throne, jeg haver Hemmeligheder at aabenbare hende, som skal vidne om mit Hiertes Uskyldighed. Dersom De, min Herre, redder min Ære og mit Liv, saa kan De tillige redde Staten; jeg overgiver mig i Deres Beskyttelse.

Osakoi og Moro vare imidlertid i Fortvivlelse. De havde gierne anfaldet Scheremetoff, men deres Partie var det svageste, og Generalens Liv-Vagt havde allerede indsluttet deres faa Folk. De maatte altsaa give efter, og finde sig i, at de bleve førte til Keyserinde Catharines Telt.

Af alle Lykkens egensindige Indfald, er maaskee ingen besynderligere, end denne Fyrstindes Ophøyelse. Hun var født paa Rügen af Forældre, som vare Oberste Roses Vaarnede; hun mistede dem i hendes første Ungdom, og blev opdraget af medlidende Hierter. Hun fik nogen Opdragelse først af Dommeren i Amtet, og derefter af Superintendenten i Marienburg.

Alle

Alle de som saae Catharina, forundrede sig over hende, saavel formedelst hendes ædle Skabning, som formedelst hendes høye Siel og munre Forstand. En Sergeant af Besætningen i Marienburg giftede sig med hende, men han blev skudt paa Bryllups-Dagen i Stadens Beleyring. General Bauer tog derpaa Catharina i sin Tieneste. Fyrst Menzikof, som saae hende hos ham, udbad sig hende af ham. Zar Peter, som ofte kom til sin Yndling, blev indtaget af Catharines Skionhed og Beskedenhed. Han giorde hende først til sin Maitresse, og kort derefter ægtede han hende. Det var aldeles ikke ved Kionnets sædvanlige Kunstgreeb, at Catharina forhvervede sig den høyeste Rang. Hun var beqvem til de største Foretagender; ved hendes Mod og ved hendes Standhaftighed havde hun reddet Staten fra sin nær Undergang, og derfor fortiente hun at regiere. Da Zaren satte Kronen paa hende, var han overbeviist om, at han efter sin Død i hende lod en Heltinde paa Thronen, som vilde vedligeholde alt det Store han havde giort for sit Fæderneland.

Catharina havde just forladt Keyserens Telt, da Scheremetoff kom med sine Fanger. Peter den Store var i yderste Fortvivlelse, han saae, at et Feldtslag var uundgaaelig, derfore havde han giort alle Anstalter til den følgende Dag; dette var det sidste han kunde gribe til,

hans Krigshær omkom af Hunger, Udfaldet af Trefningen var uvis, og sandt at sige, han saae tydelig, at han kunde ikke andet end tabe, og at dette Øyeblik vilde til intet giore hans tyve Aars Arbeyder. Disse Tanker havde foraarsaget ham Convulsioner, og saasom han ikke vilde være seet af nogen i denne Tilstand, saa havde han befalet, at ingen, hvem det end var, maatte komme til ham. Man forestille sig Keyserindens Tilstand. Saa snart Azema traadde ind i Teltet, kastede hun sig need for Keyserindens Fødder, og vædede dem med sine Taare. Tiden tillader mig ikke, sagde hun, at fortælle Deres Majestet al min Ulykke. Omendskiønt jeg er slæbet hid som en Misdæderske, saa vil jeg dog ikke anraabe Deres Majestet om Hielp, hverken for mig eller for mit uskyldige Barn, som man har berøvet mig; men jeg forlader mig allene paa Deres Medlidenhed, og paa Deres Menneske-Kierliahed. Jeg beder om Naade for en alt for strafværdig Fader, som dog altid vil blive mig kier. Dette er Belønningen jeg udbeder mig for den vigtige Tieneste, som jeg kan giore mit Fæderneland, dersom det behager Deres Majestet at høre mig.

Denne Tale giorde Keyserinden forvirret. Hun forsikkrede, at Osakoi, hvad Misgierning han end havde begaaet, ikke skulle blive straffet, naar Azema ikke vilde fortie noget. Hun lod

Fan-

Fangerne gaae ud, og beholdt allene Grev Scheremetoff i Teltet, som ogsaa skulle høre paa Azemas Fortælning.

Azema, som havde faaet alle Ting at vide af Ali, aabenbarede Keyserinden alle Tyrkernes Anstalter til Feldslaget, som skulle holdes den følgende Morgen, hun fortiede ikke heller for hende hvor visse de vare paa Seyeren. Derpaa aabenbarede hun hende, hvor meget det var Stor-Vezieren imod at vove dette Slag, og hvor let det vilde blive, at overtale ham til Fred. Endelig gav hun hende ogsaa med faa Ord Efterretning om hendes eget Levnets Omstændigheder. Hun kunde ikke dølge den strafværdige Tilbøyelighed, hendes Fader havde havt for hende, imidlertid brugte hun dog al hendes Forsigtighed og Ømhed, for at forringe denne hans Forbrydelse.

Keyserinden hørte paa Azema med al den Opmerksomhed, som den undertrykte Dyd med Ret kan forlange. Hun lod Osakoi og Moro igien komme ind. Osakoi, sagde hun, jeg har ikke kundet vægre mig ved at forlade eder paa eders dydige Datters Forbøn. Jo strafværdigere I selv maae erkiende eder, jo mere maae I stræbe efter at bringe eders forrige Opførsel i Forglemmelse. Mine Velgierninger skal forekomme eders Ønsker; sog at giøre eder værdig til

dem. Scheremetoff skal være mig Borgen for eder, indtil jeg kan berette Keyseren eders fortrydelse. I Moro, da I ikke er min Undersaat, saa skal I ikke heller have noget at befrygte af min strænge Retfærdighed. Jeg giver eder eders Frihed igien. Eders egen Fordeel maae raade eder og eders Folge hvad I skal gribe til, vend tilbage til Tartarernes Leyer, eller bliv i vores; men vil I træde i Zarens Tieneste, saa kom ihu, at man langt mere ved Ære og Redeliahed, end ved Mod allene opnaaer høyere Æres-Poster. Herpaa lod hun dem begge gaae fra sig, uden at oppebie deres Svar.

Keyserinden lod derpaa de fornemmeste Generaler kalde sammen, og holdt Krigs-Raad med dem i Azemas Nærværelse. Der blev besluttet i Keyserens Navn at skrive et Brev til Stor-Vezieren. Da Keyserinden skulle søge at komme ind i hans Telt, og bevæge ham til at underskrive dette Brev. Det var ingen let Sag, og den kunde koste Keyserindens Liv. Peter tilgav ikke nogen, som overtraadde hans Befalninger. Men de fortvivlede Omstændigheder, i hvilke man befandt sig, gav Keyserinden Mod nok til at vove dette Skridt. Denne berømte Fyrstinde trængte sig igiennem Keyserens Vagt, og faldt ham til Fode. Jeg bringer dig mit Hoved, sagde hun; igiennemboer mig om du troer, at jeg har fornærmet dig. Du er

retfær-

retfærdig, mit Liv staaer i din Magt; men forend jeg doer, saa hør mine Raad. Paa en eneste Dag vil du tabe den Berømmelse, hvorpaa du i tyve Aar har arbeydet. De umaadelige Arbeyder, som du har foretaget til dit Folkes Beste, ville gaae under tillige med dig; thi du kan ikke overleve din Skiendsel. Jeg skal ikke faae det at see; thi jeg vil doe ved din Side. Men forbinder Tapperhed os til at forsøge det Umuelige? er det en Skam at rette sig efter de forefaldende Hændelser? og er din Fiende mindre Heldt, fordi han blev slaget ved Pultava? betragt den Stilling, hvori din Hær er. See hvorledes de stolte Muselmænd tredobbelt have omringet dine svage Forskandsninger. Tartarerne, som sværme omkring paa Sletten, afskiære dig alle Levnets-Midler; ingen kan komme til at hielpe os. Hvorledes skulle vores udhungrede Soldater kunde overvinde en Fiende, som lever i Overflodighed og er saa meget stærkere end vi? og om den retfærdige Sag end ogsaa skulle vinde Seyer, hvilken sørgelig Seyer vilde det ikke være? det som undgik Sværdet, vilde blive et Rov for Hungeren. Tyrkerne vilde overlade os Marken, trække sig tilbage igien i deres uovervindelige Skandser, og, uden at vove et nyt Slag, skulle de der have den Fornoyelse, at see os omkomme af Hunger. Et eneste Ord kan forandre alt dette. Nedlad dig saa vidt at bede om Fred. Dine Dyder mangle intet uden allene

denne Prove paa Viisdom, for at fordunkle alle Monarker i Verden. Du kan døe, men det er dig ikke tilladt. Dine Undersaatters Liv er forbunden med dit, du er deres Fader, de kunne ikke leve, uden ved dig. Dersom du omkommer, maae de ligeledes forderves. — Du bliver bevæget? du græder? o dette er en Heldts, en Fædernelandets Faders Taare. Du gior i Dag en større Gierning, end om du overvandt dine Fiender; du overvinder dig selv.

Zarens Øyne vare som heftede paa Keyserinden; han tog Brevet af hendes Hænder. Du har vundet Seyer, raabte han; jeg underskriver; drag Omsorg for min Ære; jeg opofrer den for mine Undersaatters Lyksalighed.

Catharina kom med Seyer tilbage til Ministerne, som stode i tusinde Engstelser for hendes Skyld. Tager dette Brev, sagde hun, og reyser strax bort dermed; dersom man ikke bedrager mig, saa have vi gandske vist Fred. Alle Keyserindens Juveeler, og alle de Penge man kunde faae samlede, bleve leverede Vicecantzleren Schafirof og General Scheremetoffs Søn, som paatoge sig at bringe Freds-Artiklerne i Rigtighed, og at blive som Gisler saa længe indtil Freds-Traktaterne aldeles vare sluttede.

Alt dette gik for sig i den forskrækkelige Nat, da begge Partier udstode alle heftige Bevægelser af Frygt og Haab. Man

Man erindrer sig, at Keyserinden i denne samme Nat havde skienket Moro og hans Tartarer deres Frihed, og givet dem Valget, om de vilde tage Russisk Tieneste, eller igienvende tilbage til Tyrkerne. Moro tog det sidste Partie. Da han var vandt til Saporogernes Roverier, saa havde Keyserindens Trusler forskrækket ham, og hendes Tilbud kun giort liden Indtryk i hans nedrige Siel. Han gik lige til Alis Telt; han fandt ham endnu bunden ved Pælen, hvor hans omme Hierte udstod de grummeste Pinsler ved at see paa hans dræbte Vagt og Betientere, som laae omkring ham. Dagen begyndte at frembryde, og han kiendte Moro. Kom og gior Ende paa mit Liv, raabte han, jeg tilgiver dig min Død, og udbeder mig den af dig som en Gunst. Hvorfor gior du paa saa grusom en Maade Forskiel imellem mig og de Elendige, som ligge omkring mig? i Sandhed! Moro, du kan dog ikke have sparet mig til større Piinsler. De ere endnu ikke til Ende, svarede Moro ham, og det er ikke uden Aarsag, at jeg har skaanet dig. Jeg saae forud, at jeg ingen Nytte vilde have af mit Foretagende; Lykken er ikke altid paa de Forvovnes Side. Jeg vilde spare mig nogen til Gidsel, disse elendige Slaver kunde ikke skade mig, jeg har dræbt dem. Du kan være mig nyttig, jeg har ladet dig beholde Livet, at du skulle være mig Borgen for mit. Sværdet, som bestandig skal sveve over

dit

dit Hoved, skal hevne mig for det Fortrin, en Utaknemmelig giver dig. Han lod ham derpaa strax løse fra Pælen, og sette paa en Hest bag en Rytter. Imidlertid udplyndrede Tartarerne alle Alis Skatte, men hvor stor var ikke deres Forundring, da de hørte et Barn græde. De bragte det strax til Moro. Himmel, raabte denne, hvilken Lykke! nu beklager jeg mig ikke mere over Skiebnen. For et Hierte, som mit, ere Rigdomme langt fra ikke af saa stor Værdie, som en fuldkommen Hevn. Jeg er lykkelig, saasom det allene staaer i min Magt, at giøre mine Fiender saa lykkelige eller saa ulykkelige, som jeg selv vil. Herpaa droge disse Barbarer bort med deres Bytte, og skyndte sig til den Tartariske Leyer.

Imidlertid dette skede, ankom Azema til Osman Agas Telt, som var den næst øverste Anførere for den Tyrkiske Krigs-Hær. Hun havde Zarens Skrivelse, og Forærингerne saavel for ham som for Mehemet Baltagi med sig. Vezieren svarede som en Overvinder, at han ikke vilde indlade sig med andre end de Russiske Ministre. Herpaa traadde Schafirof ind. Disse tvende Stads-Betientere af de største Riger i Verden bleve først enige om en Vaaben-Stilstand paa sex Timer, i hvilken Tid de vilde arbeyde paa Freds-Artiklerne.

Azema,

Azema, som imidlertid var frie, lod sig føre hen til Alis Telt; men hvor stor var ikke hendes Fortvivlelse, da hun ikke fandt andet end døde ilde tilreedte Legemer, som svømmede i deres Blod. Rasende trængde hun sig ind i Teltet; hun fandt ikke hendes Datter, Alis Legeme kunde man ikke finde iblant de Døde, hendes Ulykke var altsaa vis, og hun overgav sig til den allerheftigste Fortvivlelse. Azema havde besluttet at leve allene for hendes Datters Skyld; hun mistede hende, og altsaa sagde hun Livet igien Farvel. Da denne ulykkelige Moder havde henbragt nogle Timer i en Art af Raserie, kom hun endelig til sig selv igien; men imidlertid hun havde været i denne følesløse Tilstand, som meget lignede Døden, havde man ført hende bort fra dette sørgelige Syn, og bragt hende til den Russiske Leyer, hvor Keyserinden lod bære al muelig Omsorg for hende.

Strax derpaa blev Freds-Traktaten underskrevet til begge Partiers Fornøyelse, uden at agte paa den Svenske Konges Fortvivlelse, og uden at Grev Poniatofsky kunde udrette noget med sine hemmelige Anslag. Man fik igien Overflodighed paa alle Ting i den Russiske Leyer, Glæden var almindelig, og Hoffet reyste kort derefter til Moskau. Azema var den eneste, som ikke kunde tage nogen Deel i den offentlige Glæde, hun følte ikke engang Tyngden af hendes Ulykke.

Hun

Hun henbragte tre Aar i en Art af Vanvittighed, og i al denne Tid vare alle Lægekunstens Hielpe-Midler forgieves. Keyserinden, som ofte besøgte hende, var den eneste Person hun kiendte, og for hvilken hun med afbrudte Ord beklagede hendes Ulykke, dog varede det ikke længe, førend hun igien faldt til hendes forrige Tungsindighed.

Imidlertid skede adskillige Ting, som vare meget vigtige for denne dydige Person. Man erindrer sig, at Keyserinden betroede General Scheremetoff Opsigt over Osakoi. Zaren vilde have alle Ting at vide angaaende denne Hændelse, Sagen blev noye undersøgt, og Osakois Opførsel imod hans Datter befunden saa skammelig, at Zaren troede endnu at bevise ham en Naade, ved at befale, at han skulle forføye sig til sine Godser, da det tillige blev ham utrykkelig forbudet, at han aldrig maatte nærme sig til det Sted, hvor hans Datter, eller Hoffet opholdt sig.

Den troeløse Osakoi blev endnu mere opbragt ved denne Naade af en ellers meget streng Keyser. Han ventede med Længsel efter en bequem Leylighed, at hevne sig ved sin Keysers Død. En lastefuld Forræder søger ved alle Leyligheder at udføre sine Anslag. Peter den Store havde ladet udgaae en overmaade skarp Forordning imod dem, som havde giort sig straffældige

ved

ved at tage imod Stik-Penge, eller paa andre Maader at plage Folket. En Mængde af de Fornemmeste i Riget vare deelagtige i denne Forbrydelse, og der var ingen Naade at vente. Uroeligheden var almindelig iblant Folket, enhver stod i Angst for sig og sine. Alle Fængsler vare fulde; man arbeydede paa Processen, og Dommen skulle fældes med det første.

Her maae vi endnu anføre, at Osakoi strax efter han var jaget fra Hoffet, havde udspurgt, hvor Moro opholdt sig, og vedligeholdt Brevveksling med ham. Da Moro havde bortført Ali tilligemed Azemas Datter, saa havde han ikke begivet sig igien til den Tartariske Leyer, men taget Flugten til Dnieper-Floden, hvor han havde trukket alle dem, som vare remte fra begge Krigs-Hærerne, til sig, og udplyndret Venner og Fiender. Han kom med to tusinde Mand og et stort Bytte til Saporogerne, hans gamle Staldbrødre. De toge imod ham med Glæde, men gave ham ikke Generals-Titelen igien. Han skiulte sin Fortrydelse herover, og udbad sig en særdeles Egn til Boepæl for sig og sine Folk. Den nye General tilstod ham alt, hvad han forlangede. Derpaa varede det ikke længe, førend han fik en Mængde af denne besynderlige Republiks gamle Indbyggere paa sin Side, som erkiendte ham for deres General. Med denne Forstærkning anfaldt han Saporogerne;

gerne; Blodbadet var forskrækkeligt paa begge Sider, men hans Fiender vunde Seyer. Moro, saasom han var forladt af sine Folk, saa maatte han tage Flugten. Han havde ingen sikker Tilflugts-Sted, men da han stod i Brev-Vexling med Osakoi, saa besluttede han at besøge ham.

Han ankom just paa samme Tid, da Osakoi ponsede paa Hevn imod Zaren. Han aabenbarede sin værdige Ven sit Anslag, og begge begave sig forklædte til Petersborg, denne nye Stad, som var Peter den Stores Forlystelse, hvor Kunsten havde overvundet Naturen, saa den kunde stride med de prægtigste Hoved-Stæder i Europa om Fortrin. Ved deres Ankomst var Hoffet i yderste Bekymring, og Folket ventede stiltiende, hvad Dom Keyseren den anden Dag vilde fælde over de Stads-Fanger, med hvilke alle Fængsler vare opfyldte. Man beklagede graahærdede Mænd, og Ministre, som i mange Aar havde giort Riget de vigtigste Tieneste, men nu vare blevne straffældige af Uvidenhed og menneskelig Svaghed. Den ene begræd sin Broder, den anden sin Fader, med eet Ord: Bedrevelsen var almindelig, og Zaren syntes uforsonlig.

Dette havde begge Forræderne seet forud. Hele Natten igiennem løb Osakoi omkring til sine gamle Bekiendtere; af hvilke de fleste saae Retfærdigheds Sværd opløftet over deres Slægtninger

ningers Hoved. Han bebreydede nogle deres Feighed, andre viiste han, at det endnu var mueligt maaskee at redde disse ulykkelige Offere fra det Slag, som truede dem; men for alle afmalede han Zaren som den største Tyran, hvis Hierte fandt Fornoyelse i sine Undersaatters Død, og som gierne vilde have alt det Gods, som skulle fradommes dem, i sin Casse. End videre sagde han, at dersom man vilde hielpe ham, saa skulde Zarens og hans Gemahlindes Regiering snart faae Ende, og dersom man satte Zarens Son paa Thronen, saa kunde man gandske vist vente en mildere Regiering, og deres gamle Sæder og deres gamle Regierings Form kunde igien komme i Veyret, som havde været kuldkastede af fremmede Skikke og Love. Denne Osakois Tale giorde al den Virkning han havde ventet; midlertid var Frygten endnu ikke overvunden, og ingen vilde være den første, som brød los. Natten gik hen i store Bevægelser, uden at der blev beslutter noget vist.

Saa snart Dagen brød frem, forfoyede Keyseren sig i Raadet, hvor han hørte paa Misdædernes Døds Dom. Folket havde i stor Mængde forsamlet sig paa Pladsen, og da man bekiendtgiorde det Raadets Dom, troede det at høre sin egen Døds Dom. Taarene strømmede af alles Øyne, men de bleve rasende, da de saae at man oprettede Skafotter til Henrettelsen, som

skulle gaae for sig Morgenen derefter. Denne Urolighed bevægede Zaren til at fordobble Vagterne. Natten faldt paa, og det gemene Folk blev endnu bestandig paa Gaderne.

Imidlertid dette stod paa, løb Osakoi omkring til sine Venner, og søgte at ophidse dem. Han havde forført adskillige Officierer, som vare den unge Zar hengivne, og nogle Aar derefter indviklede ham i det Opror, som kostede hans Liv, og som gav Leylighed til det Exempel paa stor Strænghed, ved hvilket Zaren viiste hele Verden, at Kierligheden til Fædernelandet var stærkere hos ham, end Kierligheden til hans Born.

Den yderlige Fare formerede Tallet paa de Sammensvorne. De løbe allerede omkring i de store Huse i Staden uden noget Forsæt og uden at have nogen Anforer. De giorde Begyndelsen med at sætte Ild paa Brakkerne. En endnu større Mængde gik løs paa Fængslerne. De bortjagede Vagten, sloge Dorrene op, og satte Fangerne i Frihed. Hele Petersborg var i den yderste Forvirring; Skaffotterne bleve nedrevne, og Blodet strommede paa alle Kandter. Natten hialp de Sammenrottede meget i deres Forehavende; de skyndte sig med brændende Fakler til Palladset, og besatte alle Tilgangene.

Imidlertid dette skede, overveyede Keyseren, for hvilken man havde giort Faren større end den var,

var, hvad han skulde gribe til. Oprørerne havde allerede dræbt en Mængde af hans fornemmeste Hof-Folk, som han havde udsendt for at hente Tropper. Han vilde stille sig i Spidsen af Liv-Vagten som han havde hos sig, og gaae løs paa dem, men Keyserinden faldt paa Knæe for ham, og bad han vilde staae fra dette farlige Forsæt. Endelig besluttede han at sende Printz Rodomanofsky til Folket. Denne Herre havde stor Liighed med Peter den Første, og da denne Monark, for at indføre god Orden iblandt sine Tropper, lod sig selv Tid efter anden ophøye til forskiellige Krigs-Embeder, maatte denne Printz forestille Keyserens Person paa Thronen. Oprørerne troede saa meget mere det var Keyseren, som Natten bestyrkede dem i denne Vildfarelse. Osakoi anfaldt ham strax, og med et Hug af en Sabel fældede ham død til Jorden. I samme Øyeblik hørte man fra alle Kandter det Raab: Keyseren er død! Keyseren er død! Dette Øyeblik afgiorde alle Ting. De Sammensvorne, i Steden for at trænge ind i Keyserens Pallads, løbe til hans Sons Pallads, for at udraabe ham til Keyser; Folket fulgte Hobeviis efter dem. Keyseren, som fik Efterretning om alle Ting, rykkede frem i Spidsen af sin Liv-Vagt. Tropperne, som af Frygt for Ilden havde fordeelt sig omkring paa de offentlige Pladse, stødte til ham; man sendte Forstærkninger til Admiralitetet, og

Fæstningen; man bemægtigede sig alle Tilgange, og indsluttede Oprørerne fra alle Sider.

Derpaa befalede Keyseren, som havde stor Medynk med Folket, der næsten altid uden Forsæt lader sig af andre forlede til Lasterne, at de skulle udlevere Hovedmændene for Oprøret, nedlægge deres Vaaben, og forsøye sig hiem. Da de nu strax vare lydige, saa beviiste han dem Naade.

Zarens Standhaftighed, hans høye Siel, og hans Naade giorde paa engang Forandring i disse vilde Gemytter. De lovede alting med en lydelig Røst, og det som giorde det største Indtryk hos Peter den Store, var Folkets Skrig, da det med Taare ofte raabte: Længe leve Peter! Han er Fædernelandets Fader! han tilgiver os, han vil ogsaa lade de Fordømte vederfares Naade.

Denne Storm var begyndt med Natten, og havde lagt sig da Dagen brød frem. De Sammensvorne vare ubekiendte Personer, Folket kunde ikke udforske dem. Moro var bleven i Allarmen, eller skiulte sig i det mindste paa det omhyggeligste; hans Legeme blev ikke fundet, men Forræderen Osakoi havde giort sig alt for kiendelig, han blev greben og i Lænker ført for Zaren. Alle de andre Misdædere maatte igien gaae i Fængselet, og alting blev paa nye roeligt.

Da

Dagen derefter lod Keyseren bekiendtgiøre en almindelig Forladelse, han undtog ingen uden allene Osakoi og nogle andre Misdædere, som havde forseet sig alt for grovelig, med hvilke han befalede man skulle forfare efter Loven.

Paa denne samme Dag havde Keyseren faaet Breve fra Tostoi, hans Gesandt ved det Tyrkiske Hof, og i Pakken var en Skrivelse til den ulykkelige Azema. Dette Brev var fra Ali, og af følgende Indhold:

"Lykken holder op at forfølge os, dydige Azema. Fra den Dag af, da en Rover rev dig af mine Arme, har jeg udstaaet alle de Pinsler, som disse Barbarer havde kundet optænke. Endda var jeg lykkelig i min Lidelse deri, at det blev mig befalet, at give Agt paa den uskyldige Stephanines Liv. Jeg har bevaret hende til dig, kiere Azema. Den reneste Kierlighed, med hvilken jeg tilbeder dig, har vedligeholdt mine Kræfter, jeg er bleven i Live, saasom du havde mig nødig. Endelig er en lykkelig Stierne oprunden for mig. Osakoi og hans Complot ere styrtede ved deres egne Medborgeres Hænder. Hovedet for denne Morder-Bande har igien skienket mig til mit Fæderneland, for derved at erlange den Ottomanniske Ports Beskyttelse. Jeg kommer just til Constantinopel, og mit første Arbeyde er, at give dig Efterretning om din Stephanines Skiebne. Jeg elsker hende som min egen Datter,

og ærer dig som hendes Moder. Forglem i min Person en Elskere, som ikke kan lade af at tilbede dig; men som aldrig mere vil tale derom til dig; betragt i ham allene den sande Ven, som er villig at lade sit Liv, for at giore dit lykkelig. Ali.

Keyserinden, som meget kierlig tog Deel i Azemas Skiebne, hastede, for selv at bringe denne ulykkelige Person saa behagelig en Tidende. Efterat hun havde brugt al muelig Forsigtighed med at forberede hende til denne Efterretning, gav hun hende Brevet, og befalede hende, at læse det. Ligesom hun læste fort i Brevet, saa bleve hendes Øyne, som vare gandske fordervede af Graad, paa engang igien opklarede; hendes Mund smilede; hendes Kinder bleve igien levende, og et Glædes Suk gik for en Strom afbrudte Ord. Himmel! raabte hun, dig ske Tak! Du giver mig min Datter, min kiere Datter igien! Og du dydige Ali — Eders Majestet stiger selv need af Thronen? Hvilken høy Siel! O min Datter! du skal aftørre mine Taare — Jeg forglemmer al min forrige Ulykke. Kiereste Stephanine! du lever! Din Stakkels Fader, Mazeppa! — dog vi ville ikke giore denne glædelige Dag sorrigfuld ved nye Klager — og min egen Fader! tilgiv ham, allernaadigste Keyserinde, han var strafværdig — Han er bleven det endnu mere, svarede Keyserinden, og derpaa fortalte hende alt hvad der havde tildraget sig. Azema

var som uden for sig selv ved denne forskrekkelige Efterretning. Jeg nedkaster mig for Eders Majesteets Fødder, raabte hun, Naade! Naade for min Fader! Hvad kunde al denne Lykke hielpe mig, naar min Fader skulle døe for Bødlens Haand — Ach! mit Hierte brister, naar jeg tænker derpaa. Forlad ham endnu engang, naadigste Keyserinde! jo større hans Misgierning er, jo større Ære er det for Dem, at forlade den. Jeg kan — jeg kan ikke aflade — jeg døer —

Keyserinden, som gandske svømmede hen i Taare, oplostede med megen Kierlighed Azema, som laae ved hendes Fødder. Høymodige Siel, raabte hun, hvem kan nægte dig noget? Jeg selv kan ikke redde din Fader, men følg mig til Keyserens Throne. Giv din Bedrøvelse frit Tøylen, dine Taare have en alt for ædel Aarsag, end at du skulle skiule dem. Zaren er dydig, hans Hierte vil bevæges af dine Klager. Da man nødde ham til at være stræng imod hans Villie, saa vil din Kierlighed paa nye opvække hans Mildhed og Naade. Troe mig, Azema, du finder en Folkets Fader i Peter den Store.

Azema blev af Keyserinden strax ført til Zaren. Hun knælede for ham med alle Tegn paa den største Sorg. Min Fader, sagde hun, fortiener Døden. Eders Majestet er retfærdig, De

maae fordomme ham dertil. Men, Stormægtigste Monark! det er Deres Naade jeg anraaber. Lovenes Strænghed formindsker ikke altid Misdæderes Mængde. De forskrekkeligste Exempler paa Straf giøre dog ikke Lasterne færre; og det er ikke Frygten allene, som river Dolken fra Morderne. Lad en Fyrste end bestandig være omringet af Boddel-Svenne, saa er hans Liv dog i Fare. Er der noget Middel til at forbedre de Ugudelige, saa er det visselig Naade. Jeg igientager det, naadigste Herre, min Fader er strafværdig, han fortiener ikke Forladelse. Men skal Retfærdigheden tilfredsstilles ved Blod: saa tilbyder jeg mit; det er reent, det er uskyldigt, og jeg vil ikke knurre over, at det bliver udøst, for at formilde min Beherskeres retfærdige Vrede og at redde en Fader, som jeg ikke kan hade, hvor skyldig han endog er.

Keyseren taug nogen Tid stille. Han kiendte sit Folk, Mildhed havde bestandig formeret Misgierningerne iblandt dem, og de maatte først regieres med et Jern Scepter, førend de kunde taale at bære Lovenes Eftergivelse. Denne grumme Strænghed, som man saa ofte havde bebreydet Zaren, var et nødvendigt Onde. Uagtet alle disse Aarsager kunde han dog ikke imodstaae Azemas Taare, og Keyserindens Forbønner.

Din Kierlighed som Barn, sagde han endelig, rører mig. Osakoi fortiener Døden; jeg skien-

skienker dig hans Liv, og jeg skienker tillige alle de andre Sammensvorne deres. Uretfærdigheden var alt for stor, om jeg vilde straffe de andre, naar jeg benaader Hovedmanden. Men da jeg forlader ham, saa vil jeg ogsaa tillige forekomme hans tilkommende Misgierninger. Til dit, og til mit Beste maae jeg sette Grændser for min Naade. Han skal leve, men for ævig være forviist til Siberien.

Paa dette var intet videre at svare. Zaren regierede uindskrænket, og taalede ingen Indvendinger. Da hun havde været saa lykkelig, at redde hendes Faders Liv, saa overlod hun sig aldeles til den Glæde Alis Brev foraarsagede hende.

Paa denne Tid giorde Keyseren Anstalt til at giore en Reyse til Frankerig, paa hvilken Keyserinden skulle følge ham. Osakoi beholdt Livet, men ved det han blev forviist til Siberien, mistede han alt sit Gods. Alt dette Gods befalede Keyseren, forend sin Bortreyse, at skulle gives Azema, og man indsatte hende strax i dets Besiddelse. Dette var kun en liden Lykke for hendes uegennyttige Hierte; al hendes Hu stod til en langt kierere Gienstand. Hendes Datter levede endnu, men i et langt bortliggende Land. Altsaa besluttede hun selv at afhente hende fra den ædelmodige Ali, og at gaae med i Keyserindens Følge til Frankerig, hvilket denne Monarkinde

allerede havde tilladt hende. Imidlertid mangle-de hende endnu stedse noget i hendes Glæde; hun skielvede for hendes Faders Skiebne. Siberiens øde Egne ere levende Grave for de Stats-Fanger, som sendes derhen. Hun bevægede Keyseren til, at forandre denne Landflygtighed til et ævigt Fængsel paa Fæstningen Schlüsselborg, og at tilstaae Fangen en anseelig Sum aarlig til sin Underholdning.

Azema reyste bort tillige med Hoffet; men da man kom til Rotterdam, blev Keyserinden, som var frugtsommelig, overfaldet af saa heftige Smerter, at det var hende umueligt, at fortsette Reysen. Keyseren gik allene til Paris, og Catharina gik til Weser, en Stad i Hertugdommet Cleve, for der at ligge i Barselseng. Da hun igien gandske var kommet sig, fik Azema, som ikke havde forladt hende, Tilladelse, at tiltræde hendes Reyse. Af en stor Forsigtighed klædde hun sig i Mands-Klæder, og tog ikke flere med sig, end en Fransk Kammertiener, som var vel bereyst, og en Russisk Betient.

Den nærmeste Vey fra Wesel til Frankerig gaaer igiennem det Lüttiske Distrikt, endskiont denne Vey ikke altid er sikker. Azema sad i hendes Vogn, i hvilken hun ogsaa havde tilladt hendes Kammertiener at sidde, og den anden Betient reed foran; Natten var temmelig mørk,

mørk, og Postkarlen hastede for at komme over Maasen med Færgen. Otte til ti Rovere brøde frem af en Huul-Vey, og skiøde adskillige Skud af Pistoler, som dog til al Lykke hverken giorde Postkarlen eller Hestene nogen Skade, da det dog syntes at være sigtet meest efter den første, som derover ogsaa begyndte at jage desto stærkere til. En af disse Skielmere kom derpaa ridende i fuld Galop hen til Vognen. Kammertieneren, som havde Gevær hos sig, tog Tiden saa vel i Agt, at han skiød ham en Kugle igiennem Livet, saa han styrtede need af Hesten. Da Veyen just bøyede sig omkring, saa hørte man denne Uværdige skrige: Jeg er saaret, troeløse Azema; men du flyer forgieves, Moro skal forfølge dig lige need i Helvede.

Man kan let forestille sig, hvor forskrekket Azema blev ved at høre denne Stemme, som hun gandske noye kunde kiende at komme fra den afskyelige Moro. Hun kunde have Fiender, men skulde hun vel have indbildt sig, at hun skulde finde denne hendes Forfølgere, som man havde troet at være død, otte hundrede Mile borte fra sit Hiem. Den Stakkels Azema, som var gandske uden for sig selv, lod af alle Kræfter haste med Reysen, og hendes Frygt havde endnu ikke forladt hende, da hun kom til Lüttich.

Resten af Reysen til Paris blev fuldbragt, uden at der hændtes hende noget videre Ondt.

Hun

Hun tog ind til den Russiske Gesandt, hvis Frue var hende beslægtet, og hvilken hun særdeles var anbefalet af Keyserinden. Hun klædde sig paa nye i Fruentimmer-Klæder, og lod sig see i Selskaber med alle de Yndigheder, som Skionhed og Bekiendtskab med den store Verden kan meddele. I Paris talede man ikke om andet, end om den deylige Russinde, hele Verden snakkede derom. Man fulgte efter hende paa Spadseregangene og ved Skuespillene. Mandfolkene bleve ikke trætte af at berømme hende, og Fruentimmerne giorde sig al Umage for at finde Feyl hos hende. De, som havde den Lykke, at komme i nærmere Bekiendtskab med hende, forundrede sig over hendes behagelige Væsen, hendes fine Smag, og hendes store Kundskab. Hele Verden var enig deri, at hun fortiente at være født i Frankerige, og man veed hvor stor denne Lovtale er, naar man kiender den Forfængelighed som hænger saa meget ved de Franske frem for ved andre Folk. Man maatte visselig ogsaa forundre sig over, at et ungt nordisk Fruentimmer ikke var fremmed i Paris. Saadant Exempel vilde nu ikke mere være forunderligt, da det Russiske Hof ikke giver noget andet efter i Pragt, Artighed og fiin Levemaade.

Peter den Store blev i Paris imodtaget med alle de Æresbevisninger, som man var hans høye Rang skyldig; men endnu mere med den Beundring, som hans store Egenskaber opvakte hos

hos de Franske. At stige need af Thronen, for at lade sig undervise, og at befordre sine Undersaatters Lykfalighed, syntes dem at være en Helte-Dyd, som ikke nok kunde berommes. Hertugen af Orleans, som den Gang var Regent i Frankerig, opdagede meget let den store Mand under eenfoldige og ofte noget underlige Sæder. Allene de Smaa-Herrer, Personer af lige saa liden Vigtighed, som de Ting ere, med hvilke de beskæftige sig, saae intet videre i ham, end en Monark over et Rige, hvorhen de nye Moder endnu ikke vare komne.

Lige saadant Indtryk giorde i forrige hundrede Aar den berømte Svenske Dronning Christina, da hun lod sig see ved det Franske Hof. Fruentimmerne lagde Merke til, at hendes Hoved-Prydelse var uden Smag, og Mands-Personerne sagde offentlig, at hun dandsede slet. Det var allene nogle faa fornuftige Mennesker, som betænkte, at hun frivillig havde forladt en Throne, for at legge sig efter Kunster og Videnskaber, og at nyde en Roelighed, som aldrig bliver store Monarker til Deel.

Zaren opholdt sig ikke længe i Paris; Keyserinden, hvis ulykkelige Barselseng ikke havde efterladt sig nogle slemme Folger, biede efter ham i Holland, og deres Nærværelse var høyst nødvendig i Rusland. Zarowitz var bleven forført

ved

ved nogle Misfornøyedes Indskydelse, og var med sin Maitresse, Afrosine, en ung elskværdig Finlænderinde, hemmelig reyst til Wien, og derfra til Italien. Denne Printz, som hidtil stedse havde levet i Mørkhed, havde et meget vildt Gemyt, og beholdt en ret overtroisk Tilbøyelighed for alle sit Folkes gamle Skikke; hans Yndlinge vare nogle Præster, og det forrige Russiske Barbaries gamle Tilhængere. Keyseren giorde sig forgieves Umage for, at vænne ham til nogen Smag paa Kunster og Videnskaber; der var intet, som kunde bringe ham fra hans naturlige Dorskhed og fra hans Tilbøyelighed til de nedrigste Liderligheder. Han havde Afskye for alle Krigs-Øvelser, og var imod alle nyttige Anstalter, naar de allene vare nye og stridige med den gamle Slendrian. Vær vis paa, sagde han offentlig, saa snart jeg kommer paa Thronen, skal alle Ting igien komme i den gamle Orden, og jeg vil afskaffe alle de nye skadelige Skikke, som min Fader søger at indføre.

Keyseren var meget bedrøvet over, at hans Eftermand allerede forud var betænkt paa at forstyrre det Nyttige han havde begyndt, og at kuldkaste det, som havde kostet ham saa megen Møye og Arbeyde. Han besluttede at forekomme dette slemme Forsæt, og at bruge al Strænghed imod sin Søn. Han vidste, at Zarowitz havde udvalgt Neapolis til sit Opholds Sted, han sendte

tvende

tvende Gesandtere til ham, som skulle overtale ham til, at forføye sig igien til Moskau, med Løfte, at alting skulde blive ham tilgivet. Den unge Flygtning lod sig overtale hertil. Saa snart han var ankommen, lod Keyseren med Soldater omringe det Pallads, hvor han opholdt sig. Man tog Kaarden fra ham, og han blev i den fornemmeste Adels og Geistlighedens Nærværelse erklæret for udygtig til Thronfølger, da han ogsaa offentlig maatte frasige sig al Rettighed dertil. De som havde fulgt ham paa hans Flugt, bleve domte til at dø, undtagen Afrosine, som blev befunden uskyldig, og fik Tilladelse, at reyse bort, (man sagde, at Zarowitz hemmelig havde giftet sig med hende). Keyserinde Eudoxia, hans Moder, blev indsluttet i et Kloster ved Ladogoro-Søen, og Princesse Maria, hans Søster, som ogsaa var indviklet med i denne slemme Sag, blev sat paa Fæstningen Schlüsselborg. Printzen blev nogen Tid noye bevogtet som en Stats-Fange; imidlertid troede man dog ikke, at hans Liv var i Fare. Men Menzikof var hans uforsonlige Fiende, som bestandig ophidsede Faderen imod Sønnen, og hvis vidtudseende Tanker forlangede Zarowitzens Død. Hans Stedmoder, Keyserinde Catharina, ønskede ligeledes, at hendes Søn maatte komme til Regieringen, hvilket hun ikke kunde haabe, saa længe Zarowitz levede. Saa mange Statsaarsager foraarsagede, at der blev hastet med hans Døds-Dom.

Zaren,

Zaren, som af Naturen var hidsig og hevngierrig, og som blev endnu mere opirret imod ham ved idelige nye Efterretninger, lod endelig arbeyde paa hans Proces. Han blev befunden skyldig, hvilket han ogsaa virkelig var. Hans Dommere domte ham til at døe; den Forskrækkelse han blev sat i, da hans Dods-Dom blev ham forkyndt, foraarsagede ham heftige Convulsioner, som giorde Ende paa hans Liv.

Brutus, enten af Kierlighed for det almindelige Beste, eller maaskee ogsaa af Stolthed og Haardnakkenhed, opofrede sin Søn. En forelsket Skindsyge var meget mere Aarsag til at Don Carlos i Spanien blev henrettet, end noget Opror, som man beskyldte ham for at spinde paa; i Rusland blev Zarowitz i Begyndelsen erklæret udygtig til at være Thronfolger, hvilket ogsaa virkelig forholdt sig saaledes, og derefter døde han enten af Frygt, eller af Forgift, (hvilket man aldrig ret kan faae at vide,) saasom Keyserens Yndling vilde regiere, og en Stedmoder frygtede for hans Tilhængere, som vilde endogsaa imod denne Printzens Villie have sat ham paa Thronen, til Skade for hendes Søn Petrowitz.

I Henseende til Tiden, haver jeg fortalt denne Hændelse noget for tidlig, saasom jeg ellers ikke havde fundet nogen Leylighed at anføre den herefter, da Azema ikke kom tilbage til Rusland, førend

forend efter denne Printzes Død. Men nu vil jeg fare fort i min Historie.

Hvor begierlig end Azema var efter at see hendes elskelige Stephanine igien, saa maatte hun dog føye sig efter den Russiske Ministers Forestillinger, da han ikke vilde tillade hende at fortsette Reysen, saasom det var nær imod Vinteren. Altsaa maatte hun imod hendes Villie og af blot Forsigtighed opsette hendes Reyse.

I Gesandtens Huus var der daglig stort Selskab af de fornemmeste Stands-Personer. Azema var en elskværdig Fremmed, og hun havde ingen Mangel paa Elskere. De Flittigste i at opvarte hende vare en Engelsk Lord, og en ung Fransk Ridder. Ridderen, ved Navn Joreville, var af et af de fornemmeste Huse i Normandiet, og af en meget indtagende Skabning. Formedelst hans fornemme Slegtskab, og hans egen store Rigdom, havde han Adgang til alle Ting; hans Ungdom, hans Vittighed og behagelige Omgiengelse forvissede ham om at indtage alle de Herrer, som han værdigede at angribe. I hans to og tyvende Aar havde han allerede giort tre Feldttog paa Kirkens Galeer imod Tyrkerne, og indlagt sig stor Berømmelse. Han kom kronet med Seyer tilbage til Paris, han havde ikke mere Tid til sine Forlystelser, end allene en Vinter, da han om Foraaret skulle igien reyse til

Malta. En ung Krigsmand, som havde givet Prøver paa sit Helte-Mod, som fører et berømt Navn, og eyer store Midler, bliver overalt frem for andre vel imodtaget. Mødrene smigre for ham, Døtrene kaste forelskede Øyne til ham, og enhver giør sig Umage for at rive ham til sig. Man var saa meget efter Ridderen, at han nær var bleven en Nar derover. Fuld af den flygtige Aand, som udgiør vore Smag-Herrers Væsen, vilde han med Storm indtage et hvert Hierte, som han angreb. Han var dristig og ubestandig, mere af Moden, end af Grundsetninger; han spurgte, og oppebiede ingen Svar, man talede med ham, og han var allerede gaaet bort. Han var en oprigtig Modens Sommerfugl; hans Klædedragt bestod altid af de munterste Farver, han svermede omkring ved Natbordene og i Selskaber, og besad fuldkommen den Grad af Egenkierlighed, som nærmer sig saa meget til Uforskammenhed. Saaledes som jeg har afskildret Idreville, saa elskede han den smukke Russinde i Begyndelsen af Forfængelighed, strax derpaa af Skindsyge, og endelig for ramme Alvor, tvert imod hans første Forsæt.

Mylord Dullington var af en Beskaffenhed, som var tvert imod Ridderens. Han nedstammede fra en fornem Familie i den Provintz Wallis, men han vilde ikke kiende noget andet Adelskab, end det man viser ved ædle Handlinger; han ansaae alle Vaabner og Adelsbreve som den største

Grad

Grad af menneskelig Daarlighed. Da han var overmaade rig, saa gik han meget ofte med sin Gavmildhed over Grændserne. Han var en Fiende af Moden, og meget ligegyldig i Henseende til sine Sæder, han giorde sig lystig paa alle artige Herrers Bekostning, hvilke, efter hans Ord, ikke havde andre Fortienester, end de, deres Skrædere og Kammertienere meddeelte dem. Mylord søgte ligesaa meget at være beskeden, som Ridderen søgte at vise sig paa en fordeelagtig Maade. Ridderens Samtaler vare flygtige, muntre, spogefulde, og krydede med behagelige Smaating og Mode-Indfald; Mylords derimod vare alvorlige, fornuftige og philosophiske. Den første fordrede noget heftig, at man igien skulle elske ham; den sidste bad derom, som om en Naade. Med eet Ord, Ridderen var elskværdig, men Mylord fornuftig.

I Forstningen fornøyede Azema sig over hendes tvende nye Elskere. Da hun paa nogen Tid maatte opholde sig i en Bye, hvor man ikke tænkte paa andet, end Artighed; saa fandt hun sig i alt hvad der var behageligt i saadan Slags Omgang, saa længe Vittigheden allene tager Deel deri. Efter Mazeppas Død var hendes Stephanine det eneste, som opfyldte hendes Hierte; men da hun havde nødig at adsprede Tankerne over hendes forrige ulykkelige Hændelser, saa viiste hun sig ofte med den for et ungt Fruen-

timmer anstændige Munterhed. Mylord og Ridderen vare hver Dag tilstæde ved hendes Nat-Bord, og hver Dag fattede begge saadant Had til hinanden, at det offentlig brød ud inden kort Tid. Imidlertid gav Azema ikke den ene noget Fortrin for den anden. Ridderen fornøyede hendes Vittighed, og Mylord underholdt hendes Forstand. Man maae imidlertid sige hvad man vil, to Medbeylere forliges ikke med hinanden. Idreville, saadan en Nar, saadan Vildbasse han end syntes at være, saa var han dog for Alvor forelsket. Da han var hidsig i sine Anslag, og bekymrede sig hverken om Forhindringerne eller deres Følger, saa holdt han det for afgiort, at Azema igien maatte elske ham, og med det første blive hans Kone. Denne alt for hastige Slutning ophidsede den alvorlige Dullingron meget, og da han talede derom med saa stolte Udtryk, saa kunde Engellænderen, hvor koldt Blod han end havde, dog ikke holde sig fra, at vise ham det Urimelige i hans Indbildning. Mylord havde desto større Ret til at holde sig fornærmet, da han holdt den Opmerksomhed, hvormed Azema betragtede ham, for Kierlighed. Da han havde Fortrinet, saa maatte hans Medbeyler, efter hans Tanker, lade ham beholde Pladsen.

Fra nærgaaende Ord kom disse tvende Herrer til Trusler. Idreville gik til Mylord paa hans Kam-

Kammer, og bragte det saa vidt, at han maatte slaaes med ham paa hans egen Stue. De tvende Riddere fægtede en lang Tid med hinanden om Seyeren, men endelig fik Dullington saadant et Stød igiennem Livet, at han maatte lade Kaarden falde. Ved det Skrig, han giorde, forsøgte Betienterne at stode Døren ind; Ridderen, som blev forskrekket, saae intet andet Middel at redde sig ved, end at springe ud af Vindvet, og klavre over en Have-Muur.

Dette var en meget slem Sag, saasom man kunde anfee den for et Slags hemmeligt Mord. Dullington var paa Gravens Bredde; hans Tienere havde vidnet imod Ridderen, Øvrigheden lod søge efter ham, og han var saa ulykkelig, at blive grebet, og bragt til et Fængsel, i hvilket man kun pleyede at kaste de groveste Misdædere. Azema var gandske fortvivlet; en Modens Frue havde anseet denne Hændelse som den største Seyer for hendes Yndigheder, men den smukke Russinde holdt denne Tildragelse for hendes største Ulykke; thi hun blev derved berømt i Paris paa en Maade, som var hende meget ubehagelig. Hun havde en Afskye for Ridderen, som ikke var i Stand til at undskylde sig med andet, end med hans Uforsigtighed; og Mylorden beklagede hun oprigtig, saasom hun bar Høyagtelse for ham, og han ikke fortiente saa stor en Ulykke.

En Tidende, som hun fik paa samme Tid, giorde hende endelig reent tungsindig. Iwan, hendes Russiske Betient, fortalte hende, at et vist Menneske ofte listede sig omkring Huset hvor hun opholdt sig, men særdeles lurede det under hendes Vindver, og at han troede, at han havde seet dette Menneske i Rusland hos hendes Fader Osakoi. Der behovedes ikke mere til at giore den Stakkels Azema bange. Hun lod strax den Russiske Gesandt vide hendes Frygt; hun sagde ham, hvad hun havde at frygte for af den Forræder Moro, hvis Stemme hun havde kiendt paa Veyen til Lüttich. Hvor svage end disse Gisninger vare, saa kunde de dog ikke gandske slaaes hen i Veyret, og omendskiont Gesandten ikke kunde indbilde sig, at en Friebytter, en som tilforn havde været General for Saporogerne, som maatte flygte fra Tyrkiet, og som i Rusland var bleven overbeviist om det største Forræderie, skulle befinde sig midt i Paris; saa efterlod han dog ikke at give Hertug-Regenten Efterretning herom; men hvor meget end Politiet søgte, var det dog forgieves; man kunde ikke komme efter det mindste, og derfor holdt man Azemas Frygt for at være gandske uden Grund.

Imidlertid giorde den Engelske Gesandt ved Hoffet sig al Umage at skynde paa Retten, at den skulle fælde Dom over Dullingtons Morder, thi saaledes kaldte man Ridderen. Vidnerne vare

vare forhørte, og havde vidnet imod ham, hans slet udfaldne Flugt giorde hans Forbrydelse større, og Mylords farlige Tilstand tillod ham ikke at opdage Vildfarelsen og bevise hans Uskyldighed, thi man tillod ingen at tale med den Syge, og ingen Fremmed maatte komme ham nær. Idreville sad i Fængsel, hans Slegt og Venner giorde sig forgieves Umage for ham. Forbrydelsen syntes for stor; dode Dullingron, saa gieldte det Ridderens Hoved.

Azema overveyede alle disse Omstændigheder. Hun var overbeviist om Ridderens Uskyldighed; han havde skriftlig beretter hende sit uforsigtige Feyltrin, men for Retten var det ikke nok til hans Retfærdiggiorelse. Tiden var kostbar, Dullington, om hvis Sundhed hun hver Time erkyndigede sig, blev hvert Øyeblik slettere, og uden en hastig Hielp var Ridderen om en Hals. Hvad? sagde den dydige Russinde, man behøver altsaa allene at elske mig, for at komme i den største Ulykke? Jeg understaaer mig ikke at tale om Osakoi, men Mazeppa, den dydige Ali, Moro selv, — Dullington, Idreville, alle have mistet Ære, Liv og Gods formedelst deres Kierlighed til mig? Hvor ulykkelig er jeg ikke!

Hun lod hendes Kammertiener strax komme. La Morre, sagde hun, du veed i hvilken Fare Ridderen er, det er langt fra jeg elsker ham, han

har fornærmet min Ære, og jeg vilde hade ham, dersom han ikke var ulykkelig. Jeg haaber, at redde hans gode Rygte, hielp mig med eders gode Raad. Omendskiont La Motte var nødt til at tiene, saa var han dog af en god Familie. Ved ulykkelige Hændelser var han bragt i denne Tilstand, men han viiste bestandig en Opførsel og en Tænkemaade, som forhvervede ham Hovagtelse hos alle. Han foreslog sin Frue adskillige Midler, hun udvalgte det hurtigste og ufeylbarligste, omendskiont det var det farligste.

La Motte gik til en af Rettens Betientere, som han kiendte, og som lod sig bruge til en Gierning, som vel i Grunden var god, men som vilde kommet ham dyrt at staae, om man var kommen under Veyr med ham. Azema klædte sig i Mands-Klæder, Rettens Betient tillige med nogle andre Politie-Betientere hentede hende, og saaledes forfoyede de sig lige til Dullingtons Huus. Man besatte Dørene, og Rettens Betient gik med den forklædte Azema lige ind i den Dødes Kammer. Rettens Betient havde befalet sine Folk ikke at lade nogen, hvem det og maatte være, komme ud af Huset, og at vise alle dem bort, som vilde ind, paa det Dommeren ikke skulde faae noget at vide om det, som skede. Han selv besatte Kammer-Døren.

Azema gik allene ind i Kammeret, og med en befalende Tone bød alle dem, som vare hos

My-

Mylord, at forsøye sig bort. Hun nærmede sig skielvende til Sengen. Mylord! sagde hun, hvorledes befinder De sig? De vil ikke svare mig? Er det mueligt, at De ikke kiender mig? Hvad hører jeg, sagde Dullington med en doende Stemme — Det er Azema! Men jeg drømmer — Himmel! — Han kunde ikke sige mere. Azema tog hans Haand, som han rakte hende. Ja, sagde hun, det er Azema, som er overmaade vort over, at see Dem i saadan Tilstand. Men, Mylord! der ere endnu Midler — Haabet — For mig er der kun lidet mere tilbage, svarede Dullington; det er aldeles ikke mine Saar, som foraarsage mig Døden. En ulykkelig Sindslidelse — Vi ville haabe alle Ting i Henseende til Deres Forbedring, saaledes afbrød Azema hans Tale; men, Mylord! De har et hoymodigt Hierte; ville De vel tilstæde, at en Uskyldig skulle doe for Bødelens Haand, at Idreville? — Idreville, svarede Dullington, ach! naadige Frue, han er en ærlig Mand, det er sandt — velan, sagde den smukke Russinde, jeg siger Dem, at han maae doe som en Morder. Herpaa fortalte hun ham alt det som havde tildraget sig, og bad ham, at han ved et med hans egen Haand underskrevet Beviis ville redde Idrevilles Liv og Ære. Ach! sagde Lorden, De elsker ham. Ney, raabte Azema, jeg sværger Dem det til! Medlidenhed allene bevæger mig til hans Fordeel; jeg kiender Deres Dyd, og jeg

har endnu saa megen Høyagtelse for Ridderen, at jeg holder ham for uskyldig; imidlertid sidder han fangen, og maae miste sit Hoved: skulle De døe af Deres Saar, saa bringer De et Menneske i Ulykke, som fortiener al Deres Høyagtelse; og lever De, saa maae De ævig bebreyde sig selv, at De har besmittet Deres Hænder med uskyldigt Blod. Spar Dem selv for denne Vederstyggelighed! man bedrager Dem; i Deres Navn forfølger man den ulykkelige Idreville, vel sandt, man vil hevne Deres Død, men man handler med ham, som med den nedrigste Morder, der vil stiæle Livet af Folk. Vær De høymodig, vær De retfærdig; jeg forlanger det af Dem for Deres egen Æres Skyld, som er mig kier, men ogsaa for min egens Skyld, da jeg har været den ulykkelige Aarsag til denne Tvekamp. Ja, naadige Frue! raabte den svage Lord, hvis Kræfter nu syntes at tage til, jeg vil redde Idreville, om jeg i ham endogsaa skulle redde en Medbeyler, ja det som mere er, en lykkelig Medbeyler. De benytte sig af den Tid, jeg endnu har tilovers at leve i. Kan De end ikke elske mig, saa vil jeg dog tage Deres Høyagtelse med mig i Graven.

Man lod strax hente en Notarius, i hvis Nærværelse Dullington fuldkommen friekiendte Idreville for alle de Beskyldninger, man havde giort imod ham. Skynd sig, dydige Azema, sagde

sagde Lorden, at befrie Uskyldigheden. Det synes ligesom den gode Gierning jeg haver giort, har styrket mine Livs-Aander. Haver Himlen sparet mit Liv saa længe, paa det jeg kunde redde en Uskyldig, saa vil den ogsaa lade mig beholde det endnu længere, at jeg i Stilhed kan tilbede og ære Dem.

Azema hastede med Lordens Vidnesbyrd til Fængselet; og efter mange Omstændigheder udvirkede hun endelig Idrevilles Befrielse. Man tog ham af det morke Fængsel, hvor han havde ligget i Kieder. Hvor forundrede ikke Ridderen sig, da han saae Azema for sig, og havde hende at takke for sin Befrielse. Han manglede Ord, han faldt ned for hendes Fodder. Efterat hun havde ladet Idreville vide alt hvad hun havde giort for ham, og tillige sagt ham de ædle Bevægelses-Grunde hun havde dertil, saa førte hun ham til Lorden.

Dullingron, som ved den foregaaende Scene kunde foraarsaget sig Doden, var meget mere derved bleven stærkere; han omfavnede Idreville meget kierlig, og disse tvende Medbeylere tilsvore i Azemas Nærværelse hinanden et ævigt Venskab.

Fra den Tid af at dette skede, havde man det visse Haab om Dullingtons Saar, at de igien snart vilde blive lægte. Han begyndte igien

at

at faae de Kræfter, han havde mistet med det meget forlobne Blod. Feldtskiærerne forkyndte ham hans fuldkomne Helbredelse, i det de tillode ham at benytte sig af den deylige Aarets Tid, som var for Haanden. Han havde gierne ønsket at tale med Azema, forend han reyste bort, men siden denne ulykkelige Hændelse havde hun afbrudt al Omgængelse, og lukt sig inde i sit Kammer. Altsaa maatte han reyse bort, uden at faae hende at see. En af hans gode Venner, som eyede et meget smukt Gods ved Kandten af Rohne-Floden, havde længe siden bedet ham til sig, og Dullingron opfyldte hans Begiering.

Idreville, som efter det, hvortil han var bestemt, skulle til Malta, havde forfoyet sig til Marseille, for der at gaae om Bord. Forgieves havde han søgt at giore sin Opvartning hos Azema, man negtede ham al Adgang; han havde skrevet til hende, og hans Breve bleve ubesvarede, saa at han maatte give sig paa Reysen fuld af Kierlighed og Fortvivlelse.

Azema havde, hvilket man uden Tvivl har merket, uden megen Betænksomhed fulgt hendes første Indfald i denne Sag, da hun var overbeviist om, hvor uskyldige hendes Tanker vare; men da hun nærmere overveyede denne Hændelse hos sig selv, saa skielvede hun for de Slutninger man deraf kunde drage. Tvende Medbeylere

slaaes

slaaes ikke uden Skindsyge, og en af dem er altid den lykkelige Elskere. Men mon et Fruentimmer af blot Ædelmodighed setter sin Dyd og Ære i Fare, for at redde en Mands-Persons Liv, som er hende virkelig ligegyldig? Man kan vel sige det, men intet Menneske troer det. Maaskee man allene kunde undskylde Azema dermed, at hun var en Russinde, hvilken man heller kunde tilgive saadan en noget romanmæssig Tænkemaade, end vores erfarne Smukke.

Det var altsaa disse Betragtninger, samt Frygt for Efterrale, og endnu mere end alt dette, den moderlige Kierlighed, som bevægede hende til at haste med hendes Bortreyse, uden at agte om Gesandtens Forestillinger. Azema tog altsaa Veyen til Lyon, hvilken Reyse hun giorde efter Magelighed. Hendes Følge bestod af La Motte, Iwan, en Kammer-Jomfrue, og to Betientere til Hest. Hun opholdt sig nogen Tid i denne velhavende Stad, som ikke haver sin Lige, saavel i Henseende til Smagen som Kostbarheden i de Stoffer, som forfærdiges i dens Verkstæder; hun nærmede sig til Grevskabet Avignon, da hun bestandig reyste ved Bredden af Rhone-Floden. Det begyndte at blive Aften, da fem Mennesker til Hest brode frem af et Krat, og omringede Vognen. En af disse Skielmere satte Pistolen paa Brystet af Kudsken, og tvang ham til at kiøre en Afvey, en anden forjagede de tvende Betientere,

tientere, som vare til Hest, og den tredie kastede Iwan til Jorden, som allerede var bleven forrumlet af et Skud, imedens de tvende andre med opspendte Haner holdte La Motte tilbage, som var i største Angest for hans Frues Liv. De forte Vognen reent bort fra Landeveyen ind i en Skov, hvorigiennem det lod som de vilde tage deres Vey. Uformodentlig modte dem tre Jægere med Flinte, og adskillige Betientere; de flygtige Tienere havde fundet dem, og kom tilbage med dem. Ved dette Syn giorde Kudsken sig frie, de tvende Ryttere, som rede ved Vogn-Doren, vare nodte til at forfoye sig derfra. La Motte sprang ud af Vognen, og paa eengang skede ti Pistolskud, uden at nogen blev truffet; den eneste Fordeel deraf var, at Roverne toge Flugten, iblandt hvilke Iwan havde kiendt Moro, som havde saaret ham. Den anseeligste af Jægerne traadde derpaa til Vognen. Hvor forundret blev ikke Azema, da hun i hendes Befriere saae Mylord Dullington! Himmelen er mig gunstig, naadige Frue, sagde han, da den giver mig Leylighed at tiene Dem. Jeg forundrer mig over Forsynets Veye i denne besynderlige Hændelse. Jeg maatte elske Dem, og som en Elskere, der havde faaet Kurven, opvakte jeg endda Skindsyge hos en anden; jeg maatte være i Dodens Strube, og derpaa reyse til dette Landgods, for at redde Dem fra nedrige Rovere. O at jeg ikke haver kundet opofre Dem Hevnen.

Alt

Alt hvad der skede, forekom Azema som en Drom. Hun viiste Mylord al muelig Erkiendtlighed, og tog imod et Tilflugts-Sted i hans Vens Huus. Imidlertid Dullington forte Azema til Slottet, havde hans Ven Rochibald, en Skotlandsk Adelsmand, som var kommen til Frankerig med den ulykkelige Konge af Engelland, bevæbnet alle sine Bønder, for at bemægtige sig Roverne. De grebe fire i Skoven, Moro allene, som man meest onskede at faae fat paa, undgik deres Efterfærtelser.

De bleve strax overleverede til Dommeren der paa Stedet, som paa staaende Fod udspurgte dem. De tilstode, at da de havde været domte til Galeerne, saa havde Moro lovet at vilde befrie dem, dersom de vilde staae ham bi i et farligt Forehavende, hvorfor han rigelig vilde belonne dem. Kierlighed til Friehed havde formaaet dem til alle Ting. I den bestemte Nat havde han ogsaa hemmelig stukket File til dem, med hvilke de havde brudt deres Lænker, og forfoyet sig til det Sted, Moro havde sagt dem. Her aabenbarede denne Skielm dem, at han vilde bortfore et Fruentimmer, og flygte med hende til Tyrkiet. De sagde videre, at en Barke, som Moro havde fragtet, biede efter ham ved de Hieriske Oer, og at Moro gandske vist havde forfoyet sig derhen. Dommeren skikkede strax Bud til Marseille, for at tage Moro fast, om det

det endnu var Tid, og tillige at melde, at man havde fanget de fire Galey-Slaver.

Azema, omendskiont hun var gandske forrumlet af den Fare, hun havde udstaaet, saa havde hun dog viist en temmelig Kiekhed i den. Men da hun var kommen paa Slottet, faldt hun i en hidsig Feber, da hun tillige fik saadant Anfald af Rasserie, at man to Timer derefter tvivlede om hendes Liv. Dullington var reent i Fortvivlelse; Faren var stor, og man kunde i saadan Hast ingensteds faae Hielp Man havde ingen anden at tage sin Tilflugt til, end til Barberen i Landsbyen; og herved vovede man meget; imidlertid kom det an paa Lykken, og man maatte betiene sig af ham. Han kom, følede den Syges Puls, og forsikkrede med en Embeds-Mine, at det havde ingen Fare, og man snart skulle see den lykkelige Virkning af hans Lægemidler. Denne Barbeer, som hverken kiendte Urter, eller andre Læge-Kunstens Hielpe-Midler, havde dog ofte anordnet Sager, som, imod al Rimelighed, havde hiulpet. Hele Egnen var fuld af hans forunderlige Curer, og dog var han egentlig en Dosmer. Han gav den Syge en temmelig Deel Liqveur, som aldeles ikke skikkede sig for denne Sygdom. I Førstningen foraarsagede dette Middel ikke andet end de hefrigste Convulsioner.

Dulling-

Dullington og alle Tilstædeværende tabte alt Haab om den Stakkels Azema, Barberen allene blev ved et got Mod. Det skal altsammen gaae got, sagde han. Imidlertid forgik den Syges Kræfter. Hun kom i saa heftig en Sveed, og faldt i saa sterk en Afmagt, at man troede det var ude med hende. Alt dette forskrækkede ikke vores Barbeer, han fortalte imidlertid sine forunderlige Curer. Endelig, imod alles Formodning, aabnede Azema igien sine Øyne imod Morgenen, og omendskiønt hun endnu var overmaade svag, saa befandt hun sig dog meget bedre. Hvem vilde ikke her have raabt Under! og tillige rigelig belønnet denne nye Æskulap? Imidlertid havde hans Lægemidler ikke bestaaet af andet, end af Brændeviin, almindelig Salt, Peberkorn, nogle stærke Urter og Jalappa. Man havde med meget mindre kundet dræbe i det ringeste ti Personer. Men hvad skal man sige? Denne Uvidende naaede sit Øyemeed, og efter saadan en Cuur havde han i en Hovedstad kundet ventet sig et ikke lidet Tillob.

Azemas Sygdom drog ikke nogle slemme Følger efter sig. Dullington var uden for sig selv af Glæde. Han havde ønsket at opholde hende endnu nogen Tid paa hans Vens Slot, men Azema bad indstændig om Tilladelse at reyse bort. De vil reyse, sagde han en Dag til hende, De vil flye for en Ulykkalig, som ikke kan leve for andre end for Dem? Ville De endnu ikke en kort Tid opsette en Skilsmisse, som jeg gruer saa meget for? jeg vil ikke tale til Dem om den

ulykkalige Sindslidelse, som Deres Skiønhed har forvaarsaget mig. Jeg har svoret at qvæle den, og jeg vil holde mit Ord; men jeg er bange for Deres Sundhed. Denne Frygt maae De tilskrive den Deel jeg tager i alt det, som angaaer Dem. Min Sundhed, svarede Azema, er ikke længere i nogen Fare. Jeg veed hvad jeg er Deres Venskab skyldig, men kan De dadle det, at jeg hafter? Da jeg saa at sige fra Fødselen af haver været skilt fra en Datter, som er mig saa overmaade kiær, skulle jeg da ikke ønske mig Vinger, for igien at see hende? Hvilken Moder vilde ikke giøre det samme? Jeg tæller hver Minut, og jeg holder alle de for forlorne, som gaae bort uden at jeg seer hende. Dullington, jeg udbeder mig det som en Bevaagenhed, at De skynder paa min Bortreyse. Endnu i Morgen skal De reyse, svarede Lorden, jeg kan ikke ligste Deres Utaalmodighed, den er naturlig. Hvorfor kan jeg ikke lige saa vel som De, forlade denne Egn, see mit Fæderneland igien, og haste i Armene paa en Utakiemmelig, som jeg endnu elsker, og hvis Erindring giør al min Lykkalighed bitter. Hvorledes? Mylord, svarede Azema hidsig, hvilken Ulykke kan forstyrre Deres Roelighed? De, en Vils, en Philosoph, De skulle aldrig kunde forurolliges ved de adskillige Hændelser, som kunde forefalde i Livet. Ach, naadige Frue! svarede Lorden, hvor lidet har min Philosophie hiulper mig i den Hændelse, hvorom jeg taler. Ved den kan jeg vel lære at skikke mig i Lykkens Forandring, men den kan ikke komme

os til at forgiette det, som angaaer et ømt Hierte. I et Egteskab, som jeg indgik i min Ungdom, fik jeg af Himmelen en Søn, som opfyldte alt mit Haab. Jeg opdrog ham med al den Omhyggelighed, som er en Fader muelig. Noget efter hans Fødsel mistede jeg hans Moder; dette Slag gik mig nær, min Søn blev mig tilovers, og var min eneste Gienstand for min Kierlighed. Jeg levede alene for ham; den Fremgang han giorde i Videnskaberne var mit eget Arbeyde. Jeg var nær ved at blive lykkelig! En forderveling Sindslidelse, en Grændseløs Kierlighed giorde alt mit Haab til intet. Han havde neppe fyldt sit attende Aar, førend han forelskede sig i en ung Person, som hverken havde Forældre, eller Rigdom, og som ikke heller var af Stand. Betty, jeg maae tilstaae det, var smuk og dydig, men Betty var ingen Kone for Lord Dullingtons Søn. Jeg giorde mig Umage for, at ophæve en Omgængelse, som vanærede os saa meget. Men jo flere Forhindringer jeg kastede i Veyen for ham, jo mere søgte min Søn at rydde dem af Veyen. Det lykkedes ham alt for vel. Hverken Frygt for at mishage mig, eller for at jeg skulle giøre ham arvelos, ey heller Frygt for Folkes Efterstale kunde holde ham fra, at fuldbyrde en Forbindelse, som jeg ikke vilde give mit Samtykke til. Hvor var jeg ikke forblindet! Jeg bragte mine Klager for Thronen, jeg udvirkede en Skilsmisse i dette uretmæssige Egteskab, jeg sluttede min Søn inde, og jog den ulykkelige Betty bort. Hvor haard end denne Medfart

var, saa haabede jeg dog, den skulle have en god Virkning. Men hvor bedrog jeg mig ikke! Min Søn blev endnu mere forhærdet ved sin Lidelse; han forglemte at jeg var hans Fader, og holdt mig ikke for andet end for hans Forfølgere. Den Philosophie, hvori jeg havde underviist ham, hialp ham til at opfinde Grunde, som vedligeholdt hans Trodsighed. Af Fortvivlelse forsøgte han, at undvige af sit Fængsel, og jeg havde det Vanheld, at det lykkedes ham. Hans første Bekymring var at finde Betty, dette faldt ham ogsaa let, thi alle mine Betientere vare paa hans Side. Saa snart jeg fik at vide, at min Søn havde taget Flugten, og bortført Betty, saa hastede jeg, men forgieves, efter dem, for at hente dem ind; de vare allerede gaaet om Bord. Et Brev, som jeg fik, overbeviiste mig fuldkommen om al min Ulykke. Jeg har forvaret det, det var af følgende Indhold:

Omendskiont De ved Deres Forfølgelser imod mig haver ladet af, at være Fader, saa skal jeg dog aldrig lade af, at være Deres Søn. Med Bedrovelse flyer jeg bort, men Dyden forlanger det. Fødsel og Rigdom ere blotte tilfældige Gaver af en blind Hændelse. Dette haver jeg lært af Deres Underviisninger. Betty er mig værdig, saasom hendes Hierte er dydigt. De nyde alle Himmelens Velgierninger, De være lykkelig! Imidlertid bliver jeg det dog mere end De, da jeg ikke haver nogen Samvittigheds Nag at frygte for.

Hvor-

Hvorledes blev jeg til Mode ved at læse dette Brev! al min Philosophie forlod mig. Nu holdt jeg mig selv ikke for andet end for en barbarisk Fader, som havde opofret sin Søn en forfængelig Ære. Længe haver jeg søgt at opspore denne kiere Søn, men al min Umage har været forgieves. Uden Tvivl er han død. Denne Sinds Roelighed, som De anseer som min Gemyts-Carakter, og som en Frugt af min Philosophie, er intet videre end en Maske, som skiuler en Siel for dem, der plages af de stærkeste Samvittigheds Nag. Da jeg er mig selv til en Byrde, saa troer jeg, at min Uroelighed skal formindskes i en fremmed Luft, og at jeg langt fra min Sons Fæderneland igien skal finde min indvortes Siele-Roe, som jeg har tabt. Jeg udvalgte Frankerig, men al den Tidsfordriv, som her er, har ikke et Øyeblik lindret min Smerte. Min Sons Forliis er en langsom Forgift, som legger mig i Graven. Jeg maae tilstaae Dem, naadige Frue, da jeg saae Dem, har jeg følt alt det, som den ommeste Kierlighed nogen Tid kan virke, og disse nye Følelser have paa nogen Tid dæmpet min gamle Smerte. Men endelig, har Deres Sagtmodighed, og jeg siger det ugierne, Deres Ligegyldighed, og Deres gode Raad, adspredt den Taage, som fordunklede mine Øyne; jeg har tabt alt Haab, min Kierlighed er forandret til Hoyagtelse, og jeg vender tilbage til den tungsindige Tilstand, udaf hvilken deres Yndigheder havde trukket mig. Reys De bort, og omfavn Deres Datter; smag den Fornøyelse, som er ved

at være Moder. Denne Fornoyelse er kun for dydige Hierter, hvilket mit har lødt af at være, den Ed jeg ved min Strænghed tvang min Søn til Fortvivlelse.

Azema havde ikke formodet sig saadan en Bekiendelse; imidlertid svarede hun med den Godhed, som var hende saa naturlig, og søgte at opmuntre hans nedslagne Sind. Deres Smerte, Mylord, sagde hun, har alt for retfærdig en Aarsag, at man kan dadle den; imidlertid troer jeg dog, at De overgiver sig alt for meget til Fortvivlelse. Deres Søn lever gandske vist endnu. De skal endnu komme til at favne ham, naar De noyere lader søge efter ham. Forglem hans Ulydighed, som den eneste Forseelse, han har begaaet imod Dem. De er billig, og alt for ædelmodig, at De skulle være en Slave af de almindelige Fordomme. Rang, Fødsel og Lykkens Gaver giøre ingen Forskiel paa Menneskene i en Mands Øyne som tænker. De haver sagt mig, at Betty er dydig — Meget dydig, faldt Mylord hende ind i Ordet, fød af dydige men fattige Forældre, som vare komne i Armod ved andres Ulykke, og hun har erhvervet sig endogsaa deres Høyagtelse, som vare høyere end hun. Velan, sagde Azema, har da saadan en Person ikke Titler nok til at kaldes Deres Datter? og fortiente Deres Søn ikke at nyde denne Lykke? Troe mig, Dullington, Deres Ulykke skal ikke vare stedse; De skal finde denne Søn igien — O, naadige Frue, smigre mig

ikke

ikke med saadant Haab, jeg har nu allerede begrædt ham i fem Aar. Han er død, eller i det mindste lever han ikke mere for mig; han har fraſagt ſig Fader og Fæderneland. Dersom jeg ſaae ham igien, ſaa kunde han være vis paa Forladelſe! gandſke forbittret over hans Flugt, ſom jeg anſaae ſom en Forhærdelſe i Laſterne, har jeg taget Lovene til Hielp, og ſkilt ham ved al Ret til mine Midler. Jeg har fraſagt mig min Rang, jeg har ſolgt mit Gods, og er reyſt fra Engelland, uden at ſige noget derom til en eneſte Ven, ſaa at min Stakkels Son, dersom han kommer tilbage, ſaa har han intet andet at haabe end Foragt og Elendighed.

Oſakois Datter anvendte al hendes Veltalenhed, for at overbeviſe Mylord, at han, enten det varede kort eller længe, dog engang ſkulle ſee ſin Son igien. Hun gav ham det Raad, at vende tilbage til Engelland, hvor han gandſke viſt ville faae bedre Efterretninger. Imidlertid Azema giorde ſig færdig til hendes Bortreyſe, ſaa fik man af Dommeren at vide, de Efterretninger, han havde faaet fra Marſeille om Moro. Da denne Skielm havde merket, at han var robet, ſaa havde han forfoyet ſig til de Hieriſke Ber, hvor han fandt ſit lidet Fartoy færdigt, og ſtrax ſogte Soen. De, ſom vare udſendte for at gribe ham, vare kun komne en eneſte Time for ſildige; de havde allene faaet at vide, at Skibets Eyere var en Skielm, ſom havde begaaet mange Misgierninger. Denne Beretning ſtillede den frygtſomme Azema nogenledes tilfreds.

Dullington, og hans Ven, fulgte hende til Marseille, og forlode hende ikke lige indtil Skibet, som skulde føre hende til Constantinopel, var bortseylet. Jeg vil ikke tale om den Bedrøvelse Dullington følede, da han saae Azema færdig at reyse bort, ikke heller om de kierlige Taksigelser hun aflagde til hendes Befriere.

Skibet, hvormed hun reyste bort, var bestemt til Smirna; det skulde affette Azema tilligemed en Deel andre Reysende og Vahre i Constantinopel. Det førte tredive dygtige Mand og tolv Kanoner. I Begyndelsen var Vinden meget gunstig. Uden nogen Hændelse gik man igiennem den Kanal, som skiller Corsika fra Sardinien. Men da man kom i den rumme Søe, blev Himlen saa fuld af Skyer, og Bølgerne gik saa høyt, at den forskrækkede Skipper maatte tage Seylene ind, og binde Roeret fast, saasom han ikke mere kunde regiere det. Man blev over sex og tredive Timer i denne farlige Tilstand; men endelig blev Himmelen klar, og alle paa Skibet fik ligesom nyt Liv. Dog disse glade Øyeblik bleve snart igien forandrede til Bedrøvelse. Skipperen fik twende Fartøyer i Sigte, som stræbte efter at hente dem ind, og desuden det tredie, som syntes at have samme Forset. Forskrækkelsen var almindelig; man tvivlede ikke noget Øyeblik paa, at det jo var Søe-Rovere, og man giorde alle Anstalter til Modværge.

Ende paa den Første Deel.

Azema's Forunderlige Tildragelser.

Anden Deel.

Man havde ikke taget Feyl; det første af de tvende Skibe var en Algierſk Fregat paa atten Kanoner, og det andet et Sicilianſk Skib, ſom den havde taget og beſat med nogle Soldater. Partiet var ikke lige, men i ſaadanne Øyeblik maae man enten tilfægte ſig Frieheden, eller døe med Beredtmelſe. Soe-Roverne bragte ſtrax det Franſke Skib imellem tvende Ild; de gave det deres fulde Lag, hvilke dog til al Lykke ikke giorde nogen Virkning. Men Kiøbmands-Skibet gav ſit Lag ſaaledes i rette Tid, at det giorde ryddeligt paa Fordækket af Fregatten; Soe-Roverne giorde et nyt Anfald, men Havet var ſaa uroeligt, at de ikke kunde endtre Skibet.

Imidlertid kom det tredie Skib, ſom man havde ſeet, ogſaa tilſtødende for fulde Seyl, og

tog Vinden fra Soe-Roverne. Hvilket Glæde-Skrig, da man kunde kiende det; det var en Malteſiſk Galee! Soe-Roverne, da de merkede den forestaaende Fare, vilde undflye, men Kapitainen paa Kiobmands-Skibet, som havde faaet endnu mere Mod ved den Hielp han saae for sig, lod ikke af at beskyde dem. Endelig kom Galeen til Soe-Roverne; Fægtningen begyndte under en forskrækkelig Ild, en forfærdelig Rog skiulte alle disse Fartoyer; Seil, Mast og Touverk floye omkring i Splinter, og Dækket laae fuldt af Døde. Havet blev farvet af Blod. Galeen var færdig at endtre Fregatten; men hvilket gruesomt Skuespil; Soe-Roverne havde kastet sig i Chalouppen, og i samme Øyeblik, da Malteserne sprang om Borde til dem, satte de Ild i Krudt-Kammeret; Fregatten floy i Luften, og tyve Malteser-Riddere mistede ved denne Leylighed Livet. Malteserne, som maatte legge af Veyen for de brændende Stykker af Skibet, anfaldt det andet Fartoy, som de, evobrede med Kaarden i Haanden, imedens den fiendtlige Chalouppe var snart over, snart under Bolgerne, og maatte overlade sig til Vinden; Ridderne holdt det ikke for at være Umagen værd at forfølge disse Elendige, som desuden snart vilde blive opslugede af Bolgerne.

Det første Arbeyde Matroserne foretoge sig paa Galeen, var at rense Dækket fra Blod og knuſede Lemmer. De begyndte strax derpaa.

Men

Men hvor stor var ikke deres Forundring, da de hørte et ungt Barn at græde, og som der syntes at fremføre nogle Ord med en svag Stemme. Man søgte overalt om det, og endelig fandt man dette uskyldige Offer paa den store Mast-Kurv, hvor det havde indviklet sig i Touverket, hvori det var bleven hengende, og saaledes undgaaet et dødeligt Fald. Dette Barn havde været paa det Algierske Skib, da det floy i Luften, og Himlen havde giort dette Under for at redde det.

Imidlertid man kom den liden Ulykkelige til Hielp, var Kiøbmands-Skibet i den største Nød; det var bleven lek paa fem adskillige Steder, og endskiønt man uophørlig pompede, saa stod det dog i Fare for at synke. Noden kunde ikke være større. De bade om Hielp. Anføreren for Galeen kastede sig først i en Chalouppe; og de dristigste Matroser fulgte ham, for at hielpe disse Ulykkelige.

Jeg har hidindtil ikke meldet noget om Azema. Men man kan let forestille sig, hvad Tilstand et ungt Fruentimmer maae være udi, som staaer Fare for at drukne, og som maae see paa saa hidsig en Fægtning, af hvilken hun maae vente enten Døden eller Slaverie.

Malteſernes Anfører sprang om Bord paa Kiøbmands-Skibet, og trængte sig ind i Kapitainens

tainens Kahyt. Hvilket Syn! o Himmel, raabte han, Azema? ved disse Ord blev Azema opvakt af hendes Dosighed. Himmel! raabte hun ligeledes, Ridderen af Idreville. Der var imidlertid ikke Leylighed til at tale meget, Ridderen tog Azema i sine Arme, og bar hende i Chaloupen, og Kiøbmands-Skibets Baad blev beladt med de fornemmeste og kostbareste Vahre; alle Reysende, og alle Matroserne kastede sig i en Hast i begge Fartøyerne. Man forlod Skibet, som strax derefter blev et Rov for Bolgerne.

Ridderens første Bekymring var at skaffe Azema al den Bistand, hun i hendes nærværende Tilstand behøvede, saa snart de vare komne paa Galeen, førte han hende til sit Kammer, hvor han nogen Tid lod hende hvile sig.

Imidlertid Idreville gav de fornødne Befalninger til sine Officierer, gik der paa det Algierske Skib et Optrin for sig, ved hvilket han selv nødvendig burde være nærværende. Tyve Soldater og to Officierer, som han havde sat paa Skibet, kunde ikke holde Styr paa fem og fyrretyve Fanger, som heller vilde døe end være Slaver. De havde sønderbrudt deres Lænker, og da de havde nedsablet en Deel af Besetningen, fattede de det fortvivlede Forset, at giøre sig til Mester af Galeen. I denne Tanke kom de frem om Natten uden nogen Allarm, sprang uforfær-

dede

dede op paa Dækket, og nedlagde alt hvad der satte sig imod dem. Til al Lykke var Idreville just i Spidsen af sin Liv-Vagt; han overfaldt disse Rovere, og fældede nogle af dem til Jorden, men deres Raserie blev derved ikke formindsket. Den Anseeligste iblandt dem gik los paa Idreville, for at give ham et Hug af sin Sabel, hvilket uden Tvivl havde dræbt ham, dersom det havde ramt ham. Ved den Allarm, som denne Fægtning foraarsagede, steeg den forskrækkede Azema op paa Dækket; omendskiont det var temmelig mørkt, saae hun dog den Fare Idreville var udi, sprang derfor ind paa Morderen, holdt hans Arm tilbage, og gav Ridderen derved Tid, at tilbringe ham et Hug, som lagde ham paa Jorden. Grumme Azema, raabte Soe-Roveren, skal jeg da stedse være et Offer for dig, og skal jeg aldrig kunde hevne mig? Ulykkelige Moro! Retfærdige Himmel, sagde Azema, Moro! Er det mueligt, Moro! raabte Ridderen, og alle disse Raab skede næsten paa een Tid tillige.

Imidlertid vedvarede Fægtningen endnu stedse, og Soe-Roverne solgte deres Liv og deres Friehed dyrt nok. Men da tyve af disse Barbarer laae paa Pladsen, saae Resten sig nødt til, at kaste Gevær, hvorpaa de i Baand og Lænker bleve kastede i Rummet. Man drog endnu større Omsorg for Moro; man overgav ham til

til Feldtskiæreren, som, da han havde undersøgt hans Saar, forsikrede, at hans Liv ikke var i Fare; hans Liv var nødvendigt, for at redde Azema, og Idreville gav til den Ende Befalning, at pleye ham paa det beste. All de Reysende, og Matroserne som havde været paa det Fransk Skib, tillige med alle Fangerne, satte han over paa Rover-Skibet, og gav dem en tilstrækkelig Vagt med, som kunde holde dem i Ave; Azema og Moro bleve allene paa Galeen, og Styrmanden fik Befalning at stille Løbet til Malta.

Saa snart Idreville havde opfyldt disse høystnødvendige Pligter, ilede han til Azemas Kammer, og kastede sig til hendes Fødder. Altsaa, kiereste Azema, har jeg dem to Gange at takke for mit Liv? saaledes begyndte han at tale til hende. Ja jeg er Dem endnu mere skyldig, De har reddet min Ære. Hvorledes kan jeg nogen Tid belønne saadan en Velgierning? Dersom De virkelig er mig nogen Tak skyldig, min kiere Ridder, svarede Azema, saa takker jeg Himlen, som aldrig lader en god Gierning blive ubelønnet. Jeg har været saa lykkelig, at redde Deres Ære og Deres Liv, og De har allerede betalt Deres Gield. Lader os takke Forsynet, som sendte os Hielp i det Øyeblik, da det syntes at forlade os.

Azema fortalte herpaa Ridderen alt hvad der havde tildraget sig med hende fra den Tid af, de

de skildtes ad. Ridderen skielvede, da han hørte Mylord Dullingtons Navn, men Azemas Oprigtighed, og den Længsel hun viiste efter igien at see hendes Datter, og heiides Ømhed, som blev vedligeholdt af hendes uafladelige Ulykke, alt dette overbeviiste ham om, at allene Venskab, og ikke Kierlighed kunde have Sted i hendes Hierte.

Idreville havde i hans første Ungdoms Aar været meget vild, han havde benyttet sig af alle Ting, uden at tænke. Hans Tvekamp med Mylord Dullington, og de ulykkelige Følger den havde, gave ham Anledning til Eftertanke. Hvor forelsket han end var i Azema, saa havde heiides Dyd dog saadan en Magt over ham, at han tilsvoer hende, at han aldrig vilde benytte sig af den lykkelige Leylighed, som havde bragt hende i hans Vold. Jeg har elsket Dem, dyrlige Azema; ja, hvad siger jeg, jeg elsker Dem endnu; men denne Kierlighed er nu ikke meere saa heftig, saa partisk for sig selv, som den var tilforn. Saa stor er Dydens Herredømme! Deres og min egen Religion, en Datter, som er Dem kier, og som De brænder af Længsel efter at see igien; min Ridderlige Stand, hvis Pligter jeg paa det noyeste maae opfylde; alt dette befaler mig at dæmpe en Sindslidelse, som forurolliger Dem, og ved hvilken jeg vanærer mig selv. Forundre Dem ikke over, at høre mig

tale

tale saaledes. Da jeg ved Deres Ædelmodighed er undgaaet en skammelig Død, saa har jeg, hvor ung jeg end er, dog maattet lære at eftertænke, hvilket jeg ogsaa haver giort. Med en uafladelig Ærbødighed kan jeg allene giengielde Deres Velgierninger, og det skal herefter allene være den, jeg vil bevise Dem.

Disse vare omtrent Idrevilles Ord. Denne elskværdige Ridder bragte Osakois Datter det lidet Barn, som man havde fundet i Touværket paa Galeen, og som efter al Rimelighed var det eneste, som blev i Live, da det Algierske Skib floy i Lusten. Det kunde omtrent være ti Maaneder gammelt; det havde noget meget Indtagende i sit Ansigt. Det rakte Hænderne imod Azema, som tog det paa Armene, og overvældede det med Kys, hvorved hun ikke kunde holde sig fra at græde. Den liden Dreng fordoblede sine Venligheder, og de adskillige Bevægelser han giorde, syntes at udtrykke hans Medlidenhed. Han slog Hænderne sammen, saae paa Azema, og omfavnede hende. Det lod ligesom han folede hendes Tilstand, og bad om Hielp for hende. Azema var Moder, og en meget kierlig Moder, den Lykke, at hun igien skulde see hendes Datter, havde hun allene den medlidende Ven at takke for, som havde taget hende til sig. Hvor stor Deel maatte hun altsaa ikke tage i denne lille Ulykkeliges Skiebne, som var bleven

redder

reddet ved et virkelig Underverk. O Idreville, raabte hun, hvor gaaer dette Barns Ulykke mig til Hierte! Hvor elskværdigt er det! Mon der vel i hele Verden kunde være saa barbarisk et Hierte, som ikke blev rort ved at see det! Jeg besværger Dem, Idreville, overlad mig dette Barn. Jeg er Moder, giv mig det, jeg sværger Dem til, at jeg ikke vil giore nogen Forskiel paa ham og min egen Datter. De maae troe Azemas Hierte! og hvorledes kunde jeg tænke anderledes? Da jeg har Alis Menneskelighed at takke for at min Datter er i Behold, saa viser Himmelen mig en Leylighed, at erkiende dens Naade. Lad mig vise dette Barn al den Bistand, som jeg saa ofte har onsket min Stephanine.

Idreville kunde ikke bare sig for Graad, hvilket han havde Moye med at skiule. Dette Tegn paa Folelse holder man for Svaghed hos et Mandfolk, men i Særdeleshed hos en Soldat, ligesom et haardt Hierte allene var Tegn til Tapperhed Selsomme Indbildning! Vi ville overlade de endnu vilde Folk, at anse den menneskelige Elendighed med torre Oyne; lad dem midt i Feldtslag og Mord uden Gysen bade sig i Blod. Denne Tapperhed er Barbarie. Vi ville ile hen at forsvare vores Fæderneland, vi ville, om det giores nodig, opofre vores Ære og Liv for det; vi ville sette Mod imod Mod, men

efter Seyeren maae det være os tilladt at sukke, og at bedrove os over de uforbigiengelige Følger af en ofte nødvendig Krig; vi ville være Mennesker; og dog tillige blive Soldater. Vi ville række de Ulykkelige en hielperig Haand, begræde deres Skiæbne, og, naar vi lade see disse Tegn paa et følende Hierte, ville vi ikke være bange for, at vi derved fornedre vore Siele, som ere skabte følende, og som ikke kan blive ubarmhiertige uden tilfældigviis.

Ridderen var villig til at føye den smukke Russinde i hendes Begiering Han forærede hende den lille Dreng, som hun holdt paa hendes Arme, da hun strax kaldte ham Galubuschka, hvilket paa Russisk betyder saa meget som lille søde Due. En kiedelig Moders Kierligheds Beviisninger kunde ikke være stærkere end de vare, som hun beviste denne liden Fader- og Moderløse.

Vi have forladt Moro i en duelig Feldtskiers Hænder, som sagde god for hans Liv. Denne Ulykkelige var skiult af Saar; imidlertid havde det meget Blod, han havde mistet, dog ikke svækket hans stærke Legeme; han befandt sig saa vel som nogen i hans Tilstand kunde være. Idreville gik til ham i hans Kammer, saasom det laae ham Magt paa at vide alle denne Skielms Anslag, for at forekomme dem, om de endnu sigtede til at skade Azema. Saa snart Moro blev

ham

ham vaer, sagde han til ham: Min Herre, dersom De viser saa stor Omhyggelighed for at lade mig helbrede, allene til den Ende, at straffe mig efter Fortienesten, naar jeg er lægt, saa maae jeg sige Dem, at dette er meget grumt, og at jeg veed et ubedrageligt Middel, ved hvilket jeg kan undgaae, at straffes af Boddelen; men dersom De hielper mig af Ædelmodighed og Menneskelighed, saa skal dette Hierte, som saa længe har været barbarisk, aabne sig for Taknemmelighed, og denne Deres Ædelmodighed skal udvirke det, som ingen Fare har udrettet, hvilke jeg saa ofte har trodset. Det vilde være Dem anstændig, at bringe Dyden tilbage igien i en Siel, som er besmittet med de fæleste Laster. Troe ikke, at Frygt for Døden kommer mig til at tale saaledes. Da jeg har henbragt saa mange Aar under Rov og Mord, saa er jeg for længe siden vant til at betragte den i Nærværelsen, uden at blive forskrækket for den. Dersom mine Gierninger havde havt ædlere Hensigter, saa var jeg bleven bekiendt ved dem paa en berømmelig Maade.

Din Misgierning, svarede Idreville, fortiener uimodsigelig Døden, du henhører ikke til de Soe-Rovere, som en meget lastværdig Efterladenhed af de christelige Magter giver Ret til at sværme omkring paa Havet, uden at de have anden Straf end Slaveriet derfor at vente. Dine skammelige Gierninger kunde allene forsones

ved de ſtorſte Pinſler.. Imidlertid er dit Liv dog i Sikkerhed. Forhverve dig denne Godhed med en oprigtig Fortælning om dine Forbrydelſer, og ved at angive dem, ſom ere i Complot med dig. Herpaa ſkal din Benaadelſe beroe. Hvad kunde det hielpe mig, om jeg heri vilde bedrage Dem? ſvarede Moro. Jeg er villig til at fortælle mine Begivenheder for Dem og Azema. Naar De have hørt dem, ſaa overlader jeg Dem ſelv at domme, om jeg fortiener, at De formilder Deres Strenghed imod mig.

Idreville lod ſtrax den ſmukke Russinde komme ind i Moros Kammer, hvorpaa denne ſidſte begyndte at fortælle ſaaledes, ſom følger:

Jeg er en Søn af en Skipper, ſom eyede en liden Barke og havde hiemme i St. Troye paa Kyſten af Provence; min Fader havde avlet mig med en Grækinde, ſom han hemmelig havde bortført paa en Reyſe til Derne i Archipelagus. Min Opdragelſe lignede min Fødſel; fra mit tredie Aar af vidſte jeg ikke af andet Huus at ſige, end min Faders Fartøy, hvormed han pleyede at gaae fra Genua og de Toſkanſke Kyſter, til Neapolis og Sicilien. Paa diſſe adſkillige Reyſer ſamlede han ſig ſaa meget, at han kunde handle for ſin egen Regning. Han ladte ſit Skib med ſaadanne Vahre, ſom han troede ſnareſt at kunde affette, og da han havde ſagt min Moder Farvel,

gik

gik vi til Levante. Den Midlandske Søe er hefftige Storme underkastet, vi maatte udstaae en af de stærkeste, som drev os af vores Vey, og kastede os hen til en Side af det Adriatiske Hav-Vige. Vi vare neppe slupne fra denne Fare, forend vi saae os forfulgte af en Søe-Rover. Omendskiønt vores Skib seylede meget got, og min Fader var en ypperlig Styrmand; saa var dog Søe-Roveren efter sex Timers Forløb i Færd med, at tage Vinden fra os. Vi kunde ikke værge os, og holdte altsaa for det beste, at lade vort Gods i Stikken, og redde vor Frihed. Min Fader tog mig i sine Arme, hvorpaa han sprang i Chalouppen, Matroserne fulgte hans Exempel, og, ved at roe stærkt, naaede vi det Venetianske Herredomme, og lode vort Skib blive i Søe-Roverens Kloer, hvilken ogsaa var saa fornøyet med hans Bytte, at han ikke giorde nogen Anstalt til at forfølge os.

Det lader ligesom man ikke tager sig den Skade, man lider paa Søen, saa nær, som den man lider paa Landet. Da man er vant til Faren, og har Haab om snart at oprette sit Tab, saa giør det ikke lidet til at lindre den Smerte, man ellers maatte føle derover. Min Fader trøstede sig altsaa efter Søe-Folkenes Maade meget snart over sit Forliis. Han havde endnu reddet en temmelig Sum Penge, og Venedig lovede ham Forlystelser, som vare efter hans

Smag; han tog ogsaa Deel i dem, uden at bekymre sig om det Tilkommende.

Det var paa Christi Himmelfarts-Dag. Det er bekiendt, at Dogen paa denne Dag med den største Pragt agter Havet, ved det han kaster en Ring i Bolgerne. En selsom Sædvane, og et Herredomme, som bestaaer allene i Indbildningen, da de Venetianske Skibe bestandig blive et Rov for Soe Roverne. Min Fader troede, at han paa denne Dag havde seet min Moder i en af de Gondoler, hvormed Canalerne i Staden Venedig ere opfyldte. Han stræbte forgieves efter at naae hende, og al hans Efterſogen var uden Nytte. Denne Hændelse satte ham Griller i Hovedet. Min Moder var artig og ville behage. Han havde ved sin Bortreyse ladet hende beholde Vexler, Vahre og Solv-Toy, og han elskede hende mere, end han agtede hende. Dette var nok til at forvolde ham en Afsmag for al Fornoyelse. Han gik med en beqvem Leylighed til Livorno, og derfra toge vi en Felukke, som bragte os til St. Troye

Min Fader havde seet sin Skiebne forud. Min Moder havde faaet den Ulykke, som var mødt os, at vide, hun troede vi vare giorte til Slaver, og da hun ikke havde noget Haab om at see os igien, tog hun det Kostbareste af Huset bort med sig, og af Frygt for at Tiden skulle falde hende lang, ud-

udvalgte hun en vis Græker til sit Selskab, hvilken hun i vores Huus gav ud for hendes nær Slægt. Min Faders Gieldnere havde taget alt det bort, som min Moder havde ladet blive tilbage, og ved vores Ankomst fandt vi Øvrigheden i Færd med at giøre Huset fuldkommen ryddelig.

En Søemand tænker aldeles ikke som andre Mennesker. Hans Forbittrelse er uden Grændser, men den lader sig ogsaa let igien tilfredsstille. Min Fader vilde tage Livet af alle Rettens Betientere; man holdt ham tilbage, man tilbød ham et Glas Viin, man talede fornuftig med ham, han drak endnu et, og han blev igien roelig. Han forglemte sit Tab, han tænkte ikke mere paa sin Kone, han fik allehaande nye Anslag i Hovedet, og saa reyste vi lige saa fornøyede til Marseille, som om Lykken havde viist sig fuldkommen gunstig imod os.

I denne Handelstad var min Fader berømt som en god Styrmand og en erfaren Skibs-Kapitain. Han fandt snart en Kiøbmand, som betroede ham et Skib paa fire hundrede Tønder og en rig Ladning til Aleppo. Tiden var kort, og min Fader giorde alle muelige Anstalter til denne Reyse. Det første han sørgede for var, at Skibet fik sit fulde Tal af Mandskab. En vis Sicilianer, Savani, som i lang Tid havde svermet omkring paa Søen, tilbød ham sin Tie-

neste som Styrmand. Denne Savani havde i fem Aar været en Slave i Tripolis, han havde antaget Turbanen, og derpaa traadde han i Selskab med en Renegat og Soe-Rover, ligesom han, men som var klogere end han, i det han, efter en Soe-Reyse, som skulde være begge fordeelagtig, lod Savani blive tilbage paa Den Jschwa, og derpaa tog Flugten til Tripolis med de Penge de skulle have delet med hinanden. Savani, som nu igien var saa fattig, som tilforn, besluttede at foregive at han var undvigt af Slaveriet, for at skiule, at han var falden fra Religionen, hvorpaa han igien blev Matros.

Min Fader fandt stor Fornoyelse i at høre denne Mand tale, han blev hans beste Ven og hans sædvanlige Drikke-Broder. En Dag da min Fader erindrede sig alle sine ulykkelige Hændelser, og i sær den sidste, lod Savani sig merke med, at saa mange Forliis kunde af et maadeligt Hoved ikke uden i lang Tid igien erstattes, men dersom han var i min Faders Sted, saa vilde han paa en eneste Dag igien giøre sin Lykke. Dette giorde min Fader nysgierrig; han spurgte ham, paa hvad Maade det kunde lade sig giøre. Da J forlanger denne Prove paa min Oprigtighed, sagde Savani, saa vil jeg ogsaa give eder den. J har henbragt eders beste Aar med Møye og Arbeyde og i tusinde Farligheder, i det Haab, at J skulle leve i Roelighed paa eders Alder-

Alderdom. Et uformodentligt Tilfælde berøver eder alt eders Gods, og I smigrer eder med, at I igien vil forhverve eder det ved de sædvanlige Midler? Daarlighed, min Ven, Daarlighed! I maae enten forsmægte i Elendighed, eller ogsaa igien giøre eders Lykke ved et overordentligt Middel. Jeg vil sige eder mine Tanker. En retskaffen Søemand har ingen Fæderneland; Søen er det eneste Element, hvorpaa han ønsker at leve. I dette Land har I intet mere at tabe. Man betroer eder at føre et Skib med en riig Ladning; hvem hindrer eder i at giøre eder til Eyere deraf? udvælg eder erfarne Matroser, men som dog endnu ikke have været i den Middellandske Søe; giør mig til eders Styrmand, og jeg vil føre eder til Tripolis, hvor I for et Syns Skyld kan antage Turbanen, og derpaa fortære eders Penge i Roe. Dette vilde jeg giøre, om jeg var i eders Sted, og hertil raader mit Venskab eder. Denne alt for store Ærlighed, om hvilken man giør os saa herlig en Beskrivelse, er en Dyd for rige Folk, som selv smart vilde lade af at øve den, dersom de bleve fattige. Og hvad kommer overalt mig disse Love ved, alt dette Mit og Dit? Kan jeg vel giøre nogen Forskiel derpaa, naar jeg har Mangel paa alle Ting? Hvem som er den stærkeste, den har den største Ret; og naar man mangler Styrke, maae man bruge List. Ved saadan Tale, og ved deslige afskyelige Grund-

setninger vidste Savani at faae det med min Fader, ligesom han vilde. Min Fader besatte altsaa sit Skib med fremmede Matroser. Savani blev den første Styrmand, og man seylede bort. Hele Reysen igiennem var Vinden bestandig god. Inden faa Dage fik man Kysterne af Barbariet i Sigte. Savani gik i Land, for at indhente Kundskab, og at aftale Maaden, hvorpaa min Fader skulde imodtages. Det varede ikke længe, førend han kom igien med et talrigt Følge, hvilket vi alle ansaae som en Vagt man gav os, for at ære os, hvorfore vi forud begyndte at glæde os over en meget naadig Velkomst; man indbildte alle dem, som vare paa Skibet, at, da vi ikke vare indviklede i Krig med Søe-Roverne fra Algier og Tripolis, saa laae vi her allene for at indtage frisk Vand, og at bytte nogle Vahre bort for Proviant. Vagten, som kom med Savani, begegnede os ogsaa meget venlig. En Lods gik til Roret og førte os ind i Havnen. Men hvilken Forskiel, da vi vare komne der? Saa mange vi havde været paa Skibet, nemlig otte og tyve, bleve smeddede i Lænker, og kastede i en Art af Fængsel, hvori man holder de Christne Slaver fangne. Den grumme Savani havde aabenbaret Regieringen den List han havde brugt, for at lokke os i Garnet, og tillige bevidnet, hvor ivrig han ønskede, herefter at leve og døe en god Muselmand. Hvor ælendige disse Grunde end vare,

saa

saa fandt de dog Bifald hos Soe-Roverne. Mufti satte en nye Turban paa hans Hoved, Regieringen tildomte ham Skibet og alle Vahrene, og beholdt allene Slaverne for sig selv. Ved vores Ulykke blev Savani en mægtig Stridsmand, eller en af de fornemmeste Skielmer iblant Soe-Roverne. Han noed ikke længe Got af sin Misgierning, han omkom kort Tid derefter i en Trefning med en Fransk Fregatte, som var bleven skilt fra Duquesnes Esqvadre, da denne første Gang bombarderede Algier.

Tre Aar havde vi allerede holdt ud i dette haarde Slaverie, og vi havde ikke kundet udstaae det længer, dersom Frankerig, hvis Magt den Gang var paa den høyeste Spidse, ikke havde besluttet at temme Soe-Rovernes Frekhed, som foruroeligede alle Kyster, og fornærmede alle Flag uden Forskiel.

Efterat Algier anden Gang var bleven bombarderet, maatte Tunis og Tripolis, hvis Magt var i meget usle Omstændigheder, krybe til Korset. Ridderen af Amfreville, Kapitain paa et Krigs-Skib, blev udnævnt til, at tage imod deres Ydmygelse, og i Kongens af Frankerige Navn at befrie alle Christne Slaver. Vi vare iblandt deres Tal, og bleve i Triumph førte til Amfrevilles Skib, som strax gik til de Genuesiske Kyster, og forenede sig med den berømte

Du-

Duquesnes og Hertugen af Mortemarts Flode.

Dette Tog var iligemaade en Følge af Ludvig den Fiortendes retmæssige Vrede, saasom han havde forbudet Genueserne, ikke at overlade hverken Krudt eller Bomber til Algiererne, og da han havde tilladt dem at være neutrale, saa kunde han ikke med ligegyldige Øyne see paa, at de sendte hans da værende Fiender, Spanierne, Hielp. Ved denne Bombardement øvede jeg mig i at bruge Vaaben Jeg fik Tilladelse at være en af de Frivillige, som stormede Forstaden St. Pierre d'Arena. Den Tapperhed jeg viiste i de smaae Trefninger, vi havde med Fienden, forhvervede mig megen Berommelse, og af min Indsigt, naar det kom an paa at plyndre, domte alle, at jeg ved saadanne Leyligheder med Tiden ikke vilde finde min Lige.

Da vi vare komne tilbage til Provence, søgte min Fader igien at giøre sin Lykke paa en næsten lige saa dristig Maade, som den var bleven forspildt for ham. Man havde ikke mindste Mistanke om at han havde Deel i Bedrageriet, saasom han selv havde været en Slave; enhver beklagede hans Ulykke, og søgte at hielpe ham; men alt dette var ikke nok for et Hierte, som allerede var gaaet uden for Redeligheds Grændser. En Last, som er gaaet frugteslos af, giver

altid

altid Mod til at begaae en nye, som skal være lykkeligere.

Omendskiont Krigen, som Frankerig den Gang forte, meget indskrænkede Handelen til Soes, og Printzen af Oranien, som siden blev Konge i Engelland under Navn af Wilhelm den Tredie, hans Foretagende imod hans Sviger-Fader Kong Jakob, hindrede ligeledes at handle paa Kysterne af Irland, saa gik dog en stor Mængde af Skibe derhen under neutrale Flag. Paa Rheden af Marseille laae et Skib, som var kiøbt i Norge, og blev fort af en Irlænder, men som gav sig ud for en Dansk. Denne Kapitain havde en meget artig Pige hos sig, som var fra Limerik i Irland, og hvilken han gav ud for sin Kone. Min Fader blev dodelig forelsket i hende, En Soemands Kierlighed stiger hurtig; den er hos ham ligesom en gunstig Vind, hvilken man maae fore sig til Nytte. Han giorde sin Begiering, og man horte ham. Den unge Skionhed tilstod for ham, at man med List havde rovet hende fra hendes Forældre, og at hun brændte af Begierlighed efter at forlade hendes Elskere. Hun forsikrede ham, at Kapitainens haarde Opforsel havde giort hele Skibs-Folket opsætsig imod ham, og dersom han vilde ægte hende, saa vilde hun med Matrosernes Samtykke levere hele Skibet i hans Vold. Min Fader, som var forblindet af sin Sindslidelse, lovede

hende

hende alt, hvad hun forlangede. Skibet havde allerede sin fulde Ladning, og man biede allene efter god Vind, for at reyse bort. Man bestemmede en Sammenkomst den følgende Nat; den var meget mørk, og syntes at være hans Anslag gunstig. Han seylede bort i en Fisker-Baad, uden at overveye den Tilstand, i hvilken han lod mig blive tilbage; han steeg op paa Skibet, men i det Øyeblik, da han satte Foden paa Dækket, kom Kapitainen, som efter al Anseelse havde faaet alle Ting at vide, med Sabelen i Haanden fra den anden Side, han gav min Fader et Hug, som styrtede ham til Jorden; han kastede ham i Soen, hidsede Seil, og skyndte sig bort i den største Hast. Dagen derefter blev hans døde Legeme funden ved Hav-Bredden.

Da jeg nu aldeles raadte mig selv, saa tog jeg Tieneste paa den første Kaper. Krigen med Engelland gav mig Leylighed til at giøre mig bekiendt, og at berige mig. Med en Chalouppe paa sex Kanoner understod jeg mig at borttage en Engelsk Fregat i Havnen ved Tingmouth. Man talede om intet, uden om den unge Moro. Denne Berømmelse, som jeg saaledes strax i Begyndelsen indlaade mig, og jeg havde min Tapperhed, og Erfarenhed i Soevæsenet at takke for, skulle med Rette have forbedret de Feyl, som havde rodfæstet sig hos mig formedelst Opdragelsen, men de onde Exempler ere stærkere. Da jeg nu var en Rover i Hensende til min

Stand,

Stand, saa blev jeg det ogsaa siden af forder-vede Grundsetninger.

Jeg vil ikke træke Dækket fra alle de for-skrækkelige Optrin, i hvilke jeg spillede den for-nemmeste Rolle. Disse Roverier, som Stats-Klogskaben i Krigs-Tider viser sig bevaagen imod, og som desværre ere alt for nødvendige, blive siden efter i Freds-Tider straffede med Gal-gen. Jeg understod mig at fortsette dem, end-ogsaa efter at man havde giort Fred. De En-gelske Plante-Stæder paa de Afrikanske Kyster, hvilke jeg havde været med at ødelegge, Toget paa Cartagena, hvor de Mexicanske Skatte blive forvarede, da jeg var i Følge med Pointis, Anføreren for den Franske Flode, og saa mange andre Foretagender imod Statens Fiender, og meget ofte imod vores egne Skibe, havde bragt mig i saadan Vane med at røve, at det ikke mere stod i min Magt at leve ordentlig. Man indgav meget velgrundede Klager imod mig, og jeg fik at vide, at man havde givet den strængeste Be-falning, at levere mig død eller levende til Fran-kerig, og at man ville med lige Strænghed handle med alle andre Soe-Rovere, af hvilke der var en stor Mængde af adskillige Folkeslag.

Hvad skulde jeg i denne Nød gribe til? Vo-res eneste Redning var, at søge til de længst bort-liggende Hav, og at forkynde alle de Folkeslag,

som

som havde erklæret sig imod os, en blodig Krig. Til vores Samlings-Plads udvalgte vi Kysten af Madagaskar, en stor Ø Osten for Afrika, og fra dette vores Opholds-Sted satte vi snart Skræk i hele Europa. Vores afskyelige Forening havde ey varet længere, end i tredie Aar, da vi allerede havde tredsindstyve store Skibe, endnu engang saa mange bevæbnede Barker, og omtrent tolv tusinde Mand Soe-Rovere, Matroser og Soldater, og vi vare allerede Eyere af umaadelige Rigdomme. Vi ville trække et Skiul for alle de barbariske Handlinger, ved hvilke jeg enten har været Hovedmand, Medskyldig eller Vidne; hvor meget jeg end er vant til at see Blod, saa kan jeg dog ikke uden Gysen tænke paa disse Tider. Min Samvittighed plager mig, og det er mig ikke mueligt at stille den tilfreds. En Misdæder fortiener visselig Straf, og den han foler i sit eget Hierte, er i Sandhed ikke den mindste.

Imellem Lastefulde Gemytter kan Enighed ikke længe regiere, og et Selskab af Skielmer kan ikke bestaae længe. Tvedragt og Uenighed havde Herredommet i alle vore Forsamlinger. Ofte strede vi med bevæbnede Hænder om Frugterne af vore Laster, og et hvert Bytte, som vi af en Hændelse fik at see, kostede mere end een Soe-Rovers Liv. Noden havde tvunget mig til denne Levemaade, men endelig kunde jeg ikke ud-

udstaae den længere. Jeg forenede mig med nogle Misfornøyede, og under det Paaskud at handle paa Kysterne af Guinea, toge vi Flugten med alt hvad vi kunde tage med os af Vahre og Penge. Vores Forsæt var, at vi med vores Rigdomme vilde søge Beskyttelse hos en af de barbariske Republikker. Vores Haab blev i en Hast giort til intet. Det stod vel i vores Magt ved vores Agtsomhed at undvige saadanne Skibe, hvis Storrelse vi havde Aarsag at frygte for, men vi kunde hverken forud see, ey heller undflye en forfærdelig Storm, som rasede i sex Dage, og som kastede mig, efter at vores Skib var splittet ad, nogen og halvdød ind paa den Marokkanske Havbred. Graadige Hav! du tog dine Rigdomme tilbage, og opslugede ikke mig! jeg maatte see mig reddet til nye Misgierninger! Jeg vil ikke opholde Dem med at fortælle de store Besværligheder, jeg maatte udstaae imellem steyle Klipper, og i det brændende Sand, forend jeg kom til et Sted, som var beboet. Hvert Øyeblik stillede mig nye Farer for Øyne; Hunger og Torst, og de glubende vilde Dyr truede mig idelig med Undergang. Endelig saae jeg en Skikkelse som et Menneske, nemlig en gammel Sort, som arbeydede paa Marken. Nogle afbrudte Ord, som jeg frembragte i hans Sprog, bevægede ham til Medlidenhed; han førte mig ind i sin Hytte, hvor jeg snart igien fik mine Kræfter.

Fra den Kandt, hvor jeg var kastet i Land, til Staden Marokko, er Veyen fuld af Sand, og meget lang; dog alligevel satte jeg mig for at reyse derhen, og jeg kom endelig til denne Hoved-Stad, efter at jeg til Fods i to Maaneder havde med de forskrækkeligste Besværligheder lagt denne Vey tilbage. Hvad Begreb man end kan giore sig om disse Rovere, saa kan en Ulykkelig dog stedse være vis paa at finde medlidende og menneskelige Hierter iblandt dem. De ere Barbarer paa Havet, og Mennesker i deres Huse. En af dem, til hvilken jeg i Særdeleshed vendte mig, tog mig med megen Godhed i sit Huus, og syntes at være rort ved den Roman jeg fortalte ham om mit Levnet og den Ulykke jeg havde udstaaet. Han trostede mig, og i Steden for at give mig det Raad, at tage Tieneste paa et Skib, som skulde løbe ud for at røve, som mit første Forsæt var, saa foreslog han mig meget mere, at følge en af hans Brodre til det Ottomanniske Hof, hvorhen han blev sendt af Regieringen, og hvor jeg efter hans Sigende, kunde have Haab om, enten at komme tilbage til mit Fæderneland, eller ogsaa faae en anden fordeelagtig Post formedelst min Færdighed i fremmede Sprog.

I det menneskelige Liv forefalder der meget ofte saadanne Omstændigheder, hvor man holder den ringeste Straale af Haab for en virkelig Lykkens Gunst. Jeg reyste bort med denne Gesandt;

fandt; og jeg var saa lykkelig, at behage ham, og at være ham til Nytte; han holdt mig frie lige til Constantinopel. Da han behovede en mægtig Talsmand i de Sager han havde at forrette, saa giorde han meget ofte sin Opvartning hos Tartarchanen, som paa den Tid opholdt sig i Constantinopel; og ved den Umage han giorde sig hos denne Herre, varede det ikke længe, forend jeg fik en fordeelagtig Post ved de Tropper, som stode i Tyrkisk Tieneste. Jeg vil ikke falde Dem kiedsommelig med at fortælle Dem alle de Roverier, Mord og Streifferier, i hvilke Forvovenhed havde større Deel end et retskaffent Mod. Ved et af de Indfald, vi giorde i Pohlen, ved hvilket jeg bortforte denne Merima, som De fandt i Mazeppas Huus, sagde den Tartar, som anforte os, nogle haarde ord til os. Trætten blev hidsig, man greb til Sabelen, og sloges dygtig, thi mange vare paa Anførerens Side; imidlertid erklærede Seyeren sig dog for Oprørerne, hvis Hoved jeg var, og vores Officier maatte bide i Græsset. Da vi igien kom til os selv, overveyede vi, i hvilken Krog paa Jorden vi ville skiule vores Misgierning; vi besluttede at tage vor Tilflugt til Saporogerne. De toge imod os med aabne Arme. Nogle Prøver paa Dumdristighed, hvilke disse Rovere holdte for Tapperhed, forvoldte at jeg inden kort Tid blev Hovedet for denne afskyelige Republik.

Mazeppa har fortalt Dem den Samtale vi holdte med hinanden i Spidsen af begge vores smaae Krigs-Hære. Dette var mit første Bekiendtskab med denne dydige Polak. Der Venskab jeg følede for ham, hindrede mig ikke, at være Osakoi behielpelig i sit Had til ham, da han gierne vilde have ham af Verden. Dette samme Venskab bevægede mig ogsaa før Slaget ved Pultava, at stode til Carl den Tolvtes Leyer. Vores Tab ved Dnieper-Floden, og vores Flugt til Bender har været Aarsag til nye Forbrydelser, som jeg har begaaet. De har befalet mig at være oprigtig, og jeg har intet dulgt for Dem.

Dette Hierte, som De bestandig har seet blodgierrig, og som maae forekomme Dem gandske foleslos for Kierlighed; dette Hierte blev dog fuldkommen antændt, ved det jeg fik Dem at see; De forlade mig denne Tilstaaelse, naadige Frue, min Oprigtighed kan ikke mere fornærme Dem, den er et Bevis paa min Lydighed.

Saa længe Mazeppa levede, søgte jeg meget omhyggelig at skiule min Kierlighed. Mine listige Anslag med Tartarchanen, sigtede ikke til Kongens af Sverriges Fordeel, men jeg søgte i Forveyen at forskaffe mig et Tilflugts-Sted, dersom jeg skulle været saa lykkelig, at kunde bortføre Dem. Tartarchanen troede at han havde mig

mig nødig; offentlig lod han, ligesom han ikke kiendte mig, men hemmelig tilgav han mig, at jeg var romt bort. Efter at Mazeppa endelig var død, saa var det mig umueligt at tie længere; jeg aabenbarede Dem min Kierlighed, og De begegnede mig med den Foragt, jeg fortiente. Fra dette Øyeblik af besluttede jeg at hevne mig, om det endogsaa skulle koste mit Liv. Osakoi kunde tiene mig heri, jeg skrev til ham. Vores Sammenrottelse lykkedes os, jeg rev Dem af Alis Arme, som jeg holdt for en lykkelig Medbeyler. Jeg vil ikke beskrive det Raserie, som pinede mit Hierte, da jeg blev taget til Fange af Scheremetoff, ført for Keyserinden, giort til Skamme, og givet frie, paa en Tid, da jeg gierne havde ønsket mig Døden. I denne samme Nat, som var saa ulykkelig for Dem, og paa hvilken jeg ikke kan tænke uden Afskye, vendte jeg tilbage til Alis Leyer, plyndrede hans Rigdomme, og nød den barbariske Fornøyelse, at berøve Dem Deres Stephanine, og at see min Medbeyler i mine Hænder.

Efter deslige skammelige Gierninger, og da Freden skulde sluttes imellem Rusland og Porten, var det ikke mere sikkert for mig, at vende tilbage til Tartarerne. Jeg sammenskrabede alle de Flygtige, som vilde følge mig, og tog atter min Tilflugt til Saporogerne, hvis Anforer jeg havde været. De havde allerede udvalgt sig et

nye Over-Hoved, og jeg havde ingen anden Fordeel, end at de indrømmede mig og Mine en De til Boepæl, og at jeg blev anseet som en Bundsforvandte af Republikken. Dette var alt, hvad jeg forlangede. Jeg havde endnu en stor Mængde Tilhængere iblandt dem, som ønskede at faae mig igien til deres Anforer. Hos et Folk uden Love, og uden Sæder, kan Stats-Kunsten ikke udrette meget, min Ret til at være Anforer maatte afgiores med Kaarden. Jeg blev overvunden, og det som smertede mig allermeest var, at jeg mistede begge de Gisler, ved hvilke jeg troede igien at giore min Lykke enten hos Russerne eller hos Tyrkerne.

Til hvilket Land skulde jeg nu begive mig? Jeg var berygtet for mine Roverier hos alle Europæiske Magter, og fordomt til Doden, som jeg fortiente. De handlende Folkeslag havde forenet sig imod mine Staldbrodre, Soe-Roverne af Madagaskar, og søgte at udrydde dem. Polakker, Tyrker, Russer, Tartarer, Saporoger, alle havde sat Belonning paa mit Hoved, og forlangede mit Blod. I denne yderste Fare faldt Osakoi mig ind. Jeg vovede under mange Slags Forklædninger at gaae lige til Moskau; jeg saae Dem der, naadige Frue, men i Steden for at dette Syn skulde formilde mig, saa formerede det kun mit Raserie. Jeg fik at vide, hvor Deres ulykkelige Fader opholdt sig. Jeg

skyndte

kyndte mig til ham, hans Vrede lignede min. Det er ikke altid Dyden, som forener Hierterne, Lasterne have ogsaa deres Baand, som knyttes endnu fastere af Frygt og Nødvendighed. Vores Forehavende gik i Begyndelsen overordentlig vel for sig. Det lod ligesom vores Lykke skulde befæstes ved Statens Kuldkastelse og Keyserens Død, og at vores Troeloshed ikke skulde blive straffet af den tilkommende Regent; De selv skulle igien komme i min Vold. En retfærdig Gud, som vaager over Monarkernes Liv, giorde i et Øyeblik alle vore Anslag til intet. Jeg veed ikke, hvorledes jeg undgik Døden, da man saa stærk søgte efter mig, saa vel som de andre Sammensvorne, ey heller hvorledes det gik til, at jeg fandt et Tilflugts-Sted i Sverrig, hvorfra jeg siden efter hemmelig forfoyede mig til Holland.

Jeg var i den yderste Armod, og saae intet andet Middel imod min Ulykke, end Fortvivlelse; da jeg engang uformodentlig paa Børsen i Amsterdam fandt Savani, denne gamle Ven af min Fader, hvilken jeg allerede tilforn havde seet paa Madagaskar. Han indsaae snart min ælendige Tilstand, og uden at bekymre sig meget om Aarsagen dertil, tilbød han mig sin Bistand. Hvem vilde ikke have taget derimod, i saadan Nød, som jeg den Gang var udi? Jeg omfavnede denne Skielm, som en Ven, Himlen havde sendt mig. Da jeg havde fortalt ham mine

Hændelser, opmuntrede han igien mit Haab, og bad mig at være ham behielpelig i at udføre et Anslag, som visselig var det allerbesynderligste for Verden. For at indsee det, maae jeg erindre nogle Ting, som tilforn vare skedte.

Carl den Tolvte var kommen tilbage fra Bender, og uagtet hans uforsagte Mod, havde han dog ikke kunnet redde Stralsund, hvor ind han havde kastet sig. En hver anden Monark havde givet tabt under saadan en Byrde af Ulykkelige Hændelser. Carl giorde Anstalter til et Foretagende, som ingen Anfører haver tænkt paa siden Hannibals Tider. Da han paa alle Sider var ængstet af Danske og Russer, som med forenet Magt havde angrebet hans Lande, saa spillede han Krigen til Norge, og belevrede Fæstningen ved Christiania, Hoved-Staden i dette Kongerige. Europa ansaae med Rette dette Anslag, som det meest fortvivlede man kunde gribe til; men man vidste ikke hvad en fiin Stats-Kunst kunde have for Hensigter ved dette Indfald.

Baron Henrich Görtz blev til Belønning for de Tieneſter han havde viist Kongen, i den Tid han opholdt sig i Bender, udnævnt til hans første Stads-Minister og Yndling. Han var snedig, forvoven, og stor i sine Anslag, munter, og vidste hundrede Udveye; han var i

høyeste Grad adsel, og drev Spot med Eeder og Løfter. Denne Minister troede, at det ikke var umueligt at bringe hans Herre igien til sin forrige Høyhed, og at giøre ham paa nye til den som skulle afgiøre alting i Europa. Peter den Store havde giort mange Erobringer, men han manglede Folk i sine Lande, og hans Skat-Kammer var udtommet. Disse Omstændigheder syntes at giøre Freden let. Kong August sad endnu ikke meget fast i Pohlen, og de, som holdte med Kong Stanislaus kunde let faae Overhaand igien. Naar han først havde faaet disse Fiender af Halsen, saa troede han, at han ikke havde nødig at frygte for Dannemark. Zaren var paa den Tid ophidset imod Engelland, og af disse Omstændigheder betiente Gørtz sig, for at legge Grund til en Forsoning imellem tvende saa berømte Avindsmænd.

Carl den Tolvte fandt Smag i alt hvad der var stort. Anden Gang at berøve Kong August Kronen, og atter at sette den paa Stanislaus's Hoved, at hevne sig paa Kong Georg, og at hielpe Jacob den Andens Søn paa den Engelske Throne; at ydmyge Dannemark, og igien at indsette Hertugen af Holsteen i sine Stater, dette var omtrent Ministerens Forslag, hvortil Kongen af Sverrig strax gav sit Samtykke. Gørtz skikkede en Gesandt til Moskau, og ved Menzikofs Meglen, som den Gang var

al Ting i alle, lod Zaren sig finde villig til at indgaae et Forliig.

Den berømte Cardinal **Alberoni**, som paa den Tid var Stads-Minister i Spanien, og som var indtaget af den største Begierlighed efter igien at hielpe det Spanske Monarkie til sin forrige Anseelse, understøttede af alle Kræfter den Svenske Ministers Anslag, og i Særdeleshed det at hielpe Prætendenten igien paa den Engelske Throne. Den Gang forestod Europa saa forfærdelig en Forandring, som ikke noget Menneske havde forestillet sig. Omendskiønt denne Hemmelighed var bekiendt for flere end tusinde Personer, saa blev dog ikke det mindste af den aabenbaret, og man giorde umaadelige Tilberedelser.

Gørtz, som ikke var meget ækel i at udvælge Midler for at naae sit Maal, tog imod al den Hielp han kunde faae i denne Sag. Sverrig var næsten gandske ode, og det havde overalt Mangel paa Folk; Soe-Væsenet var i en ælendig Tilstand; og der var ingensteds Penge. Soe-Roverne paa Madagaskar fik dette at vide, de kiendte alle **Carl den Tolvtes** Sind, de vidste, at han var i den yderste Nod, og hvor stor Lyst han dette uagtet havde til Krig. De besluttede altsaa, at sende nogle af deres Selskab til **Gørtz**, og at tilbyde ham deres Rigdomme,

domme, deres Skibe, og deres Liv, naar han kunde forskaffe dem Beskyttelse hos hans Konge. Mine Staldbrødre udvalgte Savani til at megle i denne Sag, og han gik om Bord paa et Hollandsk Skib. Savani forstod sig bedre paa Søe-Væsenet end paa Tale-Kunsten, og han var en større Skielm end Statsmand; han troede jeg var mere skikket til at paatage mig denne Forretning end han. Vi bleve eenige om vores Sager, og reyste uden Tidsspilde til Stralsund, hvor Kongen den Gang befandt sig tilligemed Baron Görtz. Denne Minister tog meget begierlig imod det Tilbud jeg giorde ham; han lovede mig, paa hans Herres Vegne, at vi skulle blive indtagne i Havnen ved Gothenborg, og at vi skulle have Tilladelse at anlegge en Stad der i Nærværelsen, hvor vi skulle nyde alle borgerlige Friheder. Vores Forslag var virkelig ikke heller at foragte; tredsindstyve store Skibe, hundrede og tyve andre af forskiellig Størrelse, flere end sexten tusinde Mand, og over tre hundrede Millioner, af hvilke Halvdelen strax ved vores Ankomst skulle komme i Landets Casse, alt dette var visselig ingen liden Hielp for Sverrig, som den Tid var meget i Betryk.

Ministeren, som var lige saa begierlig som jeg efter at slutte Contracten, sendte til den Ende de Herrer Bromstrøm og Mendal til Kysterne af Madagaskar, for at bringe alle Ting i Rigtighed.

tighed. Men Carl den Tolvtes Død ved Frydrichshald til intet giorde dette besynderlige Anslag, og al vores Forhaabning.

Denne sidste Ulykke vilde giort mig gandske forsagt, dersom ikke Savani havde tilbudet sig at dele sin Lykke med mig, samt lovet mig, at jeg med Sikkerhed igien kunde træde i Soe-Rover-Selskabet. Paa den Tid fik jeg at vide, at Zaren vilde komme til Frankerig, og at De var i hans Følge. Jeg overtalede Savani til, at han tillod mig, at forsøge, at bortføre Dem. Her vil jeg ikke igientage hvor ofte det slog mig feyl. Lüttich, Paris, og Rohne-Flodens Bredde vare Vidner til mine glippede Anslag. Jeg havde endnu et Haab tilbage, og dette var det sidste. Dette Forehavende var meget vel begyndt. Da vi fik at vide, med hvilket Skib De vilde reyse bort, saa giorde Savani sig Umage for at blive antaget som Styrmand derpaa; mange Matroser kiendte ham, hvilke havde drevet Soe-Roverie tillige med ham, og som ikke torde røbe ham af Frygt, for selv at blive straffede. Han sendte mig i Forveyen til Algier, og lod en af hans gamle Staldbrødre vide, at paa den og den Tid skulle et Skib af en vis Størrelse passere den og den Høyde, og at han vilde hielpe ham til at giøre sig Mester deraf. Fiorten Dage ferend den bestemte Tid, løbe vi ud fra Algier, og to Dage derefter, borttoge vi

det

det Sicilianske Skib, som De har seet. De veed hvorledes den Bedragere Savani, som havde kastet sig i Soe-Rover-Skibet, imedens Trefningen varede, undkom i Baaden med hans Ven, Soe-Roveren og nogle Reysende.

Da jeg nu oprigtig haver fortalt Dem saa store Skielmstykker, maae De med Billighed have en Afskye for mig. Jeg forskrækkes selv for Dem, og udbeder mig ingen anden Naade, end at De ikke vil straffe mig som jeg har fortient. Vilde jeg søge at opvække Deres Medlidenhed, og love Dem, at et Hierte, som aldrig har vidst af Dyden at sige, vilde forbedre sig, saa bedrog jeg saavel Dem, som mig selv. Frihed, denne himmelske Gave, som enhver Skabning haver Ret til at fordre, vilde for mig være en Naade, som jeg snart vilde misbruge. De lade altsaa mine Lænker fordoble, og skienk mig Livet. Hermed kan De fornøye Menneskeligheden, Retfærdigheden og tillige Deres Hevn.

Saavel Azema som Idreville maatte nødvendig blive rørte ved saadan en Fortælning. De kunde neppe begribe, hvorledes en Skielm, som saa længe havde badet sig i Blod, og begaaet saa utallige Misgierninger, kunde giøre saa rigtige og velgrundede Anmerkninger. Azema, som ved Moros Fortælning erindrede sig al hendes forrige Ulykke, blev gandske Tankefuld,

dog

dog forlod hendes Tungsindighed hende, da hun saae den liden forladte Dreng, som efter Idrevilles Befalning blev hende bragt.

Jeg skienker dig Livet, sagde Ridderen, i det han vendte sig til Moro, og jeg vil skiule dit Navn og dine Laster. I Steden for at kaste dig i Lænker, saa skal du være frie. Lov mig allene, at du aldrig uden mig, eller uden min Tilladelse, vil forlade Den Malta, hvorhen jeg vil bringe dig.

Moro kunde paa ingen Maade haabe saa stor en Naade; han lovede Idreville, at han i Fremtiden aldrig vilde betragte sig selv anderledes, end som hans Slave. Azema kiælede imidlertid for den lille Galubuschka; hun spurgte Moro om dette Barns Hændelser, men han kunde ikke berette hende noget vist. Han vidste intet videre, end at der paa det Sicilianske Skib, som han borttog, havde været en Mand med sin Kone, to smaae Drenge-Børn, og en gammel Betient, og at dette ulykkelige Barn laae i Ammens Arme, da Skibet floy i Luften. Ulykkelige Offer, raabte den medlidende Azema, hvor ung du end er, saa har du dog allerede udstaaet den grummeste Skiebne! Hvor mange Taarer vil du ikke koste din Moder! O min Datter! jeg haaber at see dig igien! Himlen vil igien give mig dig for mine Taarers Skyld, men denne Stakkels Forladte kan aldrig vente at komme

mere

mere i hans Moders Arme. Hun kunde ikke tale mere for Suk, og hun kunde ikke forlade dette elskværdige Barn.

Efter fem Dages Forlob kom man endelig til Malta. Efter at Idreville havde ledsaget Azema til sit Huus, forfoyede han sig til Stor-Mesteren, for at give ham Efterretning om sit Korstog. Han dulgte intet for ham af den smukke Russindes Hændelser, og aabenbarede ham tillige hvad han havde lovet Moro. Han blev nysgierrig efter at see Azema, og hvad Moro angaaer, saa gav han saa strænge Befalninger, at det var ham umueligt, at undflye.

Azema havde gierne onsket at blive ubekiendt; alt hvad der syntes at opholde hendes Reyse, var hende imod. Desuden var hun ogsaa bange for Idreville, omendskiont han havde giort hende de helligste Løfter.

Og hvorledes kunde den Afholdenhed, han nu viiste, rime sig med hans forrige heftige Kierlighed. I de vilde Aar er saadan en Tvang alt for vanskelig, saasom Sindslidelserne da ey saa let lade sig bringe under Aaget. Idreville var en Ven af Dyden; naar den havde Overhaand hos ham, giorde han ofte det Løfte, ikke at vanhellige den; men et eneste Øyekast, som han giorde til Azema, betog ham al

Magt

Magt til at holde det fattede Forsæt. Siden han var kommen til Malta, havde det vel hundrede Gange fortrødt ham, at han havde talet noget til Stor-Mesteren om Azema, og han søgte den ene Dag efter den anden, at opsætte den Besøgelse, som Azema skulle aflegge hos Stor-Mesteren. Den smukke Russinde forundrede sig derover, og skyndte bestandig paa hendes Bortreyse. Imidlertid blev den dog idelig opsat. Idreville blev tankefuld og tungsindig, han vovede ikke at løfte sine Øyne i Veyret. Hans Hierte syntes nedtrykt af en Hemmelighed, som han ikke torde aabenbare. Endelig kom det Øyeblik, da den opdagede sig af sig selv.

Midt om Natten lod Idreville Azema opvække. Han sagde hende, at han nu havde funden en meget bequem Leylighed, med hvilken hun kunde komme til Constantinopel; men man maatte ikke forsømme noget Øyeblik; Skibet laae paa Rheden og vilde strax lette Anker. Den elskværdige Russinde troede dette, og gik med ham. Hvad Aarsag havde hun vel til at tvivle paa det han sagde. Han viiste hende et Middel, hvorved hun igien kunde komme til at see og omfavne hendes kiere Stephanine, dette smigrede hendes Moderlige Kierlighed alt for meget, at hun kunde have mindste Mistanke om noget Bedragerie.

Azema og Idreville vare i en Chaluppe. Vagten i Havnen, som var bestukken, lod dem frit seyle ud, da de i det samme uformodentlig bleve anholdte af en bevæbnet Barke. Da Ridderen saae, at han var forraadt, tænkte han ikke mere paa at giore nogen Modstand, som ogsaa vilde været forgieves. Han var gandske nedslagen. Azema kunde ikke begribe, hvorfor man ikke vilde lade hende reyse. Hun spurgte ofte om Aarsagen, men ingen vilde svare hende. Imidlertid førte man dem som Fanger til Stor-Mesterens Pallads. Han var opstaaet, og alting var skeet efter hans Befalning; han lod Azema træde ind. Min Frue, sagde han, den Begiærlighed jeg havde efter at see Dem, burde ikke giort Dem bange, endnu meget mindre nødt Dem til at forlade denne De paa en Maade, som har al Anseelse af en strafværdig Flugt. Idreville har aabenbaret mig Deres Herkomst, og Deres ulykkelige Hændelser, og jeg troede, at han sagde mig Sandhed, men han har uden Tvivl bedraget mig. Han har dulgt for mig den store Deel, De tager i hans Kierlighed. Han har indbildt sig, at jeg vilde forhindre Deres fælles gode Forstaaelse; De har ligeledes troet det, og i denne Forblindelse har De giort Anstalter til Deres Flugt, for ikke længer at være bundne. Men, min Frue, hvorfor skal jeg tabe den Hoyagtelse, jeg havde fattet for Dem? Hvad er det for en Afgrund, hvori De

vil styrte sig? De staaer færdig, at bringe Idreville, Dem selv og Deres Datter i Fordervelse? Himmel, raabte den halv afmægtige Azema, er jeg den, som man gior deslige Bebreydelser? O du, som beskiermer Uskyldigheden, forleen mig din Biestand! Jeg forgaaer! hvordan! jeg flye? jeg elske? Hvor skulle jeg flye hen, hvor min Datter ikke var? Naadige Herre, jeg kan ikke tale mere — man har bedraget Dem, den barbariske Idreville! troe mig, jeg er uskyldig, aabne Deres Øyne for Sandheden! Herpaa fortalte hun ham med en rørende og uforstilt Oprigtighed, hvor listig Ridderen havde bedraget hende.

Stor-Mesteren, som var en meget redelig Mand, og som forstod den Kunst, i rette Tid at læse i det menneskelige Hierte, troede strax, at Azema var uskyldig. Han lod Idreville komme ind, og med et vredt Aasyn sagde han følgende forskrækkelige Ord til ham: Her seer I eders Offer, og eders Anklager; hør nu eders Dommer! hvad er der blevet af eders Løfte, eders Religion, eders Ærlighed og eders Dyd? Hvorledes beskiæmmer I eders Herkomst, og hvad hielper nu eders Adelskab eder? O Himmel! hvilket grumt Hierte maae jeg ikke opdage hos eder? Er det paa den Maade, I belønner den, som har reddet eders Liv og eders Ære? Hvilken nedrig Taknemmelighed, at vilde med en

ævig

ævig Skiændsel belonne den, som haver reddet eders Liv fra en skammelig Dods Straf. Thi hvad er Livet uden Ære. Jeg taler intet om, at J saa aldeles haver forglemt eders Pligter imod mig; jeg veed, at man maae forlade Ungdommens Feyl, men at man ogsaa maae straffe Hiertets Laster. Jeg veed alle eders Troeloshed; jeg har opsnappet eders Breve til Spanien. Jeg veed, at J vilde give Ordens-Korset tilbage, og derpaa søge Tieneste, og at man havde lovet eder en. Alle eders Veye ere mig bekiendte. En eneste Post laae mig endnu paa Hiertet, nemlig: at jeg frygtede for, at Azema havde ladet sig forføre af eders Tale, og var bleven eders Medskyldige. Dog hendes Hierte er reent; jeg befrier dette Offer fra eders Umenneskelighed, og i Morgen skal hun reyse bort. Vel skulle jeg handle med eder efter Lovens yderste Strænghed, men jeg har Medlidenhed med eders Ungdom; et sikkert Fængsel skal bringe eder paa dydigere Tanker. Eders Forladelse og min Taugshed vil beroe paa, hvorledes J forer eder denne milde Straf til Nytte.

Ridderen stod som en Misdæder, hvilken forkyndes sin Dods Dom. Han kunde neppe drage sin Aande, og han var alt for meget rort, at han enten kunde fælde Taare, eller frembringe et Ord. Endelig kom han nogenlunde til sig selv. Jeg vil ikke søge at forsvare mig, saade

han til Stor-Mesteren. Mine Forbrydelser ere Dem bekiendte, og De straffer mig endda alt for lemfældig for dem Jeg kan ikke undskylde mig. Min Pligt, min Ære, Azemas Ligegyldighed, og hendes gode Raad, intet har kundet helbrede mig for denne fordærvelige Sindslidelse, som hverken Tid eller Eftertanke har formaaet at svække. Med hvilken Fortvivlelse forlod jeg Paris, og hvor stor var min Glæde, da jeg befriede Azema fra Slaveriet! Himlen giver mig hende igien, sagde jeg til mig selv, den vil forene mig med hende. En Levning af Dyd tvang mig, at sige Sandhed, da jeg fortalte hendes Hændelser, men det varede ikke længe, forend jeg igien forrrod det. Kiereste Azema, jeg er nok straffet, lad mig ikke have paadraget mig Deres Had, foruden min anden Plage; Kierlighed allene har giort mig strafværdig.

Stor-Mesteren lod Idreville gaae ud, og bad den smukke Russinde at tage imod et Kammer i hans Pallads, indtil den folgende Dag, da et Fransk Skib skulle gaae til Seyls, og bringe hende til Constantinopel.

Den Fare, af hvilken Azema saa lykkelig var sluppet, erindrede hende paa nye om alle de Forhindringer, som havde modt hende, imedens hun havde været paa Veyen at see hendes kiere Stephanine. Nu havde hun ikke længere nø-

dig,

dig, at være bange enten for Jdrevilles Sindslidelse, eller for Moros Forfølgelser, dette uagtet svevede hun dog bestandig imellem Frygt og Haab, og Stor-Mesteren med al sin Beskyttelse formaaede neppe at tilfredsstille hendes Urolighed. Hun reyste bort, fuldkommen overbeviist om, at Ridderen var en meget farlig Elskere for hende; dog i det hun kom bort fra ham, ønskede hun i sit Hierte, at han maatte være frie, og at hun ikke skulle have hans Fængsel at takke for hendes Sikkerhed. Hun talede med Stor-Mesteren derom, da hun tog Afskeed. Mon denne Hoymodighed ikke var grundet paa kierligere Tanker? Vi kunde maaskee herefter faae det at see.

Det Franske Skib havde saa lykkelig en Seylads, som man kunde ønske. Efter faa Dage fik man de syv Taarne i Sigte, og kort derefter kastede man Anker. Azema tog ind i Forstaden, Pera, hos den Russiske Minister, som allerede en lang Tid med Utaalmodighed havde ventet efter hende.

Hun var neppe ankommen der, forend hun, fuld af Glæde, skyndte sig til Constantinopel, og lod sig føre til Alis Huus. Men hvilket Tordenslag for hende! Ali, den dydige Ali, beboede det ikke mere. Hvad er der blevet af denne Ulykkelige, hvad er der blevet af den Stakkels Sre-

phanine, som var betroet hans Omsorg? hvad vil der blive af den Stakkels kierlige Moder? Azema spurgte meget noye om alle Ting. Man berettede hende, at Ali var bleven mistænkt af Mufti, at han ikke var rettroende, og at han twivlede paa Religionens fornemste Grundsætninger; han var falden i Unaade hos Sultanen, man havde giort Beslag paa hans Gods, og kastet ham i Fængsel, hvor han endnu var, og af hvilket han ikke kunde vente at komme ud paa anden Maade, end at blive sendt som landflygtig til den De Rhodus, dersom han kunde være saa lykkelig, at undgaae den dodelige Strikke. Man troede, Stephanine var i Seraillet hos Sultaninden Valide.

Ingen Tilstand i Verden kan ligne den, hvori den bedrovede Azema nu befandt sig. Hun havde reyst saa lang en Vey fra Moskau til Constantinopel, hun havde underkastet sig alle Farer, hun havde igiennemseylet mere end eet Hav, og maatte nu see hendes Haab at strande i Havnen! hun mistede den eneste Ven, paa hvilken hun kunde forlade sig, og tillige med ham hendes Datter, for hvis Skyld hun havde besluttet, at forlænge sit Liv. I Sandhed, en høystbedrovelig Tilstand! Hun kunde, destoværre! ikke bedrage sig. Ali, som var anklaget, forhort, og fordomt af Mufti, som var hans hemmelige Fiende, var forloren uden al Redning,

og

og Stephanine, naar hun engang var i Seraillet, saa kunde hun ikke uden et Underværk igien komme derudaf.

Den smukke Russinde, som herover var bleven gandske forsagt, drog tilbage til den Russiske Gesandts Pallads, og fortalte ham alt hvad hun havde hørt. Men hvad for et Raad kunde han give hende? han var alt for klog, at han skulde sætte sin Anseelse i Fare, hans Forbønner vilde giort Alis Ulykke endnu mere vis, og endnu stærkere tillukket Stephanines Fængsel. Hos Porten veed man intet af den Folke-Ret, som er saa hellig over hele Europa. En udenlands Minister faaer ikke Stor-Sultanens fiendtlige Tanker at vide, forend han bliver ført til Stats-Fængselet; paa saa uretfærdig en Maade havde Achmeth i forrige Krig altid erklæret sig for eller imod Rusland. Gesandten kunde altsaa ikke giøre videre, end have en oprigtig Medlidenhed med Azema; en svag Trost i en stor Ulykke! Denne saa billig fortvivlede Moder henbragte hele Natten med Graad.

Den anden Dag om Morgenen lod den Jodinde sig melde hos hende, som havde giort hende saa gode Tieneſter, da hun første Gang opholdt sig i denne Stad. Den smukke Russinde skielvede af Glæde, da hun hørte denne Kones Navn, som hun gandske havde forglemt.

Hun lob hende i Mode, og fortalte hende i en Hast al hendes Ulykke, særdeles Alis Fængsel, og det, at hun havde mistet hendes Datter. Judith (dette var Jodindens Navn) var et listigt Fruentimmer; hun var vant til alle Seraillets Trækker, og havde ofte fuldbragt de allerbesværligste Ting. Jh nu! sagde denne gamle Kone, hvorfor vil De saa aldeles overgive sig til Bedrøvelsen? troer De, at der er slet ingen Hielpe-Middel for Deres Ulykke? o! jeg har, paa min Ære, udrettet langt andre Sager. Men vi ville engang ret eftertænke dette Tov. Formedelst Muftis Fiendskab, er Ali kastet i Fængsel, og denne ærlige Mand forfølges under Skin af Religionen. Jeg forundrer mig ikke derover. Ali har Penge, og dersom han skal dø, saa falde de i den gode Hr. Muftis Kasse: o! jeg kiender nok disse Hyklere, af bare Gudfrygtighed giøre de alt det Onde de vil. De bruge det Sværd, som Sultanen haver givet i deres Hænder, langt mindre til at forsvare deres Propheres Ære, end til at hevne deres Hovmod, og at tilfredsstille deres nedrige Gierrighed. Saa ringe jeg end synes at være, saa har jeg dog allerede styrtet nogle af disse hellige Bedragere, ved det, at jeg har aabenbaret deres nederdrægtige Kunstgreb. Denne mand ikke heller troe, at han endnu er sikker for mig. Jeg maae besøge Ali. Jeg har nogle Venner, som kan forskaffe mig Indgang i Fængselet. Derpaa

paa vil jeg sætte mig i Bevægelse. Jeg veed allerede, at Vezieren, Bostangi-Bacha og Janitscharernes Aga, ere misfornoyede med ham. Han skal falde, eller — dog, jeg siger intet. Vi ville først tale noget om den anden vigtige Sag. Stephanine er altsaa i Seraillet? I Sandhed, dersom hun kun er noget smuk, saa vil det staae meget haardt, at faae hende ud af dette Fornoyelsernes Opholds-Sted. En ung Skionhed, som lover at blive fuldkommen med Tiden, at ville rive saadan en ud fra de Troendes Beherskeres vellystige Begierligheder, det var et forvovent Forsæt! ach! de gior mig gandske forskrækket, raabte Azema, o! kiere Judith, betænk dog, at jeg er Moder — Taalmodighed, min smukke Frue, saaledes faldt Judith hende ind i Talen, De er meget hastig, for Pokker, det er ikke got at skiemte med Dem. — Nu da denne Stephanine, dette lille allerkiereste Creatur, som De holder saa meget af, ja, det skal De see igien, og De skal omfavne det. — Himmel, sagde Azema, skulle det være mueligt, jeg doer af Glæde, — ey hvad, sagde Jodinden, hvorfor vilde De doe, det var jo en meget pudseerlig Tanke, — dog, vi ville ikke skiemte. Jeg erindrer, at De kan spille paa adskillige Instrumenter. Sultaninderne ere ret rasende efter Musik, særdeles paa fremmede Instrumenter. Jeg vil udbasune Deres Dygtighed, derved kan De komme ind i Seraillet. Derinde regierer

en forskrækkelig Kiedsommelighed. De smukke Fanger vil ønske at see Dem. Sultaninden Valide, hvis forslitte Hierte ikke længer er beqvem til at tage imod de ømme eller oproriske Følelser, vil være den første, som ønsker at have denne Fornøyelse. Stephanine er bestandig hos hende; Favoritinden bliver ogsaa en af dem, som vil høre til. Sultanen, — hvem kan vide — Dog, jeg haster til Alis Fængsel, derfra til Seraillet, derpaa flyver jeg hid tilbage, De maae holde sig færdig, at følge mig, alle Ting skal gaae got.

Naar man har troet, at alting uden nogen Redning var ude, og man saa seer Haabet paa eengang igien at oplive, saa er det neppe, at Sielen kan finde sig deri. Den smukke Rusinde svevede i to Timer imellem største Frygt og Haab. Endelig kom den gamle Jodinde tilbage. Det er endnu ikke ude med Ali, sagde hun, han faaer ikke den ulykkelige Strikke forend i Morgen — I Morgen! raabte Azema. O Himmel! — Ja, ja, sagde Jodinden, ikke forend i Morgen! denne Eftermiddag kan vi anvende til vores Fornøyelse. Vi ville gaae til Seraillet, og der skal De spille paa Luth. Jeg haaber, De vil giøre det meget smukt, og jeg lover Dem, at De i mig skal have en ret opmærksom Tilhører. Maaskee vi faaer Stephanine at see, — og maaskee ikke — O min kiere

Ju-

Judith, sagde Azema, hvor kan de finde saadan slem Fornøyelse i at plage mig? De maae ikke falde mig ind i Ordet, svarede Jødinden, jeg siger maaskee; thi man kan ikke sværge for nogen Ting. — Hvem veed, om ikke hundrede Ting kan komme i Veyen. Naar vi saa kommer ud af Seraillet, saa vil jeg gaae til mine Venner, som visselig ikke ere Mufris; men først vil jeg besøge deres Favoritinder, disse ere de Talsmænd, til hvilke jeg tager min Tilflugt, naar jeg vil være lykkelig i noget, og De maae troe mig, min kiere Veninde, at en Sag gaaer ofte ikke rigtig, fordi man ikke har giort to smukke Øyne til sine Fortroelige. Disse Favoritinder skal tale med hans Høyheds Ministre, som hiemme i deres Kamre langt fra ikke ere saa knurvurne, som de ere i Divan. O! dersom De allene vidste, hvor tamme disse Herrer ere, hvor — hvor utaalmodig de gior mig, faldt Azema hende ind i Talen. Sagte, svarede Jødinden, Taalmodighed! jeg fortæller Dem alle mine Hielpe-Midler. Fruerne skal altsaa fore Ordet, vores ærværdige Herrer skal høre paa dem, blive bevægede, love alle Ting, og giere sig lystig. I Morgen, naar den første Bøn er holdet, forføyer de sig i Divan; de Troendes Beherskere haaber jeg ogsaa lader sig see der, og dersom Ali imidlertid ikke er reyst til Paradiis, saa troer jeg, at han om Aftenen, — om Aftenen er han allerede qvalt: — o min kiere Judith,

dith, — for Pokker! dette er ikke min Skyld, — jeg kan ikke være hurtigere. I øvrigt er det endda mueligt, at Mufti, som skriftlig haver lovet Ali at spare hans Liv, dersom han vil betale ham fem hundrede Punge, endnu oppebier hans Svar, forend han af Keyseren udbeder sig en Ordre til hans Henrettelse. Vi ville stedse haabe. Mine Venner, som bærer lige saa stærkt Had til Mufti, som de haver Afskye for ham, hvilket ogsaa er ret, thi han staaer i Naade hos Keyseren, og han er en langt større Hyklere, end de ere Bedragere, mine Venner blive indtagne af deres Favoritinder, de lade sig alle see i Divan med morke Ansigter og nedslagne Øyne. Staten, vil enhver sige, trues med den største Fordervelse; Mufti er en Forræder, som søger at støde din Høyhed fra Thronen. Hver Dag begaaer han tusinde uretfærdige Gierninger, hvilke han siger, du er Skyld udi, for at berøve dig dit Folks Kierlighed og Fortroelighed. Ali, den redelige Ali, bliver et Slagtoffer for ham, dersom du, o de Troendes Lys, ikke udrækker din Hielperige Haand over hans Hoved. Hans hele Forbrydelse er, at han elsker dig, at han har søret, at aabne dine Øyne, og, at han er rig. Sultanen vil derpaa blive rasende, og sige; — men jeg veed ikke hvad han vil sige, — jeg vil derfor heller tie. Det beste er, at Ali har givet mig Muftis Brev, som jeg endnu i Aften vil levere til en af Favoritinderne. Det kan

giore

gjøre en meget god Virkning, dersom det ikke allerede er for sildig. Dog, lad os gaae, det er paa Tiden, at vi forfoye os til Seraillet, Sultaninderne vil just nu til at drikke deres Sorbet.

Det havde været meget uforsigtig af Azema, om hun havde søgt at afbryde denne Jødiske Sladderinde; derved havde hun saa meget sildigere kommet til det Sted, hvor hendes kiere Datter opholdt sig. Hun gik altsaa ikke, men hun sløy til Seraillet. Der var befalet, at føre de tvende Fruentimre ind i Sultaninden Valides inderste Kammer. De gik igiennem Haven, og kom til en Sal, som var aaben paa alle Sider, men laae dog skiult for Solens Straaler. Sultaninden sad med nogle af hendes Fortroelige paa et prægtigt Teppe; bag ved hende hang et Forhæng need fra Loftet, som syntes at dele Salen i tvende Dele.

Azema, som blev anført af Jødinden, nærmede sig til Teppet, og kastede sig, efter tyrkisk Sædvane, need for Sultanindens Fødder, som var saa naadig, at løfte hende op, og meget kierlig at omfavne hende. Den smukke Russinde lod hendes Øyne løbe omkring overalt, for at lede efter Stephanine, men ikke et af de nærværende Ansigter syntes at være hendes. Hun blev meget uroelig; man havde forsikret hende,

at denne uskyldige Skionhed aldrig vigede fra Sultaninde Valides Side, og dog kunde hun ingensteds see hende; hvad Fordeel kunde hun love sig af denne Ydmygelse, dersom hun ikke igien skulle see hendes Datter? man rakte hende imidlertid en Luth; den smukke Russinde spillede paa den paa en meget fortryllende Maade. Hun sang, og hendes Stemme var ædel, fuld af Melodie, og høyst rørende. Salen gav Gienlyd af det meget Biefald man gav hende. Sultaninde Valide var gandske henrykt, da Forhænget aabnede sig, og paa eengang fremviste Sultanen med hans hele Hof, og den regierende Sultaninde, som just sad og smilede ad den unge Strephanine. Alting blev stille ved dette Optrin. Azema loftede Øynene op imod Sultanen, Favoritinden, og imod Strephanine, udstrakte Armene, kunde ikke tale et Ord, men faldt need i Afmagt paa Teppet. Hele Selskabet blev forvirret. Achmeth, og Sultaninderne vare omhyggelige for Azemas Person, og hialp hende, saa meget mueligt var. Endelig kom hun til sig selv igien. Svag og mat kastede hun sine Øyne omkring ibandt Selskabet, hun sage hendes Strephanine noget borte, hun giorde sig Plads til hende, og sluttede hende i sine Arme, raabende: O min Datter, saa seer jeg dig endelig igien, nu vil jeg døe fornøyet. Alle forundrede sig over disse Ord; Sultanen nærmede sig til dem, og befalede Azema, at forklare denne Hemmelighed. Troendes

Beherskere, sagde hun, du seer i mig den ulykkelige Mazeppas Enke. Du seer i denne lille Uskyldige Frugten af et Ægteskab, som Himlen selv havde billiget, men som Skiebnen giorde ulykkelig. Ali, denne din Høyheds dydige Slave, forvarede denne Skat for mig, og jeg skulle just igien annamme den af hans Hænder, da han formedelst den grumme og gierrige Muftis Forfølgelse — — Himmel, raabte Sultanen, hvilken en Gudsbespottelse! Mahomets Gud! kan jeg høre paa den, uden Vrede. Ulykkalige, understaaer du dig, at anklage den fuldkommeste Dyd? dersom den troeløse Ali forfølges af Mufti, saa er det Himmelens Sag han fører, saa er det Thronens Majestæt — — holdt inde, Troendes Beherskere, faldt Jodinden ham ind i Ordet, tag dig i Agt, at du ikke fornærmer din egen Retfærdighed: læs dette, førend du straffer! paa samme Tid overleverede hun ham Muftis Brev, hvilket hun havde faaet af Ali, og som han aldrig havde troet, at skulle blive robet. Sultanen fandt det stilet saaledes:

Mufti til den forhærdede Ali.

Elendige, skielv! Dodens Engel svever over dit Hoved. Jeg kan forderve dig, jeg kan redde dig; enten du er skyldig eller uskyldig, saa har Sultanen sat din Skiebne i mine Hænder. Elsker du dit Liv mere end dine Rigdomme, saa send mig denne Seddel tilbage tillige med en Anvis-

visning paa hundrede Punge af din Formue. Hermed kan du kiøbe dit Liv. Slipper du ud af dine Lænker, og du lader dig merke med den ringeste Klage, saa er du om en Hals. Betænk dig, i Morgen paa denne Tid skal man hente dit Svar.

Achmeth blev overmaade forbittret, han kiendte Muftis Haand, og var overbeviist om hans Nedrighed. Han skal doe for dette, den Forræder! raabte han. Saaledes at misbruge min Fortroelighed, at bevæbne sig med Religionens Sværd, for at undertrykke Uskyldigheden! han skal doe! i samme Øyeblik maatte Janitscharernes Aga komme til ham, da han gav ham den strængeste Befalning, at sætte Mufti af, og at befrie Ali. Hvad eder angaaer, dydige Moder, sagde han til Azema, da har eders Ømhed aldeles bevæget mig, men I faaer dog ikke eders Stephanine igien, forend I har fortalt os alle eders Tildragelser. Men du, sagde han til Jodinden, som har aabnet mine Øyne, dig skal udbetales hundrede Punge af Muftis Formue, forend jeg ved den strængeste Landflygtighed ævig jager ham bort fra mine Øyne.

Azema og Judith faldt need for Sultanens Fødder. Deres Øyne sagde tydelig, hvor høylig deres taknemmelige Hierter vare rørte af Monarkens Naade. Intet var imidlertid mere bevæge-

vægeligt, end Strephanines Taare, og de Kierligheds-Tegn, hendes ædle Moder viiste imod hende.

Fulde af Ærbødighed og Taknemmelighed, saa og forvissede om Storherrens Naade, forfoyede Azema, Strephanine og Judith sig igien til den Russiske Gesandts Pallads. Den befriede Ali havde ligeledes allerede begivet sig derhen. Dette var en nye rørende Scene. Azema var den ærlige Ali forbunden for hendes Datter, og Ali havde Azema at takke for sin Ære og sit Liv. Han fortalte den smukke Russinde alt hvad han havde lidt, siden den forskrækkelige Nat, da han blev bunden til en Pæl i sit Telt, og altsaa ikke kunde hindre, at hun blev bortført. Moro, som vi tilforn har hørt, var ved Dagens Frembrydelse igien kommen tilbage til Leyren, og de afskyelige Mordere havde forskaanet den uskyldige Strephanine. Denne nedrægtige Anforer for Saporogerne, som var fortvivlet over, at alle hans Anslag vare slagne ham Feyl, holdt det for en synderlig Gunst af Lykken, at Ali og Strephanine endnu vare i Live; han holdt dem for Gisler, som maatte holde alle hans Fiender i Ærbødighed for ham. Man veed, hvorledes han paa nye tog sin Tilflugt til Saporogerne, over hvilke han tilforn havde befalet, og hvorledes han forgieves giorde sig Umage for, at overvinde den nye Anforer,

for igien at trænge sig ind i sin forrige Post. Imidlertid veed De ikke, sagde Ali til Azema, hvilke Plager denne afskyelige Moro i to fulde Aar lod mig udstaae. Hver Dag var jeg bange for Stephanines Liv, og hver Dag syntes ogsaa at være den sidste af mit Liv. Ofte ønskede jeg mig Døden, saasom jeg ikke længere kunde udstaae mine Lidelser, men i deslige Øyeblik kastede jeg mine Øyne paa Stephanine, hun rakte mig hendes Arme, jeg tænkte paa hendes ulykkelige Moder, og Himmelen gav mit Hierte paa nye noget Haab, saa jeg besluttede at leve. Endelig blev Hovedet for Saporogerne overvundet af hans Fiender, han søgte at forskaffe sig Portens Beskyttelse, og satte mig og Stephanine i Frihed. Hans Ønske lykkedes ham, Storherren gav ham en Caftan, saa og vigtige Friheder for hans Folk.

Jeg skrev Dem strax til, smukke Azema, og ventede med Utaalmodighed paa det Øyeblik, da jeg igien kunde overlevere Stephanine i Deres Arme. Mufti, dette hykkelske Hoved for vores Religion, havde i min Fraværelse bemægtiget sig en Deel af mit Gods, under det Paaskud, at han deraf vilde giøre got imod de Fattige, hvilket Sultanen ogsaa havde tilladt ham. Jeg understod mig at klage over hans Uretfærdighed; jeg overgav Divan adskillige Begieringer, men intet var i Stand til at rive mit Fæ-

derne-

derne-Gods af hans gierrige Hænder. Hvilken Sag er vel uretfærdig, naar den understyttes af Anseelse og Renker? jeg saae mig udplyndret, uden at jeg torde klage. Den Fattigdom, som forestod mig, skulde ikke giort mig utaalmodig, dersom ikke Stephanine først havde kommet til at lide derved. Hvad har jeg ikke udstaaet, for at tiene dette elskværdige Barn? Hvor mange Taarer har jeg ikke fældet for hendes Skyld? Denne Stakkels unge Rose har, da den endnu neppe havde aabnet sig, udstaaet de haardeste Storme! Gid Himlen giore hendes tilkommende Liv mere stille og behagelig! Jeg begyndte allerede at væmme mig til min Fattigdom, da Vezier Cumurgi faldt i Unaade Ali — Capolgi, min Slægt, min Ven, og den største Modstandere Mufti kunde have, kom igien til denne slibrige Post, og opmuntrede paa nye mit svækkede Haab. Han elskede Retfærdighed, og vilde styrte Hovedet for vores Lov; men han foraarsagede sig selv derved et desto hastigere Fald, nemlig tre Maaneder derefter. Hans Fald havde nodvendig ogsaa styrtet mig, men jeg havde intet mere, som Mufti kunde rove fra mig, saasom al min Formue allerede var i hans Hænder. Jeg var henkastet under et lavt Tag, jeg havde intet tilovers, som kunde friste hans Gierrighed, og mit Liv var saa slet et Offer, at endogsaa hans Hevn forsmaaede det.

Himmelen lader ofte noget skee, som maae sætte de Stolteste i Forvirring. Den Bedrager, som Mufti havde betient sig af, for at bemægtige sig mit Gods, og som uden Tvivl havde faaet den halve Deel deraf, blev i sin Dods-Time saaledes plaget af sin Samvittighed, at han tilstod sin Uretfærdighed, og befalede, at man skulde igien gotgiøre mig tre hundrede Pungc. Cadi, som maatte opskrive dette i nogle Vidners Nærværelse, saae sig nødt til at tilstille mig disse Penge, men han fortiede Skriftet, som indeholdt Muftis afskyelige Mishandlinger.

Denne Naade af Forsynet antændte paa nye Muftis Vrede imod mig. For desto lettere at styrte mig i Fordervelse, anstillede han sig, som om han var bleven min Ven. Jeg var saa lettroende, at jeg ansaae hans grusomme Trædskhed for en Slags Omvendelse, og i min Ærlighed overlod jeg mig aldeles til hans falske Venskab. Kan et oprigtigt Hierte vel være mistroisk? En Dag, da adskillige Imaner vare tilstæde, talede vi om den Mahomedanske Religion, han lod sig merke med adskillige Tvivl i Henseende til Alkoranens umiddelbare Indskydelse, og Mahomeths guddommelige Kald. Jeg tilstod ham, at jeg havde Hoyagtelse for Propheten, saasom han havde draget Araberne fra deres Afguds-Tieneste, og bragt dem til den sande Guds Kundskab, men intet fornuftigt Menneske kunde

troe

troe alle de urimelige Ting, som indeholdtes i hans Lov-Bog. Hans Reyse, som han i een Nat havde forrettet fra Mekka til Jerusalem, og igiennem alle Planeterne; Maanen, som han havde deelt i tvende Parter, fordi den var ham i Veyen, og saa mange andre latterlige Ting, havde meget let kundet forblinde Øynene paa vore Forfædre, men i vore nyere Tider streed de alt for meget imod den sunde Fornuft. Man finder overalt Tanker, som han har laant af Magis, og lært i en Samtale med en christelig Munk; og overalt kunde dette Paradiis, som blot var optænkt for Sandsernes Vellyst, og denne Religion, som saa meget rettede sig efter dens Tilhængeres Sæder og Smag, ikke være en Religion, som Gud umiddelbar havde indgivet. Disse Ord, som bleve talede i den største Fortrolighed, forvoldte min Dods-Dom. Den rasende Mufti kaldte strax paa sine Betientere, og lod mig kaste i Fængsel, hvor jeg af sex dertil kiøbte Vidner blev overbeviist om min Ugudelighed, og havde gandske vist maattet miste mit Liv, dersom ikke Judith havde taget sig af Sagen, og styrtet ham ved hans eget Brev. Min forunderlige Redning, for hvilken jeg haver Gud allene at takke, er et Beviis paa, at han vaager over alle Mennesker, og hører vor Bøn i Noden.

Saaledes talede Ali, denne værdige Muselmand, som, omendskiønt han var opdraget i sit

Folks Fordomme, dog beholdt koldt Blod nok til at undersøge dem, og ikke at antage dem, uden for saa vidt de ey vare stridige imod den sunde Fornuft. Azema kunde ikke kraftig nok udtrykke hendes Hiertes Taknemmelighed for denne værdige Ven; kierlige Taarer randt need af hendes Kinder, og beduggede hendes kiære Stephanine. Judith blev overvældet med Berømmelser, og den Russiske Minister tog ligeledes oprigtig Deel i al denne Lykke. Vezieren havde givet ham Efterretning om alle Ting, og tillige meldet ham, at Sultanen og hans Moder havde befalet, at Azema og Stephanine skulle holdes frie i alle Ting, saa længe de bleve i Constantinopel; en Ære, som Gesandtere vel ellers allene nyde, men som Keyseren ogsaa lader vederfares Personer, for hvilke han vil vise en besynderlig Naade.

Azema havde ofte, saavel i Frankerig, som paa hendes Reyse til Constantinopel, skrevet til Keyserinden Catharina, men aldrig faaet noget Svar. Et Opror, som nær havde havt meget farlige Følger, og Krigen imod Persien, i hvilken Keyserinden fulgte med hendes Gemahl, havde forhindret Svaret. Vi ville her anføre noget af disse Begivenheder.

Peter den Store, som henvendte alle sine Tanker paa sit Riges Beste og Ære, fik at vide, at der imod Norden af det Caspiske Hav var en Flod,

Flod, Daria kaldet, som havde sit Udspring i de Calmukkers Land, og førte Guldsand med sig. Zaren udsendte Printz Alexander Bellewitz, en Søn af en Circassisk Fyrste, med nogle tusinde Mand, for at giøre sig Mester af denne Flods Udløb, og at oprette nogle Skandser ved det Caspiske Hav. Bellewitz efterkom paa det nøyeste Keyserens Befalning, han anlagde tvende Fæstninger, og giorde sig til Mester af denne rige Flod. Saavidt gik alle Ting lykkelig for denne Anfører; men siden lod han sig forføre af Tartarernes Chan, og deelte sin Hær i adskillige smaae Hobe, for desto lettere at faae Levnets-Midler, og at sætte sig i desto større Anseelse ved Mængden af sine Poster. Dette ledte just Tartar-Chanen efter, han overrumplede Bellewitzes Fortrop, needsablede den, tog en Post bort efter den anden, og den ulykkelige Bellewitz selv tillige med to tusinde Mand, som han havde i en Hast trukket til sig, bleve giorte til Krigs-Fanger. De ubarmhiertige og barbariske Tartarer slebte den Russiske Anfører hen til deres Chans Telt, hvor der var udbreedt et rødt Teppe, hvilket hos disse Folk er Tegn til Dods-Straf, paa dette blev han nedkastet, og paa den grummeste Maade henrettet. Disse Barbarer skaanede ingen, uden Artilleristerne, Musicanterne, og nogle Frievillige. Derpaa ledte Calmukkerne Floden paa en anden Vey, og forvarede alle Tilgange til den.

Peter den Store fik tillige med denne bedrøvelige Tidende ogsaa at vide, at han for alt dette kunde takke Printz Gagarins Trækker, som han havde giort til Statholder i Siberien. Gagarin, som levede langt borte fra Hoffet, og havde en uindskrænket Magt i et stort Land, og eyede umaadelige Rigdomme, og tillige blev tilbedet af Folket, fattede det Anslag, at afkaste det Russiske Aag, og oprette sig et nyt Kongerige Han havde selv ophidset det Russiske Hof imod Tartarerne, og beskrevet deres Magt som meget farlig. Det Foretagende ved Floden Daria havde giort alle hans Anslag til Inter, om det havde gaaet for sig, han maatte altsaa søge at drive det tilbage. Han fandt Leylighed til, at bestikke Tartar-Chanen, og at sætte Mistanke i Calmukkerne. Imidlertid fik han en Mængde Krigs-Fornødenheder af Keyseren, og enhver Forstærkning han fik, formerede hans Tilhængeres Partie. Man kunde i Moskau ikke faae det mindste at vide om denne Sammenrottelse; thi Statholderen var allene Herre over Lande-Veyene, og bortsendte selv alle Coureror. Siberien stod altsaa paa Nippet at blive et eget Kongerige, som formedelst sine Grændser vilde holde med Tartarerne, og blive en uforsonlig Fiende af Rusland. Den lykkelige Stierne, som havde Indflydelse i Peter den Stores hele Regiering, befriede denne Printz fra en Ulykke, som reent vilde fordunklet hans sidste Regierings-

Aar.

Aar. En Officier allene af Besætningen i Tobolsko opdagede Sammenrottelsen. Han havde det Mod med sine Underhavende, at tage Printz Gagarin fangen i sit Pallads, og at tilegne sig al Magten. Han sendte strax Bud til Moskau, for at give Efterretning om sin Opførsel, og at udbede sig Hielp og nye Befalninger, hvorledes han videre skulle forholde sig. Zaren samtykkede alt, hvad denne tappre Officier havde giort, og lod Gagarin hente til Moskau, hvor han fik sin fortiente Straf. Azema, som var Printz Gagarin nær beslægtet, kunde altsaa ikke forundre sig over, at hun i denne Tid ikke fik noget Svar fra Keyserinden.

Neppe var Zaren befriet fra denne Bekymring, forend han maatte vende sine Vaaben imod Persien, hvor en Tyran under Religionens Dække med hundrede og halvtredsindstyve tusinde Mand ødelagde alle Ting. Myrweis af de Aghwaners Stamme, en Mand, som kunde bruges til alle Ting, som var dristig, og forstod at smigre sig ind hos Folk, havde, da han kom tilbage fra en Pillegrims-Gang til Mekka, udgivet sig for en, som havde guddommelige Indskydelser, og tog sig for, at støde den svage Hussein fra Thronen, som lod sig selv regiere af sine Fruentimre og Gildinger, og sit Folk undertrykke af sine uværdige Yndlinger. Aghwanerne bleve først forførte, i Spidsen af dem indtog Tyran-

nen Staden Candahar, dræbte Fyrsten af Georgien og hans hele Familie, og tog hans Skatte i Besiddelse. Efterat hans Krigshær havde formeret sig med en Mængde Misfornøyede, gik han Sophi i Møde, som forsamlede sin Hær paa Sletten ved Ispahan. Den Persiske Monark var saa feig, at han tog Flugten, saasnart Fienden nærmede sig, og søgte om Hielp, som han ikke fortiente. Peter den Store stod den Gang med en Deel Tropper i Armenien, og havde just indtaget den berømte Stad Derbent. Han gav Hussеins Gesandtere det Svar, at han vilde hielpe deres Herre imod Rebellerne, dersom han vilde beqvemme sig til, for ævig at afstræde til Rusland Derbent og Laku, og de Provintzer Ghilan, Mazanderan og Alterabat. Traktaterne blewe sluttede paa disse Vilkor, og formedelst Sophis Feighed fik Rusland i en Dag mere Land, end det ellers havde kundet indtage i tre Aar. Peter den Første lovede den svage Hussein en Hielp, som han ikke kunde saa let vente sig nogen Nytte af, formedelst den lange Vey, som var imellem dem. Hussein bortgav ligeledes tre Provintzer, over hvilke han ikke længere var Herre, og som han ikke var i Stand til at forsvare.

Saasom Keyserinden havde fulgt hendes Gemahl paa dette Krigs-Tog, saa havde hun ikke havt Leylighed til at svare Azema, men da Keyseren

seren besluttede, at lade sin Gemahlinde offentlig krone, saa erindrede hun sig igien den smukke Russinde, og skrev hende til, at hun skulde skynde sig, at komme tilbage. Dette Brev fik Azema kort efter den Tildragelse i Seraillet.

Hun skulde altsaa forlade Constantinopel, og skilles fra Ali, uden Haab, nogen Tid at see ham mere. Denne værdige Ven saae med største Bekymring de Anstalter, hun giorde til hendes forestaaende Bortreyse. Han elskede endnu Azema med saadan Iver, som han havde været i den munterste Alder, men tillige ogsaa med al den udvortes Tvang, som et fornuftigt og stille Venskab allene kan paalegge sig. Naar den smukke Russinde var nærværende, var han altid Herre over sin Sindslidelse, men i den roelige Nat tænkte han paa hundrede Anslag, hvilke han dog igien forkastede, saa snart det blev Dag. Han vilde følge hende til Moskau, tilbyde hende sit Liv, sin Rigdom og sin Haand; men saa snart han ret overveyede dette Anslag, saa syntes ham, at hans Religion og Alder vare uovervindelige Forhindringer. Vi maae være billige, sagde han til sig selv, Azema er ikke bestemt for mig, min Elskov forfører mig. Mit Ansigt, som er blegt af Alder, skikker sig ikke til de Roser, som pryde hendes Kinder. Jeg har hende at takke for alle Ting; men i det mindste skal hun være mig Takskyldig, fordi jeg opofrer for hendes

Skyld

Skyld mine Sindslidelser. Uroelige stormende Kierlighed, du skal visselig ikke forjage den Hoyagtelse, jeg er hende skyldig. Mit endnu alt for omme Hierte skal aldeles overlade sig til Folelser af den reneste Taknemmelighed, og jeg vil opofre min Lyksalighed for at befordre hendes. Og naar jeg betragter alting, hvad er det vel da, som jeg opofrer hende? Nogle faa Oyeblik, hvis Traad Dodens Engel snart vil afskiære! om ogsaa den dydige Azema vilde kaste hendes Oyne paa mig, og værdige mig, at blive hendes Mand; mon jeg da kan forglemme, at vores Religion er forskiellig? Skulle hun forlade hendes eller jeg min? Aldeles ikke! og dog kan en Religion, som blot smigrer vores Sindslidelser, umuelig have sin Oprindelse af Gud. Man maae giore sig renere Begreb. — Himmel! oplys min Aand, og viis mig Veyen til Sandhed! paa denne Betragtning maae jeg anvende den korte Tid, jeg endnu skal leve. Jeg frasiger mig altsaa, o Azema! den reneste Kierlighed, som jeg haver folt for dig, for ævig at agte dig hoyt. Og du, min kiereste Stephanine! dig bor jeg elske, elske som en Fader. Himlen give, at jeg, ved den Omsorg, jeg har baaret for dig, haver nedlagt Sæden af din Moders Dyder hos dig.

Efter disse Betragtninger blev Ali roeligere, han dulgte ikke for Azema de adskillige Bevægelser

gelser som gik for sig i hans Siel, og hvor besværlig det havde været hans Fornuft at overvinde dem. Azema kunde allene beklage ham, hun var opfyldt med Taknemmelighed imod ham, men det stod ikke til hende, at have kierligere Følelser; thi de vare alle henvendte til Stephanine.

Man kan let forestille sig, hvor bedroveligt det maae have været for disse dydige Siele, at tage Afskeed fra hverandre. De havde ikke engang i tre Maaneder havt Tid nok at berede sig dertil. Azema og Stephanine vare allerede langt borte, da Ali endnu stedse troede, at han saae dem for sig og talede med dem.

Veyen fra Constantinopel til Moskau er lang og farlig, dog blev den lykkelig overstrid, allene, at de Reysende bleve noget udmattede. Azema, som bestandig havde at bestille med hendes Stephanine, som nu begyndte at faae mere og mere Forstand, og som tillige havde al muelig Omsorg for den liden Galubuschka, mærkede ikke engang, at Veyen var lang. Endelig ankom hun til Moskau, og, efter Keyserindens udtrykkelige Befalning, stod hun af ved Slottet. Hun vilde falde need for Keyserindens Fødder; men Keyserinden forhindrede det, i det hun meget kierlig omfavnede saavel hende som Stephanine, og i sær viiste hun sig meget venlig imod den sidste. Jeg har faaet al Deres Ulykke at vide, saaledes

begyndte Keyserinden at tale, og jeg har ogsaa oprigtig taget Deel deri; da De nu igien er kommen tilbage til Deres Fæderneland, saa skal De ikke mere komme fra mig, og jeg vil giøre alt hvad der staaer i min Magt, for at giøre Dem lykkelig i Fremtiden. Jeg opfylder med Fornoyelse tvende Pligter, som jeg haver giort mig til en Lov, da jeg blev sat paa Thronen; nemlig, at ære Dyden, og igien at gotgiøre Skiebnens Uretfærdighed. Vær De min Veninde, Azema! lad mig paa Thronen nyde den saa sieldne Lykke, at jeg har en oprigtig Ven. Da De selv haver lidt saa meget, saa vil Deres Hierte rores desto mere ved Folkets Ulykke; i Dem vil det finde en troefast Talsmand, ligesom i mig en Moder, der paa alle Maader vil søge at lette dets Byrder. En Yndling, som ikke veed hvad Ulykke er, kan være en redelig Mand, og tillige en haard og streng Minister; men den, som selv har udstaaet Modgang, den som selv har lidt ved Menneskenes Troeloshed, han bliver ikke blot Hofmand og Minister, men tillige en Ven af Folket, og en Ven af sin Konge. Dette er den Plads, kiereste Azema, som De herefter skal beklæde hos mig. Min Gemahl folger mig, jeg vil folge Deres Raad, og naar Folket i Fremtiden velsigner vores Erindring, saa skal det ogsaa med Fornoyelse erindre sig Azema, som har hiulpet til med at arbeyde paa dets Beste.

Key-

Keyserinden forbod alle Taksigelser. Naturen, som havde begavet hende med alle en stor Mands Egenskaber, lod hende anse det, som en Pligt, der fortiente de allerstørste Berømmelser. Azema faldt need for hendes Fødder, og forsikkrede hende, at hun vilde giøre alt hvad hun kunde, for at fortiene hendes Fortroelighed. Keyseren viiste sig lige saa naadig imod hende; man anviiste hende Kamre paa Slottet. Hun fik en Plads iblant Keyserindens fornemste Damer, og Stephanine blev antaget iblandt hendes Hof-Frøkener.

Efter at alting var tillavet til Keyserindens Kroning, blev denne store og høytidelige Dag fastsat af Keyseren. Denne Ceremonie havde Stats-Klogskaben besluttet, men Folkets Kierlighed helligede denne Dag for ævig i Rigets Historier. Peter den Store vilde, ved det han lod sin Gemahlinde krone, udforske Folket, og forberede det til, at erkiende Catharina for hans Efterfølgerske. Hun var allene i Stand til, at fortsette og udføre hans store Anslag, og at lade hans Aand regiere, endogsaa efter hans Død. Hvor stor end Pragten var ved denne Fest, saa blev den dog langt prægtigere formedelst Folkets Glædes-Taare.

Ved et hvert Hof foraarsager en nye Yndling altid Opmærksomhed. Azema kunde med

al hendes Beskedenhed dog ikke skiule den Indflydelse, hun havde paa Keyserindens Naade; og et uformodentligt Tilfælde viiste tillige, hvor høyt Keyseren agtede hende. Paa Kronings-Dagen, da hele Hoffet var forsamlet i Hoved-Kirken, bekiendtgiorde Keyseren fra sin Throne en almindelig Forladelse for alle Misdædere i hans Rige. Azema nedkastede sig strax for Thronen, og alle bleve taugse. Keyseren, fuld af Forundring, befalede hende at staae op. Fædernelandets Fader, begyndte hun endelig at sige, din store Siel viser sig i sin fuldkomneste Glands, din Naade udbreder sig i Dag over alle dine Undersaatter; vilde du tillade, at min Fader skulde være den eneste iblandt dem, som blev i sine Lænker, og ikke skulde forene sin Taknemmelighed og sine Ønsker med dit utallige Folk? Han var strafværdig; han fortiente Døden, og du skienkede ham Livet. Et ævigt Fængsel var den retfærdige Straf for hans Misgierning. Men dersom din Retfærdighed er tilfredsstillet, skulde da din Høymodighed ikke lade sig bevæge. Skulde du meddele en almindelig Forladelse, allene for at giøre Lænkerne desto tungere for en eneste? Hav Medlidenhed med den ulykkelige Osakois Alder! Hav Medlidenhed med hans Fortrydelse, og med det han allerede har udstaaet; hav Medlidenhed med hans ælendige Datter, som ikke med Roelighed kan nyde dine Velgierninger, saa længe hun ikke kan dele dem

med

med hendes Fader. Osakois Hierte er luttret ved Ulykke, og renset ved Religionen, som var hans eneste Trost. De stormende Sindslidelser have taget Flugten for Fornuftens Lys; han er, saa at sige, nyefødt, og han vil fortiene, at man skal forglemme hans Feyl, ved den Begierlighed han har efter at være god. Jo mere uværdig min Fader synes at være til din Naade, Stormægtigste Keyser! jo mere Ære er det for dig, at du beviser ham den. Osakoi kan have forglemt sig selv, men aldrig havde Azema's Fader kundet meddele hendes Blod Følelser af Ærbødighed og Troskab, dersom de ikke havde havt Sted hos ham selv. De vil igien faae Overhaand hos ham, jeg sværger det ved dig, store Keyser! jeg sværger det ved mit Liv, som jeg tilbyder dig for min Faders Befrielse. Hvad har du at befrygte? At man staaer efter dit Liv? O! det er i Sikkerhed, Gud vaager over dig og dette Rige, som tilbeder dig. Lad din Naade have frit Løb, og taal ikke, at jeg allene skal fælde Bedrøvelses-Taarer paa en saa herlig og for Folket saa lykkelig Dag.

Azema havde neppe holdt op at tale, forend mange tusinde forenede Stemmer udraabte: Naade! Naade! o Fædernelandets Fader! tilgiv Osakoi for hans dydige Datters Skyld, paa Knæe bede vi derom.

Aldrig havde saa stor en Mængde Folk bedet om Naade, ved saa høytidelig en Leylighed. I, mine troe Undersaatter, sagde endelig Keyseren, I, som altid ere og skal blive mine Born, for eders Taarers Skyld, giver jeg Osakoi hans Friehed Jeg ønsker, at denne Naade maae kalde Dyden tilbage i hans Siel, og giøre ham værdig til at holdes for Fader til Azema, og for en Ven af hans Keyser. Den Dolk, som en hemmelig Morders Haand saa ofte har blottet imod mig, forfærdede mig aldrig. Jeg søgte Intet, uden eders Lyksalighed, jeg vilde rive eder ud fra eders Forfædres Barbarie, giøre eders Sæder mildere, og bringe Kunster og Videnskaber i Anseelse i disse grove Lande. Paa samme Tid, da jeg giorde mig Umage for, at giøre eder forfærdelige for Fremmede ved eders Vaaben, saa søgte jeg tillige at vænne mine Medborgere til den Selskabelighed, om hvilken de tilforn ikke engang havde noget Begreb. Virkningen har langt overgaaet mit Haab. Naar Menneske-Kierlighed taler, saa er Hiertet dydigt. Der er næsten fra dette Øyeblik af, at jeg nyder Frugten af mit Arbeyde. Jeg regierer nu over Mennesker, jeg lever iblant mine Born, og bliver beskiermet af mine Venner. Min Ære kan ikke stige høyere; end ikke engang min Død kan afbryde eders Lykke, da jeg efterlader eder en Moder, som elsker eder, og, som vil giøre alle Ting, for at befordre eders Velfærd.

Denne

Denne Hændelse giorde langt fra ingen Hinder i Kronings-Festen, men meget mere giorde den langt herligere. I dette Øyeblik udgiorde Folket i Moskau ikkun en eneste Familie. Man omfavnede hinanden, man fældede Taarer, og forglemte alt Had og Fiendskab. Alting var opfyldt med Keyserens, Keyserindens og Azemas Berømmelser.

Kort efter Kroningen drog Hoffet tilbage til Petersborg. Osakoi, som allerede var kommen ud af Fæstningen Schlüsselborg, ventede efter Keyseren, for paa Knæe at takke ham for hans Forladelse. Azema førte ham selv til Thronen, og man saae nu, at denne gamle graahærdede Mand ikke meget længe kunde benytte sig af Keyserens Naade. Da han var nedtrykt af Aar, udmattet af Bekymringer og Fortrydelse, og ikke længere vant til Dagens Lys, saa faldt han i Afmagt i Azemas Arme da han gik ud fra Audientzen hos Keyseren. Han var neppe kommen til sig selv igien fra denne første Svaghed, førend han paa nye faldt hen uden Følelse. Hans udmattede Livs-Aander kunde ikke udholde saa mange adskillige Anfald, han forblev i en Art af Sove-Syge, som lagde ham i Graven, inden tre Dages Forløb. Azema var utrøstelig; næsten første Gang i hendes Livs Tid understod hun sig, at oplofre hendes Øyne til Osakoi, og at kalde ham med det søde Fader-Navn.

Men hun skulle ikke længe nyde denne Lykke. Hun havde henbragt hendes Ungdom i Bedrøvelse, og det loed som Skiebnen endnu ikke havde udtommet sine Pile imod hende.

Keyserinden tog oprigtig Deel i Azemas Bedrøvelse. Hele Hoffet efterfulgte hendes Exempel, og viiste sig ligeledes bedrøvet. Keyserens Yndling, Catharinas Fortroelige, for hvis Bevaagenhed hele Hoffet umagede sig, kom ligeledes og ydmygede sig for den nye Favoritinde, da han paa den anden Side ødelagde Folket ved det han misbrugte den ham betroede Magt. Det vil ikke være af Veyen, at blive noget nøyere bekiendt med denne Mand, hvis forunderlige Lykke og særdeles Fald haver sat hele Europa i Forundring.

Menzikof var en liden Postei-Bager-Dreng; Lykken opløftede ham til den høyeste Spidse af Ære og Rigdom, og, hvilket er mere sædvanligt i Rusland end i noget andet Land, styrtede ham ned igien i Støvet paa den allerforskrækkeligste Maade. Keyseren drog ham først ud af hans nedrige Tilstand, og giorde ham til sin Page, og det, at han opdagede det Oprør Printz Amilka spandt paa, banede ham en nye Vey til hans Herres Fortroelighed, som strax derefter giftede ham med en Froken Arsemof, som var af en af de fornemste Familier, rig og dydig,

dydig, og havde fortient et bedre Endeligt. Han kunde hverken læse eller skrive, neppe var det, at han lærte saa meget, at han kunde underskrive sit Navn, men i hans store Lykke vilde han skiule denne Uvidenhed, og stille sig an, som han kunde læse. Dog var det just denne Uvidenhed som reddede hans Liv ved den Undersøgelse imod Stats-Betienterne, som havde giort Underslæb og ladet sig bestikke, da han beviiste for Dommerne imod de Vidner, som anklagede ham, at han virkelig hverken kunde læse eller skrive, og altsaa var bleven bedragen af hans Under-Betientere. Han havde megen naturlig Vittighed, og en god sund Forstand og Skiønsomhed, saa og en meget levende Indbildnings-Kraft, saa han i et Øyeblik kunde forestille sig en Sag fra den rette Side. Han var af et stort Genie, som var i Stand til at fatte de største Anslag, og særdeles havde han den rare Gave at herske, som man ellers ikkun faaer ved megen Erfaring og Arbeyde. Keyseren giorde ham til Russisk Fyrste, til den fornemste Stats-Minister, til Feldtmarskal, og Ridder af sin Orden. Han eyede umaadelige Godser, paa hvilke han kunde tælle over hundrede og halvtredsindstyve tusinde Familier. Keyseren giorde ham til Rigs-Fyrste, og gav ham Hertugdommet Cosel i Schlesien. Kongerne af Dannemark, Preusen og Pohlen beærede ham med deres Ridder-Ordener, og gave ham anseelige Pensioner. I Frankerig søgte

han om at faae den Hellig Aands Orden; men, uden at svare ham, at denne Orden allene var for souveraine Fyrster, eller Printzer af de ældste Huse, lod man ham blot vide, at ingen, som ikke var Rommersk-Catholsk, kunde faae den. Alle Hoffer, undtagen det Franske, gave ham den Titel Durchlauchtighed. Efter Peter den Førstes Død, ryddede han ved sin Anseelse alt det af Veyen, som kunde hindre Keyserinden i at bestige Thronen. Imidlertid Keyserinden regierede, skaanede hun ham mere, end hun havde Fortroelighed til ham. Statsinteressen var deelt imellem dem. Catharina vilde see hendes Datter Princesse Elisabeth paa Thronen, (hvilken hun siden ogsaa virkelig besteeg) og Menzikof vilde gifte sin Datter med den unge Printz Alexiowitz, en Søn af den ulykkelige Zarowitz, og sætte ham paa Thronen. Han lod ogsaa, saa snart Keyserinden var død, Peter den Anden udraabe for Keyser, og lod denne unge Monark, som ikke var mere end tolv Aar gammel, holde Forlovelse med hans Datter. Han selv erklærede sig for Rigets Regent og Generalissimus, og vidste nu ikke mere af nogen Grændser at sige. Da han var allene den, som beherskede Keyserdømmet, saa skaffede han alle dem bort, som han havde Mistanke til, og forfulgte alle de gamle Bojarer, som formedelst deres Adel syntes at være sikkre for hans Forfølgelser. Hans Tyrannie varede imidlertid kun kort. Den

Dolgo-

Dolgoruckiske Familie, som var en af de anseeligste i Rusland, forbandt sig med Grev Ostermann, og nogle andre, og giorde Ende paa Menzikofs forfærdelige Magt. Thi paa en Tid, da han befandt sig upasselig, skyndte de sig til Peters Hof, hvor Keyseren opholdt sig, og udvirkede en Befalning hos ham, at tage denne Minister fast. Da man havde givet ham til Priis for Pobelens Beskiemmelser, forte man ham bort til de længst bort liggende Orkener i Siberien. Menzikof havde misbrugt sin Magt, og ikke kiendt sig selv i sin mægtige Tilstand; i hans Landflygtighed fandt han sig i sine Omstændigheder, og beskæftigede sig allene med at opdrage sin Son og Datter. Han bar sin Ulykke taalmodig, levede som en Philosoph, døde som en Christen, og fortiente de Taarer mange fældte over hans Grav. Lykke og Ærgierrighed forderve de beste Gemytter. Menzikof havde altid været en stor Mand; han blev en Tyran, da han kom alt for nær til Thronen.

Jeg kommer igien til min Historie. Den listige Menzikof, da han saae, i hvilken Naade Azema stod hos Keyserinden, som ligeledes var i stor Anseelse hos hendes Gemahl, forglemte intet, for ved hendes Bevaagenhed at formere sin Anseelse. Han kunde ikke tilbyde hende sin Beskyttelse; thi Azema, saasom hun var dydig og høyst uegennyttig, saa besad hun ligesaa me-

get sit Herskabs Fortroelighed, som han selv. Han meente at angribe hende paa den Side, som gemeenlig er saa svag hos Fruentimmerne, jeg mener ved den Kierlighed, som har sin Oprindelse af Forfængelighed. Han beromte hendes Skionhed, beklagede hendes Ulykke, ophoyede hendes Magt, og søgte ved de storste Venskabs Forsikkringer, at bane sig Vey til hendes Hierte. Azema tog sig noye i Agt for denne Smigren; hun havde hendes forrige Elendighed stedse for Oyne, og lod sig derfor ikke forblinde af hendes nærværende Lykke. Hun agtede ikke meget, at man rosede hende for hendes Skionhed, hendes Forfængelighed blev ikke opvakt ved hans Hykklerie, og saasom Menzikof var gift, saa ansaae hun hans Opvartninger som en Fornærmelse og en virkelig Misgierning. Menzikof lod sig ikke afoiise. Han loed saa ofte som han var forelsket i hende, at han tilsidst blev det virkelig. Han blev ligesom rasende, da han fik Afslag, og forsøgte ved sine Tilhængere at giore Osakois Datters Opforsel mistænkt. Han forfulgte hendes Slægt, paadigtede dem strafværdige Anslag, og lod sig mærke med, at Azema meget vel kunde have Deel deri. Disse Bagtalelser, som man forst lod udsprede ved ringe Folk, bleve ogsaa snart bekiendte ved Hoffet. Ministeren lod dem fortælle for sig i hele Hoffets Nærværelse, og syntes at være forskrækket over denne Esterretning.

Han

Han skyndte sig til Azemas Kammer, aabenbarede hende sin Frygt, og forsikkrede hende, at hun havde alle Ting at befrygte for dette opspundne Forræderie. Jeg agter Dem for høyt, sagde han, at jeg skulde fæste Troe til dette offentlige Rygte; imidlertid nævner man Dem udtrykkelig, og mit Herskabs Liv synes at være i Fare. Min Pligt er at aabenbare saadant, men da jeg er forsikkret om Deres Uskyldighed, saa lover jeg Dem at tie, dersom De vil belønne min Kierlighed: efter mine Tanker betaler De ikke en Tieneste for dyrt, som sætter Deres Ære og Liv i Sikkerhed.

Azema svarede i Begyndelsen allene med at græde, men dette sidste Forslag ophidsede hende til Vrede. Printz, sagde hun, Uskyldigheden kan kun svagt forsvare sig med Ord, min frygtsomme Tunge finder ikke Grunde nok til at overbevise Dem. Deres skammelige Medlidenhed vanærer mig, og retfærdiggior mig ikke. Dersom jeg er strafskyldig, og vores Beherskeres Liv er i Fare, saa er De en meget troelos Minister, naar De vil redde mig fra den Straf jeg fortiener. Men er jeg uskyldig, hvorfor vil De da sværte mig uden at jeg fortiener det. Folg mig Printz, en oplyst Dommer skal domme i vores Sag! strax derpaa vilde hun begive sig til Keyserindens Kammer, hvor Keyseren ligeledes befandt sig. Menzikof, som blev forstrækket

over hendes Forehavende, og som havde Aarsag til at frygte for alle Ting ved dette Forhør, søgte forgieves at forhindre hende, og at overtale hende til at falte andre Tanker; hun laae allerede for Keyserindens Fødder. Allernaadigste Frue, sagde hun, jeg tilbyder Dem mit Hoved; Menzikof understaaer sig at anklage mig for den største Misgierning. Han taler om et afskyeligt hemmeligt Mord, som jeg skal have opspundet. Forgieves haver jeg fordret af ham, at han skulle erklære sig nærmere, han vil tie, og denne Taugshed skal jeg betale med den skammeligste Priis. Jeg beder Deres Majestet, at De i Deres Nærværelse vil lade ham forklare denne Hemmelighed, til hvilken han allene har Nøglen. Hverken Keyseren eller Keyserinden kunde begribe det ringeste af det Azema sagde, de spurgte Menzikof om Sammenhængen. Hvor listig en Hofmand end er, saa er han dog ikke altid forbereed nok til at svare. Menzikof loed vel, ligesom han fortalte alt hvad han vidste om denne Sag, og lovede tillige at indhente nærmere Efterretning om denne foregivne Sammenrottelse; men Keyseren saae meget tydelig, at denne Yndling ikke havde troet, at hans Bedragerie skulle blive bragt for Thronen. Med al Rette skulle denne nedrige Streg styrtet Menzikof, men formedelst syve Aars troe Tieneste havde han dog ikke tabt Monarkens Gunst, om hans Bagvaskelse ogsaa var bleven opdaget. Efter denne Hændelse steeg

Aze-

Azemas Anseelse endnu høyere hos Keyseren, Keyserinden, saavel som hos hele Hoffet, og hun havde i det ringeste den Fordeel deraf, at hendes Fiender en Tidlang efterlod deres Forfølgelser.

Keyseren nærmede sig imidlertid til sit Endeligt; han var udmattet af stærke Arbeyde, omendskiont han endnu ikke var gammel, og han følte Døden. I hans sidste Øyeblik skyndte han sig, saa at sige, med at formere sine Æreminder. I Petersborg, som han havde bygt midt i en Morads, var der allerede over halvtredsindstyve tusinde Huse og prægtige Palladser. Det Balthiske Hav var skiult af hans Skibe; Kronstad blev beskyttet af Dæmninger, som vare oprettede midt i Havet, og af hundrede Kanoner, og tilbød Skibene en sikker Havn. Hans længstbortliggende Landes Grændser vare forvarede med Fæstninger, og havde ikke længere nødig at frygte fiendtlige Indfald. Nye Love, en vel indrettet Politie, Kunster og Videnskaber, som stedse kom mere og mere i Anseelse, alt dette bar Vidne om Zarens høye Siel, store Forstand, og særdeles om den Kierlighed han havde for sit Folk. Uagtet han var upasselig, og hans hele Hof indstændig raadte ham derfra, saa vilde han dog være tilstæde ved Vanders offentlige Indvielse, som skeer meget høytidelig hos Russerne paa Strømmen Hellig tre Kongers Dag. Man gior en Aabning i Isen, over hvilken oprettes et

Telt,

Telt, hvori der læses Messe. Keyseren forkiolede sig ved denne Ceremonie, og en hidsig Feber endte hans roesværdige Liv. Catharina blev strax udragbt for Keyserinde. Denne Monarkinde lod Fyrst Menzikof beholde alle de Entbeder han tilforn havde havt, ikke just fordi hun var ham saa særdeles bevaagen, som meget mere af Stats-Klogskab, og Hoyagtelse for hendes Gemahls Erindring. Hun giorde sig imidlertid ogsaa en Fornoyelse af offentlig at vise den Fortroelighed hun havde til Azemas Dyd.

Jeg vil her ikke fortælle alle de smaa nedrige Hyklerier, med hvilke Menzikof søgte paa nye at sætte sig i Gunst hos Azema; disse Smaating vilde kun passe sig slet til de vigtige Begivenheder, paa hvilke et stort Keyserdoms Skiebne ofte beroer. Omendskiont Menzikof efter Peter den Stores Død endnu stedse blev i Naade, og den første Person efter Keyserinden, saa mærkede han dog, at Catharina meget noye gav Agt paa ham.

Den Gang vare der tvende Hoved-Partier i Stats-Raadet. Man søgte at overtale Keyserinden til at udnævne sig en Efterfølger. Catharina tænkte, hvilket ogsaa var billigt, paa hendes Datter Princesse Elisabeth; men det andet Parrie ønskede at see den unge Printz Peter, en Søn af den ulykkelige Zarowitz, paa Thronen. Menzikof billigede offentlig Keyserindens

Valg,

Valg, men underhaanden giorde han sig ved sine Tilhængere al Umage for, at giøre det frugteslos, og søgte hemmelig at skaffe den unge Printz et stærkt Anhang. Imidlertid alting saaledes var i Bevægelse, begyndte Menzikof paa nye at opvarte Azema. Hans heftige Kierlighed, som atter brød los, vilde nu ikke lade sig temme. Da han ikke længere kunde forstille sig, og domte om alle andre efter sig selv, saa aabenbarede han Azema alle hans vidt udseende Anslag, samt de Midler, han vilde betiene sig af, hvilke efter hans Tanker ikke kunde slaae ham feyl. Han vilde sette Jarowitzes Søn paa Thronen, og gifte ham med sin Datter, sit eget Ægteskab vilde han lade ophæve, og derpaa tilbyde Keyserindens Favoritinde sin Haand. Dette var det afskyelige Anslag, denne Minister havde fattet. Azema blev forskrækket, og var alt for redelig og dydig til, at hun skulde besvare Menzikof anderledes end med Foragt. Den Afskye hun havde for saadan en Sammenrottelse, i hvilken man ogsaa tænkte at faae hende til at tage Deel, foraarsagede, at hun svarede meget haardt. Endelig kunde hun ikke holde sig længer, men løb til Døren, og forsikkrede, at hun ikke kunde dølge saa skielmsk et Forehavende for Keyserinden. Herudover blev Menzikof gandske rasende, og gik los paa Azema med den blotte Kaarde. Da Stephanine, som var i det næste Kammer, hørde denne Allarm, saa løb hun

til,

til, og kastede sig imellem Ministeren og hendes Moder, hvorved Stødet traf hende, saa hun styrtede i hendes Blod ned for Azemas Fødder. Dette var endnu ikke nok, men Keyserinden, som ofte besøgte Azema meget fortroelig, traadde ind i Kammeret just i samme Øyeblik, da denne forfærdelige Scene gik for sig. Hvor forskrækket blev hun ikke! Azema laae paa hendes Datters Legeme, og søgte at stille Blodet, som randt af dette uskyldige Offer, Kaarden, som var falden af Ministerens Hænder, laae paa Gulvet, og han selv stod bleg, skielvende og halv afmægtig. Keyserinden blev nogen Tid staaende ubevægelig af Forskrækkelse. Azema raabte nogle gange: den Barbar! og Menzikof sagde stammende: en ulykkelig Kierlighed, naadigste Keyserinde; — — min Forstand, som jeg ikke var mægtig, — gaae bort, Printz, sagde Catharina, Deres Hoved skal være mig Borgen for dette Barns Liv. — Jeg forlanger ingen Forklaring af Dem.

Man hialp Stephanine strax saa meget man kunde, man randsagede hendes Saar, og fandt dem ikke farlige. Da Azema var bleven noget roeligere fra denne Side, fortalte hun Keyserinden alt hvad der var skeet, og alle denne Ministers farlige Anslag. Catharina blev ligesom uden for sig selv derover, at en Yndling, som havde hende at takke for alle Ting, og som ved hende var det han var, torde have saa dristige

stige Anslag; hun giorde alt hvad hun kunde, for at drive hans Forehavende tilbage. I nogle Dage torde han ikke lade sig see for hende, og endnu mindre for Azema. Hun havde kundet styrte ham aldeles, men Statens Nytte udfordrede, at hun endnu skaanede ham. Da hans Anslag vare aabenbarede, saa kunde de ikke længere giøre nogen Skade. Men denne Stats-Regel, at skaane en mægtig Forbryder, giorde, at Princesse Elisabeth ti Aar sildigere kom paa Thronen.

Stephanine var neppe kommen sig igien, forend Keyserinden blev syg. Menzikof, om hvilken ingen vidste at han var falden i Unaade, havde forrettet sine Embeder, ligesom tilforn; han lod Keyserinden, da hun laae paa sit yderste, underskrive et Testament, hvori hun erklærede den unge Printz Peter for hendes Efterfølger, og Menzikof til Rigets Regent. Azema maatte fornemme den første Prove paa, at han misbrugte sin Magt. Efterat de havde været heftig i Ord tilsammen, og hun endnu engang havde givet ham Afslag, lod han føre hende, hendes Datter og den lille Galubuschka til Lyst-Slottet Oranienbaum, hvor han meget noye lod dem bevogte, og forbød, at lade noget Menneske komme til Dem.

Man

Man kan ikke forestille sig de Forfølgelser hun maatte udstaae paa dette Sted. Enhver Besøgelse, Menzikof aflagde hos hende, formerede hendes Plage. Hendes eneste Trost var, at hun havde hendes Datter hos sig, og at hun kunde drage Omsorg for den liden Galubuschka. Men hvad er det for et Liv, som man maae henbringe i Graad; hvor man hvert Øyeblik maae befrygte sin Skiendsel, og hvor man ikke engang tor ønske sig Døden, at ikke nogle uskyldige Slagt-Offere uden Redning skulle blive forlorne! i denne sørgelige Tilstand vare allerede sex Maaneder forløbne, uden at Azema havde havt et Øyebliks Roelighed. Endelig blev hun gandske uformodentlig befriet fra hendes Forfølgeres Tyrannie.

Man erindrer sig endnu en vis La Motte, hvilken Azema havde bragt med sig fra Paris som Kammer-Tiener. Denne troe Tiener blev bevæget af sin Frues Ulykke, og besluttede at sætte hende i Friehed. I den Tid han havde opholdt sig her i Riget, havde han lært saa got at tale Russisk, at han endogsaa bedrog de Indfødte. Han forklædte sig som en gemeen Arbeyds-Karl, gik til Oranienbaum, giorde sig bekiendt med sine Lige, og kom endelig, ved Hielp af en Kone, som yndede Azema, lige ind i hendes Kammer. Samtalen gik i Begyndelsen ud paa Menzikof, hvorledes han misbrugte

den

den uindskrænkte Magt han havde, og at man maatte frygte for alle Ting af en Karakter saa rasende som hans. Slutningen blev, at man kunde ikke redde sig paa anden Maade, end med Flugten; den var vanskelig, men dog ikke umuelig. La Motte havde i Forveyen betænkt alle Ting. Frosten, som nu just begyndte, og som i disse Lande skiuler Strømme og Floder, ja Havet selv med tyk Jis, og Snee nogle Fod dyb, vilde aabne dem nye Veye, som tillige vare ubekiendte for de Forfølgere, Menzikof vilde sende efter dem. Han bestemte Azema en vis Time om Natten, da hun tillige med Stephanine, den lille Galubuschka og La Motte satte sig paa tvende Slæder. Alt hvad Osakois Datter fik bort med sig af hendes store Rigdomme, var et Chatol. Det er neppe mueligt, at man kan forestille sig denne farlige Reyse. Man maatte søge at undgaae alle banede Veye, alle Stæder, ja endogsaa den ringeste Lands-Bye, og derimod reyse igiennem forfærdelige Skove, gaae over det Bothniske Hav, see Hestene, paa hvilke man maatte forlade sig, gandske udmattede, uden at man kunde faae andre i deres Sted; og foruden alt dette maatte man udstaae den stærkeste Kulde og en forfærdelig Hunger.

Endelig naaede de de Svenske Grændser, hvor de forfriskede sig noget, forend de gik til Stokholm. Dog troede Azema, at hun endnu

var hendes Tyran alt for nær, hun var bange for, at man igien skulde udlevere hende til Menzikof, dersom han fik at vide, hvor hun opholdt sig, derfor lod hun forhøre om et Fransk Skib. Men da der var ingen i Havnen, saa gik hun om Bord paa et Engelsk, som var bestemt til London.

Denne Reyse, paa det Baltiske Hav, som gemeenligen er lang og farlig, særdeles paa saa streng en Tid af Aaret, blev dog endt meget hurtig og uden noget Vanheld. Man kastede Anker paa Themsen den ellevte Dag efter man var gaaet fra Stokholm. Azema, som havde intet hos sig uden hendes Chatol, traadde først ud af Skibet. Et andet Skib kom med selvsamme Vind, hvoraf en Mands Person steeg i Land. Det er Mylord Dullington! det er Azema! hørte man paa en og den samme Tid. Det var Azema en stor Lettelse, at finde saa ædel en Ven i et fremmed Land; aldrig havde saadan en Stytte været hende nødvendigere. To Ord forklarede Azemas Tilstand for Mylord. Formedelst vigtige Forretninger maatte han blive i London den Vinter. Han leyede sig et Huus, og tilbød hende Halvdelen deraf.

Havde Azema været forfængelig og ærgierrig, saa vilde hun meget skammet sig ved hendes nærv ærende Omstændigheder. Hun, som nye-

lig

lig havde været en stor Keyserindes Favoritinde, var paa eengang bleven fattig og Landflygtig: imidlertid var hun i Sikkerhed for Menzikofs Forfølgelser, hun havde beholdt hendes Stephanine og hendes Dyd, som altid giver et ædelt Gemyt den sande Roelighed.

Dullington var meget begierlig efter at vide den smukke Russindes Hændelser, hun fornøyede hans Nysgierrighed. Den unge Galubuschkas forunderlige Redning, Moros Forræderier, Jorevilles Foretagende, Alis Dyd, og de mange Farer, Stephanine og hendes kierlige Moder havde udstaaet, opvakte snart Afskye, snart Medlidenhed hos denne ærværdige Engellænder. Hvorfor, min Frue, sagde han, blive de ædle Hierter altid forfulgte, da de Lastefulde derimod stedse ere lykkelige? havde jeg paa en Tid af ti Aar, siden jeg mistede min Søn, ved Rigdom og Overflodighed igien kundet erstatte dette Tab, saa havde faa Dødelige været lykkeligere end jeg. Alle mine Godser ere i en blomstrende Tilstand, mine Skibe lande lykkelig i Havnen, jeg er ret overvældet af Lykke. Man misunder mig mine Rigdomme, og jeg er dog den ulykkeligste af alle Fædre. Forehold mig ikke, at jeg maaskee engang kan finde min Søn igien. Hvor meget jeg end haver søgt, saa har det dog stedse været forgieves. Han er død! men Himmelen har Medlidenhed med mig, og

derfor sender mig Dem, kiereste Azema, for at lindre min Bedrøvelse. Den viser mig det Middel, ved hvilket jeg skal beskiæmme Lykken og ære Dyden. Mine Midler tilhøre mig ikke længere. Da Forsynet har skildt mig ved min Søn; saa befaler det mig, at jeg skal uddele dem til dydige Ulykkelige. Da jeg veed, at De er langt ophøyet over Stolthed og Egensindighed, saa vover jeg at bede, at De vil antage en Deel af disse Rigdomme. De tillade mig, at jeg antager dette arme Barn for min Søn; han har ingen Fader, og jeg faaer aldrig nogen Søn mere. Afslaae mig ikke denne Bevaagenhed; ved dette allene kan mit Sind komme noget i Roelighed. Hvor haard er De ikke imod sig selv, Mylord, svarede Azema. Mon nogen kan have et dydigere og mere følende Hierte? imidlertid kan jeg for min Person ikke tage imod Deres Tilbud; et temmelig anseeligt Smykke, som jeg eyer, kan sætte Stephanine og mig i den Stand, at vi kan leve roelig for os selv. Paa en anden Tid vilde jeg blive misundelig over den Ædelmodighed De viser imod den stakkels Fader- og Moderløse; jeg vilde ikke ladet den Lykke tage fra mig, selv at udøve den Velgierning. Men nu overlader Himlen allene til Dem at opfylde denne vores Menneske-Kierligheds første Pligter. De nyde denne Fornøyelse, jeg overlader Dem den. Gid han kunde beklæde den Søns Sted, som De haver mistet! jeg tager imod denne Forær-

ring,

ring, sagde Dullington, jeg vil sørge for hans Opdragelse, og giøre hans Lykke. Men Stephanine! — Stephanine, svarede Azema, som opdrages i Middelstanden, skal ved hendes Dyder søge at oprette den Uret Skiebnen har giort hende. Troe mig, Mylord, man finder ikke altid Lykken i Rigdom. Lykkelig er den, som har forsøgt Modgang, og lært at kiende det Tomme, som er i Høyhed, og endnu lykkeligere er den, som er tilfreds med sin Tilstand, og imodstaaer Ærgierrigheds og Forfængeligheds Forestillinger. Dette er en virkelig Lykke, hvilken man forgieves søger efter, saa længe man følger sine Sindslidelser. Den bestaaer i Sinds Roelighed. Vær altsaa ikke længere bange for os; Frankerig, hvor jeg tænker at opslaae min Boepæl, vil forskaffe os et roeligt og behageligt Liv, hvilket jeg aldrig kunde ventet mig ved det Russiske Hof.

Vinteren var just til Ende, og det liflige Land begyndte igien at blive folkerigt. Azema skyndte paa Mylord, at haste med deres Reyse over Soen, men da Mylord havde en vigtig Sag at besørge ved Admiraliteret, saa var han nødt til at blive en Tidlang i Engelland. Han foreslog Azema, at giøre en Reyse med ham paa nogle Dage til et Lyst-Sted, som han havde leyet ikke langt fra Canterbury. Man behøvede ikke mange Anstalter hertil; Azema, Stephanine,

Dullington og Galubuschka reyste bort i en Kareet, og nogle Betientere til Hest fulgte med dem. Om Aftenen, da Hestene gik langsom op af en meget steil Vey, steeg Dullington ud af Vognen, for, uden Forhindring, at see Solen gaae ned, han gik temmelig hurtig, for at komme op paa Spidsen af Høyen. Et Menneske kom frem paa en liden Fodstie imellem tvende Klipper, gik med vilde Øyekast løs paa ham, greb ham i Brystet, og sagde med en svag, og af Suk afbrudt Stemme: Pungen — eller Livet — Mylord, uden at blive bange, svarede: Pungen! — Det lader imidlertid ikke, som I er meget øvet i dette farlige Haandverk, det koster en brav Mand altid meget, at overtræde Ærligheds Grændser, og et Vanheld maae være meget forfærdeligt, naar det bringer ham saa vidt. Her, min Herre, er Pungen, der er ikke meget i den, hvilket gior mig ondt. Jeg er en ærlig Mand, mit Navn er Dullington, besøg mig i London, og betroe mig alle eders Hemmeligheder. Jeg vil snart redde eder af den Ælendighed, som uimodsigelig allene har forledet eder til dette skammelige Haandverk. Imidlertid Mylord saaledes talede, havde Roveren aabnet Pungen, og da han saae, at den var fuld af Gvineer, sagde han til Mylord, med Taarene paa Kinderne: Der, min Herre, tag to tredie Dele af Deres Penge igien, det lidet, jeg beholder, er nok for mig. Himmel! hvor er jeg ikke ulykkelig, at jeg er nødt til dette!

Ney,

Nej, sagde Dullington, alle Pengene tilhører eder, jeg forærer eder dem. Sæt min Oprigtighed og Menneske-Kierlighed videre paa Prove. Menneske-Kierlighed, raabte dette Menneske, i det han faldt need for Mylords Fødder — o! min Herre, følg med mig, og udøv denne Menneske-Kierlighed; vær et Vidne til den forskrækkeligste og meest uforskyldte Elendighed — Tiden er ædel, De er godhiertig! ach! De vil gandske vist blive meget bevæget. — Følg med mig! Kareten kom imidlertid til dem, Lorden gik til Døren, og sagde til Azema: min Frue, Himlen viser os en Leylighed til at hielpe nogle Ulykkelige; De har en Ret til, at dele denne ædle Gierning med mig. De fulgte efter deres Ledsager paa den liden Fodstie, og da de komme omkring Bierget, saae de en elendig Straae-takt Hytte. Et blegt, elendigt og med Pialter beklædt Menneske sad uden for Døren med Hænder og Øyne opløftede til Himmelen. Da han saae saa mange Mennesker, skyndte han sig ind i Hytten igien. Ledsageren løb hen, og overtalede ham til at lade Azema, Dullington og deres Følge komme ind. Retfærdige Himmel! hvilket Skuespil saae man her ved det blege Skin af en Lampe! Paa uselt Straae laae en næsten nogen og halvdød Kone; et nyefødt Barn, i hvilket der næsten ikke var noget Liv mere, laae ved Siden af hende, tillige med to andre Ulykkelige, som vare noget større, og næsten færdige, at qvæles i Graad. Midt iblandt

dem stod just det Menneske, som havde taget Flugten, og betragtede dette Offer med vilde og funklende Øyne, raabende: Forfærdes, barbariske Hierter, lader eder bevæge; disse ere eders Brødre, de ere dydige og omkomme i Elendighed, og I, I svømme i Overflodighed. I det han sagde dette, mødte hans og Dullingtons Øyne hinanden. Min Søn! min Fader! raabte de begge paa eengang. Sønnen vilde flye, men hans skielvende Fødder tillode det ikke; han faldt paa Knæe for sin Fader, Faderen trykte ham paa der kierligste til sit Bryst. Min Søn, min kiere Søn, raabte han, jeg finder dig altsaa igien? Lykkelige Dag! men hvilken Tilstand! see paa mig, jeg tilgiver dig — omfavn mig, min Søn! At vores Ulykke har nu Ende. Ach! raabte Mylords Søn, hvilken Priis bør jeg ikke sætte paa Deres Medlidenhed! Deres Forladelse! men red min arme Kone! mine Stakkels Børn! Døden sidder allerede i deres Ansigter. —

Der var nu ikke længere Tid at tale med hinanden, Betienterne hentede strax alle de styrkende Sager de havde i Kareten. Man lod enhver af disse Ulykkelige tage noget deraf, og de begyndte Tid efter anden at komme sig igien. Azema lod bringe nogle Klæder, for dermed at [illegible] Mødre og Børn. Man bar dem i Kareten, hvor man behialp sig saa godt som man kunde,

kunde, og man kiørte, uden at spilde Tiden, til Canterbury, som var den nærmeste Stad.

Saa snart de vare komne i et Vertshuus, lod Azema denne ulykkelige Familie ikke faae andet end Kiød-Suppe; thi da de i tre Dage efter hinanden havde udstaaet den skrækkeligste Hunger, saa havde deres Liv staaet i Fare ved en hver anden og stærkere Næring.

Glæden tindrede i Mylords Øyne, og han var i en bestandig Afvexling af Frygt og Haab. Man havde ladet alle de Syge bringe i et Kammer, og forlangte at de maatte iagttage den noyeste Taugshed. De henbragte Natten langt bedre, end man havde ventet, og om Morgenen kunde disse ædle Hierter overlade sig til alle de Følelser, som Ærbødighed, Kierlighed og Taknemmelighed virkede hos dem.

Jeg understaaer mig ikke at afskildre denne rørende Scene, da jeg ved min Beskrivelse vilde svække den. Thi man maae tilstaae, at en Fader, som igien finder en Søn, han saa længe har begrædt, en Søn, som faaer Forladelse, da han ikke kunde vente den, som seer sine Børn udrevne af Ælendigheds og Dødens Strube, og som tor kalde den Gienstand for hans ømme Kierlighed med det Navn Ægtefælle, alt dette er noget, man bedre kan føle, end med Ord udtrykke.

Endnu et Optrin formerede denne ærværdige Families Glæde. Dullingron befalede, at man skulde dække Bordet i hans Børns Kammer. La Motte, denne værdige Betient, var just derinde, da den unge Dullingrons Tiener, som var saa ilde skikket til at være Rover, traadde ind. Disse tvende Mennesker saae længe paa hinanden, endelig faldt La Motte den anden Betient om Halsen, og raabte: Min Broder, min kiere Broder! saa skal jeg efter tyve Aars Forløb dog engang finde dig igien? Disse to Brødre kunde ikke komme fra hinanden. Hvor mægtig er du ikke, o Natur!

Da man var staaet op fra Bordet, bade Azema og Dullingron den unge Lord, at fortælle dem, ved hvilke Hændelser de vare faldne i denne forskrækkelige Elendighed. Jeg kan med faa Ord tilfredsstille Deres Nysgierrighed, sagde den unge Lord.

Man kan lettelig forestille sig, hvor inderlig jeg maae have elsket, og endnu elsker denne værdige Ægtefælle, siden jeg for hendes Skyld opofrede min Lykke, min Rang, al min Forhaabning, ja endogsaa den Ærbodighed, jeg var min Fader skyldig. Da jeg havde anvendt alle Midler, for at bevæge ham til at samtykke mit Giftermaal, og jeg desuden var bekymret for mig og min Kiereste, saa besluttede jeg at

forlade

forlade Engelland. Men ach! just i det Øyeblik berovede man mig Betty, og min Fader lod mig sætte i et morkt Fængsel. Hvor blev jeg ikke rasende! jeg bestak mine Vogtere, tog Flugten, bortforte Betty, og gik til Sicilien med et Skib, som just lettede Anker. Jeg var lykkelig; — men kan man være det, naar den, man elsker, ikke er det. Min Pung var tom. Jeg saae allerede den bitterste Armod forud, da en ærlig Kiobmand tilbod os, om vi ville træde i Selskab med ham. Han drev en liden Handel paa Malta, og nogle af de Archipelagiske Oer. Han antog vores faa Kostbarheder for saa meget de vare værd, og lagde for sin Part lige saa meget dertil i Vahre. I faa Aar havde jeg allerede forhvervet noget anseeligt. Jeg levede meget roelig; men der manglede noget i min Lykkesalighed. Naar jeg erindrede min fortornede Fader, saa forsvandt al Glæde af mit Hierte. Min Kone giettede min Bekymring. Velan, sagde hun, lader os reyse! en Fader er ikke altid ubevægelig; vi ville falde ham til Fode, og disse smaa Uskyldige skulle hielpe os at bevæge ham til at forlade os. Jeg havde tre Sonner, to som vare allerede temmelig voxne, og en som endnu laae ved Brystet. Vi gik om Bord paa et Sicilianst Skib, som var bestemt til Engelland. Men neppe vare vi komne i Soen, forend vi maatte overgive os til et Alaierst Rover-Skib, saasom vi saae os for svage til at giore Modstand. Hvor

stor

ſtor var ikke min Fortvivlelſe! min Kone og mine Born ſkulle være Slaver, jeg udoſte de uretfærdigſte Beſkyldninger imod Forſynet. Imidlertid kom et andet Skib, Soe-Roveren haſtede at angribe det. Under Fægtningen ſaae man endnu et komme for fulde Seyl. Der begyndtes en overmaade hidſig Treſning; men da Soe-Roveren mærkede, at han maatte give tabt, kaſtede han mig, min Kone og mine tvende Born i Chaluppen, lagde Ild ved Krudt-Kammeret, og lod ſit Skib flyve i Luften, da han ſelv tillige med os undgik Faren ved det han af alle Kræfter brugte Aarerne. Ach, min allerkiereſte Fader, lad mine Taarer ikke fornærme Dem paa denne lykkelige Dag. — En Son, ſom neppe var ti Maaneder gammel, var bleven paa Dækket med ſin Amme. — Skibet ſprang i Luften. — Himmel! retfærdige Himmel! raabte Azema ligeledes, o lykkelige Dullingron, omfavn Deres Son, ſee ham her i den unge Galubuſchka. — Hvilken nye Forundring! Dullingron, hans Son, og den kierlige Betty, ſogte den ene mere end den anden at viſe deres Kierlighed imod den unge Dreng, og overvældede den ſmukke Ruſſinde med de inderligſte Takſigelſer.

Da Glæden havde ſagtet ſig noget igien hos den unge Lord, blev han ſaaledes ved at fortælle: I denne Barke maatte vi hvert Øyeblik vente Doden, ligeſom Misdædere, der fores til Retterſtædet.

stædet. Vi vare ogsaa gandske vist efter tre Dages Forlob omkomne, dersom en Engelsk Fregat ikke havde taget os ind og bragt os til Portsmouth. Jeg havde mistet min Son, og alle mine Midler; jeg saae vel mit Fæderneland igien, men hvad hialp det mig, da jeg bestandig forestillede mig en fortornet Fader.

Jeg maatte imidlertid gaae de Farer i Møde, som jeg saa meget frygtede for. En medliden Skibs-Kapitain, hvilken jeg havde fortalt min Ulykke, tog mig med sig til London. Jeg erkyndigede mig om min Fader, men ingen kunde give mig nogen Efterretning om ham. Nogle gamle Venner, som vare mig Erkiendtlighed skyldige, bleve følesløse ved min Ulykke, og døve ved mine Bønner; nedrige Slægtninge vilde ikke kiende mig; et eneste Menneske, som havde mig at takke for alle Ting, sendte mig hundrede Guineer, men forbød mig tillige at komme til sig. Jeg havde aldrig taget imod dem, dersom min Kone og mine Børn ikke i en Hast havde behovet Hielp. Med et tungt Hierte maatte jeg drikke denne Beskiæmmelsens bittre Kalk. Jeg dulgte mit Navn, udvalgte mig et ringe Opholds-Sted, og i det jeg ernærede mig ved min ringe Flid, saa troede jeg, at Himlen var træt af at forfølge mig. Paa den Tid kom denne troe Betient, som De her seer, til mig. Han gav mig det Raad, at jeg skulle vove min liden Capital. Forlad mig,

retfær-

retfærdige Himmel, jeg vovede det, som var bestemt til min ælendige Families Underholdning, men Aarsagen dertil var reen; jeg ønskede mig ikke mere Formue af anden Aarsag, end for at giøre min Kones og mine Børns Omstændigheder noget taaleligere. Jeg var saa uforsigtig, at jeg anvendte min liden Credit, og laante fem hundrede Gvineer. I to Aar opslugede Havet al min Forhaabning. Da jeg blev forfulgt for den Gield jeg havde giort, og maatte holde mig skiult, saa overtalede min Kone og denne troe Tiener mig til at skiule os i den Friestad, hvorfra De haver fort mig. Vi levede der af vore Hænders Arbeyde. De behage nu at holde op, allerkiereste Herre, sagde Tieneren, jeg maae fuldende denne sørgelige Historie. Fruens Frugtsommelighed, som svækkede hendes Sundhed, forhindrede os i det Arbeyde, som hidindtil havde ernæret os. Min Herre gav mig Tilladelse til at gaae til Canterbury om Dagen. Jeg gik paa Torvet, og lod mig bruge som Arbeydskarl; det jeg fortiente om Dagen, anvendte jeg om Aftenen til Brød for denne ulykkelige Familie, som ellers ikke havde noget at leve af. Men denne liden Fortieneste fik ogsaa en Ende. Naar man vil fortiene sit Brød i sit Ansigtes Sveed, saa skal man endog give Øvrigheden Penge oven i Kiøbet. Da jeg ikke vilde betale denne Taxt, saa joge Byesvennene mig bort med Hug og Slag. Hvad skulde jeg nu begynde

paa?

paa? Mit Herskab var i den yderste Nod. Fruen var just kommen i Barselseng, og havde været i Livs Fare; hendes ulykkelige Mand var intet uden en blot Beenrad; der var næsten intet Liv tilbage i to uskyldige Born, og jeg selv var saa udhungret, at jeg neppe kunde gaae af Stedet. Jeg besluttede at gribe til det saa meget ydmygende Middel, at anraabe mine Medborgeres Medlidenhed. Skulde man troe det? vores Ulykke rorte ikke en eneste af de rige og gierrige Agerkarle, som vare i Staden. Fuld af Fortvivlelse kom jeg hiem, og da jeg ikke saae nogen anden Redning, saa gik jeg med et bekymret Hierte ud paa Landeveyen. De kom, skielvende og bævende fordrede jeg Deres Pung — Resten veed De. Hvor skammelig denne Gierning end er, saa fortryder den mig dog nu slet intet, thi den har reddet mit Herskabs Liv, og igien giort den beste Fader lykkelig.

Denne Fortælning satte alles Øyne i Graad; dog gav de Glæden snart igien Rum, ved at tænke paa denne lykkelige og saa lidet forventede Forening. Man blev endnu nogle Dage i Canterbury, at de, som vare upasselige, igien kunde komme til Kræfter; Reysen til Lystgaarden gik over Styr, og derimod tog man Veye igien til London. Lord Dullingtons Forretninger havde Ende, og denne værdige Fader, som havde i Sinde at forlade Engelland for ævig, havde overtalet

talet sine Børn, at følge ham til Paris, da han uformodentlig fik følgende Brev:

" Jeg har i Dag seet Dem i Newgate, og De vil neppe holde det for mueligt, at Ridderen af Idreville sidder fangen der. Imidlertid er det min mindste Bekymring. Dersom De endnu har nogen Menneske-Kierlighed, saa maae De komme at troste et Hierte, som er gandske fortvivlet.

Ridderen af Idreville.

Dullington havde virkelig været der om Morgenen, for, efter Sædvane, at uddele Almisse iblandt Fangerne. Saa snart han havde læst dette Brev, løb han til Azemas Kammer, og sagde: De behage at læse denne Seddel, min Frue, Idreville er i Fængsel! jeg maae haste at sætte ham i Friehed. Han floy til Newgate, uden at oppebie noget Svar.

Azema havde havt Tidsfordriv af Idreville, saa længe han allene viste sig for hende, som en elskværdig god Herre, der drev sine Artigheder for vidt. Da han i den ulykkelige Stridighed med Mylord Dullington stod færdig at miste sit Hoved paa Skafottet, havde hun havt Medlidenhed med hans Ungdom. Hun havde Ridderens Mod at takke for hendes Ære og hendes Friehed, og dette havde opvakt hendes Taknem-

melig-

melighed; hans strafværdige Forsæt havde derefter igien giort ham forhadt hos hende. Men Idreville i Engelland, i Fængsel, uden Tvivl i den største Elendighed, og anraabende Dullingtons Menneske-Kierlighed, dette opvakte saadanne Følelser i den smukke Russindes Hierte, som tilforn havde været hende ubekiendte.

Dullington kom imidlertid til Newgate, og omfavnede sin gamle Ven. Hvorledes, sagde han til Ridderen, er De kommen i dette forskrækkelige Opholds-Sted, som allene er for Misdædere. Kiere Dullington, sagde han, min grusomme Tilstand er det mindste som bekymrer mig; men dersom De endnu elsker mig, saa red en Elendigs Liv, som af Venskab for mig staaer Fare at lide den skammeligste Dods-Straf. Moro, — — jeg veed, hvad De vil sige mig; — — men Moro er nu dydig; han har tregange reddet mit Liv, og nu skulde han for min Skyld komme i Boddelens Hænder? befrie ham, kiereste Ven, jeg maae opfylde de Pligter, jeg er Taknemmelighed skyldig, forend jeg tænker paa min egen Trang.

Viis mig noget Middel at tiene Dem, — sagde Lorden, jeg er færdig. Et hvert Øyeblik, som De bliver paa dette forfærdelige Sted, igiennemborer mit Hierte, Azema, som er ligesaa meget Deres Veninde, som jeg er Deres Ven,

venter efter Dem med Utaalmodighed. Azema, her? svarede Ridderen. Paa en anden Tid vilde dette foraarsaget mig den største Glæde. Nu har hun Ret til at hade mig; jeg maae i hendes Øyne være et Uhyre. En ulykkelig Kierlighed, som jeg ikke kunde tvinge, min flygtige Ungdom — hvor straffværdig er jeg ikke, lader os ikke tale mere derom. — Dog, da Azema er her, saa har hun uden Tvivl fortalt Dem alle Ting; jeg vil altsaa i en Hast give Dem nogen Underretning om mine Tildragelser.

Jeg kom ikke ud af det Fængsel, hvori Stor-Mesteren havde sat mig, førend vi gik om Bord paa en Galey, som blev udsendt imod de Vantroende. Vi angrebe tvende Søe-Rover-Skibe fra Tunis; jeg sprang ind paa Dækket af det fornemste, Moro, som ikke vigede fra mig, fulgte efter mig. Morerne omringede os, og deres Mængde blev stedse større. Jeg var saaret overalt, jeg stod Fare for at blive fangen, men Moro søgte at redde mig, han slog de hidsigste af Fienderne tilbage, og tog det Øyeblik i Agt, da Fienderne vigede tilbage, og forundte ham Aande-Rum. Han tog mig i sine Arme, styrtede sig i Søen, svømmede af Sted med mig, og kom, som en Seyervinder, igien om Bord paa vores Skib. Imidlertid var vores Galey bleven Læk overalt. Vi maatte vinde Seyer eller døe. Trefningen begyndte med nye Hidsighed; da et

af

af Soe-Rover-Skibene imidlertid var skudt i Sænk, saa fik vi noget mere Mod. De andre to bleve snart tvungne til at give sig; og fem Dage derefter løb vi ind i Havnen ved Malta, for at lade vores Skib igien sætte i Stand.

Den tilstundende Vinter bevægede mig at bede Stor-Mesteren om Tilladelse, at reyse til Frankerig. Men hvor stor var min Forundring, da jeg fik at vide af ham, at mine Paarørende havde bedet ham om, at nægte mig denne Tilladelse. Jeg igientog min Begiering; men han blev ubevægelig. I min Raserie og Fortvivlelse herover opførte jeg mig saa uanstændig imod ham, at han blev nødt til, ikke allene at afslaae mig at tale med sig, men end ogsaa at lade mig forkynde Arrest. Min Hidsighed tillod mig endnu ikke at bruge Eftertanke; denne milde Straf tiente ikke til andet, end at giøre mig endnu mere forbittret. Moro søgte forgieves at giøre mig Forestillinger, jeg vilde ikke høre ham. Han havde mig at takke for sit Liv; og i min Overilelse havde jeg selv nær berøvet ham det; altsaa taug han, og var fornøyet med, at han ved en blind Lydighed kunde overbevise mig om sin Troeskab og Taknemmelighed. Han satte sig ikke længer imod mit Forsæt, at jeg vilde nedlegge min Ridderlige Stand, anden Gang forglemme min Pligt, og undflye Stor-Mesterens indbildte Forfølgelser. Han bemægtigede sig en stor Bar-

ke, forførte sex tyrkiske Slaver, og midt om Natten overlode vi os til det ubestandige Hav.

Vi gjorde os forgieves Umage for at overtale vore Matroser til, at gaae til Kysterne af Provence, vi vare ikke stærke nok, og altsaa maatte vi finde os i, at de seylede til Constantinopel, hvor vi ogsaa lykkelig ankom. I denne Hoved-Stad opvaktes min Kierlighed til Azema paa nye. Min troe Moro, min Ven, min Spion, min hele Tilflugt paatog sig at udforske hende. Han besøgte Ali, denne fornuftige Tyrk, om hvilken jeg havde hørt saa meget got; men Azema var allerede bortreyst Til min største Ulykke havde jeg ingen flere Penge, og Moro, som var bleven kiendt, hvor forsigtig han end var, saae sit Liv i Fare. Da jeg altsaa ikke kunde følge Azema til Rusland, saa fattede jeg det Forsæt, at gaae til Frankerig; en Capitain fra Marseille tog mig med paa mit Ord; og jeg saae mit Fæderneland igien, men med Skamfuldhed og rasende Hierte

Kiereste Ven, hvilken Tidende fik jeg ikke strax ved min Ankomst! min Fader, som var meget vred paa mig, og som ufeylbarlig var bleven endnu mere opbragt imod mig ved Stor-Mesterens alt for sandtfærdige Beretning, havde giort mig arvelos En Broder, hvilken jeg elskede lige saa høyt, som mig selv, havde fundet Behag

hag i denne Grumhed. Ved denne Efterretning blev jeg sat gandske uden for mig selv. Jeg reyste strax til Rouen, hvor min Broder beklædte en anseelig Post i Parlementet. Jeg var saa fræk, at jeg skrev ham til, og fordrede ham ud. Min Broder havde en lang Tid været Officier; han var ligesaa tapper som jeg; men da han var ældre, burde han ikke da ogsaa have været fornuftigere, burde han ikke havt Medlidenhed med mig, og vegret sig ved at tage imod denne skammelige Tvekamp?

Jeg fik det Svar, at han vilde møde mig paa det bestemte Sted; vi kom ogsaa begge paa engang derhen. Saa snart jeg saae ham, blev jeg bleg, og det lod ligesom alt mit Mod vilde forlade mig, da jeg stod færdig at begaae saadan en Last. Min Broder, som tænkte langt anderledes end jeg, befalede mig at forsvare mit Liv, kaldte mig forsagt, greb til Kaarden, og tvang mig til ligeledes at trække ud for at forsvare mig. Vi fægtede ved Indgangen til en liden Lund, og ved mine hurtige Stød bragte jeg min Broder til at vige. Moro havde ikke forladt mig, han havde skiult sig nogle Skridt fra Fægte-Pladsen, for i Nødsfald at være ved Haanden. Paa engang kom fem Mennesker ud af Skoven, jeg kiendte min Fader iblandt dem, de anfaldt mig bag til. Ved det Skrig, jeg gav fra mig, kom Moro frem, han gik los paa

disse Uværdige, og søgte at redde mig. Min Broder satte sig imod ham, hans Kaarde sprang i Stykker, og han faldt farlig saaret til Jorden. Nu begyndte min Fader en nye Kamp, hvilken Moro paatog sig at udføre imod ham og tvende af disse Rovere. Seyeren var ikke længe uvis, min Fader fik tvende Stik, og faldt ned for Moros Fødder; den ene af hans Følge havde samme Skiebne, og den tredie tog Flugten. Herpaa slap de andre ligeledes mig, og fulgte deres Staldbroder.

Retfærdige Himmel, du veed best hvorledes jeg var til Mode ved dette Skuespil! min Fader, og min Broder, begge i deres Blod! tog jeg Flugten, saa var jeg skyldig i min Faders Død, men blev jeg tilstæde, saa mistede jeg mit Hoved ved Bødlens Haand. Dog alligevel besluttede jeg det sidste. Moro løb til min Broder, og jeg til min ulykkelige Fader. Han laae endnu i Besvimelse. Han havde faaet et Stød i Axelen, og det andet igiennem Armen. Jeg forbandt hans Saar med mit Forklæde, og havde den Glæde, at see ham igien aabne sine Øyne. Formedelst Moros Omsorg kom min Broder ligeledes til sig selv igien. Jeg kastede mig ned for min Faders Fødder. Hvad jeg har giort, allerkiereste Fader, saaledes begyndte jeg at tale; — — men en Trampen af Heste forhindrede mig at sige mere. Lev vel, sagde jeg med en dyb sukkende

Stemme

Stemme til ham, De bekommer Hielp, — De veed selv best om jeg er skyldig, — lader os tage Flugten Moro. Vi skyndte os strax ind i det tykkeste af Skoven, for at komme desto længere bort fra Lande-Veyen.

Den Ulykke, jeg havde havt, var i Henseende til sine Omstændigheder saa græsselig, at jeg ikke kunde vente mig den mindste Sikkerhed i Riget. Vi vandrede hele Natten igiennem, og kom den anden Dag tidlig om Morgenen i Egnen omkring ved Staden Dieppe. Vi torde ikke gaae derind, men blev ved at fortsætte vores Reyse langs med Kysten. Vi kom til en Fisker-Barke, vi bode Eyeren nogle Lovisdor, at han skulde bringe os over til Engelland, hvor vi ogsaa lykkelig kom hen i mindre end tredive Timer.

Her vil jeg ikke igientage den Elendighed, i hvilken jeg formedelst min yderlige Fattigdom blev styrtet, og som jeg to Aar efter hinanden maatte udstaae. Min Fortrydelse, og mine Tanker vare mine største Pinsler. Min Fader og min Broder, hvis Saar igien bleve lægte, omendskiønt de fuldkommen kiendte min Uskyldighed, vare dog saa grumme, at de lode mig fordomme som en Fader-Morder. Jeg fik dette at vide — Ach, kiereste Ven, forlad mig mine Taarer — —! da jeg dog troede, at jeg var forladt af hele Verden, saa tilbod man mig Tiene-

ste ved de Tropper, som man sendte til Jamaika, for at formere Besætningen. Jeg takkede Himmelen for denne Velgierning, og reyste derhen. Moro, denne eneste Ven som jeg havde, og der ligesom jeg var fordømt, fulgte med mig; han var den eneste, jeg havde Fortroelighed til, og som kunde troste mig. Vores Lykke, sagde han en Dag til mig, kommer allene an paa vores Flid. Hvorfor vil vi ikke benytte os af det vi kan spare af vores Sold? dersom De vil tillade mig det, saa vil jeg paatage mig denne Umage. Jeg biefaldt hans Forslag. Moro giorde mig bekiendt med en Skipper, som selv eyede et Kiøbmands-Skib, og paa en Tid af syv Aar havde vi allerede forhvervet os ni tusinde Gvineer. Denne liden Lykke satte Mod i os, og giorde os begierlige efter igien at see London. Vi afsagde de Vahre, som vi havde bestilt til næste Aar; ja jeg giorde endnu mere. I Steden for i egen Person at betale en vis Rigby, som jeg havde havt at bestille med, saa sendte jeg ham en Vexel paa to tusinde Pistoler paa en af vore Correspondenter. Vi reyste bort. Men, kiereste Dullington, hvilket Tordenslag, da vi ved vores Ankomst fik at vide, at vores Correspondent havde giort Bankerot. Jo mere man har udstaaet, jo vanskeligere er det at skikke sig i en uformodentlig Ulykke. Jeg havde i Fortvivlelse giort Ende paa mit Liv, dersom Moro ikke havde forhindret mig. Da jeg var i denne forstrækkelige

Til-

Tilstand, saa loed det ligesom Lykken paa eengang igien vilde erstatte mig alle Ting. Jeg fik den Tidende, at min Fader i sin sidste Time havde fortrodt sin Strænghed, og bevidnet min Uskyldighed; min Broder, som ligeledes var rørt af sin Samvittighed, lod søge efter mig i alle Riger og Lande, for at giøre mig til sin Arving. Der gives Øyeblikke, i hvilke den største Lykke ikke kan giøre noget Indtryk paa et ædelt Hierte; men jeg maae tilstaae, at jeg neppe kunde styre mig selv i min Glæde over denne Efterretning. Men ach! de forskrækkeligste Afgrunde ere ofte skiulte med Blomster. Jeg havde i Morges tidlig neppe sat min Fod paa Gaden, førend jeg blev omringet af en Snees Stykker af Rettens Betientere. Jeg værgede mig, Moro hialp mig; og vi begyndte temmelig at redde os ud fra vore Fiender, uden egentlig at vide, hvorfor de angrebe os; men Pøbelen antog deres Partie, og vi maatte give os fangne. Man bragte os i dette Fængsel, og her fik jeg først at vide, at Rigby havde ladet mig sætte for de to tusinde Guineer, jeg var ham skyldig. Jeg kan betale dem, men, kiereste Ven, Moro blev kiendt af en Matros, da han kom herind. Ha ha! det er Moro, raabte han, den Soe-Rover, som har giort vores Plante-Stæder saa stor Skade. Han har plaget mig nok, nu faaer man ham, efter 20 Aars Forløb, dog endelig engang fat. Hans Sag skal ikke giøre mange Omstændighe-

der, jeg kiender fuldkommen hundrede Vidner — I Morgen skal han blive hængt. Strax greeb man Moro lige for mine Øyne, slutede ham i Lænker, og kastede ham i et dybt Fængsel. Dommerne have allerede forhørt ham, og han har tilstaaet alle Ting. I Morgen faaer han sin Dom — Dom nu selv, kiere Ven, om min Bekymring. Den tilforn barbariske Moro er nu om, medliden, og en ærlig Mand. Hans Venskab for den ulykkelige Idreville er Skyld i at han skal døe, dette er nu hans Belønning, fordi han saa ofte har frelst mit Liv! — Ridderens Taarer forhindrede ham, at tale videre.

Denne Sag er endnu ikke saa farlig, sagde Dullington, herved kommer alting an paa, at man er hurtig. Jeg seer Dem igien inden faa Øyeblik.

Lorden kom ogsaa virkelig igien efter en halv Times Forløb, og sagde til Ridderen: De er fri, min Vexelerer har sagt god for Dem, følg med mig, at vi i min Families Skiød kan forglemme al Deres Ulykke. Men Moro, svarede Ridderen! vær kun ikke bange for ham, sagde Lorden, jeg lover Dem for hans Liv, og jeg vil giøre mig Umage for at skaffe ham hans Frihed.

Saa snart Dullington havde bragt Ridderen hiem i sit Huus, saa gik han til Admiralitets-

tets-Dommerne, for at tale for Moro. Han havde Venner, og man tog hans Forbønner i Betragtning. I Særdeleshed fremførte Lorden til hans Forsvar, at han her var fremmed, at det allerede var en meget lang Tid siden der var fældet Dom over ham, og at han siden den Tid havde lever som en retskaffen Mand. Naar man vil tiene nogen, saa undersøger man ikke en Sag just saa meget noye. Dommerne bleve bevægede af den Deel, saa ærværdig en Mand som Dullingron, tog i denne forhen værende Søe-Rovers Skiebne. De lode holde inde med Processen; da de imidlertid af deres egen Magt allene ikke kunde bevise ham Naade, saa førte de Lorden til Kongen, som var saa naadig, at han samtykkede Moros Befrielse. Faa Timer derefter var han befriet fra sit Fængsel, og Lorden bragte ham i Triumph tilbage i Ridderens Arme.

Idreville var reent uden for sig selv af Glæde. Efter saa stor en Ulykke saae han paa en eneste Dag det Skaar, hans Ære havde lidt, igien oprettet, han fandt sin Ven og sin Elskelige igien; og dog var han ikke lykkelig. Hans hefftige Sindslidelse havde nu faaet nye Kræfter, og giort et langt andet Menneske af ham. Den flygtige, stolte, baldstyrige Idreville var nu frygtsom, beskeden, og elskte paa en dydig Maade.

Azema havde taget imod Ridderen med den störste Sindsbevægelse; imidlertid foelte hendes Hierte under et indbildt Venskab og Hoyagtelse en langt ommere Bevægelse for ham. Hun troede, at hun kun var medliden, og hun var virkelig forelsket. Egentlig at tale, saa havde Jdreville aldrig været hende ligegyldig. Hun havde fundet ham elskværdig, men tillige holdt ham for en af de flygtige Smaa-Herrer. Hvilken Umage havde hun ikke giort sig, for at redde hans Liv? hvor havde hun ikke beklaget ham i hans Ulykke? Hvor stor Retrighed maatte han ikke da faae til hende nu, da han var en dydig, kierlig, oprigtig, og beskeden Elskere. Disse tvende Personer befandt sig nu i en meget besynderlig Tilstand. Azema var bange for, at prove hendes Hierte, og Jdreville, som kiendte sine Sindslidelser, frygtede ligeledes for, at han skulle forraade dem. Mylord Dullingron merkede, hvor forlegn de vare, og befriede dem fra den Forvirring, enhver Kierligheds-Erklæring forer med sig.

I nogle Dage, sagde han til dem, hvr jeg udforsket Dem; mine kiere Born, forlad mig, at jeg taler saaledes. Deres Oyne taler med hinanden, Deres Hierter forstaaer hinanden; men Deres Mund er bange for at forklare sig. Hvad kan denne haardnakkede Taugshed hielpe Dem, kiere Azema, skam Dem ikke ved Deres Tilboyelighed. Erindringen af en kiær Egtefælle udfor-

udfordrer just ikke, at De ævig skal blive Enke, og den Omhyggelighed, De bør have for Stephanines Opdragelse, kan meget vel bestaae med en nye Forbindelse. Hvorfor vil De nægte noget, som De med al Deres Kunst ikke har været i Stand til at skiule? Jdreville er yndet af Dem. Det er ikke en flygtig Kierlighed, som har sin Oprindelse fra en eneste Dag; han vandt Seyer over Deres Hierte i det Øyeblik, da De først fik ham at see. En Medbeylers Øye bedrager sig sielden, og den Gang var jeg hans. Gior et Menneske lykkelig, som tilbeder Dem. Tvende Hierter, som har udstaaet saa megen Ulykke, maae søge deres Roelighed i at forene sig med hinanden. — — I Sandhed, Dullingron, faldt Azema ham ind i Ordet, jeg veed ikke, hvad De vil sige. — — Tael ikke videre, deyligste Azema, sagde Ridderen, i det han kastede sig for hendes Fødder, Deres Ligegyldighed, eller et reent Afslag, vilde paa nye giøre mig til det allerulykkaligste Menneske. — — Nu, da Lorden engang har forraadt min Kierlighed, saa maae jeg tilstaae, at jeg elsker Dem paa det heftigste, ja! jeg tilbeder Dem. Jeg har giort alle Ting, for at overvinde min heftige Sindslidelse; — — men forgieves. — — Er jeg saa ulykkelig, at mishage Dem saa stærk — — Staae op, Ridder, svarede Azema, Deres Kierlighed gior mig Ære. Dullingron har i mine Øyne læst den Høyagtelse jeg bærer for

Dem,

Dem, mere kan et Hierte ikke giore, som i saa mange Aar har udstaaet al muelig Kummer. Det eneste Maal for mine Ønsker, er min Datters Opdragelse paa et roeligt Opholds-Sted. Hvilken Gave var mit Hierte for Dem, Ridder, da De igien tiltræder al Deres Gods, og paa nye bliver Deres Fæderneland og Deres Slægtninge forbu den. Hvad vilde De med en Landflygtig, som har ingen Familie og intet Gods. De kan være vis paa, at jeg ævig vil agte Dem høyt. De maae ikke fordre mere af mig; De veed, at man ikke lettelig tilgiver den, som med Magt vil komme efter det, man vil holde hemmeligt.

Disse Azemas sidste Ord giorde Ende paa Samtalen. Imidlertid havde hun sagt nok, hvoraf man kunde formode, hvad der gik for sig i hendes Hierte. Ridderen var reent i Fortvivlelse, men Dullington trøstede ham, og lovede, ikke at spare nogen Umage, for at bringe den smukke Russinde til en gunstigere Tilstaaelse. Endelig bragte han hende ogsaa ved sine Forestillinger saa vidt, at hun gav ham den Forsikkring, at hun i denne Sag gandske og aldeles vilde folge hans Raad.

Denne hele Familie kom endelig igien til Paris, det Venskab, som regierede iblant dem allesammen, tillader mig ikke, at kalde dem anderledes.

ledes. Idreville skyndte sig til sin ældste Broder, som havde opholdt sig i Byen, siden deres Fader døde. Han fandt ham Sengeliggende af en Sygdom, som ikke gav dem noget Haab om, at han igien kunde komme sig. Han havde ingen Børn, og altsaa havde han testamenteret sin Broder alle Ting, for derved at gotgiøre ham den Uret, han havde tilføyet ham; han overleverede ham sin sidste Billie med Taarene i Øynene.

Den Russiske Minister lod ligeledes Azema vide Menzikofs Fald. Han blev ligesaa pludselig styrtet, som han var bleven ophøyet. Da hendes Fiende var forjaget til Siberien, saa blev Azema igien fuldkommen Besidderе af alle hendes Eyendomme, hvilket det Russiske Hof befalede at forkynde hende.

Dullington betiente sig af denne Leylighed, at tale med den smukke Russinde om Idrevilles Kierlighed. Der staaer Dem nu Intet mere i Veyen, sagde han, at ægte Ridderen, som De dog virkelig elsker. Det, at De tilforn ikke vilde beslutte noget, havde en meget ædel Aarsag, De vilde ikke have Idreville at takke for Deres Lykke. Denne Frygt maae nu forsvinde, da De har faaet alt Deres Gods igien. Stephanine er nu rig nok, og vil finde en kierlig Fader i Deres Mand — — Jeg læser i Deres Hierte;

Hierte; Deres Ansigt bliver rødt, og dette forkynder mig, at Ridderen skal være lykkelig. — Tyranske Ven, sagde Azema, kan jeg da ikke skiule mig for Dem? nu vel an, jeg tilstaaer det for Dem, at en uovervindelig Tilbøyelighed indtager mig for Ridderen. Alle de mangfoldige Hændelser, jeg har været underkastet, alle de forskiellige Skikkelser, i hvilke Ridderen har ladet sig see for mig, have ikke været i Stand til reent at udrydde denne Sindslidelse. Læser De i mit Hierte? o Dullington, jeg elsker Deres Ven, og min Haand — — Jeg tager imod denne Haand med Henrykkelse, raabte Ridderen, som Dullington havde skiult, og som nu kastede sig need for Azemas Fødder; jeg tager imod denne Haand; og min skal hermed love Dem en ævig Kierlighed og Høyagtelse.

Vi ville ikke opholde Læseren med at fortælle alle de forskiellige Optrin af Kierlighed, Taknemmelighed og Venskab, imellem disse værdige Personer. Idreville lod Ægteskabs-Contracten opsætte, og giorde alle muelige Anstalter til en prægtig Bryllups Fest. Han kom ikke fra sin smukke Russindes Fødder, og Azema henbragte al hendes Tid hos hendes tilkommende Mand, og hendes kiere Stephanine.

Imidlertid var der et seltsomt Skuespil, som drog en stor Mængde Indvaanere til Hoved-Kirken i Pa-

i Paris. Nemlig en Mahomedaner vilde offentlig afsværge sin falske Religion, og derimod antage den Christelige. Dullington forte ligeledes sin Familie derhen. Men neppe traadde den nye Proselyt frem, forend Stephanine strax kiendte ham, og raabte: Det er Ali! det er min kiære Ali! Azema blev overbeviist derom, og Moro, som aldrig forlod Ridderen, bekræftede det ligeledes. Alle igientoge: det er Ali! Den Allarm, som dette foraarsagede, bevægede Proselyten, at oplofte sine Øyne; han saae Azema og Stephanine, og Glæden fremstraalede i hans Ansigt, thi det var virkelig Ali. Imidlertid slog han sine Øyne ned igien, og gik med megen Ærbodighed til Alteret.

Ceremonien var neppe til Ende, forend Azema skyndte sig til Erke-Biskoppens Pallads, hvorhen man havde bragt Ali. Han gik hende i Mode med en Beskedenhed, som var hans nye Stand anstændig. Men Stephanine faldt ham strax om Halsen, og raabte: Ali, min Fader, hvor glæder jeg mig ikke over, at jeg seer Dem her! Ali kunde ikke imodstaae hendes Venligheder, men han tog hende ligeledes i sine Arme. Min Datter, min allerkiæreste Datter, raabte han; De forlade mig, min Frue, at jeg bruger dette Navn, thi jeg skal altid beholde en Faders Hierte for Stephanine. Gid Moderens Dyd ævig maae herske i dette uskyldige Barns Hierte!

Imidlertid maae De ikke forundre sig over, at De finder mig her, saasom min Religions grove Vildfarelser allerede for lang Tid siden have faldet mig utaalelige, og jeg haver været rørt af Christendommens oplysend. Sandheder; saa har en guddommelig Straale rørt mine Øyne. Jeg har sønderbrudt de Lænker, som bandt mig til Verden. Jeg har foragtet Rang, Ære og Rigdom, og har taget Flugten fra mit Fæderneland, for at komme til Gud. Jeg har nu giort det høytidelige Løfte, at jeg vil leve og døe for ham allene, og jeg skal snart i en hellig Eensomhed opfylde dette Tilsagn. Tak De tillige med mig den Gud, som vi tilbede; jeg skal aldrig aflade, at bede ham, at han vil overgyde Dem med al mueelig Velsignelse.

Ali omfavnede Strephanine endnu engang med vaade, men dog med muntre Øyne, og gik derpaa i en Hast bort. Hvilken fortreffelig Mand! og hvor værdig var ikke hans Hierte, at bringes Gud til et Offer! Denne rørende Scene giorde saadant et Indtryk hos den smukke Russinde, at hun kom hiem stærk angrebet af en Feber, hvilket giorde Ridderen overmaade bange. Men da det dog ikke havde nogen videre Følger, saa blev Dagen til Brylluppet bestemt. Begge de Forelskede gik til Alteret med al den Glæde, som Dyden, og den sande Kierlighed allene kan opvække.

Nu saae Dullingron dem endelig lykkelige, og var selv fornøyet. Moro, som af Taknemmelighed gandske havde hengivet sig til Ridderen, tog ligeledes al muelig Deel i hans Beskytteres Lyksalighed. Alle vare glade, og man forglemte aldeles al den mangfoldige Ulykke, man havde udstaaet. — —

Her endes Azemas egne Beretninger. Himmelen, som ikke endnu engang vilde sætte hende i Fare for den jordiske Glædes Ubestandighed, havde forbeholdt hende en langt renere Lyksalighed.

Man kom tilbage fra Kirken, og Azema fornam, at hun var noget udmattet. Feberen brød ud igien, og inden faa Timer laae hun i et hæftigt Raserie, saa at Lægerne opgave alt Haab om hendes Liv. Et eneste Øyeblik syntes at vilde give nogen Forhaabning, men just dette Øyeblik var et Forbud for hendes Død. Hun aabnede hendes Øyne Elskeligste Mand! sagde hun med en svag Stemme; Allerkiæreste Datter — — Dullington! Min beste Ven! Min Stephanine! — — Min Gud — — —
Hun gav et Suk, og med det samme forlod hendes dydige Siel hende.

Ende paa den Anden og sidste Deel.

Hos Kanneworff i Silke-Gaden, første Dør paa venstre Haand fra Kiøbmager-Gaden, faaes følgende Danske Bøger:

In Folio.

1 Beskrivelse over Cöttes, Dronning Sophiæ Magdalenæ og Marggrevinde Sophiæ Christinæ Reyse til Norge i Aaret 1733, med en Deel der til henhørende Kobber, Kiøbh. Tryk-Papir, 1 Rdlr. 2 Mk. Skriv-Papir, 1 Rdlr. 4 Mk. Post-Papir, 1 Rdlr. 5 Mk.

In Quarto.

2 Hans de Hofmans Samlinger af publique og private Stiftelser, Fundationer og Gave-Breve udi begge Rigerne Dannemark og Norge med Historiske Efterretninger over hver Kiøbsted, Kirke og Herre-Gaard, samt en Deel der tilhørende Kobber og Portraiter udi 10 Tom. Kiøbh. 755, 65

	Fransk Papir.		Post-Papir.	
1 Tom.	2 Rdlr.	Mk.	1 Tom.	3 Rdlr. Mk.
2 Tom.	2 "	"	2 Tom.	3 " "
3 Tom.	2 "	2 "	3 Tom.	2 " 4 "
4 Tom.	2 "	4 "	4 Tom.	3 " "
5 Tom.	2 "	"	5 Tom.	2 " 4 "
6 Tom.	2 "	"	6 Tom.	2 " 4 "
7 Tom.	2 "	"	7 Tom.	2 " 4 "
8 Tom.	2 "	1 "	8 Tom.	2 " 5 "
9 Tom.	2 "	2 "	9 Tom	3 " "
10 Tom.	2 "	4 "	10 Tom.	3 " 4 "
Tilsammen	22 Rdlr.	1 Mk.	Tilsammen	29 Rdlr. 1 Mk.

Fra 4de til 10 Tom. kan bekommes separat.

3 Mallets Indledning til Dannemarkes Riges Historie, om de gamle Danskes Guds Dyrkelse, Love, Sæder og Skikke, Kiøbh. 756, 1 Rdlr.

4 O. J. Buls Register over Danske og Norske Lov, Konge-Loven, Kirke-Ritualet, alle Kongl. Octroyer og Fundatzer, alle Forordningerne baade for og efter

ter Lovens Publication, Privilegier og Reskripter, Laugs-Artikler ꝛc. med Continuation

5 Continuationen her til kan bekommes a parte

6 Almagt udi Afmagt eller de Tegn som skede ved Christi Død, udi Faste-Prædikener holdne for det Kongl. Herskab, hvor til er lagt en Paaske Prædiken om JEsu Opstandelse, af Biskop Hersleb, Kiøbh. 751 med Auctors Portrait, 2 Mk.

7 Den ulykkelige Kierlighed, en Tragoedie udi 3 Acter, oversat paa Dansk, Kiøbh. 746, 12 Sk.

8 Et Lands Guld-Grube udi Faare-Avlen, samt Middel og Raad imod Faarenes Sygdomme, af Hastfer, Kiøbh. 755, 1 Mk.

9 Kongs Concordantz eller Overeensstemmelse imellem Danske og Norske Lov, Kiøbh. 752, 2 Mk.

10 Hesselbergs Juridiske Collegium, forbedret og igiennemseet af Prof. Dons, Kiøbh. 763, 2 Rdlr. 3 Mk.

11 Hornebows Danske Skat-Kammer, Kiøbenh. 745, 5 Mk.

In Octavo.

1 Amadei Creutzbergs gudelige Betragtninger paa alle Dage i Aaret tillige med Lassenii Bibelske Virak, Kiøbh. 749, Med. 1 Rdlr. 3 Mk.

2 Brorsens Troens rare Klenodie, Kiøbh. 2 Mk. 2 Sk.

3 Holbergs Moralske Fabler, Kiøbh. 751, 2 Mk.

4 Ej. Klims Reyse under Jorden, med Kobber, Kiøbh. 742, 2 Mk. 8 Sk.

5 Charicleæ, en Æthiopisk Princesses Hændelser, Kiøbh. 746, 2 Mk. 8 Sk.

6 Phædri Fabulæ med Danske Anmerkninger efter Cinceri Maade, Kiøbh. 756, 1 Mk. 8 Sk.

7 Badens Grammatica Græca med Chrestomathia, Kh. 764, 1 Mk. 8 Sk.

8 Dito uden Chrestomathia, 1 Mk.

9 Butini Afhandling om Børne-Koppernes Inoculation, Kiøbh. 753, 8 Sk.

10 Kong Knud, en Tragoedie, Kiøbh. 748, 8 Sk.

11 Pamela eller den belønnede Dyd, oversat af det Engelske ved Lodde, 4 Dele, Kiøbh. 2 Rdlr. 4 Mk. De 3dr sidste Dele kan faaes separat, a 4 Mk. St.

12 Moria eller Daarligheds Bersommelse af R. Roterodam, oversat af Lodde med Anmerkninger og Forklaringer, Alton. 745, 3 Mk.

13 Oxenstiernes Moralske Tanker, Kiøbh. 762, 1 Rdlr. 1 Mk.

14 Mad. Beaumonts Magazin for Børn, 4 Dele, Kiøbh. 763, 1 Rdlr.

15 Fruentimmerets Nyt-Aars-Gave, oversat af det Engelske ved Lodde, Kiøbh. 769, 1 Mk. Dito Skriv-Papir, 1 Mk. 8 Sk.

16 Joseph Addisson om den Christelige Religion, af det Engelske ved Lodde, Kiøbh. 709, 12 Sk. Dito Skriv-Papir, 1 Mk.

17 von Havens nye og forbedrede Efterretninger om det Russiske Rige, 2 Dele, Kiøbh. 747, 5 Mk.

18 Lorentz Bentsens Danske Søe-Bog eller Styr- og Lodsmands Haand-Bog, Kiøbh. 745, 3 Mk.

19 Efterretning om nye Bøger og lærde Sager for Aarene 756-57, Kiøbh. 757, 4 Rdlr. der af kan faaes enkelte Stykker fra Mart. 756 til Aug 757 a 1 Mk.

20 Oeconomisk Journal eller Maanedlige Samlinger af udvalgte Afhandlinger henhørende til Huusholdnings-Kunsten, Land-Væsenet, Manufacturer, Handelen, og hvad under det Navn Oeconomie forstaaes. For Aarene 757, 58, Kiøbh. 757, 3 Rdlr. 4 Mk. 8 Sk. Der af kan faaes enkelte Stykker fra Febr. 757 til Jun. 758, a 1 Mk. 8 Sk.

21 Edsbergs Afhandling om den Veltalenhed, som bør bruges paa Prædike-Stolen, Kiøbh. 757, 12 Sk.

22 Et ædrue Levnets Gavn og Nytte skrevne af Luigi Cornaro til Nytte for dem som ville naae hundrede Aar, af det Italienske, Kiøbenh. 753, 8 Sk.

23 Evander og Alcimna, et Hyrde-Stykke ved Gesner, Kiøbenh. 767, 1 Mk. 8 Sk.

24 La Saxe Galante, oversat af det Franske, Kiøbh. 757, 1 Mk. 8 Sk.
25 J. Toxverths gudelige Betragtninger, Kiøbh. 765, 2 Mk. 8 Sk.
26 Fridericiæ Byes Physiske, Historiske og Oeconomiske Vestrivelse med Kobber, Kiøbh. 767, 4 Mk.
27 Det lykkelige Barn ved Opdragelsen eller en Afhandling, som viser Forældres og Læreres Pligter ved Opdragelsen fra et Barns Fødsel til den modne Alder, Kiøbh. 769, 2 Mk. Dito Post-Papir, 3 Mk.
28 Azema's, Et Russisk Fruentimmers, forunderlige Hændelser, Kiøbh 769, 2 Mk. 8 Sk. Dito Post-Papir, 3 Mk. 8 Sk.
29 Strubergs de 4re Evangelisters hellige Overeensstemmelse, Kiøbh. 748, 4 Mk.
30 Hundrede nye Historier af Mad. Gomez, 6 Dele, Kiøbh. 749, 1 Rdlr. 1 Mk. 8 Sk.
31 Rambachs Saliggiørelsens Orden, Kiøbh. 10 Sk.
32 Lybeckers Forsøg til en Juridisk Afhandling om Næve-Hug og Slag i Almindelighed eller de saa kaldede Ørefigen, Kiøbh. 769, 1 Mk. Post-Papir, 1 Rdlr. 4 Sk.
33 Ulbers C. S. retskafne Naturalist eller Afhandlinger over visse Materier af vore sædvanlige Søn- og Hellig-Dags Evangelier fra Kirke-Aarets Begyndelse til Enden, er under-Pressen

Følgende Comoedier.

34 Den Fortroelige Moder, 1 Mk
35 Forhindring uden Forhindring, 1 Mk.
36 Den foreſtilte Hyrdinde, 8 Sk.
37 Den undseelige Hyrde, 8 Sk.
38 De 3de Rivaler, 8 Sk.
39 Den Aaben-Mundede, 8 Sk.
40 Den forsøgte Troeskab, 8 Sk.
41 Det 3 dobbelte Giftermaal, 10 Sk.
42 Prologus til Comoedien paa Holte-Gaard, 2 Sk.

